

ZASTRZEŻENIA PRAWNE

NIE PODLEGA ROZPOWSZECHNIANIU, PUBLIKACJI ANI DYSTRYBUCJI, BEZPOŚREDNIO CZY POŚREDNIO, NA TERYTORIUM ALBO DO STANÓW ZJEDNOCZONYCH AMERYKI, KANADY, AUSTRALII ORAZ JAPONII

Niniejszy raport roczny BRE Banku S.A. („**Bank**”) przekazywany jest do publicznej wiadomości w wykonaniu nałożonych na Bank obowiązków informacyjnych, w szczególności tych wynikających ze statusu Banku jako spółki publicznej, którego akcje znajdują się w obrocie na rynku regulowanym (ryнку podstawowym) prowadzonym przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. („**GPW**”).

Niniejszy raport ma charakter wyłącznie informacyjny i promocyjny i w żadnym wypadku nie powinien stanowić podstawy do podejmowania decyzji o nabyciu papierów wartościowych Banku w planowanej ofercie publicznej akcji. Niniejszy materiał nie stanowi oferty sprzedaży papierów wartościowych ani zaproszenia do składania zapisów na lub nabywania jakichkolwiek papierów wartościowych Banku. W szczególności nie stanowi on oferty kupna papierów wartościowych w Stanach Zjednoczonych Ameryki.

Jedynym prawnie wiążącym dokumentem zawierającym informacje o ofercie publicznej akcji Banku w Polsce („**Oferta**”) będzie prospekt („**Prospekt**”), który zostanie przygotowany w związku z ewentualną ofertą publiczną akcji Banku z prawem poboru i ich dopuszczeniem i wprowadzeniem do obrotu na rynku regulowanym (ryнку podstawowym) prowadzonym przez GPW. Bank będzie mógł przeprowadzić Ofertę w Polsce po zatwierdzeniu Prospektu przez Komisję Nadzoru Finansowego, będącą organem nadzoru nad rynkiem kapitałowym w Polsce, oraz jego publikacji. W związku z Ofertą w Polsce oraz ubieganiem się o dopuszczenie i wprowadzenie papierów wartościowych Banku do obrotu na GPW, Bank udostępni Prospekt na swojej stronie internetowej (www.brebank.pl) oraz na stronie internetowej Domu Inwestycyjnego BRE Banku S.A. (www.dibre.com.pl).

Niniejszy materiał nie jest przeznaczony do rozpowszechniania, bezpośrednio albo pośrednio, na terytorium albo do Stanów Zjednoczonych Ameryki albo w innych państwach, w których publiczne rozpowszechnianie informacji zawartych w niniejszym materiale może podlegać ograniczeniom lub być zakazane przez prawo. Papiery wartościowe, o których mowa w niniejszym materiale, nie zostały i nie zostaną zarejestrowane na podstawie Amerykańskiej Ustawy o Papierach Wartościowych z 1933 r. (ang. *U.S. Securities Act of 1933*) i nie mogą być oferowane ani zbywane na terytorium Stanów Zjednoczonych Ameryki za wyjątkiem transakcji nie podlegających obowiązkowi rejestracyjnemu przewidzianemu w Amerykańskiej Ustawie o Papierach Wartościowych lub na podstawie wyjątku od takiego obowiązku rejestracyjnego.

Informacje zawarte w niniejszym raporcie nie stanowią oferty zakupu ani zaproszenia do nabywania; nie jest również dozwolona sprzedaż papierów wartościowych wskazanych w niniejszym raporcie w jakiejkolwiek jurysdykcji, w której taka oferta lub zaproszenie do nabywania byłoby nielegalne przed uprzednią rejestracją, zwolnieniem z takiej rejestracji lub innego rodzaju kwalifikację w świetle prawa danej jurysdykcji. Niedozwolona jest dystrybucja niniejszego raportu na terytorium Kanady, Japonii lub Australii.

Niniejszy raport jest skierowany wyłącznie do (i) osób znajdujących się poza granicami Wielkiej Brytanii lub (ii) osób zawodowo zajmujących się inwestycjami w rozumieniu art. 19(5) Rozporządzenia z 2005 roku na podstawie Ustawy o Usługach i Rynkach Finansowych z 2000 roku (Promocja Finansowa) (ang. *Financial Services and Markets Act 2000 (Financial Promotion) Order 2005*) (ze zmianami) („**Rozporządzenie**”) lub (iii) spółek o wysokiej wartości aktywów netto i innych osób, którym może on zostać zgodnie z prawem przekazany na podstawie art. 49(2)(a)-(d) Rozporządzenia (osoby takie będą dalej zwane łącznie „**Wskazanymi Osobami**” (ang. „*Relevant Persons*”). Osoba nie będąca Wskazaną Osobą nie może działać w oparciu o niniejszy raport lub jego dowolną część ani się na niego powoływać. Jakakolwiek inwestycja lub działalność inwestycyjna, o której mowa w niniejszym komunikacie, może być i będzie prowadzona wyłącznie przez Wskazane Osoby.

W jakimkolwiek państwie członkowskim Europejskiego Obszaru Gospodarczego, które implementowało Dyrektywę 2003/71/WE (łącznie z jakimkolwiek przepisami implementującymi w jakimkolwiek państwie członkowskim, „**Dyrektywa Prospektowa**”), niniejszy raport jest skierowany i przeznaczony wyłącznie do inwestorów kwalifikowanych w danym państwie członkowskim, w rozumieniu przepisów Dyrektywy Prospektowej.

Opinia niezależnego biegłego rewidenta

Dla Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy i Rady Nadzorczej BRE Banku SA

Przeprowadziliśmy badanie załączonego sprawozdania finansowego BRE Banku SA (zwanego dalej „Bankiem”) z siedzibą w Warszawie przy ulicy Senatorskiej 18, obejmującego:

- (a) sprawozdanie z sytuacji finansowej sporządzone na dzień 31 grudnia 2009 r., które po stronie aktywów oraz zobowiązań i kapitału własnego wykazuje sumę 72.607.181 tys. zł;
- (b) rachunek zysków i strat za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r. wykazujący zysk netto w kwocie 57.143 tys. zł;
- (c) sprawozdanie z całkowitych dochodów za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r. wykazujące dochody całkowite w kwocie 193.150 tys. zł;
- (d) sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r. wykazujące zwiększenie kapitału własnego o kwotę 189.479 tys. zł;
- (e) sprawozdanie z przepływów pieniężnych za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r. wykazujące wypływy pieniężne netto w kwocie 1.934.224 tys. zł;
- (f) informację dodatkową o przyjętych zasadach rachunkowości oraz inne informacje objaśniające.

Za sporządzenie zgodnego z obowiązującymi przepisami sprawozdania finansowego oraz sprawozdania z działalności odpowiedzialny jest Zarząd Banku. Naszym zadaniem było wyrażenie opinii o sprawozdaniu finansowym na podstawie przeprowadzonego badania.

Badanie przeprowadziliśmy stosownie do obowiązujących:

- (a) przepisów rozdziału 7 Ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości („Ustawa” – Dz.U. z 2009 r. Nr 152 poz. 1223 z późniejszymi zmianami);
- (b) wiedzy i doświadczenia wynikającego ze stosowania, w okresie obowiązywania, norm wykonywania zawodu biegłego rewidenta wydanych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów.

Opinia niezależnego biegłego rewidenta

Dla Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy i Rady Nadzorczej BRE Banku SA (cd.)

Badanie zostało zaplanowane i przeprowadzone tak, aby uzyskać wystarczającą pewność, że sprawozdanie finansowe nie zawiera istotnych błędów i przeoczeń. Badanie obejmowało między innymi sprawdzenie, na podstawie wybranej próby, dowodów potwierdzających kwoty i informacje wykazane w sprawozdaniu finansowym. Badanie obejmowało również ocenę zasad rachunkowości stosowanych przez Bank oraz istotnych oszacowań dokonywanych przy sporządzeniu sprawozdania finansowego, a także ogólną ocenę jego prezentacji. Uważamy, że nasze badanie stanowiło wystarczającą podstawę dla wyrażenia opinii.

Informacje zawarte w sprawozdaniu z działalności Banku za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r. uwzględniają postanowienia Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim („Rozporządzenie” – Dz. U. nr 33 poz. 259) i są zgodne z informacjami zawartymi w zbadanym sprawozdaniu finansowym.

Naszym zdaniem, załączone sprawozdanie finansowe we wszystkich istotnych aspektach:

- (a) zostało sporządzone na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych zgodnie z wymagającymi zastosowania zasadami (polityką) rachunkowości;
- (b) jest zgodne w formie i treści z obowiązującymi Bank przepisami prawa oraz statutem Banku;
- (c) przedstawia rzetelnie i jasno sytuację majątkową i finansową Banku na dzień 31 grudnia 2009 r. oraz wynik finansowy za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r. zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez Unię Europejską.

Przeprowadzający badanie w imieniu PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o., spółki wpisanej na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych pod numerem 144:

Adam Celiński

Kluczowy Biegły Rewident
Numer ewidencyjny 90033

Warszawa, 1 marca 2010 r.

BRE Bank SA

**Raport niezależnego biegłego rewidenta
z badania sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r.**

Raport niezależnego biegłego rewidenta z badania sprawozdania finansowego Dla Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy i Rady Nadzorczej BRE Banku SA

Raport zawiera 28 kolejno ponumerowanych stron i składa się z następujących części:

	Strona
I. Ogólna charakterystyka Banku	2
II. Informacje dotyczące przeprowadzonego badania.....	4
III. Charakterystyka wyników i sytuacji finansowej jednostki.....	5
IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego.....	8
V. Stwierdzenia niezależnego biegłego rewidenta	26
VI. Informacje i uwagi końcowe	28

I. Ogólna charakterystyka Banku

- (a) Bank utworzony został na podstawie uchwały nr 99 Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 1986 r. Bank rozpoczął działalność 2 stycznia 1987 r. Akt założycielski Banku sporządzono w formie aktu notarialnego w Państwowym Biurze Notarialnym w Warszawie w dniu 11 grudnia 1986 r. i zarejestrowano w Rep. Nr A I 5919/86. W dniu 11 lipca 2001 r. Sąd Rejonowy dla Miasta Stołecznego Warszawy XIX Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego dokonał wpisu Banku do Rejestru Przedsiębiorców pod numerem KRS 0000025237.
- (b) Dla celów rozliczeń z tytułu podatków Bankowi nadano dnia 24 czerwca 1993 r. numer NIP 526-021-50-88. Dla celów statystycznych Bank otrzymał dnia 2 czerwca 1998 r. numer REGON 001254524.
- (c) Zarejestrowany kapitał zakładowy Banku na dzień 31 grudnia 2009 r. wynosił 118.763.528 zł i dzielił się na 29.690.882 akcje o wartości nominalnej 4 zł każda.
- (d) W badanym okresie przedmiotem działalności Banku było między innymi:
- przyjmowanie wkładów pieniężnych płatnych na żądanie lub z nadejściem oznaczonego terminu oraz prowadzenie rachunków tych wkładów,
  - prowadzenie innych rachunków bankowych,
  - przeprowadzanie bankowych rozliczeń pieniężnych,
  - udzielanie kredytów i pożyczek pieniężnych,
  - udzielanie i potwierdzanie gwarancji bankowych oraz otwieranie akredytyw,
  - emitowanie bankowych oraz innych papierów wartościowych,
  - wykonywanie czynności zleconych związanych z emisją papierów wartościowych,
  - dokonywanie terminowych operacji finansowych,
  - wydawanie kart płatniczych oraz wykonywanie operacji przy ich użyciu,
  - obejmowanie lub nabywanie akcji i praw z akcji, udziałów innej osoby prawnej oraz nabywanie jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych,
  - prowadzenie działalności akwizycyjnej na rzecz funduszy emerytalnych,
  - pełnienie funkcji depozytariusza w rozumieniu przepisów ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych,
  - pełnienie funkcji depozytariusza w rozumieniu przepisów ustawy o funduszach inwestycyjnych, prowadzenie działalności polegającej na przyjmowaniu zleceń nabywania i odkupywania oraz zapisów na jednostki uczestnictwa lub certyfikaty inwestycyjne w funduszach inwestycyjnych,
  - prowadzenie rejestrów członków funduszy emerytalnych oraz rejestrów uczestników funduszy inwestycyjnych,
  - wykonywanie czynności z zakresu pośrednictwa ubezpieczeniowego,
  - dokonywanie obrotu papierami wartościowymi, świadczenie usług powierniczych, w tym prowadzenie rachunków papierów wartościowych, oraz wykonywanie czynności związanych ze świadczeniem usług powierniczych.

I. Ogólna charakterystyka Banku (cd.)

- (e) W roku obrotowym członkami Zarządu Banku byli:
- Mariusz Grendowicz Prezes Zarządu
  - Karin Katerbau Wiceprezes Zarządu (od 1 października 2009 r.)
Członek Zarządu (do 30 września 2009 r.)
  - Wiesław Thor Wiceprezes Zarządu
  - Hans Dieter Kemler Członek Zarządu (od 10 lipca 2009 r.)
  - Jarosław Mastalerz Członek Zarządu
  - Christian Rhino Członek Zarządu
  - Przemysław Gdański Członek Zarządu
  - Bernd Loewen Członek Zarządu (do 30 czerwca 2009 r.)

- (f) Istotnymi jednostkami powiązаныmi z Bankiem są:

Commerzbank Auslandsbanken Holding AG	- jednostka dominująca
Aspiro Sp. z o.o. (dawniej emFinanse Sp. z o.o.)	- jednostka zależna
BRE Bank Hipoteczny SA	- jednostka zależna
BRE Corporate Finance SA	- jednostka zależna
BRE Finance France SA	- jednostka zależna
BRE Holding Sp. z o.o.	- jednostka zależna
BRE Leasing Sp. z o.o.	- jednostka zależna
BRE.locum SA	- jednostka zależna
BRE Ubezpieczenia TUIR SA	- jednostka zależna
BRE Ubezpieczenia Sp. z o.o.	- jednostka zależna
BRE Wealth Management SA	- jednostka zależna
Centrum Rozliczeń i Informacji CERI Sp. z o.o.	- jednostka zależna
Dom Inwestycyjny BRE Banku SA	- jednostka zależna
Garbary Sp. z o.o.	- jednostka zależna
Intermarket Bank AG	- jednostka zależna
Magyar Factor zRt.	- jednostka zależna
Polfactor SA	- jednostka zależna
Tele –Tech Investment Sp. z o.o.	- jednostka zależna
Transfinance a.s.	- jednostka zależna
BRE Gold FIZ Aktywów Niepublicznych	- jednostka zależna

oraz spółki należące do Grupy Kapitałowej jednostki dominującej w stosunku do Banku.

- (g) Bank jest emitentem papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Korzystając z możliwości wyboru zasad rachunkowości przewidzianej przepisami Ustawy, począwszy od roku 2005, Bank sporządza sprawozdanie finansowe zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) zatwierdzonymi przez Unię Europejską. Decyzja w sprawie sporządzania sprawozdania finansowego Banku zgodnie z tymi standardami została podjęta przez Walne Zgromadzenie uchwałą nr 1 z dnia 27 stycznia 2005 r.
- (h) Bank jako jednostka dominująca w Grupie Kapitałowej BRE Banku SA sporządził również, pod datą 1 marca 2010 r., skonsolidowane sprawozdanie finansowe zgodnie z MSSF zatwierdzonymi przez Unię Europejską. W celu zrozumienia sytuacji finansowej i wyników działalności Banku jako jednostki dominującej jednostkowe sprawozdanie finansowe należy czytać w powiązaniu ze sprawozdaniem skonsolidowanym.

II. Informacje dotyczące przeprowadzonego badania

- (a) PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. została wybrana na biegłego rewidenta Banku uchwałą nr 31 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia z dnia 16 marca 2009 r. na podstawie paragrafu 11 Statutu Banku.
- (b) PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. oraz kluczowy biegły rewident przeprowadzający badanie są niezależni od badanej jednostki w rozumieniu art. 56 ust. 2-4 ustawy z dnia 7 maja 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. Nr 77, poz. 649).
- (c) Badanie przeprowadzono na podstawie umowy zawartej w dniu 4 lipca 2008 r. w okresie:
- badanie wstępne od 26 października 2009 r. do 23 grudnia 2009 r.
  - badanie końcowe od 4 stycznia 2010 r. do 1 marca 2010 r.

III. Charakterystyka wyników i sytuacji finansowej jednostki

Sprawozdanie finansowe nie uwzględnia wpływu inflacji. Ogólny wskaźnik zmian poziomu cen towarów i usług konsumpcyjnych (od grudnia do grudnia) wyniósł w badanym roku 3,5% (2008 r.: 3,3%).

Poniższe komentarze przedstawiono w oparciu o wiedzę uzyskaną w trakcie badania sprawozdania finansowego. Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kontynuacji działalności.

- W roku obrotowym od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r. suma bilansowa zwiększyła się o 251.789 tys. zł do poziomu 72.607.181 tys. zł na koniec badanego okresu. Na główne pozycje aktywów złożyły się „Kredyty i pożyczki udzielone klientom” w kwocie 44.260.700 tys. zł (stanowiące 60% sumy bilansowej) oraz „Lokacyjne papiery wartościowe” w kwocie 13.397.725 tys. zł (stanowiące 18% sumy bilansowej). Natomiast największymi pozycjami po stronie zobowiązań były „Zobowiązania wobec klientów” w kwocie 42.414.412 tys. zł (tj. 58% sumy bilansowej) oraz „Zobowiązania wobec innych banków”, których saldo na 31 grudnia 2009 r. wyniosło 19.184.949 tys. zł (tj. 26% sumy bilansowej).
- Wartość kapitału podstawowego nie zmieniła się w porównaniu do końca poprzedniego roku i wynosiła 1.521.683 tys. zł.
- W badanym okresie nastąpił wzrost działalności kredytowej o 2.003.535 tys. zł, co wynikało przede wszystkim ze wzrostu salda należności od klientów indywidualnych o 1.816.916 tys. zł. Tym samym udział kredytów i pożyczek udzielonych klientom w sumie bilansowej zwiększył się z poziomu 58% do 60%.
- Udział kredytów i pożyczek udzielonych klientom oraz należności od banków z utratą wartości w portfelu brutto na dzień bilansowy wynosił 4,5%, natomiast na dzień 31 grudnia 2008 r. wynosił 1,6%. Saldo odpisów z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek udzielonych klientom i bankom na koniec 2009 roku wynosiło 1.707.876 tys. zł i wzrosło o 1.002.998 tys. zł w porównaniu do końca poprzedniego roku. Równocześnie w badanym okresie wskaźnik pokrycia należności kredytowych z utratą wartości odpisami aktualizującymi spadł o 3 punktów procentowych do poziomu 70% na koniec badanego okresu, głównie na skutek wysokiego poziomu odzysków dla kredytów ze zidentyfikowaną w badanym okresie utratą wartości. Znaczny wzrost udziału kredytów i pożyczek udzielonych klientom z utratą wartości w portfelu brutto na koniec badanego okresu w porównaniu ze stanem na dzień 31 grudnia 2008 roku wynikał z obniżenia jakości portfela kredytowego spowodowanego przede wszystkim pogorszeniem sytuacji finansowej kredytobiorców Banku na skutek spowolnienia gospodarczego. Dodatkowo Bank utworzył odpisy z tytułu utraty wartości należności od klientów korporacyjnych posiadających zobowiązania z tytułu transakcji pochodnych. Na pogorszenie jakości portfela kredytów i pożyczek udzielonych klientom detalicznym istotny wpływ miała niska odzyskiwalność kredytów gotówkowych udzielonych przez Bank klientom, którzy wcześniej nie mieli innych produktów w BRE Banku.
- Wolne środki lokowane były w lokacyjne papiery wartościowe, papiery wartościowe przeznaczone do obrotu oraz aktywa zastawione obejmujące głównie transakcje papierami wartościowymi z udzielonym przyrzeczeniem odkupu. Łączne saldo tych pozycji wynosiło na dzień bilansowy 18.146.299 tys. zł i w porównaniu do końca poprzedniego roku wzrosło o 4.234.927 tys. zł. Zmiana ta wpłynęła na wzrost łącznego udziału salda papierów wartościowych w sumie bilansowej z poziomu 20% na koniec 2008 roku do poziomu 25% na koniec badanego okresu.

III. Charakterystyka wyników i sytuacji finansowej jednostki (cd.)

- W badanym okresie należności od banków spadły o 3.568.184 tys. zł, tj. o 59%, do poziomu 2.497.397 tys. zł na koniec okresu sprawozdawczego, głównie na skutek zmniejszenia się salda lokat międzybankowych o 3.003.433 tys. zł oraz kredytów i pożyczek o 424.276 tys. zł. Równocześnie, wartość środków pieniężnych utrzymywanych w kasie i w banku centralnym wzrosła w stosunku do końca 2008 roku o 1.280.141 tys. zł, tj. o 51%, do poziomu 3.771.992 tys. zł na koniec okresu sprawozdawczego.
- W badanym okresie wartość pochodnych instrumentów finansowych spadła o 3.680.445 tys. zł do poziomu 1.931.868 tys. zł na koniec 2009 roku, przy równoczesnym spadku pochodnych instrumentów finansowych ujętych w zobowiązaniach o 4.278.167 tys. zł do poziomu 1.933.149 tys. zł na koniec badanego okresu.
- Całkowite dochody netto w 2009 roku wyniosły 193.150 tys. zł i obejmowały zysk netto w kwocie 57.143 tys. zł, zmianę wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży w kwocie 128.006 tys. zł oraz zmianę różnic kursowych z przeliczenia jednostek zagranicznych w kwocie 8.001 tys. zł. Całkowite dochody netto Banku zmniejszyły się w porównaniu do poprzedniego roku o 335.847 tys. zł, głównie w wyniku zmniejszenia zysku netto o 772.388 tys. zł, w części skompensowanego wzrostem wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży o 420.482 tys. zł.
- Zysk netto bieżącego roku obrotowego wyniósł 57.143 tys. zł i był niższy o 772.388 tys. zł od zysku netto osiągniętego w 2008 roku. Na wartość tego wynikułożyły się przede wszystkim: wynik z tytułu odsetek w kwocie 1.357.017 tys. zł, wynik z tytułu opłat i prowizji w kwocie 399.229 tys. zł oraz wynik na działalności handlowej w kwocie 385.267 tys. zł. Jednocześnie na wynik netto wpłynęły ogólne koszty administracyjne wraz z amortyzacją w łącznej kwocie 1.201.324 tys. zł, a także ujemne odpisy netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek w kwocie 966.652 tys. zł.
- Wynik brutto wyniósł w 2009 roku 98.878 tys. zł i był niższy niż w 2008 roku o 802.609 tys. zł, tj. o 89%. Spadek ten był spowodowany głównie zwiększeniem się ujemnych odpisów netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek o 747.905 tys. zł, spadkiem wyniku na lokacyjnych papierach wartościowych o 210.111 tys. zł oraz spadkiem wyniku na działalności handlowej o 62.211 tys. zł. Omawiany spadek wyników został częściowo zrównoważony wzrostem wyniku z tytułu odsetek o 229.750 tys. zł.
- Wzrost odpisów netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek w 2009 roku wynikał z obniżenia jakości portfela zarówno detalicznego, jak i korporacyjnego. Odpisy netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek portfela detalicznego wyniosły 440.647 tys. zł i dotyczyły portfela pożyczek gotówkowych udzielanych klientom, którzy wcześniej nie posiadali produktów kredytowych Banku. W portfelu korporacyjnym odpisy wyniosły 526.008 tys. zł i były spowodowane przede wszystkim spowolnieniem gospodarczym mającym przełożenie na pogorszenie sytuacji finansowej kredytobiorców oraz utratą wartości należności od klientów posiadających zobowiązania z tytułu transakcji pochodnych.
- W badanym roku obrotowym zmniejszyło się obciążenie zysku brutto z tytułu podatku dochodowego o 30.221 tys. zł do poziomu 41.735 tys. zł. Zmniejszenie obciążenia wynikał ze spadku obciążenia podatkiem dochodowym bieżącym o 197.736 tys. zł przy jednoczesnym wzroście obciążenia odroczonym podatkiem dochodowym o 167.515 tys. zł.

III. Charakterystyka wyników i sytuacji finansowej jednostki (cd.)

- Wskaźnik zwrotu z kapitału liczony jako zysk za okres obrotowy w stosunku do średnich aktywów netto (z uwzględnieniem zysku netto okresu) wyniósł 1,54% i był niższy o 23,21 punktu procentowego w porównaniu do roku ubiegłego. W 2009 roku spadła rentowność brutto, która wynosiła 2,34% w porównaniu do 20,01% w 2008 roku.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego

SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ na dzień 31 grudnia 2009 r.

	Komentarz	31.12.2009 r. tys. zł	31.12.2008 r. tys. zł	Zmiana tys. zł	Zmiana (%)	31.12.2009 r. Struktura (%)	31.12.2008 r. Struktura (%)
AKTYWA							
Kasa, operacje z bankiem centralnym	1	3.771.992	2.491.851	1.280.141	51	5	3
Dłużne papiery wartościowe uprawnione do redyskontowania w banku centralnym		9.134	9.238	(104)	(1)	-	-
Należności od banków	2	2.497.397	6.065.581	(3.568.184)	(59)	3	8
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	3	1.234.792	4.969.212	(3.734.420)	(75)	2	7
Pochodne instrumenty finansowe	4	1.931.868	5.612.313	(3.680.445)	(66)	3	8
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	5	44.260.700	42.257.165	2.003.535	5	60	57
Lokacyjne papiery wartościowe	6	13.397.725	5.498.171	7.899.554	144	18	8
Aktywa zastawione	7	3.513.782	3.443.989	69.793	2	5	5
Inwestycje w jednostki zależne	8	480.709	457.305	23.404	5	1	1
Wartości niematerialne	9	396.121	406.360	(10.239)	(3)	1	1
Rzeczowe aktywa trwałe	10	555.864	601.649	(45.785)	(8)	1	1
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego		116.081	-	116.081	-	-	-
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	30	108.975	156.747	(47.772)	(30)	-	-
Inne aktywa	11	332.041	385.811	(53.770)	(14)	1	1
AKTYWA RAZEM		72.607.181	72.355.392	251.789	-	100	100

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego (cd.)

SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ na dzień 31 grudnia 2009 r. (cd.)

	Komentarz	31.12.2009 r. tys. zł	31.12.2008 r. tys. zł	Zmiana tys. zł	Zmiana (%)	31.12.2009 r. Struktura (%)	31.12.2008 r. Struktura (%)
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁ WŁASNY							
Zobowiązania		68.793.555	68.731.245	62.310	-	95	95
Zobowiązania wobec banku centralnego	12	2.003.783	1.302.469	701.314	54	3	2
Zobowiązania wobec innych banków	13	19.184.949	20.142.760	(957.811)	(5)	26	28
Pochodne instrumenty finansowe oraz pozostałe zobowiązania przeznaczone do obrotu	14	1.933.149	6.211.316	(4.278.167)	(69)	3	8
Zobowiązania wobec klientów	15	42.414.412	37.438.494	4.975.918	13	58	52
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych		-	7.829	(7.829)	(100)	-	-
Zobowiązania podporządkowane	16	2.631.951	2.669.453	(37.502)	(1)	4	4
Pozostałe zobowiązania	17	516.443	654.676	(138.233)	(21)	1	1
Bieżące zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego	30	-	214.145	(214.145)	(100)	-	-
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	30	79	81	(2)	(2)	-	-
Rezerwy	18	108.789	90.022	18.767	21	-	-
Kapitał własny	19	3.813.626	3.624.147	189.479	5	5	5
Kapitał podstawowy	20	1.521.683	1.521.683	-	-	2	2
Zyski zatrzymane		2.377.239	2.323.767	53.472	2	3	3
Inne pozycje kapitału własnego		(85.296)	(221.303)	136.007	(61)	-	-
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁ WŁASNY RAZEM		72.607.181	72.355.392	251.789	-	100	100

Raport niezależnego biegłego rewidenta z badania sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego (cd.)

RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

Za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r.

	Komentarz	31.12.2009 r. tys. zł	31.12.2008 r. tys. zł	Zmiana tys. zł	Zmiana (%)	31.12.2009 r. Struktura (%)	31.12.2008 r. Struktura (%)
Przychody z tytułu odsetek		2.865.773	2.940.153	(74.380)	(3)	68	65
Koszty z tytułu odsetek		(1.508.756)	(1.812.886)	304.130	(17)	(37)	(50)
Wynik z tytułu odsetek	21	1.357.017	1.127.267	229.750	20		
Przychody z tytułu opłat i prowizji		777.932	704.842	73.090	10	18	16
Koszty z tytułu opłat i prowizji		(378.703)	(280.876)	(97.827)	35	(9)	(8)
Wynik z tytułu opłat i prowizji	22	399.229	423.966	(24.737)	(6)		
Przychody z tytułu dywidend	23	59.738	68.681	(8.943)	(13)	1	1
Wynik z pozycji wymiany		402.115	482.361	(80.246)	(17)	10	11
Wynik na pozostałej działalności handlowej		(16.848)	(34.883)	18.035	(52)	(1)	(1)
Wynik na działalności handlowej	24	385.267	447.478	(62.211)	(14)		
Wynik na lokacyjnych papierach wartościowych	25	55.346	265.457	(210.111)	(79)	1	6
Pozostałe przychody operacyjne	26	68.477	43.742	24.735	57	2	1
Odpisy netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek	27	(966.652)	(218.747)	(747.905)	342	(23)	(6)
Ogólne koszty administracyjne	28	(993.382)	(1.070.917)	77.535	(7)	(24)	(30)
Amortyzacja środków trwałych i wartości niematerialnych	29	(207.942)	(159.798)	(48.144)	30	(5)	(4)
Pozostałe koszty operacyjne	26	(58.220)	(25.642)	(32.578)	127	(1)	(1)
Zysk brutto		98.878	901.487	(802.609)	(89)		
Podatek dochodowy	30	(41.735)	(71.956)	30.221	(42)		
Zysk netto	31	57.143	829.531	(772.388)	(93)		
Przychody ogółem		4.229.381	4.505.236	(275.855)	(6)	100	100
Koszty ogółem		(4.130.503)	(3.603.749)	(526.754)	15	(100)	(100)
Zysk brutto		98.878	901.487	(802.609)	(89)		

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego (cd.)

SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW
za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r.

	2009 r. tys. zł	2008 r. tys. zł	Zmiana tys. zł	Zmiana (%)	31.12.2009 r. Struktura (%)	31.12.2008 r. Struktura (%)
Zysk netto	57.143	829.531	(772.388)	(93)	30	157
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych (netto)	8.001	(8.058)	16.059	(199)	4	(2)
Wycena aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży (netto)	128.006	(292.476)	420.482	(144)	66	(55)
Dochody całkowite netto	193.150	528.997	(335.847)	(63)	100	100

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego (cd.)

Wybrane wskaźniki charakteryzujące sytuację majątkową i finansową oraz wyniki finansowe Banku

Działalność gospodarczą Banku, jego wynik finansowy za rok obrotowy oraz sytuację majątkową i finansową na koniec okresu sprawozdawczego w porównaniu do okresu poprzedzającego charakteryzują następujące wskaźniki:

	31.12.2009 r.	31.12.2008 r.
Wskaźniki rentowności		
Wskaźnik zwrotu z kapitału (zysk netto za okres obrotowy / średnie aktywa netto) ⁽¹⁾	1,54%	24,75%
Wskaźnik zwrotu z kapitału (zysk netto za okres obrotowy / średnie aktywa netto bez uwzględnienia wyniku okresu) ⁽¹⁾	1,55%	28,24%
Wskaźnik zwrotu aktywów (zysk brutto za okres obrotowy / średni stan aktywów) ⁽¹⁾	0,14%	1,49%
Rentowność brutto (zysk brutto za okres obrotowy / przychody ogółem)	2,34%	20,01%
Stopa przychodu odsetkowego z aktywów pracujących (przychody z tytułu odsetek / średni stan salda aktywów pracujących) ⁽³⁾	4,30%	5,40%
Wskaźnik kosztów / przychodów (ogólne koszty administracyjne / wynik na działalności bankowej) ⁽²⁾	53,23%	52,76%
Wskaźniki zadłużenia		
Cena środków obcych (koszt odsetek za okres obrotowy / średni stan salda zobowiązań odsetkowych) ⁽¹⁾	2,36%	3,49%
Udział środków własnych w pasywach (średnie kapitały własne / średnie pasywa ogółem) ⁽¹⁾	5,13%	5,55%
Udział kredytów w aktywach (średni stan należności od banków i klientów brutto / średni stan aktywów ogółem) ⁽¹⁾	67,25%	64,72%
Udział kredytów i pożyczek objętych utratą wartości w należnościach brutto od banków i klientów	4,49%	1,63%
Udział aktywów pracujących w aktywach ogółem ⁽³⁾	94,60%	89,47%
Wskaźniki płynności		
Wskaźnik płynności I (aktywa do 1 miesiąca zapadalności / pasywa do 1 miesiąca wymagalności) ⁽⁴⁾	0,40	0,36
Wskaźnik płynności II (aktywa do 3 miesięcy zapadalności / pasywa do 3 miesięcy wymagalności) ⁽⁴⁾	0,47	0,39
Wskaźniki rynku kapitałowego		
Zysk na 1 akcję	1,92 zł	27,95 zł
Wartość księgową na 1 akcję	128,44 zł	122,06 zł
Inne wskaźniki		
Fundusze własne według Uchwały KNF 381/2008	5.338.650 tys. zł	4.887.007 tys. zł
Całkowity regulacyjny wymóg kapitałowy według Uchwały KNF 380/2008	3.639.569 tys. zł	3.893.689 tys. zł
Współczynnik wypłacalności według Uchwały KNF 380/2008	11,73%	10,04%

(1) Stany średnie pozycji bilansowych obliczono na podstawie stanu poszczególnych pozycji na początku i końcu bieżącego i poprzedniego okresu obrotowego.

(2) Wynik na działalności bankowej rozumiany jako wynik brutto pomniejszony o ogólne koszty administracyjne, odpisy netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek oraz pozostałe przychody i koszty operacyjne.

(3) W aktywach pracujących nie wyeliminowano należności odsetkowych.

(4) Wartości poszczególnych wskaźników mogą być różne od wskaźników przedstawionych w sprawozdaniu finansowym ze względu na odmienny sposób kalkulacji.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego (cd.)**SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ na dzień 31 grudnia 2009 r.****1. Kasa, operacje z bankiem centralnym**

Na dzień 31 grudnia 2009 r. saldo pozycji „Kasa, operacje z bankiem centralnym” wynosiło 3.771.992 tys. zł, co stanowiło wzrost o 51% w porównaniu do 2.491.851 tys. zł na koniec 2008 roku.

Wzrost salda spowodowany był głównie zwiększeniem środków pieniężnych na rachunkach bieżących o 1.274.266 tys. zł do poziomu 3.622.840 tys. zł na dzień 31 grudnia 2009 r.

Na koniec okresu sprawozdawczego Bank naliczał i utrzymywał rezerwę obowiązkową zgodnie z Uchwałą Nr 15/2004 Zarządu Narodowego Banku Polskiego z dnia 13 kwietnia 2004 r. w sprawie zasad i trybu naliczania oraz utrzymywania przez banki rezerwy obowiązkowej. Saldo rezerwy obowiązkowej utrzymywanej w NBP na dzień 31 grudnia 2009 r. wynosiło 1.039.065 tys. zł w porównaniu do 1.175.454 tys. zł na koniec ubiegłego roku.

2. Należności od banków

Na dzień 31 grudnia 2009 r. saldo należności od banków wynosiło 2.497.397 tys. zł i w porównaniu do końca 2008 roku spadło o 3.568.184 tys. zł, tj. o 59%.

Spadek wynikał przede wszystkim ze zmniejszenia lokat w innych bankach o 3.003.433 tys. zł, tj. o 69% oraz kredytów i pożyczek z poziomu 941.813 tys. zł na koniec 2008 roku do 517.537 tys. zł na dzień 31 grudnia 2009 r., tj. o 45%.

Odpisy z tytułu utraty wartości należności od banków na koniec 2009 roku wynosiły 38.087 tys. zł i wzrosły w porównaniu do stanu na koniec 2008 roku o 7.073 tys. zł.

3. Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu

Na dzień 31 grudnia 2009 r. saldo papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu wynosiło 1.234.792 tys. zł, co stanowiło spadek w stosunku do 31 grudnia 2008 r. o 3.734.420 tys. zł, tj. o 75%.

Na dzień 31 grudnia 2009 r. na saldo omawianej pozycji składały się dłużne papiery wartościowe o wartości bilansowej 1.232.198 tys. zł oraz kapitałowe papiery wartościowe o wartości bilansowej 2.594 tys. zł.

Spadek wartości bilansowej papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu wynikał głównie ze zmniejszenia się portfela pozostałych dłużnych papierów wartościowych o 3.626.306 tys. zł (w tym wyemitowanych przez NBP o 3.162.714 tys. zł) oraz salda bonów skarbowych o 266.594 tys. zł. Omawiany spadek został częściowo skompensowany wzrostem portfela obligacji rządowych o 157.198 tys. zł.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego (cd.)**4. Pochodne instrumenty finansowe**

Saldo pozycji "Pochodne instrumenty finansowe" wyniosło na koniec okresu sprawozdawczego 1.931.868 tys. zł i w porównaniu do końca poprzedniego roku obrotowego spadło o 3.680.445 tys. zł, tj. o 66%.

Na omawianą pozycję składała się głównie wycena instrumentów pochodnych na stopę procentową, która na koniec badanego okresu wynosiła po stronie aktywów 1.153.631 tys. zł i była mniejsza o 1.741.289 tys. zł w porównaniu do 31 grudnia 2008 r. oraz wycena walutowych instrumentów pochodnych, która na koniec okresu sprawozdawczego po stronie aktywów wynosiła 757.225 tys. zł, co stanowiło spadek o 1.937.082 tys. zł w porównaniu do salda na koniec 2008 roku.

5. Kredyty i pożyczki udzielone klientom

Na dzień 31 grudnia 2009 r. saldo kredytów i pożyczek udzielonych klientom wynosiło 44.260.700 tys. zł i w porównaniu do 31 grudnia 2008 r. wzrosło o 2.003.535 tys. zł, tj. o 5%. Jednocześnie udział tej pozycji w sumie bilansowej wzrósł o 2 punkty procentowe do poziomu 60%. Odpisy aktualizujące wartość tej pozycji na 31 grudnia 2009 r. wynosiły 1.669.789 tys. zł w porównaniu do 673.864 tys. zł na koniec 2008 roku.

(a) struktura rodzajowa portfela kredytowego

Największy udział w portfelu kredytowym brutto miały na dzień 31 grudnia 2009 r. kredyty udzielone klientom indywidualnym, które wynosiły 28.771.426 tys. zł oraz kredyty udzielone klientom korporacyjnym w kwocie brutto 15.598.691 tys. zł. Wzrost należności brutto w porównaniu do poprzedniego roku wynikał między innymi ze wzrostu portfela kredytów dla klientów indywidualnych o 2.232.460 tys. zł, tj. o 8% w stosunku do końca poprzedniego roku obrotowego oraz ze wzrostu wartości kredytów udzielonych sektorowi budżetowemu o 709.469 tys. zł do poziomu 743.851 tys. zł na koniec 2009 r.

Od końca 2008 roku nieznacznie zmieniły się proporcje w portfelu kredytowym brutto. Na dzień 31 grudnia 2009 r. kredyty udzielone klientom indywidualnym stanowiły 63% portfela, natomiast kredyty udzielone klientom korporacyjnym stanowiły 34% portfela, podczas gdy na koniec poprzedniego roku udziały te stanowiły odpowiednio 62% i 37%.

(b) struktura jakościowa portfela kredytowego

Stosunek odpisów z tytułu utraty wartości do salda należności brutto zwiększył się w badanym okresie o 2 punkty procentowe i wyniósł na koniec roku obrotowego 3,6%.

Zwiększenie odpisów z tytułu utraty wartości w 2009 roku wynikało z obniżenia jakości portfela kredytowego spowodowanego przede wszystkim pogorszeniem sytuacji finansowej kredytobiorców Banku na skutek spowolnienia gospodarczego. Dodatkowo Bank utworzył odpisy z tytułu utraty wartości należności od klientów korporacyjnych posiadających zobowiązania z tytułu transakcji pochodnych. Na pogorszenie jakości portfela kredytów i pożyczek udzielonych klientom detalicznym istotny wpływ miała niska odzyskiwalność kredytów gotówkowych udzielonych przez Bank klientom, którzy wcześniej nie mieli innych produktów w BRE Banku.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego (cd.)**5. Kredyty i pożyczki udzielone klientom (cd.)**

Wartość należności brutto z utratą wartości wzrosła o 1.367.930 tys. zł, tj. o 190% i wyniosła 2.089.544 tys. zł na dzień 31 grudnia 2009 r. Wzrostowi należności brutto z utratą wartości towarzyszył wzrost wartości odpisów z tytułu utraty wartości o 938.532 tys. zł, tj. o 178%, do poziomu 1.466.069 tys. zł na koniec badanego roku obrotowego. Wskaźnik pokrycia odpisami portfela kredytów z rozpoznaną utratą wartości na koniec 2009 roku wyniósł 70% i w porównaniu do poprzedniego roku obniżył się o 3 punkty procentowe.

Wartość bilansowa należności brutto objętych analizą portfelową wynosiła 43.840.945 tys. zł na dzień 31 grudnia 2009 r. i wzrosła w porównaniu do roku ubiegłego o 1.631.530 tys. zł. Wzrostowi tych należności towarzyszyło zwiększenie odpisów z tytułu utraty wartości ekspozycji analizowanych portfelowo o 57.393 tys. zł do poziomu 203.720 tys. zł na dzień 31 grudnia 2009 r. W konsekwencji pokrycie rezerwą z tytułu utraty wartości portfela należności objętych analizą portfelową wyniosło 0,46% na dzień 31 grudnia 2009 r. (0,35% na dzień 31 grudnia 2008 r.).

6. Lokacyjne papiery wartościowe

Na dzień 31 grudnia 2009 r. saldo pozycji „Lokacyjne papiery wartościowe” wynosiło 13.397.725 tys. zł (5.498.171 tys. zł na koniec poprzedniego roku), co stanowiło wzrost o 7.899.554 tys. zł, tj. o 144%. Na saldo pozycji składały się dłużne papiery wartościowe w kwocie 13.271.099 tys. zł (5.414.972 tys. zł na koniec 2008 roku) oraz instrumenty kapitałowe w kwocie netto 126.626 tys. zł (83.199 tys. zł na koniec 2008 roku).

Na wzrost salda dłużnych papierów wartościowych w znacznej mierze składał się wzrost salda bonów pieniężnych o 6.564.063 tys. zł oraz wzrost salda bonów skarbowych o 2.101.492 tys. zł w stosunku do roku poprzedniego.

Saldo pozycji instrumentów kapitałowych zwiększyło się o 43.427 tys. zł do kwoty 126.626 tys. zł, co było związane głównie z przeszacowaniem wartości akcji PZU SA, które następnie zostały wniesione do Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego Aktywów Niepublicznych BRE Gold w zamian za certyfikaty inwestycyjne w tym funduszu. Wartość certyfikatów inwestycyjnych na koniec okresu sprawozdawczego wyniosła 113.919 tys. zł, natomiast wartość wniesionych do funduszu akcji PZU SA w cenie nabycia – 73.998 tys. zł.

7. Aktywa zastawione

Na dzień 31 grudnia 2009 r. saldo aktywów zastawionych wynosiło 3.513.782 tys. zł, co stanowiło wzrost o 69.793 tys. zł, tj. o 2% w porównaniu do końca 2008 roku.

Wzrost ten był spowodowany głównie zwiększeniem wartości papierów wartościowych utrzymywanych jako zabezpieczenie kredytu od Europejskiego Banku Inwestycyjnego w kwocie 374.397 tys. zł, który został częściowo skompensowany spadkiem wartości transakcji sprzedaży z przyrzeczeniem odkupu o 314.025 tys. zł, tj. o 10%.

Jako aktywa zastawione Bank wykazywał również dłużne papiery wartościowe zastawione na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, których wartość na dzień 31 grudnia 2009 r. wynosiła 184.821 tys. zł w porównaniu do 175.300 tys. zł na koniec poprzedniego roku obrotowego.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego (cd.)**8. Inwestycje w jednostki zależne**

Na dzień 31 grudnia 2009 r. saldo pozycji inwestycje w jednostki zależne wynosiło 480.709 tys. zł i wzrosło w porównaniu do końca poprzedniego roku o 23.404 tys. zł, tj. o 5%.

Wzrost ten był związany głównie z podwyższeniem kapitału spółek Centrum Rozliczeń i Informacji CERI Sp. z o.o. o 20.506 tys. zł oraz Aspiro Sp. z o.o. (dawniej emFinanse Sp. z o.o.) o 10.000 tys. zł.

W 2009 roku podwyższono również kapitał spółki BRE Corporate Finance SA o 1.980 tys. zł. Na koniec roku wartość udziałów w tej spółce została objęta odpisem z tytułu utraty wartości w wysokości 6.473 tys. zł.

9. Wartości niematerialne

Na 31 grudnia 2009 r. saldo wartości niematerialnych wynosiło 396.121 tys. zł, co oznaczało spadek w stosunku do końca poprzedniego roku obrotowego o 10.239 tys. zł, tj. o 3%.

W badanym okresie nastąpiło zwiększenie wartości brutto wartości niematerialnych o 23.734 tys. zł, tj. o 3%, do poziomu 758.164 tys. zł w badanym roku. Wzrost ten wynikał z poniesionych w 2009 roku nakładów na wartości niematerialne w toku wytwarzania w wysokości 81.738 tys. zł oraz zakupów składników wartości niematerialnych w wysokości 22.761 tys. zł. Wzrost ten został częściowo skompensowany przez likwidację i inne zmniejszenia wartości niematerialnych w łącznej kwocie 82.115 tys. zł.

10. Rzeczowe aktywa trwałe

Na koniec okresu sprawozdawczego wartość pozycji „Rzeczowe aktywa trwałe” wynosiła 555.864 tys. zł i w porównaniu do 31 grudnia 2008 r. spadła o 45.785 tys. zł, tj. o 8%. Na pozycję składały się głównie: budynki, lokale i budowle o wartości netto 189.382 tys. zł, urządzenia techniczne i maszyny o wartości bilansowej 111.330 tys. zł oraz pozostałe środki trwałe o wartości bilansowej 175.918 tys. zł.

Wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych wzrosła o 22.437 tys. zł do poziomu 1.244.673 tys. zł na koniec badanego roku. Wzrost wynikał głównie z poniesienia nakładów na środki trwałe w budowie o wartości 45.439 tys. zł oraz zakupów urządzeń w kwocie 27.780 tys. zł. Wzrost ten został częściowo skompensowany przez sprzedaż, likwidację oraz inne zmniejszenia o łącznej wartości brutto 60.084 tys. zł.

11. Inne aktywa

Wartość innych aktywów na koniec badanego roku obrotowego wynosiła 332.041 tys. zł w porównaniu do 385.811 tys. zł na koniec poprzedniego roku obrotowego, co stanowiło spadek o 53.770 tys. zł, tj. o 14%.

Na zmianę salda pozycji „Inne aktywa” wpływ miał głównie spadek salda „Dłużnicy” o 33.634 tys. zł, „Pozostałych rozliczeń międzyokresowych” o 9.865 tys. zł oraz „Przychodów do otrzymania” o 9.167 tys. zł.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego (cd.)**12. Zobowiązania wobec banku centralnego**

Na koniec okresu sprawozdawczego wartość pozycji „Zobowiązania wobec banku centralnego” wynosiła 2.003.783 tys. zł w porównaniu do 1.302.469 tys. zł na dzień 31 grudnia 2008 r. Na zobowiązania wobec banku centralnego składały się głównie zobowiązania z tytułu transakcji repo w wysokości 2.003.440 tys. zł.

13. Zobowiązania wobec innych banków

Saldo pozycji „Zobowiązania wobec innych banków” na dzień 31 grudnia 2009 r. wyniosło 19.184.949 tys. zł, co stanowiło spadek o 957.811 tys. zł, tj. o 5%.

Spadek zobowiązań wobec banków wynikał przede wszystkim ze spadku transakcji repo oraz sell buy back o 1.228.756 tys. zł, tj. o 66% do poziomu 632.927 tys. zł. Spadek ten został częściowo skompensowany wzrostem środków na rachunkach bieżących o 335.932 tys. zł do poziomu 743.985 tys. zł na koniec badanego okresu.

14. Pochodne instrumenty finansowe oraz pozostałe zobowiązania przeznaczone do obrotu

Omawiana pozycja na dzień 31 grudnia 2009 r. w kwocie 1.933.149 tys. zł składała się w całości z wyceny pochodnych instrumentów finansowych i w porównaniu do końca grudnia 2008 roku spadła o 4.278.167 tys. zł.

Na saldo złożyły się: wycena instrumentów pochodnych na stopę procentową w kwocie 1.181.470 tys. zł, wycena walutowych instrumentów pochodnych o wartości 732.832 tys. zł oraz wycena instrumentów pochodnych na ryzyko rynkowe o wartości 18.847 tys. zł.

Spadek pozycji wynikał głównie ze spadku wyceny instrumentów pochodnych na stopę procentową o 2.225.720 tys. zł oraz spadku walutowych instrumentów pochodnych o 2.049.443 tys. zł.

15. Zobowiązania wobec klientów

Wartość zobowiązań wobec klientów na dzień 31 grudnia 2009 r. wynosiła 42.414.412 tys. zł, co stanowiło wzrost w porównaniu z końcem poprzedniego roku obrotowego o 4.975.918 tys. zł, tj. o 13%.

Wzrost pozycji wynikał głównie ze zwiększenia zobowiązań wobec klientów indywidualnych o 3.893.489 tys. zł do poziomu 24.768.842 tys. zł na koniec badanego okresu. Na wzrost ten składało się głównie zwiększenie środków na rachunkach bieżących o 3.256.900 tys. zł., tj. o 25%.

Duży wzrost odnotowano także w zobowiązaniach wobec klientów korporacyjnych o 911.711 tys. zł, tj. o 6%.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego (cd.)**16. Zobowiązania podporządkowane**

Saldo zobowiązań podporządkowanych na dzień 31 grudnia 2009 r. wynosiło 2.631.951 tys. zł i było mniejsze w porównaniu do końca poprzedniego roku obrotowego o 37.502 tys. zł, tj. o 1%.

Na pozycję zobowiązań podporządkowanych na dzień 31 grudnia 2009 r. składały się obligacje i pożyczki podporządkowane o łącznej wartości nominalnej 950.000 tys. CHF. W 2009 roku nie miały miejsca żadne nowe emisje obligacji podporządkowanych ani nie zaciągnięto nowych pożyczek, a zmiana salda wynikała głównie ze zmiany kursu walutowego CHF.

17. Pozostałe zobowiązania

Na dzień 31 grudnia 2009 r. pozostałe zobowiązania wynosiły 516.443 tys. zł, co w porównaniu do końca poprzedniego roku stanowiło spadek o 138.233 tys. zł, tj. o 21%.

Największy wpływ na zmniejszenie omawianej pozycji w porównaniu do 31 grudnia 2008 r. miał spadek rezerw na pozostałe zobowiązania wobec pracowników o 95.271 tys. zł oraz salda pozycji „wierzyciele” o 16.505 tys. zł.

Istotny wpływ na spadek pozostałych zobowiązań miało także zmniejszenie salda biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów o 9.457 tys. zł oraz przychodów przyszłych okresów o 7.777 tys. zł.

18. Rezerwy

Na koniec okresu sprawozdawczego wartość rezerw wynosiła 108.789 tys. zł, co w porównaniu z końcem poprzedniego roku stanowiło wzrost o 18.767 tys. zł, tj. o 21%.

Na omawiane saldo na dzień 31 grudnia 2009 r. składały się rezerwy na zobowiązania pozabilansowe w wysokości 61.323 tys. zł, pozostałe rezerwy na przyszłe zobowiązania o wartości 45.378 tys. zł oraz rezerwy na sprawy sporne o wartości 2.088 tys. zł.

Wzrost rezerw w porównaniu do 31 grudnia 2008 r. wynikał przede wszystkim ze zwiększenia się pozostałych rezerw na przyszłe zobowiązania o 31.277 tys. zł częściowo zrównoważonego zmniejszeniem rezerw na pozabilansowe zobowiązania warunkowe o 11.906 tys. zł.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego (cd.)

19. Kapitał własny

	31.12.2008 r.	Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	Wycena aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	Wycena programów opcyjnych	Wynik roku bieżącego	31.12.2009 r.
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Kapitał podstawowy	1.521.683	-	-	-	-	1.521.683
Zyski zatrzymane	2.323.767	-	-	(3.671)	57.143	2.377.239
Inne pozycje kapitałów	(221.303)	8.001	128.006	-	-	(85.296)
Kapitał własny razem	3.624.147	8.001	128.006	(3.671)	57.143	3.813.626

Na koniec badanego okresu wartość pozycji „Kapitał własny” wynosiła 3.813.626 tys. zł (3.624.147 tys. zł na dzień 31 grudnia 2008 r.).

W badanym roku kapitał podstawowy nie uległ zmianie i wyniósł 1.521.683 tys. zł.

Zyski zatrzymane zwiększyły się o kwotę zysku netto osiągniętego przez Bank w 2009 roku, który wyniósł 57.143 tys. zł.

Na pozycję zysków zatrzymanych odniesiono w badanym okresie wycenę Programu motywacyjnego dla Zarządu w wysokości -3.671 tys. zł, zatwierdzonego 14 marca 2008 r. przez Walne Zgromadzenie. Szczegóły programu zostały opisane w sprawozdaniu finansowym Banku w nocie 41.

W badanym okresie nastąpiło zwiększenie innych pozycji kapitału z poziomu -221.303 tys. zł na dzień 31 grudnia 2008 r. do -85.296 tys. zł na koniec badanego okresu. Wzrost ten wynikał przede wszystkim z dodatniej wyceny portfela aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży w kwocie 128.006 tys. zł oraz ujęcia dodatnich różnic kursowych związanych z posiadanymi przez Bank akcjami i udziałami w jednostkach podporządkowanych oraz oddziałami zagranicznymi w łącznej kwocie 8.001 tys. zł.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego (cd.)

20. Kapitał podstawowy – struktura własności

Na 31 grudnia 2009 r. akcjonariuszami Banku byli:

Nazwa akcjonariusza	Liczba posiadanych akcji	Wartość nominalna posiadanych akcji	Typ posiadanych akcji (zwykłe /uprzywilejowane)	% posiadanych głosów
Commerzbank Auslandsbanken Holding AG	20.719.692	82.878.768	zwykłe	69,78
Pozostali akcjonariusze	8.971.190	35.884.760	zwykłe	30,22
	<u>29.690.882</u>			<u>100,00</u>

Kapitał akcyjny na koniec roku bilansowego, na który składało się 29.690.882 akcji po cenie nominalnej 4 zł każda wyniósł 118.763.528 zł. W 2009 roku głównym akcjonariuszem BRE Banku SA pozostawała spółka Commerzbank Auslandsbanken Holding AG, będąca spółką zależną od Commerzbanku AG.

Na dzień 31 grudnia 2009 r. progu 5% posiadanych akcji nie przekroczył żaden inny akcjonariusz. Tym samym udział pozostałych akcjonariuszy w kapitale akcyjnym Banku wynosił 30,22%.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego (cd.)**Rachunek zysków i strat za rok obrotowy do 31 grudnia 2009 r.****21. Wynik z tytułu odsetek**

Wynik z tytułu odsetek w bieżącym okresie obrotowym wynosił 1.357.017 tys. zł (1.127.267 tys. zł w poprzednim roku obrotowym), co stanowiło wzrost o 229.750 tys. zł, tj. o 20%. Wzrost ten wynikał z mniejszego spadku przychodów odsetkowych (spadek o 74.380 tys. zł do poziomu 2.865.773 tys. zł) niż kosztów odsetkowych (spadek o 304.130 tys. zł do poziomu 1.508.756 tys. zł).

W ramach przychodów największy spadek wartości odnotowano na przychodach odsetkowych od środków pieniężnych i depozytów krótkoterminowych (spadek o 158.560 tys. zł, tj. o 52%) oraz na przychodach odsetkowych z dłużnych papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu (spadek o 145.411 tys. zł, tj. o 56%). Omawiany spadek został częściowo zrównoważony wzrostem przychodów odsetkowych od lokacyjnych papierów wartościowych (wzrost o 229.755 tys. zł, tj. o 73%).

Spadek przychodów odsetkowych był wypadkową zmniejszenia stopy przychodu odsetkowego z aktywów pracujących (liczonej jako przychody z tytułu odsetek do średniego stanu aktywów pracujących) o 1,10 punktu procentowego do poziomu 4,30% i jednoczesnego zwiększenia udziału aktywów pracujących w aktywach ogółem o 5,13 punktu procentowego do poziomu 94,60%.

Koszty z tytułu odsetek obejmowały przede wszystkim odsetki z tytułu rozliczeń z bankami i klientami w kwocie 1.448.219 tys. zł, których saldo spadło w porównaniu do roku ubiegłego o 278.740 tys. zł, tj. o 16%. Cena środków obcych (liczona jako koszt odsetek za okres obrotowy do średniego stanu salda zobowiązań odsetkowych) zmniejszyła się o 1,13 punktu procentowego do poziomu 2,36%.

Marża odsetkowa (liczona jako wynik z tytułu odsetek do przychodów z tytułu odsetek) wzrosła w porównaniu do poprzedniego roku obrotowego z poziomu 38% do 47%.

22. Wynik z tytułu opłat i prowizji

Wynik z tytułu opłat i prowizji w 2009 roku wyniósł 399.229 tys. zł, co stanowiło spadek w porównaniu do roku poprzedniego o 24.737 tys. zł, tj. o 6%. Spadek salda pozycji wynikał z większego wzrostu kosztów z tytułu opłat i prowizji (wzrost o 97.827 tys. zł, tj. o 35%), niż wzrost przychodów z tego tytułu (wzrost o 73.090 tys. zł, tj. o 10%).

Wzrost przychodów z tytułu opłat i prowizji był spowodowany głównie zwiększeniem się przychodów z tytułu obsługi kart płatniczych (o 82.659 tys. zł, tj. o 40%) oraz przychodów z tytułu prowadzenia rachunków (o 14.811 tys. zł, tj. o 21%). Wzrost przychodów z tytułu obsługi kart płatniczych był zarówno wynikiem większej liczby wydanych kart, jak i liczby dokonywanych nimi transakcji, natomiast większe przychody z tytułu opłat i prowizji za prowadzenie rachunków wynikały ze wzrostu ilości aktywnych rachunków. Opisane wzrosty zostały częściowo skompensowane przez spadek przychodów z działalności kredytowej (o 24.432 tys. zł, tj. o 12%), wynikający przede wszystkim z ograniczenia akcji kredytowej w 2009 roku.

Poziom kosztów z tytułu opłat i prowizji był kształtowany w omawianym okresie obrotowym głównie przez koszty z tytułu obsługi i ubezpieczenia kart płatniczych, które wzrosły o 45.167 tys. zł do poziomu 188.796 tys. zł oraz pozostałych opłat, które wzrosły o 55.812 tys. zł do poziomu 184.903 tys. zł, a na które składały się przede wszystkim wynagrodzenia pośredników finansowych.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego (cd.)**23. Przychody z tytułu dywidend**

Przychody z tytułu dywidend wynosiły w 2009 roku 59.738 tys. zł, co stanowiło spadek w porównaniu do 2008 roku o 8.943 tys. zł, tj. o 13%. Na omawianą pozycję składały się między innymi dywidendy od Domu Inwestycyjnego BRE Banku SA (33.624 tys. zł), BRE Holding Sp. z o.o. (11.500 tys. zł), BRE.locum SA (9.080 tys. zł), i Krajowej Izby Rozliczeniowej (2.104 tys. zł). Dywidendy od pozostałych spółek, których akcje bądź udziały posiadał Bank wyniosły 3.430 tys. zł.

24. Wynik na działalności handlowej

Wynik na działalności handlowej wyniósł w 2009 roku 385.267 tys. zł, co w stosunku do 2008 roku oznaczało spadek o 62.211 tys. zł, tj. o 14%. Na wynik z działalności handlowej składał się wynik z pozycji wymiany w kwocie 402.115 tys. zł oraz strata na pozostałej działalności handlowej wynosząca 16.848 tys. zł.

Wynik z pozycji wymiany zmniejszył się w porównaniu do poprzedniego roku o 80.246 tys. zł w związku ze spadkiem różnic kursowych netto o 788.349 tys. zł, co zostało częściowo zrównoważone wzrostem zysków z transakcji o 708.103 tys. zł.

Strata na pozostałej działalności handlowej zmniejszyła się w porównaniu do poprzedniego roku o 18.035 tys. zł, głównie na skutek wzrostu wyniku z instrumentów na ryzyko rynkowe o 8.720 tys. zł, instrumentów kapitałowych o 5.586 tys. zł oraz instrumentów odsetkowych o 3.729 tys. zł.

25. Wynik na lokacyjnych papierach wartościowych

W 2009 roku Bank osiągnął zysk na lokacyjnych papierach wartościowych w wysokości 55.346 tys. zł, co stanowiło spadek o 210.111 tys. zł, tj. o 79%, w porównaniu do poprzedniego roku obrotowego.

Na osiągnięty wynik składał się głównie zysk z umorzenia certyfikatów inwestycyjnych w BRE Gold Funduszu Inwestycyjnym Zamkniętym Aktywów Niepublicznych w wysokości 60.846 tys. zł, który został skompensowany kosztami odpisu z tytułu utraty wartości udziałów w spółce BRE Corporate Finance SA w wysokości 6.473 tys. zł.

26. Pozostałe przychody operacyjne i pozostałe koszty operacyjne

Pozostałe przychody operacyjne wynosiły 68.477 tys. zł i wzrosły w porównaniu do 2008 roku o 24.735 tys. zł, tj. o 57%. Pozycja ta w 2009 roku obejmowała głównie przychody z rozwiązania rezerw na przyszłe zobowiązania o wartości 25.655 tys. zł, przychody ze sprzedaży towarów i usług w kwocie 23.653 tys. zł oraz pozostałe przychody operacyjne w wysokości 14.341 tys. zł.

Pozostałe koszty operacyjne wzrosły z poziomu 25.642 tys. zł w 2008 roku do 58.220 tys. zł w badanym okresie. Saldo pozycji w 2009 roku obejmowało głównie odpisy z tytułu rezerw na przyszłe zobowiązania w kwocie 33.982 tys. zł, odpisy z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych w kwocie 4.838 tys. zł, a także pozostałe koszty operacyjne w kwocie 13.834 tys. zł.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego (cd.)

27. Odpisy netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek

Saldo odpisów netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek wyniosło w badanym okresie 966.652 tys. zł w porównaniu do 218.747 tys. zł w poprzednim roku.

Na omawianą pozycję w badanym roku składały się przede wszystkim odpisy netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek udzielonych klientom w wysokości 957.437 tys. zł, które wzrosły w porównaniu do ubiegłego roku o 774.087 tys. zł oraz odpisy netto z tytułu utraty wartości należności od banków w kwocie 19.950 tys. zł, które zmniejszyły się w porównaniu poprzedniego roku o 1.944 tys. zł. W 2009 roku rozwiązano więcej rezerw na zobowiązania pozabilansowe niż utworzono - w ujęciu netto odpisy wyniosły 10.735 tys. zł. W 2008 roku odpisy netto z tego tytułu wynosiły -13.503 tys. zł.

Wzrost odpisów netto z tytułu utraty kredytów i pożyczek w 2009 roku wynikał z obniżenia jakości portfela zarówno detalicznego, jak i korporacyjnego. Odpisy netto z tytułu utraty kredytów i pożyczek w portfelu detalicznym wyniosły 440.647 tys. zł i dotyczyły głównie portfela pożyczek gotówkowych udzielonych klientom, którzy wcześniej nie posiadali produktów kredytowych Banku. W portfelu korporacyjnym odpisy wyniosły 526.008 tys. zł i były spowodowane przede wszystkim spowolnieniem gospodarczym mającym przełożenie na pogorszenie sytuacji finansowej kredytobiorców oraz utratą wartości należności od klientów posiadających zobowiązania z tytułu transakcji pochodnych.

28. Ogólne koszty administracyjne

Ogólne koszty administracyjne w badanym okresie wyniosły 993.382 tys. zł, co stanowiło spadek w stosunku do 2008 roku o 77.535 tys. zł, tj. o 7%.

Zmniejszenie ogólnych kosztów administracyjnych spowodowane było głównie spadkiem kosztów pracowniczych o 111.107 tys. zł, tj. o 20% wynikającego między innymi ze zmniejszenia zatrudnienia (przeciętne zatrudnienie w Banku zmalało o 4%) oraz mniejszych niż w 2008 roku odpisów na fundusz premiowy. Równocześnie wzrosły koszty rzeczowe, które osiągnęły poziom 495.369 tys. zł w porównaniu do 476.122 tys. zł w 2008 roku.

29. Amortyzacja środków trwałych i wartości niematerialnych

Koszty amortyzacji wyniosły w badanym okresie 207.942 tys. zł, co stanowiło wzrost w porównaniu do poprzedniego roku obrotowego o 48.144 tys. zł, tj. o 30%.

Saldo omawianej pozycji obejmowało w badanym okresie amortyzację wartości niematerialnych w kwocie 113.842 tys. zł oraz amortyzację środków trwałych w kwocie 94.100 tys. zł.

30. Podatek dochodowy

	2009 r. tys. zł	2008 r. tys. zł	Zmiana tys. zł
Podatek dochodowy bieżący	16.526	214.262	(197.736)
Podatek dochodowy odroczony	25.209	(142.306)	167.515
Obciążenie wyniku finansowego	41.735	71.956	(30.221)

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego (cd.)**30. Podatek dochodowy (cd.)**

W bieżącym okresie obrotowym podatek dochodowy naliczany był według stawki 19% w oparciu o zysk brutto ustalony na podstawie MSSF zatwierdzonych przez Unię Europejską, skorygowany o przychody nie podlegające opodatkowaniu i koszty nie stanowiące kosztów uzyskania przychodu. Bank odprowadzał w ciągu 2009 roku zaliczki w formie ryczałtu na poczet podatku dochodowego od osób prawnych, które spowodowały powstanie na koniec okresu sprawozdawczego należności z tytułu podatku dochodowego w kwocie 116.081 tys. zł.

Na saldo podatku odroczonego składały się różnice przejściowe ujemne, które wynosiły 332.305 tys. zł, w porównaniu do salda tych różnic w kwocie 361.322 tys. zł na dzień 31 grudnia 2008 r. Ujemne różnice przejściowe dotyczyły między innymi odpisów z tytułu utraty wartości kredytów i zobowiązań pozabilansowych, które nie zostały dotychczas uznane za koszty uzyskania przychodów (178.871 tys. zł), wyceny instrumentów pochodnych i kontraktów terminowych (63.604 tys. zł), wyceny instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży (20.027 tys. zł), odsetek do zapłacenia od depozytów klientów (18.327 tys. zł) oraz rozliczeń międzyokresowych kosztów (17.925 tys. zł).

Dodatkowo różnice przejściowe wynosiły na koniec badanego okresu 223.409 tys. zł i były wyższe o 18.753 tys. zł w stosunku do końca poprzedniego roku. Dodatkowo różnice przejściowe dotyczyły między innymi wyceny instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży (42.478 tys. zł), różnic pomiędzy amortyzacją podatkową i księgową (39.268 tys. zł), salda nierozliczonej ulgi inwestycyjnej (28.111 tys. zł), odsetek do otrzymania od kredytów udzielonych klientom (28.052 tys. zł) oraz wyceny instrumentów pochodnych i kontraktów terminowych (19.631 tys. zł).

W związku z wystąpieniem nadwyżki różnic ujemnych nad dodatnimi Bank na koniec 2009 roku rozpoznał aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego w kwocie 108.975 tys. zł (156.747 tys. zł na koniec 2008 roku). Dodatkowo rozpoznano rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego w kwocie 79 tys. zł (81 tys. zł na koniec 2008 roku) dotyczącą oddziałów zagranicznych w Czechach i na Słowacji.

Efektywna stopa opodatkowania podatkiem dochodowym od osób prawnych wynosiła 42,0%. Różnica efektywnej stopy opodatkowania w stosunku do obowiązującej (19%) wynikała przede wszystkim ze strat podatkowych oddziałów zagranicznych w Czechach i na Słowacji.

Szczegółowe rozbieżności kwoty podatku odroczonego odniesionego na wynik 2009 roku i 2008 roku przedstawione zostały w nocie 13 i 35 w sprawozdaniu finansowym Banku.

31. Wynik finansowy netto

Zysk netto za badany rok wyniósł 57.143 tys. zł.

Zgodnie z Uchwałą nr 2 Walnego Zgromadzenia z dnia 16 marca 2009 r., część uzyskanego w 2008 roku zysku netto w wysokości 100.000 tys. zł została przeznaczona na fundusz ogólnego ryzyka, a pozostała część w wysokości 729.531 tys. zł została przeznaczona na zwiększenie pozostałego kapitału zapasowego. Obie pozycje kapitałów w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Banku zostały zaprezentowane w Zyskach zatrzymanych.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego (cd.)**32. Zobowiązania warunkowe udzielone i otrzymane**

Na saldo pozycji „Zobowiązania warunkowe udzielone i otrzymane” składały się zobowiązania udzielone, których saldo spadło w porównaniu do końca poprzedniego roku o 6.191.863 tys. zł do poziomu 12.227.183 tys. zł oraz zobowiązania otrzymane w kwocie 684.503 tys. zł, których saldo wzrosło w porównaniu do końca poprzedniego roku o 126.867 tys. zł.

Na dzień 31 grudnia 2009 r. na saldo zobowiązań udzielonych składały się głównie zobowiązania do udzielenia kredytu w kwocie 9.379.566 tys. zł oraz gwarancje i akredytywy w kwocie 2.349.785 tys. zł. Natomiast większość salda zobowiązań otrzymanych stanowiły otrzymane zobowiązania gwarancyjne w kwocie 424.093 tys. zł.

Szczegóły dotyczące tego salda przedstawione zostały w nocie 37 sprawozdania finansowego Banku.

V. Stwierdzenia niezależnego biegłego rewidenta

- (a) Zarząd Banku przedstawił w toku badania żądane informacje, wyjaśnienia i oświadczenia oraz przedłożył oświadczenie o kompletnym ujęciu danych w księgach rachunkowych i wykazaniu wszelkich zobowiązań warunkowych, a także poinformował o istotnych zdarzeniach, które nastąpiły po końcu okresu sprawozdawczego do dnia złożenia oświadczenia.
- (b) Zakres badania nie był ograniczony.
- (c) Bank posiadał aktualną, zatwierdzoną przez Zarząd dokumentację opisującą zasady (politykę) rachunkowości. Przyjęte przez Bank zasady rachunkowości były dostosowane do jego potrzeb i zapewniały wyodrębnienie w rachunkowości wszystkich zdarzeń istotnych do oceny sytuacji majątkowej i finansowej oraz wyniku finansowego Banku, przy zachowaniu zasady ostrożności. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości zostały prawidłowo wykazane w informacji dodatkowej.
- (d) Bilans zamknięcia na koniec ubiegłego roku obrotowego został, we wszystkich istotnych aspektach, prawidłowo wprowadzony do ksiąg rachunkowych jako bilans otwarcia bieżącego okresu.
- (e) Dokonaliśmy oceny prawidłowości funkcjonowania systemu księgowości. Naszej ocenie podlegały w szczególności:
- prawidłowość dokumentacji operacji gospodarczych,
  - rzetelność, bezbłądność i sprawdzalność ksiąg rachunkowych, w tym także prowadzonych za pomocą komputera,
  - stosowane metody zabezpieczania dostępu do danych i systemu ich przetwarzania za pomocą komputera,
  - ochrona dokumentacji księgowej, ksiąg rachunkowych i sprawozdania finansowego.

Ocena ta w połączeniu z badaniem wiarygodności poszczególnych pozycji sprawozdania finansowego daje podstawę do wyrażenia ogólnej, całościowej i bez zastrzeżeń opinii o prawidłowości i rzetelności tego sprawozdania. Nie było celem naszego badania wyrażenie kompleksowej opinii na temat funkcjonowania wyżej wymienionego systemu.

- (f) Informacja dodatkowa przedstawia wszystkie istotne informacje wymagane przez Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzone przez Unię Europejską.
- (g) Informacje zawarte w sprawozdaniu z działalności Banku za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r. uwzględniają postanowienia Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. nr 33 poz. 259).
- (h) Inwentaryzacja aktywów oraz kapitału własnego i zobowiązań została przeprowadzona oraz rozliczona zgodnie z Ustawą o rachunkowości, a jej wyniki ujęto w księgach rachunkowych roku badanego.

V. Stwierdzenia niezależnego biegłego rewidenta (cd.)

- (i) Całkowity wymóg regulacyjny, wraz z wymogiem na ryzyko nadmiernych zaangażowań kapitałowych, wynosił na koniec okresu sprawozdawczego 3.639.569 tys. zł. Współczynnik wypłacalności na dzień 31 grudnia 2009 r. wyniósł 11,73%. Na koniec okresu sprawozdawczego Bank stosował się do obowiązujących norm ostrożnościowych we wszystkich istotnych aspektach.
- (j) Wysokość wskaźników istotności została określona przez nas na etapie planowania. Poziomy istotności określają granice, do których ujawnione uchybienia mogą bez szkody dla jakości sprawozdania finansowego i prawidłowości stanowiących podstawę ksiąg rachunkowych, nie być korygowane, gdyż zaniechanie takich korekt nie spowoduje wprowadzenia w błąd czytelnika sprawozdania finansowego. Istotność wyraża cechy ilościowe, jak i jakościowe badanych pozycji i dlatego też różni się ona w stosunku do różnych pozycji bilansu i rachunku zysków i strat. Ze względu na złożoność i liczbę przyjętych przy badaniu wskaźników istotności zawarte są one w dokumentacji z badania.
- (k) Sprawozdanie finansowe za rok poprzedzający zostało zbadane przez PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. Biegły rewident wydał opinię bez zastrzeżeń.
- (l) Sprawozdanie finansowe Banku za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2008 r. zostało zatwierdzone uchwałą nr 1 XXII Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia z dnia 16 marca 2009 r. Zostało ono złożone w Krajowym Rejestrze Sądowym w Warszawie w dniu 21 marca 2009 r. i ogłoszone w Monitorze Polskim B numer 905, poz. 5197 w dniu 4 czerwca 2009 r.

VI. Informacje i uwagi końcowe

Niniejszy raport został sporządzony w związku z badaniem sprawozdania finansowego BRE Banku SA z siedzibą w Warszawie, przy ulicy Senatorskiej 18. Badaniu podlegało sprawozdanie finansowe obejmujące:

- (a) sprawozdanie z sytuacji finansowej sporządzone na dzień 31 grudnia 2009 r., które po stronie aktywów oraz zobowiązań i kapitału własnego wykazuje sumę 72.607.181 tys. zł;
- (b) rachunek zysków i strat za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r. wykazujący zysk netto w kwocie 57.143 tys. zł;
- (c) sprawozdanie z całkowitych dochodów za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r. wykazujące dochody całkowite w kwocie 193.150 tys. zł;
- (d) sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r. wykazujące zwiększenie kapitału własnego o kwotę 189.479 tys. zł;
- (e) sprawozdanie z przepływów pieniężnych za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r. wykazujące wpływy pieniężne netto w kwocie 1.934.224 tys. zł;
- (f) informację dodatkową o przyjętych zasadach rachunkowości oraz inne informacje objaśniające.

Sprawozdanie finansowe zostało podpisane przez Zarząd Banku dnia 1 marca 2010 r. Raport powinien być odczytywany wraz z opinią niezależnego biegłego rewidenta dla Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy i Rady Nadzorczej BRE Banku SA z dnia 1 marca 2010 r. dotyczącą wyżej opisanego sprawozdania finansowego. Opinia o sprawozdaniu finansowym wyraża ogólny wniosek wynikający z przeprowadzonego badania. Wniosek ten nie stanowi sumy ocen wyników badania poszczególnych pozycji sprawozdania bądź zagadnień, ale zakłada nadanie poszczególnym ustaleniom odpowiedniej wagi (istotności), uwzględniającej wpływ stwierdzonych faktów na rzetelność i prawidłowość sprawozdania finansowego.

Przeprowadzający badanie w imieniu PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o., spółki wpisanej na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych pod numerem 144:

Adam Celiński

Kluczowy Biegły Rewident
Numer ewidencyjny 90033

Warszawa, 1 marca 2010 r.

List Prezesa Zarządu BRE Banku SA do Akcjonariuszy

Szanowni Państwo,

Wyniki minionego roku dowodzą, że Grupie BRE Banku nie tylko udało się przetrwać okres spowolnienia gospodarczego, ale, co ważniejsze, wyjść z niego wzmocnioną i gotową do wyznaczania i osiągania nowych, ambitnych celów. Rok 2009 zamknęliśmy wynikiem dodatnim, osiągając najwyższy poziom dochodów powtarzalnych w naszej historii, najlepszy współczynnik kosztów do dochodów w ciągu ostatnich 5 lat oraz stabilną bazę depozytową. Polscy klienci, podejmując decyzję o lokowaniu oszczędności, wybierają BRE Bank, o czym świadczy pozyskanie w 2009 roku blisko pół miliona nowych klientów i ponad 5 mld zł zebranych depozytów.

Musimy jednak pamiętać, że miniony rok był pod wieloma względami trudny. Wprawdzie osiągnęliśmy rekordową dochodowość, utrzymując pod kontrolą poziom kosztów, ale sam zysk brutto, który wyniósł 209,4 mln zł, został w dużej mierze obciążony przez konieczność zawiązania rezerw na ponad miliard złotych. Niekorzystne zmiany w otoczeniu makroekonomicznym, gwałtowny spadek dynamiki kredytowania, a także znacznie trudniejszy i droższy dostęp do źródeł finansowania miały bowiem istotny wpływ na nasze wyniki.

W minionym roku przyszło nam działać w wyjątkowo trudnych warunkach makroekonomicznych. W następstwie globalnego kryzysu finansowego gospodarka światowa znalazła się w fazie najgłębszej od prawie osiemdziesięciu lat recesji, która szczególnie mocno dotknęła Niemcy i wielu innych partnerów handlowych Polski. Polsce, jako jedynej spośród członków UE, udało się wprawdzie uniknąć recesji, ale i nasza gospodarka bardzo silnie zwolniła. Sektor bankowy okazał się jedną z najbardziej poszkodowanych przez kryzys gałęzi naszej gospodarki.

Widać to wyraźnie w dynamice zysków, które w bankach w 2009 r. były o około 38% niższe niż w 2008 r. Główną przyczyną pogorszenia była konieczność utworzenia wysokich rezerw, w związku z pogarszającą się jakością portfela kredytowego. Kredyty zagrożone stanowiły w końcu ubiegłego roku już 7,5% portfela kredytowego banków, a ich wartość od września 2008 r. uległa podwojeniu. Spadła dynamika akcji kredytowej, co wynikało zarówno ze spadku popytu na finansowanie bankowe, jak i z trudniejszych warunków dostępu do kredytu. Zaostrzenie tych warunków było nieuchronną konsekwencją wzrostu kosztów ryzyka i wyższych kosztów pozyskiwania środków przez banki. W całym sektorze bankowym spadła również dynamika kredytów korporacyjnych, z prawie 29% do około minus 4%, zaś należności od gospodarstw domowych z ponad 47% do 12%. W jeszcze większym stopniu obniżyła się dynamika kredytów mieszkaniowych.

Staraliśmy się jak najlepiej przygotować do nowych warunków i przewidywać kierunki rozwoju sytuacji w zmiennym otoczeniu rynkowym, dlatego przygotowaliśmy krótszy i bardziej nastawiony na doraźne cele plan strategiczny, znany wszystkim pod nazwą BREnova. Wyniki, jakie osiągnęliśmy, szczególnie w ostatnich miesiącach, są rezultatem właśnie tegoż projektu. Dzisiaj wiemy już, że przyniósł on wymierne efekty - najwyższy poziom dochodów powtarzalnych w historii, wyższe o 6% od zakładanych oszczędności - 296 mln zł, wzrost liczby klientów detalicznych (o 17% w stosunku do roku poprzedniego, tj. z 2,78 mln do 3,26 mln), wzrost wskaźnika cross-sellingu, spadek wskaźnika kosztów do dochodów, kredytów do depozytów i wyższą marżowość produktów.

Sukcesy programu BREnova pozwalają nam dzisiaj poczynić bardziej ambitne plany na przyszłość. I chociaż zdajemy sobie sprawę, że rok 2010 będzie dla bankowości rokiem kolejnych wyzwań, cele, na których Grupa BRE Banku będzie się koncentrowała w najbliższych latach są dla nas jasne.

W celu wsparcia wdrożenia strategii na lata 2010-2012 i dostosowania wskaźnika kapitału podstawowego (ang. core Tier 1 capital ratio) do możliwych nowych wymagań kapitałowych stawianych zarówno przez organy nadzoru jak i rynek, Bank postanowił dokonać podwyższenia kapitału zakładowego.

W obszarze bankowości korporacyjnej będziemy dążyć do wzmocnienia swojej pozycji w kredytowaniu sektora publicznego oraz rozwijać projekty współfinansowane z funduszy Unii Europejskiej. W tym samym czasie planujemy dalsze pozyskiwanie klientów z sektora dużych przedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw. W obszarze bankowości inwestycyjnej zamierzamy utrzymać obecny model ścisłej współpracy z klientami korporacyjnymi w zakresie dotychczas oferowanej gamy produktów.

Strategicznym celem bankowości detalicznej jest wzmocnienie pozycji na rynku kredytów nie-hipotecznych, szczególnie wśród dotychczasowych klientów Banku. Zamierzamy osiągnąć ten cel poprzez zintensyfikowany cross-selling. Równocześnie wpływy z produktów kredytowych innych niż kredyty hipoteczne powinny pomóc w dywersyfikacji źródeł dochodów. Co więcej, zamierzamy zwiększać sprzedaż produktów hipotecznych, między innymi tych denominowanych w walutach obcych. Sprzedaż walutowych produktów hipotecznych będzie się opierać na doświadczeniu, które zdobyliśmy podczas tworzenia obecnego portfela kredytów hipotecznych denominowanych głównie we frankach szwajcarskich.

Chcemy utrzymać wiodącą pozycję w obszarze produktów innowacyjnych. W szczególności, pragniemy stać się wiodącym graczem w obszarze nowoczesnych rozwiązań dostosowanych do potrzeb klientów korporacyjnych oferowanych przez bankowość transakcyjną. Zakładamy też dalszy dynamiczny rozwój elektronicznych kanałów dystrybucji zarówno dla klientów korporacyjnych jak i indywidualnych.

Program BREnova wprowadzony w Grupie BRE Banku w 2009 roku pozwolił na wyraźną poprawę bazy kosztowej, co w efekcie znacznie poprawiło wskaźniki efektywności operacyjnej. Zamierzamy w 2010 roku utrzymać osiągnięte wskaźniki lub nawet je poprawić, choć głównie poprzez przyrost dochodów

Szanowni Państwo,

Chciałbym złożyć wyrazy podziękowania za ten trudny i wymagający rok. Nie byłoby sukcesów Programu BREnova, gdyby nie pełne zrozumienie, że ten wielomiesięczny projekt opłaca się wszystkim zainteresowanym: akcjonariuszom, klientom i pracownikom Grupy BRE Banku. Za te wszystkie wysiłki, wsparcie i zaufanie serdecznie wszystkim Państwu dziękuję.

z pozdrowieniami,

Mariusz Grendowicz
1 marca 2010

List Przewodniczącego Rady Nadzorczej BRE Banku SA do Akcjonariuszy

Szanowni Akcjonariusze,

Podczas minionego roku finansowego Rada Nadzorcza ze szczególną uwagą i wnikliwością obserwowała i analizowała sytuację w BRE Banku SA oraz pozostawała w stałym kontakcie z Zarządem uczestnicząc w konsultacjach dotyczących wszystkich istotnych aspektów działalności Banku. Rada Nadzorcza odbyła cztery posiedzenia. Punktem uwagi wszystkich posiedzeń była bieżąca sytuacja biznesowa Banku, którą dyskutowaliśmy z Zarządem przy każdej okazji.

Pomiędzy posiedzeniami Rady działała Komisja Prezydialna, która podjęła szereg decyzji w trybie obiegowym. Podobnie Rada Nadzorcza poza posiedzeniami podjęła różnorodne uchwały w trybie obiegowym. Ponadto w ramach Rady Nadzorczej w zakresie swoich obowiązków działały Komisja ds. Audytu oraz Komisja ds. Ryzyka.

Patrząc na otoczenie zewnętrzne, w jakim przyszło działać BRE Bankowi SA w minionym roku należy stwierdzić, że nie było ono szczególnie sprzyjające. Rok 2009, zgodnie z przewidywaniami na jego początku, był rokiem kontynuacji spowolnienia gospodarczego rozpoczętego w drugiej połowie 2008 roku przez kryzys finansowy. Dla sektora bankowego jednym z najdotkliwszych skutków tego spowolnienia było pogorszenie się jakości portfeli kredytowych. W pewnym stopniu spowodowane ono było również problemem lewarowanych opcji walutowych, który pojawił się jeszcze w 2008 roku i nie ustępował przez wiele miesięcy minionego roku. Rok 2009 był także rokiem dużej niepewności co do dalszego rozwoju sytuacji gospodarczej, co w bankowości prowadziło przede wszystkim do ograniczenia akcji kredytowej zarówno po stronie podażowej, jak i popytowej.

W 2009 roku Grupa BRE Banku SA wypracowała zysk brutto w wysokości 209,4 mln zł, który przełożył się na 128,9 mln zł skonsolidowanego zysku netto przypadającego na akcjonariuszy BRE Banku SA.

Z powodu niekorzystnych uwarunkowań w otoczeniu makroekonomicznym i biznesowym Banku, jego wzrost w minionym roku był ograniczony. Suma bilansowa Grupy BRE Banku SA spadła o 1,9%, zaś portfel należności od klientów wzrósł o 0,6%. Jednakże nie oznacza to końca zyskowej ścieżki wzrostu Banku. Postanowiono wykorzystać ten pełen wyzwań okres i położyć fundamenty pod lepszą zyskowość i efektywność. Obydwa cele zawarte były we wdrożonym z sukcesem strategicznym programie BREnova.

W dniu 1 marca 2010 roku Rada Nadzorcza podjęła decyzję o rekomendowaniu Walnemu Zgromadzeniu głosowania za podwyższeniem kapitału zakładowego o nie więcej niż 83,13 milionów zł poprzez emisję nie więcej niż 20,78 milionów nowych akcji, w emisji skierowanej do dotychczasowych akcjonariuszy Banku w oparciu o przysługujące im prawo poboru, z zamiarem pozyskania 2 miliardów złotych w wyniku emisji nowych akcji. Takie podwyższenie kapitału zakładowego da Bankowi elastyczność w obliczu potencjalnych nowych wymogów kapitałowych, zarówno regulacyjnych, jak ze strony rynku. Pozwoli na wzrost współczynnika wypłacalności Banku liczonego na bazie kapitałów podstawowych (Tier 1), który obecnie jest jednym z najniższych wśród banków działających w Polsce. Ponadto będzie wspierało zidentyfikowane, zyskowe inicjatywy wzrostowe w nowym, lepszym otoczeniu makroekonomicznym. Ze wszystkich wyżej wymienionych względów Rada Nadzorcza rekomenduje Walnemu Zgromadzeniu niewypłacanie dywidendy z zysku za rok 2009.

W imieniu całej Rady Nadzorczej chciałbym wyrazić nadzieję, że w obecnym roku i latach przyszłych BRE Bank SA umocni swoją pozycję na polskim rynku bankowym pozostając najlepszą instytucją finansową dla wymagających klientów, a dla Was drodzy Akcjonariusze zwiększy swoją wartość. Jestem przekonany, że cały zespół BRE Banku SA dołoży wszelkich starań, aby tak się stało.

Maciej Leśny
Przewodniczący Rady Nadzorczej
01 marca 2010

BRE BANK SA

BRE Bank SA

**Sprawozdanie finansowe według
Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej
za 2009 rok**

Spis treści	Strona
WYBRANE DANE FINANSOWE	3
RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	4
SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	5
SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	6
SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM	7
SPRAWOZDANIE Z PRZEPIŹYWÓW PIENIĘŻNYCH	8
NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	9
1. INFORMACJE O BRE BANKU SA	9
2. OPIS WAŻNIEJSZYCH STOSOWANYCH ZASAD RACHUNKOWOŚCI	9
3. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM	23
4. WAŻNIEJSZE OSZACOWANIA I OCENY DOKONYWANE W ZWIĄZKU Z ZASTOSOWANIEM ZASAD RACHUNKOWOŚCI	52
5. WYNIK Z TYTUŁU ODSETEK	53
6. WYNIK Z TYTUŁU OPŁAT I PROWIZJI	53
7. PRZYCHODY Z TYTUŁU DYWIDEND	53
8. WYNIK NA DZIAŁALNOŚCI HANDLOWEJ	54
9. POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE	54
10. OGÓLNE KOSZTY ADMINISTRACYJNE	54
11. POZOSTAŁE KOSZTY OPERACYJNE	55
12. ODPISY NETTO Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI KREDYTÓW I POŻYCZEK	55
13. PODATEK DOCHODOWY	55
14. ZYSK NA JEDNĄ AKCJĘ	56
15. POZOSTAŁE DOCHODY CAŁKOWITE	56
16. KASA, OPERACJE Z BANKIEM CENTRALNYM	57
17. WEKŚLE UPRAWNIONE DO REDYSKONTOWANIA W BANKU CENTRALNYM	57
18. NALEŻNOŚCI OD BANKÓW	58
19. PAPIERY WARTOŚCIOWE PRZEZNACZONE DO OBROTU ORAZ AKTYWA ZASTAWIONE	58
20. POCODNE INSTRUMENTY FINANSOWE ORAZ POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA PRZEZNACZONE DO OBROTU	59
21. KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM	61
22. ŁOKACYJNE PAPIERY WARTOŚCIOWE ORAZ AKTYWA ZASTAWIONE	63
23. INWESTYCJE W JEDNOSTKACH ZALEŻNYCH	65
24. INWESTYCJE W JEDNOSTKACH STOWARZYSZONYCH	66
25. WARTOŚCI NIEMATERIALNE	66
26. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE	67
27. INNE AKTYWA	68
28. DZIAŁALNOŚĆ ZANIECHANA	68
29. ZOBOWIĄZANIA WOBEC INNYCH BANKÓW	69
30. ZOBOWIĄZANIA WOBEC KLIENTÓW	69
31. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU EMISJI DŁUŻNYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH	70
32. ZOBOWIĄZANIA PODPORZĄDKOWANE	70
33. POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA	71
34. REZERWY	71
35. AKTYWA I REZERWY Z TYTUŁU ODROZCZONEGO PODATKU DOCHODOWEGO	73
36. POSTĘPOWANIA TOCZĄCE SIĘ PRZED SĄDEM, ORGANEM WŁAŚCIWYM DLA POSTĘPOWANIA ARBITRAŻOWEGO LUB ORGANEM ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ	74
37. ZOBOWIĄZANIA POZABILANSOWE	75
38. AKTYWA ZASTAWIONE	76
39. ZAREJESTROWANY KAPITAŁ AKCYJNY	77
40. KAPITAŁ ZAPASOWY ZE SPRZEDAŻY AKCJI POWYŻEJ WARTOŚCI NOMINALNEJ	78
41. ZYSKI ZATRZYMANE	78
42. INNE POZYCJE KAPITAŁU WŁASNEGO	81
43. DYWIDENDA NA AKCJĘ	81
44. ŚRODKI PIENIĘŻNE I EKWIWALENTY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH	81
45. TRANSAKCJE Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI	81
46. PRZEJĘCIE I ZBYCIE	87
47. INFORMACJE DOTYCZĄCE PODMIOTU UPRAWNIONEGO DO BADANIA SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH	87
48. WSPÓŁCZYNNIK WYPŁACALNOŚCI / ADEKWATNOŚĆ KAPITAŁOWA	88
49. ZDARZENIA PO DNIU BILANSOWYM	90

Wybrane dane finansowe

Poniższe wybrane dane finansowe stanowią informację uzupełniającą do sprawozdania finansowego BRE Banku SA za 2009 rok.

WYBRANE DANE FINANSOWE	w tys. zł		w tys. EUR	
	Rok kończący się 31.12.2009	Rok kończący się 31.12.2008	Rok kończący się 31.12.2009	Rok kończący się 31.12.2008
	I. Przychody z tytułu odsetek	2 865 773	2 940 153	660 225
II. Przychody z tytułu opłat i prowizji	777 932	704 842	179 222	199 553
III. Wynik na działalności handlowej	385 267	447 478	88 759	126 689
IV. Wynik na działalności operacyjnej	98 878	901 487	22 780	255 227
V. Zysk brutto	98 878	901 487	22 780	255 227
VI. Zysk netto	57 143	829 531	13 165	234 855
VII. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	(2 076 159)	(6 895 493)	(478 312)	(1 952 236)
VIII. Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(49 500)	577 299	(11 404)	163 444
IX. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	191 435	7 165 940	44 103	2 028 804
X. Przepływy pieniężne netto, razem	(1 934 224)	847 746	(445 612)	240 012
XI. Zysk na jedną akcję zwykłą (w zł/EUR)	1,92	27,95	0,44	7,91
XII. Rozwodniony zysk na jedną akcję zwykłą (w zł/EUR)	1,92	27,93	0,44	7,91
XIII. Zadeklarowana lub wypłacona dywidenda na jedną akcję (w zł/EUR)	-	-	-	-

WYBRANE DANE FINANSOWE	w tys. zł		w tys. EUR	
	Stan na 31.12.2009	Stan na 31.12.2008	Stan na 31.12.2009	Stan na 31.12.2008
	I. Aktywa razem	72 607 181	72 355 392	17 673 721
II. Zobowiązania wobec banku centralnego	2 003 783	1 302 469	487 752	312 163
III. Zobowiązania wobec innych banków	19 184 949	20 142 760	4 669 916	4 827 620
IV. Zobowiązania wobec klientów	42 414 412	37 438 494	10 324 330	8 972 892
V. Kapitały własne	3 813 626	3 624 147	928 296	868 600
VI. Kapitał akcyjny	118 764	118 764	28 909	28 464
VIII. Liczba akcji	29 690 882	29 690 882	29 690 882	29 690 882
VIII. Wartość księgowa na jedną akcję (w zł/EUR)	128,44	122,06	31,26	29,25
IX. Rozwodniona wartość księgowa na jedną akcję (w zł/EUR)	128,28	121,98	31,23	29,23
X. Współczynnik wypłacalności	11,73	10,04	11,73	10,04

Do wyliczenia wybranych danych finansowych w EUR zastosowano następujące kursy:

- dla pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej – kurs NBP z dnia 31 grudnia 2009 roku – 1 EUR = 4,1082 PLN oraz kurs NBP z dnia 31 grudnia 2008 roku – 1 EUR = 4,1724 PLN;
- dla pozycji rachunku zysków i strat – kurs wyliczony jako średnia kursów NBP, obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca 2009 i 2008 roku, odpowiednio: 1 EUR = 4,3406 PLN i 1 EUR = 3,5321 PLN.

Rachunek zysków i strat

	Nota	Rok kończący się 31 grudnia	
		2009	2008
Przychody z tytułu odsetek	5	2 865 773	2 940 153
Koszty odsetek	5	(1 508 756)	(1 812 886)
Wynik z tytułu odsetek		1 357 017	1 127 267
Przychody z tytułu opłat i prowizji	6	777 932	704 842
Koszty z tytułu opłat i prowizji	6	(378 703)	(280 876)
Wynik z tytułu opłat i prowizji		399 229	423 966
Przychody z tytułu dywidend	7	59 738	68 681
Wynik na działalności handlowej, w tym:	8	385 267	447 478
<i>Wynik z pozycji wymiany</i>		<i>402 115</i>	<i>482 361</i>
<i>Wynik na pozostałej działalności handlowej</i>		<i>(16 848)</i>	<i>(34 883)</i>
Wynik na lokacyjnych papierach wartościowych	22	55 346	265 457
Pozostałe przychody operacyjne	9	68 477	43 742
Odpisy netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek	12	(966 652)	(218 747)
Ogólne koszty administracyjne	10	(993 382)	(1 070 917)
Amortyzacja	25,26	(207 942)	(159 798)
Pozostałe koszty operacyjne	11	(58 220)	(25 642)
Wynik działalności operacyjnej		98 878	901 487
Zysk brutto		98 878	901 487
Podatek dochodowy	13	(41 735)	(71 956)
Zysk netto		57 143	829 531
Zysk netto		57 143	829 531
Średnia ważona liczba akcji zwykłych		29 690 882	29 680 542
Zysk na jedną akcję zwykłą (w zł)	14	1,92	27,95
Średnia ważona rozwodniona liczba akcji zwykłych		29 729 741	29 701 246
Rozwodniony zysk na jedną akcję zwykłą (w zł)	14	1,92	27,93

Noty przedstawione na stronach 9 - 90 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

Sprawozdanie z całkowitych dochodów

	Nota	Rok kończący się 31 grudnia	
		2009	2008
Wynik finansowy		57 143	829 531
Pozostałe dochody podlegające opodatkowaniu	15	136 007	(300 534)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych (netto)		8 001	(8 058)
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży (netto)		128 006	(292 476)
Dochody całkowite netto, razem		193 150	528 997

Noty przedstawione na stronach 9 - 90 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

Sprawozdanie z sytuacji finansowej

	Nota	31.12.2009	31.12.2008
AKTYWA			
Kasa, operacje z bankiem centralnym	16	3 771 992	2 491 851
Weksle uprawnione do redyskontowania w banku centralnym	17	9 134	9 238
Należności od banków	18	2 497 397	6 065 581
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	19	1 234 792	4 969 212
Pochodne instrumenty finansowe	20	1 931 868	5 612 313
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	21	44 260 700	42 257 165
Lokacyjne papiery wartościowe	22	13 397 725	5 498 171
- dostępne do sprzedaży		13 397 725	5 498 171
Aktywa zastawione	38	3 513 782	3 443 989
Inwestycje w jednostki zależne	23	480 709	457 305
Wartości niematerialne	25	396 121	406 360
Rzeczowe aktywa trwałe	26	555 864	601 649
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego		116 081	-
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	35	108 975	156 747
Inne aktywa	27	332 041	385 811
Aktywa razem		72 607 181	72 355 392
KAPITAŁY I ZOBOWIĄZANIA			
Zobowiązania wobec banku centralnego	29	2 003 783	1 302 469
Zobowiązania wobec innych banków	29	19 184 949	20 142 760
Pochodne instrumenty finansowe oraz pozostałe zobowiązania przeznaczone do obrotu	20	1 933 149	6 211 316
Zobowiązania wobec klientów	30	42 414 412	37 438 494
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	31	-	7 829
Zobowiązania podporządkowane	32	2 631 951	2 669 453
Pozostałe zobowiązania	33	516 443	654 676
Bieżące zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego		-	214 145
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	35	79	81
Rezerwy	34	108 789	90 022
Zobowiązania razem		68 793 555	68 731 245
Kapitał własny			
Kapitał podstawowy:		1 521 683	1 521 683
- Zarejestrowany kapitał akcyjny	39	118 764	118 764
- Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	40	1 402 919	1 402 919
Zyski zatrzymane	41	2 377 239	2 323 767
- Wynik finansowy z lat ubiegłych		2 320 096	1 494 236
- Wynik roku bieżącego		57 143	829 531
Inne pozycje kapitału własnego	42	(85 296)	(221 303)
Kapitały razem		3 813 626	3 624 147
Kapitały i zobowiązania razem		72 607 181	72 355 392
Współczynnik wypłacalności	48	11,73	10,04
Wartość księgową		3 813 626	3 624 147
Liczba akcji		29 690 882	29 690 882
Wartość księgową na jedną akcję (w zł)		128,44	122,06
Rozwodniona liczba akcji		29 729 741	29 711 586
Rozwodniona wartość księgową na jedną akcję (w zł)		128,28	121,98

Noty przedstawione na stronach 9 – 90 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

Zmiany w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 roku

	Nota	Kapitał podstawowy		Zyski zatrzymane				Inne pozycje kapitału własnego		Razem	
		Zarejestrowany kapitał akcyjny	Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	Pozostały kapitał zapasowy	Pozostałe kapitały rezerwowe	Fundusz ryzyka ogólnego	Niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych	Wynik roku bieżącego	Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży
Stan na 1 stycznia 2009 r.		118 764	1 402 919	874 123	12 113	608 000	829 531		(10 610)	(210 693)	3 624 147
- rekłasyfikacja do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- zmiany przyjętych zasad rachunkowości		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- korekty błędów		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skorygowany kapitał na 1 stycznia 2009 r.		118 764	1 402 919	874 123	12 113	608 000	829 531		(10 610)	(210 693)	3 624 147
Dochody całkowite razem	15							57 143	8 001	128 006	193 150
Transfer na fundusz ryzyka ogólnego		-	-	-	-	100 000	(100 000)	-	-	-	-
Transfer na kapitał zapasowy		-	-	729 531	-	-	(729 531)	-	-	-	-
Program opcji pracowniczych	41	-	-	-	(3 671)	-	-	-	-	-	(3 671)
- wartość usług świadczonych przez pracowników		-	-	-	(3 671)	-	-	-	-	-	(3 671)
Stan na 31 grudnia 2009 r.		118 764	1 402 919	1 603 654	8 442	708 000	-	57 143	(2 609)	(82 687)	3 813 626

Zmiany w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2008 roku

	Nota	Kapitał podstawowy		Zyski zatrzymane				Inne pozycje kapitału własnego		Razem	
		Zarejestrowany kapitał akcyjny	Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	Pozostały kapitał zapasowy	Pozostałe kapitały rezerwowe	Fundusz ryzyka ogólnego	Niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych	Wynik roku bieżącego	Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży
Stan na 1 stycznia 2008 r.		118 643	1 398 789	286 893	1 346	558 000	637 231		(2 552)	81 783	3 080 133
- rekłasyfikacja do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- zmiany przyjętych zasad rachunkowości		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- korekty błędów		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skorygowany kapitał na 1 stycznia 2008 r.		118 643	1 398 789	286 893	1 346	558 000	637 231		(2 552)	81 783	3 080 133
Dochody całkowite razem	15							829 531	(8 058)	(292 476)	528 997
Transfer na fundusz ryzyka ogólnego		-	-	-	-	50 000	(50 000)	-	-	-	-
Transfer na kapitał zapasowy		-	-	587 231	-	-	(587 231)	-	-	-	-
Emisja akcji	39, 40	121	2 784	-	-	-	-	-	-	-	2 905
Pozostałe zmiany		-	-	(1)	-	-	-	-	-	-	(1)
Program opcji pracowniczych	41	-	1 346	-	10 767	-	-	-	-	-	12 113
- wartość usług świadczonych przez pracowników		-	-	-	12 113	-	-	-	-	-	12 113
- rozliczenie zrealizowanych opcji pracowniczych		-	1 346	-	(1 346)	-	-	-	-	-	-
Stan na 31 grudnia 2008 r.		118 764	1 402 919	874 123	12 113	608 000	-	829 531	(10 610)	(210 693)	3 624 147

Noty przedstawione na stronach 9 – 90 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych

Nota	Rok kończący się 31 grudnia	
	2009	2008
A. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej		
Zysk przed opodatkowaniem	(2 076 159)	(6 895 493)
Korekty:	(2 175 037)	(7 796 980)
Zapłacony podatek dochodowy (znak ujemny)	(346 752)	(118 475)
Amortyzacja	207 942	159 798
(Zyski) straty z tytułu różnic kursowych	5 276	639 366
(Zyski) straty z działalności inwestycyjnej	(58 107)	(271 122)
Utrata wartości aktywów finansowych	6 632	11 020
Dywidendy otrzymane	(59 738)	(68 681)
Odsetki otrzymane	(2 204 176)	(2 334 815)
Odsetki zapłacone	1 545 552	1 665 572
Zmiana stanu należności od banków	936 880	59 258
Zmiana stanu papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu	3 625 024	(4 114 256)
Zmiana stanu pochodnych instrumentów finansowych	3 680 445	(3 348 468)
Zmiana stanu pożyczek i kredytów udzielonych klientom	12 702	(13 887 680)
Zmiana stanu lokacyjnych papierów wartościowych	(8 181 074)	261 017
Zmiana stanu pozostałych aktywów	84 584	(160 772)
Zmiana stanu zobowiązań wobec banków	(764 295)	5 983 317
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań przeznaczonych do obrotu	(4 278 167)	4 029 896
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów	3 734 094	3 570 335
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	171	219
Zmiana stanu rezerw	18 767	21 191
Zmiana stanu innych zobowiązań	(140 797)	106 300
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	(2 076 159)	(6 895 493)
B. Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej	(49 500)	577 299
Wpływy z działalności inwestycyjnej	134 975	818 121
Zbycie udziałów lub akcji w jednostkach stowarzyszonych	24 -	485 013
Zbycie udziałów lub akcji w jednostkach zależnych	1 369	50
Zbycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	1 367	342
Inne wpływy inwestycyjne	132 239	332 716
Wydatki z tytułu działalności inwestycyjnej	184 475	240 822
Nabycie udziałów lub akcji w jednostkach zależnych	11 980	5
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	171 751	240 817
Inne wydatki inwestycyjne	744	-
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(49 500)	577 299
C. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej	191 435	7 165 940
Wpływy z działalności finansowej	1 723 058	11 704 517
Z tytułu kredytów i pożyczek otrzymanych od banków	1 514 028	10 954 760
Z tytułu kredytów i pożyczek otrzymanych od innych podmiotów	209 030	-
Zwiększenie stanu zobowiązań podporządkowanych	-	746 852
Z tytułu emisji akcji zwykłych	-	2 905
Wydatki z tytułu działalności finansowej	1 531 623	4 538 577
Spląty kredytów i pożyczek od banków	1 082 533	3 640 500
Spląty kredytów i pożyczek na rzecz innych podmiotów	11 506	106 718
Wykup dłużnych papierów wartościowych	8 000	29 200
Zmniejszenie stanu zobowiązań podporządkowanych	-	359 500
Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego	10 674	14 380
Odsetki zapłacone od kredytów otrzymanych od banków oraz od pożyczek podporządkowanych	418 910	388 279
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	191 435	7 165 940
Zmiana stanu środków pieniężnych netto, razem (A+B+C)	(1 934 224)	847 746
Zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	(44 849)	157 364
Środki pieniężne na początek okresu sprawozdawczego	8 513 263	7 508 153
Środki pieniężne na koniec okresu sprawozdawczego	6 534 190	8 513 263

Noty przedstawione na stronach 9 – 90 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

Noty objaśniające do sprawozdania finansowego

1. Informacje o BRE Banku SA

Bank Rozwoju Eksportu SA powołany został uchwałą nr 99 Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 1986 roku. Bank został zarejestrowany na podstawie prawomocnego postanowienia Sądu Rejonowego dla Miasta Stołecznego Warszawy, XVI Wydział Gospodarczy - Rejestrowy w dniu 23 grudnia 1986 roku w Rejestrze Handlowym pod numerem RHB 14036. IX Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy z dnia 4 marca 1999 roku podjęło uchwałę o zmianie nazwy banku na BRE Bank SA. Nowa firma Banku została wpisana do rejestru w dniu 23 marca 1999 roku. W dniu 11 lipca 2001 roku Sąd Rejonowy w Warszawie wydał postanowienie o wpisie Banku do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000025237.

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności Bank posiada numer 6512A „Pozostała działalność bankowa”. Zgodnie z Cedułą Giełdową Bank zaklasyfikowany jest do makrosektora „Finanse”, sektor „Banki”.

Zgodnie ze Statutem Banku, przedmiotem jego działalności jest świadczenie usług bankowych i konsultacyjno-doradczych w sprawach finansowych oraz prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie określonym w Statucie. Bank prowadzi działalność w zakresie obsługi klientów korporacyjnych, instytucjonalnych i detalicznych (w tym private banking) na terenie całego kraju oraz prowadzi działalność handlową i inwestycyjną.

W ramach bankowości detalicznej BRE Banku, działalność prowadzą oddziały zagraniczne mBanku w Czechach i na Słowacji.

Bank świadczy usługi na rzecz osób prawnych i fizycznych, krajowych i zagranicznych, zarówno w złotych jak i walutach obcych; w szczególności Bank wspiera wszelkie działania zmierzające do rozwoju eksportu.

Bank może otwierać i posiadać rachunki w bankach polskich i zagranicznych oraz ma prawo posiadania wartości dewizowych i dokonywania obrotu nimi.

Przeciętne zatrudnienie w 2009 roku dla BRE Banku SA wynosiło 5 162 osoby (2008 rok: 5 364 osoby).

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone przez Zarząd BRE Banku SA dnia 1 marca 2010 roku.

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości

Najważniejsze zasady rachunkowości zastosowane przy sporządzaniu niniejszego sprawozdania finansowego zostały przedstawione poniżej. Zasady te stosowane były we wszystkich prezentowanych okresach w sposób ciągły, o ile nie podano inaczej.

2.1. Podstawa sporządzenia

Sprawozdanie finansowe BRE Banku SA sporządzono za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2009 roku.

Sprawozdanie finansowe BRE Banku SA sporządzone zostało zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) przyjętymi do stosowania w Unii Europejskiej, według zasady kosztu historycznego z uwzględnieniem zasad wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz wszystkich kontraktów pochodnych.

Sporządzając sprawozdanie finansowe za 2009 rok Bank zastosował, obowiązujący od 1 stycznia 2009 roku, zmieniony Międzynarodowy Standard Rachunkowości (MSR) 1, Prezentacja sprawozdań finansowych. Zmieniony MSR 1 zastosowano w odniesieniu do wszystkich prezentowanych w sprawozdaniu finansowym okresów sprawozdawczych.

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga użycia określonych szacunków księgowych. Wymaga również od Zarządu stosowania własnego osądu przy stosowaniu przyjętych przez Bank zasad rachunkowości. Zagadnienia, w odniesieniu, do których wymagana jest większa doza osądu, zagadnienia bardziej złożone lub takie, przy których założenia i szacunki są znaczące z punktu widzenia sprawozdania finansowego, ujawnione są w Nocie 4.

Bank sporządza również skonsolidowane sprawozdanie finansowe zgodnie z MSSF. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy BRE Banku SA za 2009 rok zostało opublikowane w dniu 1 marca 2010 roku.

2.2. Przychody i koszty z tytułu odsetek

W rachunku zysków i strat ujmowane są wszystkie przychody odsetkowe dotyczące instrumentów finansowych wycenianych w koszcie zamortyzowanym przy wykorzystaniu metody efektywnej stopy procentowej.

Metoda efektywnej stopy procentowej jest metodą obliczania zamortyzowanej wartości początkowej aktywów lub zobowiązań finansowych oraz alokacji przychodów lub kosztów z tytułu odsetek do właściwego okresu. Efektywna

stopa procentowa to stopa, dla której zdyskontowane przyszłe płatności lub wpływy pieniężne są równe bieżącej wartości bilansowej netto danego aktywa lub zobowiązania finansowego. Obliczając efektywną stopę procentową Bank szacuje przepływy pieniężne uwzględniając wszystkie warunki umowne danego instrumentu finansowego, nie biorąc jednak pod uwagę możliwych przyszłych strat z tytułu niespłaconych kredytów. Kalkulacja ta uwzględnia wszystkie opłaty zapłacone lub otrzymane między stronami umowy, które są integralną częścią efektywnej stopy procentowej, oraz koszty transakcji i wszystkie inne premie lub dyskonta.

W momencie dokonania odpisu z tytułu utraty wartości aktywa finansowego lub grupy podobnych aktywów finansowych, przychody z tytułu odsetek wykazywane są według stopy procentowej, według której zdyskontowane zostały przyszłe przepływy pieniężne dla celów wyceny utraty wartości.

Przychody z tytułu odsetek obejmują odsetki oraz prowizje otrzymane lub należne z tytułu kredytów, lokat międzybankowych oraz lokacyjnych papierów wartościowych ujęte w kalkulacji efektywnej stopy procentowej.

Przychody z tytułu odsetek, w tym odsetek od kredytów, ujmowane są w rachunku zysków i strat oraz drugostronnie w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako należności od banków lub pozostałych klientów.

W kalkulacji efektywnej stopy procentowej uwzględniane są przepływy pieniężne wynikające tylko z takich wbudowanych instrumentów pochodnych, które są ściśle powiązane z umową zasadniczą.

2.3. Przychody z tytułu opłat i prowizji

Przychody z tytułu opłat i prowizji ujmuje się zasadniczo według zasady memoriału, z chwilą wykonania usługi. Opłaty za uruchomienie kredytu dotyczące kredytów, które prawdopodobnie zostaną wykorzystane są odraczane (wraz z odnośnymi kosztami bezpośrednimi) i ujmowane jako korekta efektywnej stopy procentowej kredytu. Opłaty z tytułu udostępnienia kredytów konsorcjalnych wykazuje się jako przychód w momencie zakończenia procesu organizacji konsorcjum, jeżeli Bank nie zachowa dla siebie żadnej części ryzyka kredytowego lub zachowa część o tej samej efektywnej stopie procentowej, co inni uczestnicy. Prowizje i opłaty z tytułu negocjowania lub uczestnictwa w negocjowaniu transakcji na rzecz osoby trzeciej, takiej jak nabycie akcji/udziałów lub innych papierów wartościowych bądź nabycie lub zbycie przedsiębiorstwa, ujmuje się z chwilą zrealizowania odnośnej transakcji. Opłaty z tytułu zarządzania portfelem i inne opłaty za usługi zarządzania i doradztwa są ujmowane na podstawie odpowiednich umów o świadczenie usług, zazwyczaj proporcjonalnie do upływu czasu. Opłaty z tytułu zarządzania aktywami funduszy inwestycyjnych ujmuje się metodą liniową przez okres świadczenia usług. Tę samą zasadę stosuje się przy usługach zarządzania majątkiem klientów, planowania finansowego i powiernictwa, które świadczy się nieprzerwanie przez dłuższy okres.

Prowizje obejmują opłaty pobierane przez Bank z tytułu operacji gotówkowych, prowadzenia rachunków klientów, przekazów oraz akredytyw.

2.4. Aktywa finansowe

Bank klasyfikuje swoje aktywa finansowe do następujących kategorii: aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, pożyczki i należności, aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności oraz aktywa finansowe dostępne do sprzedaży. O klasyfikacji aktywów finansowych decyduje kierownictwo w momencie ich początkowego ujęcia.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

Kategoria ta obejmuje dwie podkategorie: aktywa finansowe przeznaczone do obrotu oraz aktywa finansowe wyznaczone w momencie ich początkowego ujęcia jako aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. Składnik aktywów finansowych zalicza się do tej kategorii, jeżeli nabyty został przede wszystkim w celu sprzedaży w krótkim terminie lub, jeżeli został zaliczony do tej kategorii przez Bank. Instrumenty pochodne również zalicza się do „przeznaczonych do obrotu”, o ile nie zostały przeznaczone na zabezpieczenia.

Rozchód dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu następuje według średniej ważonej metody rozchodu.

Bank klasyfikuje aktywa finansowe/zobowiązania finansowe jako wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, jeśli spełniony został którykolwiek z poniższych warunków:

- a) aktywa/zobowiązania kwalifikowane są jako przeznaczone do obrotu, tj.: są nabyte lub zaciągnięte głównie w celu sprzedaży lub odkupienia w bliskim terminie, są częścią portfela określonych instrumentów finansowych, którymi zarządza się łącznie, i dla których istnieje potwierdzenie aktualnego faktycznego wzoru generowania krótkoterminowych zysków lub są instrumentami pochodnymi (z wyjątkiem instrumentów pochodnych wyznaczonych i będących efektywnymi instrumentami zabezpieczającymi),
- b) przy początkowym ujęciu aktywa/zobowiązania zostały wyznaczone przez jednostkę jako wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Jeśli umowa zawiera jeden lub więcej wbudowanych instrumentów pochodnych, Bank wyznacza całą hybrydową (łącną) umowę jako składnik aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych wyceniany według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, o ile:

- a) wbudowany instrument pochodny nie zmienia znacząco przepływów pieniężnych, które byłyby wymagane umową lub
- b) jest rzeczą oczywistą bez przeprowadzania lub po pobieżnej analizie, że gdyby podobny hybrydowy (łączny) instrument był najpierw rozważany, to oddzielenie wbudowanego instrumentu (instrumentów) byłoby zabronione, jak na przykład opcja przedpłaty wbudowana w pożyczkę pozwalająca jej posiadaczowi na spłatę pożyczki za kwotę zbliżoną do jej zamortyzowanego kosztu.

Bank dokonuje również klasyfikacji do aktywów finansowych/zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, gdy klasyfikacja taka prowadzi do uzyskania bardziej przydatnych informacji, gdyż:

- a) eliminuje lub znacząco zmniejsza niespójność w zakresie wyceny lub ujmowania (określaną czasami jako "niedopasowanie księgowo"), która w przeciwnym razie powstałaby z powodu innego sposobu wyceny aktywów lub zobowiązań bądź innego ujęcia związanych z nimi zysków i strat, lub
- b) grupa aktywów finansowych, zobowiązań finansowych lub obu tych kategorii jest odpowiednio zarządzana, a jej wyniki oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowanymi zasadami zarządzania ryzykiem lub strategią inwestycyjną, natomiast informacje na temat grupy są na tej podstawie przekazywane wewnątrz jednostki kluczowym członkom kierownictwa.

W momencie początkowego ujęcia aktywa i zobowiązania finansowe zaklasyfikowane do tej kategorii wyceniane są w wartości godziwej.

Przychody/koszty z tytułu odsetek od aktywów finansowych/zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej, za wyjątkiem instrumentów pochodnych, których sposób ujęcia jest opisany w Nocie 2.10, ujmuje się w wyniku z tytułu odsetek. Wycena i wynik ze sprzedaży aktywów finansowych/zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej ujęte są w wyniku na działalności handlowej.

Bank nie wyznaczył żadnego aktywa finansowego/zobowiązania finansowego jako wycenianego w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat na moment początkowego ujęcia.

Pożyczki i należności

Pożyczki i należności to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nienotowane na aktywnym rynku. Powstają wówczas, gdy Bank wydaje środki pieniężne, towary lub usługi bezpośrednio dłużnikowi, nie mając zamiaru wprowadzać swojej należności do obrotu.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności

Inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach i ustalonym terminie zapadalności, które Zarząd Banku zamierza i jest w stanie utrzymać do terminu zapadalności.

W przypadku sprzedaży przez Bank przed terminem zapadalności części aktywów utrzymywanych do terminu zapadalności, której nie można uznać za nieistotną, następuje tzw. „zarażenie portfela UDTZ”, a tym samym wszystkie aktywa z tej kategorii są przekwalifikowane do kategorii dostępnych do sprzedaży.

W okresach prezentowanych w sprawozdaniu finansowym, w Banku nie było aktywów finansowych utrzymywanych do terminu zapadalności.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Inwestycje dostępne do sprzedaży to inwestycje, które Bank zamierza utrzymywać przez czas nieokreślony. Mogą one zostać sprzedane, np. w celu poprawy płynności, w reakcji na zmiany stóp procentowych, kursów wymiany walut lub cen instrumentów kapitałowych.

Przychody/ koszty z tytułu odsetek od aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży ujmuje się w wyniku z tytułu odsetek. Wynik ze sprzedaży aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży ujmuje się w wyniku na lokacyjnych papierach wartościowych.

Standaryzowane transakcje zakupu i sprzedaży aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, utrzymywanych do terminu zapadalności i dostępnych do sprzedaży ujmuje się na dzień rozliczenia transakcji - dzień, w którym Bank dostarcza lub otrzymuje dany składnik aktywów. Zmiany w wartości godziwej pomiędzy datą zawarcia transakcji a datą jej rozliczenia w przypadku aktywów wycenianych w wartości godziwej ujmuje się w rachunku zysków i strat lub w innych pozycjach kapitału własnego. Kredyty wykazywane są w momencie wypłaty gotówki na rzecz kredytobiorcy. Aktywa finansowe ujmuje się początkowo według wartości godziwej powiększonej o koszty transakcyjne, z wyjątkiem aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. Aktywa finansowe wyłącza się ze sprawozdania z sytuacji finansowej, gdy prawa do

uzyskania przepływów pieniężnych z ich tytułu wygasły lub zostały przeniesione i Bank dokonał przeniesienia zasadniczo całego ryzyka i wszystkich pożytków z tytułu ich własności.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży i aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat są na koniec okresu sprawozdawczego wyceniane według wartości godziwej. Pożyczki i należności oraz inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności wykazywane są według skorygowanej ceny nabycia (zamortyzowanego kosztu), z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej. Zyski i straty wynikające ze zmian wartości godziwej aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat są wykazywane w rachunku zysków i strat w okresie, w którym powstały. Zyski i straty z tytułu zmiany wartości godziwej aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży są odnoszone bezpośrednio na kapitał własny do czasu usunięcia danego składnika aktywów finansowych ze sprawozdania z sytuacji finansowej lub wystąpienia utraty wartości – wówczas łączna kwota zysków lub strat ujmowanych dotychczas w kapitale własnym wykazywana jest w rachunku zysków i strat. Jednakże, odsetki naliczane według efektywnej stopy procentowej ujmowane są w rachunku zysków i strat. Dywidendy z tytułu instrumentów kapitałowych dostępnych do sprzedaży są wykazywane w rachunku zysków i strat w momencie ustanowienia prawa jednostki do otrzymania płatności.

Wartość godziwa inwestycji notowanych na aktywnym rynku wynika z ich bieżącej wartości rynkowej. Jeżeli rynek na dany składnik aktywów finansowych nie jest aktywny, Bank ustala wartość godziwą, stosując techniki wyceny. Obejmują one wykorzystanie niedawno przeprowadzonych transakcji na normalnych zasadach rynkowych, odwołanie się do innych instrumentów, analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych oraz modele wyceny opcji oraz inne metody wyceny powszechnie stosowane przez uczestników rynku.

Jeżeli poprzez zastosowanie technik wyceny nie można uzyskać wiarygodnej wartości godziwej inwestycji w nienotowane na aktywnym rynku instrumenty kapitałowe, wycenia się je po koszcie nabycia.

Inwestycje w jednostki zależne i stowarzyszone

Inwestycje w jednostki zależne i stowarzyszone wykazywane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej według ceny nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości.

2.5. Kompensowanie instrumentów finansowych

Aktywa i zobowiązania finansowe kompensuje się i wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie netto, jeżeli występuje możliwe do wyegzekwowania na drodze prawnej prawo do skompensowania ujętych kwot oraz zamiar rozliczenia ich w kwocie netto lub jednoczesnej realizacji danego składnika aktywów i uregulowania zobowiązania.

2.6. Utrata wartości aktywów finansowych

Aktywa wykazywane według amortyzowanego kosztu

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Bank ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości danego składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych. O utracie wartości składnika lub grupy aktywów finansowych i stratach poniesionych z tego tytułu mowa jest wyłącznie wtedy, gdy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości na skutek wydarzenia lub wydarzeń, które nastąpiły po pierwotnym ujęciu danego składnika aktywów („zdarzenie powodujące stratę”), oraz gdy to zdarzenie (lub zdarzenia) ma wpływ na możliwe do wiarygodnego oszacowania przyszłe przepływy pieniężne dotyczące tego aktywa lub grupy aktywów finansowych. Obiektywnymi przesłankami utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych mogą być uzyskane przez Bank informacje o następujących zdarzeniach powodujących stratę:

- a) znaczące trudności finansowe emitenta lub dłużnika;
- b) naruszenie umowy, np. niespłacenienie lub opóźniona spłata odsetek lub części kapitałowej zobowiązania;
- c) dokonanie przez Bank ustępstwa na rzecz dłużnika spowodowanego ekonomicznymi lub prawnymi aspektami jego trudności finansowych, które w innych okolicznościach nie byłoby brane pod uwagę;
- d) prawdopodobieństwo bankructwa lub innej reorganizacji finansowej dłużnika;
- e) zanik aktywnego rynku na dany składnik aktywów finansowych spowodowany trudnościami finansowymi; lub
- f) dające się zaobserwować dane wskazujące na wymierne zmniejszenie szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych dotyczących grupy aktywów finansowych od czasu pierwotnego ich ujęcia, nawet, jeżeli zmniejszenia tego nie można jeszcze przypisać do poszczególnych składników grupy aktywów finansowych, w tym:
  - niekorzystne zmiany sytuacji płatniczej dłużników; lub
  - warunki ekonomiczne w kraju lub na rynku lokalnym wpływające na utratę wartości aktywów należących do danej grupy.

Bank najpierw ocenia, czy występują obiektywne przesłanki utraty wartości poszczególnych istotnych składników aktywów finansowych, oraz czy dowody takie występują indywidualnie lub łącznie dla aktywów, które indywidualnie nie są istotne. Jeżeli Bank ustali, że dla danego składnika aktywów finansowych ocenianego indywidualnie nie istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości (niezależnie od tego, czy składnik ten jest istotny, czy nie), składnik ten włączany jest do grupy aktywów finansowych o podobnych cechach ryzyka kredytowego, która jest następnie

zbiorczo oceniana pod kątem utraty wartości. Składniki aktywów finansowych, dla których wykazana została strata z tytułu utraty wartości w oparciu o analizę indywidualną (po raz pierwszy lub kolejny), nie są uwzględniane w zbiorczej ocenie utraty wartości.

Jeżeli istnieją obiektywne przesłanki na utratę wartości pożyczek i należności lub inwestycji utrzymywanych do terminu zapadalności wykazywanych według zamortyzowanego kosztu, kwotę straty oblicza się jako różnicę między wartością bilansową danego składnika aktywów a bieżącą wartością szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (z wyłączeniem przyszłych strat z tytułu niespłaconych kredytów, które nie zostały jeszcze poniesione) zdyskontowaną według pierwotnej efektywnej stopy procentowej danego składnika aktywów finansowych. Wartość bilansowa składnika aktywów zostaje zmniejszona poprzez konto odpisów aktualizujących, a kwota straty obciąża rachunek zysków i strat. Jeżeli kredyt lub inwestycja utrzymywana do terminu zapadalności ma zmienną stopę procentową, wówczas stopą dyskontową stosowaną do ustalenia utraty wartości jest bieżąca efektywna stopa procentowa ustalona zgodnie z umową.

Kalkulacja bieżącej wartości szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych dotyczących zabezpieczonego składnika aktywów finansowych uwzględnia przepływy pieniężne wynikające z przejścia zabezpieczenia pomniejszone o koszty jego nabycia i sprzedaży, niezależnie od tego, czy przejście jest prawdopodobne, czy nie.

Dla celów zbiorczej oceny utraty wartości, ekspozycje kredytowe są grupowane na potrzeby zapewnienia jednorodności ryzyka kredytowego w ramach danego portfela. Do grupowania na jednorodne portfele użytych może zostać wiele parametrów, np.: typ kontrahenta, typ ekspozycji, szacowane prawdopodobieństwa defaultu, typ zabezpieczenia, przeterminowanie, zapadalności oraz ich kombinacje. Cechy te mają wpływ na oszacowanie przyszłych przepływów pieniężnych dla określonych grup aktywów, ponieważ wskazują na możliwości spłaty przez dłużników całości ich zobowiązań zgodnie z warunkami umów dotyczących ocenianych aktywów.

Przyszłe przepływy pieniężne dotyczące grupy aktywów finansowych ocenianych zbiorczo pod kątem utraty wartości są szacowane na podstawie przepływów pieniężnych wynikających z umów oraz historycznych parametrów strat ponoszonych z tytułu aktywów o podobnych cechach ryzyka.

Historyczne parametry strat są korygowane na podstawie danych pochodzących z bieżących obserwacji w celu uwzględnienia wpływu aktualnych czynników rynkowych, które nie miały miejsca w okresie, którego dotyczą obserwacje historyczne, oraz wyłączenia skutków okoliczności, które miały miejsce w okresie historycznym, a które nie zachodzą obecnie.

Do wyliczenia kwoty rezerwy na ekspozycje bilansowe analizowane grupowo zostało wykorzystane prawdopodobieństwo wystąpienia defaultu (PD). Poprzez odpowiednie skalibrowanie wartości PD uwzględniające specyfikę poszczególnych produktów i okresów ujawniania się strat na tych produktach, są to wartości PD pozwalające na wykrycie już zaistniałych strat i obejmujące jedynie okres, w jakim straty, które wystąpiły na dzień oceny utraty wartości powinny się skryzystalizować.

Nieściągalne kredyty są spisywane w ciężar rezerw na utratę wartości kredytów. Przed spisaniem kredytu należy przeprowadzić wszystkie wymagane procedury i ustalić kwotę straty. W przypadku odzyskania uprzednio spisanej kwoty, odpowiednio zmniejszana (zgodnie z MSR 39) jest wysokość odpisów z tytułu utraty wartości kredytów w rachunku zysków i strat.

Jeżeli w następnym okresie wysokość straty z tytułu utraty wartości zmniejszy się na skutek zdarzenia, które nastąpiło po wystąpieniu utraty wartości (np. poprawy oceny zdolności kredytowej dłużnika), wówczas uprzednio dokonany odpis z tytułu utraty wartości jest odwracany poprzez dokonanie odpowiedniej korekty konta odpisów aktualizujących. Kwota dokonanego odwrócenia wykazywana jest w rachunku zysków i strat.

Aktywa wyceniane w wartości godziwej

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Bank ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości danego składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych. W przypadku instrumentów kapitałowych klasyfikowanych jako inwestycje dostępne do sprzedaży, przy ocenie, czy nastąpiła utrata wartości, brany jest pod uwagę m.in. znaczny lub długotrwały spadek wartości godziwej papieru wartościowego poniżej jego ceny nabycia, wynikający ze zwiększenia ryzyka kredytowego. Jeżeli istnieją tego rodzaju przesłanki dotyczące aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, łączna strata – ustalona jako różnica pomiędzy kosztem nabycia a bieżącą wartością godziwą - zostaje wyksięgowana z kapitału własnego i ujęta w rachunku zysków i strat. Tak wyliczona strata powinna zostać pomniejszona o utratę wartości danego składnika aktywów uprzednio wykazywaną w rachunku zysków i strat. Odpisy z tytułu utraty wartości instrumentów kapitałowych ujęte w rachunku zysków i strat nie są odwracane przez rachunek zysków i strat, lecz przez kapitał własny. Jeżeli w późniejszym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego klasyfikowanego jako dostępny do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten będzie można obiektywnie powiązać ze zdarzeniem, które nastąpiło po ujęciu utraty wartości w rachunku zysków i strat, wówczas odpis z tytułu utraty wartości jest odwracany w rachunku zysków i strat.

Umowy renegotjowane

Bank traktuje renegotjacje warunków umownych pożyczek i kredytów jako przesłankę utraty wartości, chyba, że renegotjacja warunków umownych nie była wymuszona sytuacją dłużnika, a przeprowadzona była na normalnych

zasadach biznesowych. Następnie Bank ocenia, czy utrata wartości takich pożyczek i kredytów powinna zostać rozpoznana na bazie indywidualnej czy grupowej.

2.7. Umowy gwarancji finansowych

Zgodnie ze zmianą do MSR 39, która zaczęła obowiązywać od 1 stycznia 2006 roku, Bank ma obowiązek rozpoznawania w sprawozdaniu finansowym umów gwarancji finansowych.

Umową gwarancji finansowych jest umowa zobowiązująca wystawcę do dokonania określonych płatności rekompensujących posiadaczowi stratę, jaką poniesie z powodu nie dokonania przez określonego dłużnika płatności w przypadającym terminie zgodnie z pierwotnymi lub zmienionymi warunkami instrumentu dłużnego.

W momencie początkowego ujęcia umowę gwarancji finansowej wycenia się w wartości godziwej. Po początkowym ujęciu, wystawca takiej umowy wycenia ją według wartości wyższej z:

1. wartości ustalonej zgodnie z MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe” oraz
2. wartości początkowej pomniejszonej, w odpowiednich przypadkach, o skumulowane odpisy amortyzacyjne ujęte zgodnie z MSR 18 „Przychody”.

2.8. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych obejmują pozycje zapadalne w ciągu trzech miesięcy od dnia nabycia, w tym: kasę i środki w banku centralnym o nieograniczonych możliwościach dysponowania, bony skarbowe oraz inne kwalifikujące się bony, kredyty i pożyczki udzielone innym bankom, należności od innych banków oraz krótkoterminowe papiery wartościowe Skarbu Państwa.

Weksle uprawnione do redyskontowania w banku centralnym stanowią weksle złotowe, o terminie zapadalności do trzech miesięcy.

2.9. Umowy sprzedaży i odkupu

Transakcje repo i reverse repo określane są jako operacje sprzedaży lub kupna papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu lub odsprzedaży w umownym terminie i określonej umownej cenie i są ujmowane na dzień przekazania środków.

Papiery wartościowe sprzedawane przy jednoczesnym zawarciu powiązanej umowy odkupu (ang. *repos*) są reklasyfikowane w sprawozdaniu finansowym jako aktywa będące przedmiotem zastawu, jeżeli jednostka przejmująca ma wynikające z umowy lub zwyczaju prawo do sprzedaży lub ponownego zastawienia zabezpieczenia. Zobowiązanie wobec kontrahenta ujmuje się w zobowiązaniach wobec innych banków, depozytach innych banków, innych depozytach lub zobowiązaniach wobec klientów z tytułu depozytów, w zależności od jego charakteru. Zakupione papiery wartościowe z przyrzeczeniem odsprzedaży (ang. *reverse repos*) ujmuje się jako kredyty i pożyczki udzielone innym bankom lub klientom, w zależności od ich charakteru.

Przy zawieraniu transakcji repo i reverse repo Bank sprzedaje lub nabywa papiery wartościowe z udzielonym przyrzeczeniem odkupu lub odsprzedaży w umownym terminie i po określonej umownej cenie. Transakcje te są prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako aktywa finansowe przeznaczone do obrotu lub lokacyjne aktywa finansowe oraz zobowiązania w przypadku dokonania transakcji „sell buy back” i jako należności w przypadku transakcji typu „buy sell back”.

Pożyczonych przez Bank papierów wartościowych nie ujmuje się w sprawozdaniu finansowym chyba, że zostały sprzedane osobom trzecim. W takim wypadku, transakcje kupna i sprzedaży ujmuje się w sprawozdaniu finansowym, zaś odnośne zyski i straty uwzględnia się w wyniku na działalności handlowej. Obowiązek zwrotu pożyczonych papierów ujmuje się według wartości godziwej jako zobowiązanie przeznaczone do obrotu.

Nie rozpoznaje się jako aktywów finansowych papierów wartościowych pożyczonych w transakcjach „buy sell back” oraz ponownie wypożyczonych w transakcjach „sell buy back”.

W wyniku zawierania transakcji „sell buy back” na papierach posiadanych przez Bank, dokonuje się przeniesienia aktywów finansowych w taki sposób, że nie kwalifikują się one do wyłączenia. W związku z tym Bank zachowuje zasadniczo wszystkie ryzyka i korzyści związane z posiadaniem aktywów finansowych.

2.10. Pochodne instrumenty finansowe i rachunkowość zabezpieczeń

Pochodne instrumenty finansowe wykazywane są w wartości godziwej począwszy od dnia zawarcia transakcji. Wartość godziwą ustala się w oparciu o notowania instrumentów na aktywnych rynkach, w tym w oparciu o ceny niedawno zawartych transakcji, oraz w oparciu o techniki wyceny, w tym modele bazujące na zdyskontowanych przepływach pieniężnych oraz modele wyceny opcji, w zależności od tego, który ze sposobów jest w danym przypadku właściwy. Wszystkie instrumenty pochodne o dodatniej wartości godziwej wykazuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako aktywa, a o wartości ujemnej – jako zobowiązania.

Najlepszym wskaźnikiem wartości godziwej instrumentu pochodnego w momencie jego początkowego ujęcia jest cena zawarcia transakcji, (czyli wartość godziwa zapłaconej lub otrzymanej zapłaty), chyba, że wartość godziwa tego instrumentu może być określona poprzez porównanie z innymi aktualnymi transakcjami rynkowymi dotyczącymi tego samego instrumentu (nie poddanego modyfikacji) lub na podstawie technik wyceny opartych wyłącznie na możliwych do zaobserwowania danych rynkowych. Jeżeli taka cena jest znana Bank wykazuje zyski lub straty pierwszego dnia.

Wbudowane instrumenty pochodne, traktuje się jako odrębne instrumenty pochodne, jeżeli ryzyka z nimi związane oraz ich charakterystyka nie są ściśle powiązane z ryzykami i charakterystyką zasadniczego kontraktu oraz kontrakt zasadniczy nie jest wyceniany w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. Tego rodzaju wbudowane instrumenty pochodne wycenia się według wartości godziwej, a zmiany wartości godziwej wykazuje się w rachunku zysków i strat.

Zgodnie z zapisami MSR 39 OS 30 (g), opcja wcześniejszej spłaty nie musi być wydzielana z instrumentu dłużnego i wyceniana na potrzeby sprawozdania finansowego, ponieważ wartość wykonania opcji wcześniejszej spłaty jest w przybliżeniu równa wartości zamortyzowanego kosztu instrumentu dłużnego na każdy dzień rozliczania. W przypadku, gdyby wartość opcji wcześniejszej spłaty nie była ściśle związana z instrumentem dłużnym, byłaby ona wyceniona oraz ujawniona w sprawozdaniu finansowym Banku.

Sposób ujmowania zmian wartości godziwej zależy od tego, czy dany instrument pochodny jest wyznaczony jako instrument zabezpieczający, a jeżeli tak, to także od rodzaju zabezpieczanej pozycji. Bank wyznacza niektóre instrumenty pochodne albo jako (1) zabezpieczenie wartości godziwej ujętego składnika aktywów lub zobowiązań albo wiążącej umowy (zabezpieczenie wartości godziwej), albo (2) zabezpieczenie przyszłych wysoce prawdopodobnych przepływów pieniężnych z tytułu ujętego składnika aktywów lub zobowiązania, lub prognozowanej transakcji (zabezpieczenie przepływów pieniężnych). W odniesieniu do instrumentów pochodnych zabezpieczających pozycje Banku, stosuje się rachunkowość zabezpieczeń, pod warunkiem spełnienia określonych w MSR 39 kryteriów:

- a) W momencie ustanowienia zabezpieczenia formalnie wyznaczono i udokumentowano powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem przez jednostkę oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia. Dokumentacja zawiera identyfikację instrumentu zabezpieczającego, zabezpieczanej pozycji lub transakcji, charakter zabezpieczanego ryzyka, a także sposób, w jaki jednostka będzie oceniała efektywność instrumentu zabezpieczającego w kompensowaniu zagrożenia zmianami wartości godziwej pozycji zabezpieczanej lub przepływów pieniężnych związanych z zabezpieczanym ryzykiem.
- b) Oczekuje się, że zabezpieczenie będzie wysoce efektywne w kompensowaniu zmian wartości godziwej lub przepływów pieniężnych wynikających z zabezpieczanego ryzyka, zgodnie z udokumentowaną pierwotnie strategią zarządzania ryzykiem, dotyczącą tego konkretnego powiązania zabezpieczającego.
- c) W przypadku zabezpieczeń przepływów pieniężnych, planowana transakcja będąca przedmiotem zabezpieczenia, musi być wysoce prawdopodobna oraz musi podlegać zagrożeniu zmianami przepływów pieniężnych, które w rezultacie mogą wpływać na rachunek zysków i strat.
- d) Efektywność zabezpieczenia można wiarygodnie ocenić, tj. wartość godziwa lub przepływy pieniężne związane z pozycją zabezpieczaną wynikające z zabezpieczanego ryzyka oraz wartość godziwa instrumentu zabezpieczającego, mogą być wiarygodnie wycenione.
- e) Zabezpieczenie jest na bieżąco oceniane i stwierdza się jego wysoką efektywność we wszystkich okresach sprawozdawczych, na które zabezpieczenie zostało ustanowione.

Bank dokumentuje cele zarządzania ryzykiem i strategię zawierania transakcji zabezpieczających oraz w momencie zawarcia transakcji, relację między instrumentem zabezpieczającym a zabezpieczaną pozycją. Bank dokumentuje również własną ocenę efektywności transakcji zabezpieczających przed zmianami wartości godziwej lub przepływów pieniężnych, mierzoną zarówno prospektywnie jak i retrospektywnie od momentu ustalenia oraz przez cały okres trwania relacji instrumentu zabezpieczającego z zabezpieczaną pozycją.

Przychody i koszty z tytułu pochodnych instrumentów finansowych na stopę procentową oraz wycenę tych instrumentów ujmuje się w wyniku na działalności handlowej.

Zabezpieczenie wartości godziwej

Zmiany wartości godziwej instrumentów pochodnych wyznaczonych i kwalifikujących się jako zabezpieczenia wartości godziwej ujmuje się w rachunku zysków i strat wraz z odpowiadającymi im zmianami wartości godziwej zabezpieczanego składnika aktywów lub zobowiązania odnoszącego się do ryzyka, przed którym Bank się zabezpiecza.

W przypadku, gdy zabezpieczenie przestało spełniać kryteria stosowania rachunkowości zabezpieczeń, korektę wartości bilansowej instrumentu zabezpieczanego, wycenianego wg efektywnej stopy procentowej, rozlicza się w czasie w rachunku zysków i strat w okresie pozostałym do terminu wymagalności/zapadalności. Korekta wartości bilansowej zabezpieczanego kapitałowego papieru wartościowego jest wykazywana w kapitale z aktualizacji wyceny do czasu zbycia tego papieru wartościowego.

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych

Efektywną część zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych wyznaczonych i kwalifikujących się jako zabezpieczenia przepływów pieniężnych ujmuje się w kapitale własnym. Zysk lub stratę dotyczącą części nieefektywnej wykazuje się w rachunku zysków i strat bieżącego okresu.

Kwoty ujęte w kapitale własnym przenosi się do rachunku zysków i strat oraz zalicza do przychodów lub kosztów tych samych okresów, w których zabezpieczana pozycja wpłynie na rachunek zysków i strat (np. w momencie zawarcia prognozowanej transakcji sprzedaży, która jest przedmiotem zabezpieczenia).

W przypadku, gdy instrument zabezpieczający wygaś albo został sprzedany, lub, gdy zabezpieczenie przestało spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń, wszelkie łączne zyski lub straty wykazywane w tym momencie w kapitale własnym pozostają w kapitale własnym, do momentu ujęcia w rachunku zysków i strat prognozowanej transakcji. Jeżeli zawarcie prognozowanej transakcji nie jest już uznawane za prawdopodobne, łączne zyski lub straty wykazane w kapitale własnym są niezwłocznie przenoszone do rachunku zysków i strat.

Instrumenty pochodne nie spełniające kryteriów rachunkowości zabezpieczeń

Zmiany wartości godziwej instrumentów pochodnych nie spełniających kryteriów rachunkowości zabezpieczeń wykazywane są w rachunku zysków i strat bieżącego okresu.

Bank posiada w portfelu następujące instrumenty pochodne:

Instrumenty na ryzyko rynkowe:

- a) Kontrakty futures na obligacje, na indeks
- b) Opcje na papiery wartościowe i indeksy giełdowe
- c) Opcje na kontrakty futures
- d) Transakcje terminowe na papiery wartościowe
- e) Swapy towarowe

Instrumenty na ryzyko stopy procentowej:

- a) Forward Rate Agreement (FRA)
- b) Interest Rate Swap (IRS), Overnight Index Swap (OIS)
- c) Opcje na stopę procentową

Instrumenty na ryzyko kursu walutowego:

- a) Walutowe transakcje terminowe, fx swap, fx forward
- b) Cross Currency Interest Rate Swap (CIRS)
- c) Opcje walutowe.

2.11. Zyski i straty w momencie początkowego ujęcia

Najlepszym dowodem wartości godziwej instrumentu finansowego przy początkowym ujęciu jest cena transakcji (tj. wartość godziwa uiszczonej lub otrzymanej zapłaty), chyba, że wartość godziwa tego instrumentu jest udowodniona poprzez porównanie z innymi możliwymi do obserwacji bieżącymi transakcjami rynkowymi dla tego samego instrumentu (tj. bez modyfikacji lub przepakowania) lub oparta jest na technice wyceny, której zmienne obejmują wyłącznie dane pochodzące z możliwych do obserwacji rynków.

W przypadku transakcji, których wartość początkowa uzyskana z modelu wyceny (uwzględniającego zarówno dane obserwowane na rynku jak i dane nierynkowe) oraz cena transakcyjna różnią się, początkowe ujęcie następuje według ceny transakcyjnej. Bank zakłada, że cena taka jest najlepszym przybliżeniem wartości godziwej, pomimo faktu, iż wartość otrzymana z odpowiedniego modelu wyceny może być różna. Różnica pomiędzy ceną transakcji a wartością uzyskaną z modelu, zwyczajowo nazywana zyskami i stratami z początkowego ujęcia („*day one profit and loss*”), nie jest niezwłocznie ujmowana w rachunku zysków i strat.

Moment ujęcia odroczonego zysków i strat z początkowego ujęcia jest oceniany indywidualnie. Są one amortyzowane przez okres trwania transakcji, odraczane do momentu, kiedy wartość instrumentu może być ustalona na podstawie obserwowalnych rynkowych danych wejściowych lub realizowane przez płatności. Instrument finansowy jest od tego momentu wyceniany w wartości godziwej, skorygowanej o zyski i straty z początkowego ujęcia. Dalsze zmiany wartości godziwej są niezwłocznie ujmowane w rachunku zysków i strat bez odwracania odroczonego zysków i strat z początkowego ujęcia.

2.12. Kredyty i pożyczki otrzymane oraz depozyty przyjęte

Kredyty i pożyczki otrzymane oraz depozyty przyjęte ujmuje się początkowo według wartości godziwej, pomniejszonej o poniesione koszty transakcyjne. Po początkowym ujęciu, kredyty i pożyczki oraz depozyty przyjęte wykazuje się według skorygowanej ceny nabycia (zamortyzowanego kosztu). Wszelkie różnice pomiędzy otrzymaną kwotą (pomniejszoną o koszty transakcyjne) a wartością wykupu ujmuje się w rachunku zysków i strat przez okres obowiązywania odnośnych umów metodą efektywnej stopy procentowej.

2.13. Wartości niematerialne

Wartości niematerialne wykazane są według ceny nabycia skorygowanej o koszty ulepszenia (przebudowy, rozbudowy, rekonstrukcji, adaptacji lub modernizacji) oraz naliczone umorzenie. Umorzenie naliczane jest metodą liniową przy uwzględnieniu oczekiwanych okresów ekonomicznej użyteczności wartości niematerialnych.

Oprogramowanie komputerowe

Zakupione licencje na oprogramowanie komputerowe aktywuje się w wysokości kosztów poniesionych na zakup i przygotowanie do używania konkretnego oprogramowania komputerowego. Aktywowane koszty odpisuje się przez szacowany okres użytkowania oprogramowania (2-11 lat). Wydatki związane z tworzeniem lub utrzymaniem programów komputerowych spisywane są w koszty z chwilą poniesienia. Koszty bezpośrednio związane z wytworzeniem dających się zidentyfikować i unikatowych programów komputerowych kontrolowanych przez Bank, które prawdopodobnie wygenerują korzyści gospodarcze przekraczające te koszty i będą uzyskiwane przez więcej niż jeden rok, ujmuje się jako wartości niematerialne. Koszty bezpośrednie obejmują koszty osobowe związane z tworzeniem oprogramowania i odpowiednią część odnośnych kosztów ogólnych.

Aktywowane koszty związane z tworzeniem oprogramowania amortyzowane są przez szacowany okres użytkowania. Oprogramowanie komputerowe bezpośrednio związane z funkcjonowaniem określonego sprzętu informatycznego jest wykazywane w pozycji „Rzeczowe aktywa trwałe”.

Koszty zakończonych prac rozwojowych

Bank identyfikuje koszty zakończonych prac rozwojowych jako wartości niematerialne, w związku z uzyskaniem przyszłych korzyści ekonomicznych oraz spełnieniem warunków określonych w MSR 38, tj. Bank ma możliwość i zamiar ukończenia oraz użytkowania wytwarzanego składnika, posiada stosowne środki techniczne i finansowe służące ukończeniu prac i użytkowaniu wytwarzanego składnika oraz może wiarygodnie ustalić wysokość nakładów poniesionych w czasie prac rozwojowych, które można przyporządkować wytworzonemu składnikowi wartości niematerialnych.

Ekonomiczny okres użyteczności „Kosztów zakończonych prac rozwojowych” jest określony i nie przekracza 3 lat. Stawki amortyzacyjne są dostosowane do okresu ekonomicznej użyteczności. Bank wykazuje osobno te koszty, które wynikają z prac rozwojowych we własnym zakresie i z transakcji połączenia jednostek gospodarczych.

Na nakłady na prace rozwojowe składają się wszystkie nakłady, które można bezpośrednio przyporządkować czynnościom rozwojowym.

Wartości niematerialne są badane pod kątem utraty wartości zawsze, gdy występują zdarzenia lub zmiany okoliczności wskazujące, że wartość bilansowa może być niemożliwa do odzyskania.

2.14. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wykazuje się według kosztu historycznego pomniejszonego o umorzenie. Koszt historyczny uwzględnia wydatki bezpośrednio związane z nabyciem danych aktywów.

Późniejsze nakłady uwzględnia się w wartości bilansowej danego środka trwałego lub ujmuje jako odrębny środek trwały (tam, gdzie jest to właściwe) tylko wówczas, gdy jest prawdopodobne, że z tytułu tej pozycji nastąpi wpływ korzyści ekonomicznych do Banku, zaś koszt danej pozycji można wiarygodnie zmierzyć. Wszelkie pozostałe wydatki na naprawę i konserwację odnoszone są do rachunku zysków i strat w okresie obrotowym, w którym je poniesiono.

Zasady rachunkowości dotyczące aktywów przeznaczonych do likwidacji lub wycofania z używania opisane zostały w Nocie 2.15.

Grunty nie podlegają amortyzacji. Amortyzację innych środków trwałych nalicza się metodą liniową w celu rozłożenia ich wartości początkowej lub wartości przeszacowanej, pomniejszonych o wartość końcową, przez okresy ich użytkowania, które dla poszczególnych grup środków trwałych wynoszą:

- Budynki i budowle	25 - 40 lat,
- Urządzenia techniczne i maszyny	5 - 15 lat,
- Środki transportu	5 lat,
- Sprzęt informatyczny	3,33 - 5 lat,
- Inwestycje w obce środki trwałe	10-40 lat lub okres najmu/ dzierżawy/ leasingu,
- Sprzęt biurowy, meble	5 - 10 lat.

Grunty i budynki obejmują głównie oddziały i biura.

Weryfikacji wartości końcowej i okresów użytkowania środków trwałych dokonuje się na koniec każdego okresu sprawozdawczego i w razie potrzeby dokonuje się ich korekty.

Amortyzowane środki trwałe są badane pod kątem utraty wartości zawsze, gdy występują zdarzenia lub zmiany okoliczności wskazujące, że wartość bilansowa może być niemożliwa do odzyskania. Wartość bilansowa środka trwałego jest obniżana do poziomu wartości odzyskiwalnej, jeżeli wartość bilansowa przewyższa szacunkową

wartość odzyskiwalną. Wartość odzyskiwalna jest wyższą z dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego pomniejszonej o koszty jego sprzedaży i wartości użytkowej.

Jeżeli oszacowanie wartości odzyskiwanej pojedynczego składnika aktywów nie jest możliwe, Bank ustala wartość odzyskiwaną ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego należy dany składnik aktywów (ośrodek wypracowujący środki pieniężne danego składnika aktywów).

Zyski i straty z tytułu zbycia środków trwałych ustala się drogą porównania wpływów ze sprzedaży z ich wartością bilansową i ujmuje w rachunku zysków i strat.

2.15. Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana

Do aktywów trwałych do zbycia klasyfikowane są aktywa trwale w przypadku, jeśli ich wartość bilansowa zostanie odzyskana przede wszystkim w drodze transakcji sprzedaży, a nie poprzez ich dalsze wykorzystanie. Sytuacja taka ma miejsce, gdy pojedynczy składnik aktywów (lub grupa) jest dostępny do natychmiastowej sprzedaży w jego bieżącym stanie z uwzględnieniem jedynie normalnych i zwyczajowo przyjętych warunków dla sprzedaży tego typu aktywów oraz jego sprzedaż jest wysoce prawdopodobna, tzn. zdecydowano o wypełnieniu planu sprzedaży danego składnika aktywów, rozpoczęto aktywny program znalezienia nabywcy i zakończenia planu zbycia. Ponadto taki składnik aktywów jest oferowany do sprzedaży po cenie, która jest racjonalna w odniesieniu do jego bieżącej wartości godziwej i oczekuje się, że sprzedaż zostanie ujęta jako sprzedaż zakończona w czasie jednego roku od dnia zaklasyfikowania składnika aktywów do tej kategorii.

Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży ujmuje się w kwocie niższej z dwóch: wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia tych aktywów. Dla aktywów zaklasyfikowanych do tej kategorii nie nalicza się amortyzacji.

W przypadku, gdy kryteria klasyfikacji do grupy aktywów trwałych do zbycia nie są spełnione Bank zaprzestaje ich ujmowania w tej kategorii i dokonuje reklasyfikacji do odpowiedniej kategorii aktywów. W takim przypadku Bank wycenia składnik aktywów, który nie jest dłużej klasyfikowany jako przeznaczony do zbycia (lub nie wchodzi już w skład grupy przeznaczonej do zbycia) w kwocie niższej z:

- jego wartości bilansowej z dnia poprzedzającego klasyfikację składnika aktywów (lub grupy do zbycia) jako przeznaczony do sprzedaży, skorygowanej o amortyzację lub aktualizację wyceny, która zostałaby ujęta, gdyby składnik aktywów (lub grupa do zbycia) nie został zaklasyfikowany jako przeznaczony do sprzedaży;
- jego wartości odzyskiwalnej z dnia podjęcia decyzji o braku jego sprzedaży.

Działalność zaniechana to element przedsięwzięcia Banku, który został zbyty lub jest zakwalifikowany jako przeznaczony do sprzedaży, jak również stanowi odrębną, ważną dziedzinę działalności jednostki lub jej geograficzny obszar działalności, albo jest jednostką zależną nabytą wyłącznie z zamiarem jej odsprzedaży. Klasyfikacja do działalności zaniechanej następuje w momencie zbycia lub w momencie, gdy działalność spełnia kryteria działalności przeznaczonej do sprzedaży, jeśli ten moment nastąpił wcześniej. Grupa do zbycia, która ma zostać wycofana z użytkowania, również może się kwalifikować jako działalność zaniechana.

2.16. Odroczony podatek dochodowy

Bank tworzy rezerwę/aktywa na przejściową różnicę z tytułu podatku dochodowego spowodowaną odmiennością momentu uznania przychodów za osiągnięte oraz kosztów za poniesione w myśl przepisów rachunkowych i przepisów o podatku dochodowym od osób prawnych. Dodatnią różnicę netto wykazuje się w pasywach jako „Rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego”. Ujemną różnicę netto ujmuje się w pozycji „Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego”. Zmiana stanu rezerwy na odroczony podatek dochodowy w stosunku do poprzedniego okresu obrotowego zalicza się do pozycji „Podatek dochodowy”. Do wyliczenia podatku odroczonego stosuje się metodę bilansową.

Zobowiązania lub aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmowane są w pełnej wysokości, metodą bilansową, w związku z istnieniem różnic przejściowych pomiędzy wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową. Zobowiązania lub aktywa z tego tytułu ustala się przy zastosowaniu stawek podatkowych obowiązujących prawnie lub faktycznie na koniec okresu sprawozdawczego, i które to stawki zgodnie z oczekiwaniami będą obowiązywać w momencie realizacji aktywów lub regulowania zobowiązań z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Główne różnice przejściowe powstają z tytułu odpisów tworzonych na utratę wartości kredytów i udzielonych gwarancji spłaty kredytów, amortyzacji wartości niematerialnych, aktualizacji wyceny niektórych aktywów i zobowiązań finansowych, w tym kontraktów na instrumenty pochodne oraz transakcje terminowe, rezerw na świadczenia emerytalne i inne świadczenia po okresie zatrudnienia, a także strat podatkowych przysługujących do odliczenia.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego są ujmowane w księgach w wysokości możliwej do zrealizowania. Jeżeli prognozowana kwota dochodu ustalonego dla celów podatkowych nie pozwala na realizację

aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego w całości lub w części, aktywa te są tworzone w odpowiedniej wysokości. Powyższa zasada dotyczy także ujmowanych w aktywie odroczonym kwot strat podatkowych.

Aktywa i rezerwy z tytułu podatku odroczonego Bank wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej po skompensowaniu na poziomie każdego z krajów, w którym Bank prowadzi działalność i rozlicza się z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych. Aktywa i rezerwy można kompensować, jeżeli Bank ma tytuł uprawniający do ich jednoczesnego uwzględniania przy obliczaniu kwoty zobowiązania podatkowego.

Bank ujawnia oddzielnie kwotę ujemnych różnic przejściowych (głównie z tytułu nierozliczonych strat podatkowych lub niewykorzystanych ulg podatkowych), w związku, z którymi nie ujęto w sprawozdaniu z sytuacji finansowej aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, a także kwotę różnic przejściowych związanych z inwestycjami w jednostkach zależnych i stowarzyszonych, na które nie utworzono rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Bank ujmuje w kalkulacji podatku odroczonego zobowiązania lub aktywa z tytułu różnic przejściowych powstających w związku z inwestycją w jednostkach zależnych i stowarzyszonych, chyba, że na podstawie posiadanych dowodów realizacja różnic przejściowych jest kontrolowana przez Bank i prawdopodobne jest, że w możliwej do przewidzenia przyszłości różnice te nie ulegną odwróceniu.

Odroczony podatek dochodowy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji dostępnych do sprzedaży i aktualizacji transakcji zabezpieczeń przepływów pieniężnych ujmuje się, tak jak aktualizację wyceny, bezpośrednio w innych pozycjach kapitału własnego, a następnie przenosi do rachunku zysków i strat w momencie, gdy dana inwestycja lub pozycja zabezpieczana wpływa na rachunek zysków i strat.

2.17. Aktywa przejęte za długi

Aktywa przejęte za długi wycenia się na moment ich początkowego ujęcia w kwocie odpowiadającej ich wartości godziwej. W przypadku, gdy wartość godziwa przejętych aktywów jest wyższa od kwoty długu, różnica stanowi zobowiązanie wobec kredytobiorcy.

Na koniec okresu sprawozdawczego kwota początkowego ujęcia jest testowana pod kątem utraty wartości.

2.18. Rozliczenia międzyokresowe i przychody przyszłych okresów

Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów ujmuje się, jeśli wydatki dotyczą miesięcy następujących po miesiącu, w którym je poniesiono. Czynne rozliczenia międzyokresowe ujmowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „Inne aktywa”.

Do biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów zalicza się koszty z tytułu świadczeń wykonywanych na rzecz Banku, lecz jeszcze nie stanowiących jego zobowiązań. Przychody przyszłych okresów stanowią m. in. otrzymane kwoty przyszłych świadczeń. Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów oraz przychody przyszłych okresów prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „Pozostałe zobowiązania”.

2.19. Leasing

BRE Bank SA jako leasingobiorca

Większość dotychczasowych umów leasingowych Banku to umowy leasingu operacyjnego. Całość opłat leasingowych dokonywanych w ramach leasingu operacyjnego jest rozliczana w ciężar kosztów metodą liniową w okresie trwania umowy leasingowej.

W przypadku umów leasingu finansowego, na mocy, których Bank posiada aktywa będące przedmiotem umowy, przedmiot leasingu jest ujmowany w aktywach jako środek trwały i jednocześnie ujmowane jest zobowiązanie w kwocie równej wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych, ustalonej na dzień rozpoczęcia leasingu. Opłaty leasingowe są ujmowane jako koszty finansowe w rachunku zysków i strat i zmniejszają jednocześnie saldo zobowiązania. Środki trwałe będące przedmiotem umowy leasingu finansowego są amortyzowane analogicznie do własnych środków trwałych.

2.20. Rezerwy

Rezerwy na zobowiązania warunkowe o charakterze niewykorzystanych gwarancji i akredytyw (własnych), jak również na niewykorzystane nieodwołalne, bezwarunkowo przyznane limity kredytowe, są wyceniane zgodnie z MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe”.

Rezerwy zgodnie z MSR 37 są tworzone wówczas, gdy na Banku ciąży obecny obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, prawdopodobne jest, że wypełnienie obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków oraz gdy można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego obowiązku.

2.21. Świadczenia emerytalne i inne świadczenia pracownicze

Świadczenia emerytalne

Bank tworzy rezerwy na przyszłe zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych ustalone w oparciu o oszacowania tego typu zobowiązań, na podstawie modelu aktuarialnego. Wszystkie rezerwy tworzone są w ciężar rachunku zysków i strat.

Świadczenia oparte na akcjach

Bank prowadzi program wynagrodzeń opartych na i regulowanych akcjami własnymi oraz jednostki dominującej najwyższego szczebla. Świadczenia te są rozliczane zgodnie z MSSF 2 „Płatności związane z akcjami”. Wartość godziwa świadczonej przez pracowników pracy, w zamian za przyznanie opcji i akcji, powiększa koszty danego okresu odpowiednio w korespondencji z kapitałami własnymi w przypadku transakcji płatności w formie akcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych, lub zobowiązaniami w przypadku transakcji rozliczanej akcjami jednostki dominującej najwyższego szczebla. Łączną kwotę, jaką należy rozliczyć w koszty przez okres nabywania uprawnień przez pracowników do realizacji opcji i akcji, ustala się w oparciu o wartość godziwą przyznanych opcji i akcji. Nie występują warunki rynkowe nabywania uprawnień, które byłyby uwzględnione przy szacowaniu na dzień wyceny wartości godziwej opcji na akcje oraz akcji. Warunki nabycia uprawnień inne niż warunki rynkowe nie są uwzględniane przy szacowaniu wartości godziwej opcji na akcje i akcji, lecz są uwzględniane przez korektę liczby instrumentów kapitałowych. Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Bank koryguje szacunek, co do poziomu liczby opcji i akcji, co, do których oczekuje się, że zostaną zrealizowane. Zgodnie z MSSF 2 w trakcie trwania programu nie jest konieczne ujawnienie zmiany wartości godziwej płatności opartej na akcjach. W przypadku drugiej części programu Do czasu, gdy zobowiązanie wynikające z transakcji rozliczanej akcjami jednostki dominującej najwyższego szczebla zostanie uregulowane, Bank na każdy dzień sprawozdawczy, a także na dzień rozliczenia wycenia zobowiązanie w wartości godziwej, a ewentualne zmiany wartości ujmuje w zysku lub stracie danego okresu.

2.22. Kapitał

Kapitały stanowią kapitały i fundusze własne tworzone zgodnie z określonymi przepisami prawa, tj. właściwymi ustawami, statutem lub umową Banku.

Zarejestrowany kapitał akcyjny

Zarejestrowany kapitał akcyjny wykazywany jest według wartości nominalnej, zgodnie ze statutem oraz wpisem do rejestru sądowego.

a) Koszty emisji akcji

Koszty bezpośrednio związane z emisją nowych akcji, emisją opcji lub nabyciem jednostki gospodarczej, pomniejszają ujęte w kapitale własnym wpływy z emisji.

b) Dywidendy

Dywidendy za dany rok, które zostały zatwierdzone przez Nadzwyczajne Zgromadzenie, ale nie zostały wypłacone na koniec okresu sprawozdawczego, ujawnia się w pozycji zobowiązania z tytułu dywidendy w ramach „pozostałych zobowiązań”.

c) Akcje własne

W przypadku nabycia akcji Banku przez Bank, zapłacona kwota pomniejsza kapitał własny jako akcje własne do momentu ich anulowania. W przypadku sprzedaży lub powtórnego przydziału tych akcji, otrzymana zapłata wykazywana jest w kapitale własnym.

Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej

Kapitał ten tworzony jest z premii emisyjnej uzyskanej z emisji akcji, pomniejszonej o poniesione bezpośrednie koszty z nią związane.

Zyski zatrzymane

Zyski zatrzymane obejmują:

- pozostały kapitał zapasowy,
- pozostałe kapitały rezerwowe,
- fundusz ryzyka ogólnego,
- niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych,
- wynik roku bieżącego.

Pozostały kapitał zapasowy, pozostały kapitał rezerwowy i fundusz ryzyka ogólnego tworzone są z odpisów z zysku i są przeznaczone na cele określone w statucie lub innych przepisach prawa.

Ponadto, w pozostałym kapitale rezerwowym ujmuje się wycenę opcji pracowniczych.

Inne pozycje kapitału własnego

Inne pozycje kapitałów tworzone są w wyniku:

- wyceny instrumentów finansowych zakwalifikowanych do kategorii „dostępne do sprzedaży”,
- różnic kursowych z wyceny pozycji strukturalnych.

2.23. Wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych

Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Pozycje zawarte w sprawozdaniach finansowych poszczególnych jednostek Banku, w tym oddziałów zagranicznych, wycenia się w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym dana jednostka prowadzi działalność („waluta funkcjonalna”). Sprawozdanie finansowe prezentowane jest w złotych, które są walutą prezentacji Banku.

Transakcje i salda

Transakcje wyrażone w walutach obcych przelicza się na walutę funkcjonalną według kursu obowiązującego w dniu transakcji. Zyski i straty kursowe z tytułu rozliczenia tych transakcji oraz wyceny bilansowej aktywów i zobowiązań pieniężnych wyrażonych w walutach obcych ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Różnice kursowe z tytułu pozycji niepieniężnych, takich jak aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, wykazuje się w ramach zysków i strat z tytułu zmian wartości godziwej. Różnice kursowe z tytułu takich pozycji niepieniężnych jak instrumenty kapitałowe zaklasyfikowane do aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży uwzględnia się w innych pozycjach kapitałów.

Zmiana wartości godziwej pieniężnych aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży obejmuje różnice kursowe wynikające z wyceny według zamortyzowanego kosztu, które ujmowane są w rachunku zysków i strat oraz różnice kursowe dotyczące pozostałych zmian wartości bilansowej, ujmowane w innych pozycjach kapitałów.

Pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej oddziałów zagranicznych przeliczane są na walutę prezentacji z waluty funkcjonalnej z zastosowaniem kursu średniego na koniec okresu sprawozdawczego. Pozycje rachunku zysków i strat tych jednostek przelicza się na walutę prezentacji z zastosowaniem kursów średnich z końca poszczególnych miesięcy okresu sprawozdawczego. Powstałe w ten sposób różnice kursowe ujmowane są w innych pozycjach kapitałów.

2.24. Działalność powiernicza

BRE Bank SA prowadzi działalność powierniczą w zakresie krajowych i zagranicznych papierów wartościowych oraz obsługi funduszy inwestycyjnych i emerytalnych. Aktywa te nie zostały wykazane w niniejszym sprawozdaniu, ponieważ nie należą do Banku.

2.25. Nowe standardy, interpretacje i poprawki do opublikowanych standardów

Zmiany do opublikowanych Standardów i Interpretacji, które weszły w życie od 1 stycznia 2009 roku

- KIMSF 13, Programy lojalnościowe, obowiązująca za roczne okresy rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2009 r. lub po tej dacie.
- KIMSF 14 MSR 19, Pułap dla aktywów z tytułu programu określonych świadczeń, minimalne wymogi w zakresie finansowania i ich wzajemne oddziaływanie, obowiązująca dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2009 r.
- MSSF 1 (Zmieniony), Zastosowanie MSSF po raz pierwszy i MSR 27 (Zmieniony), Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe, obowiązujące za roczne okresy rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2009 r. lub po tej dacie.
- MSSF 2 (Zmieniony), Płatności w formie akcji własnych, obowiązujący za roczne okresy rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2009 r. lub po tej dacie.
- MSSF 7 (Zmieniony), Instrumenty Finansowe: Ujawnienia, obowiązujący za roczne okresy rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2009 r. lub po tej dacie.

Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała poprawki do MSSF 7 w marcu 2009 roku. Zmiany dotyczą rozszerzonej informacji na temat prezentowania wartości godziwej i ryzyka płynności. W szczególności zmiany wymagają, aby ujawnić wycenę instrumentów finansowych do wartości godziwej w podziale na poziomy hierarchii wartości godziwej. Poprawka skutkuje dodatkowymi ujawnieniami w sprawozdaniu finansowym, jednak nie będzie miała wpływu na wynik finansowy oraz dochody całkowite Banku.

- MSSF 8 Segmenty Operacyjne, obowiązujący za roczne okresy rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2009 r. lub po tej dacie.

MSSF 8 „Segmenty operacyjne” został opublikowany w listopadzie 2006 roku i zastąpił dotychczasowy MSR 14 „Sprawozdawczość segmentów działalności”. Zgodnie z nowymi wymogami, sprawozdawczość

segmentów działalności wymaga „podejścia zarządczego”, zgodnie, z którym informacje o segmencie są przedstawiane na tej samej podstawie, co zastosowana do celów sprawozdawczości wewnętrznej. Zastosowanie MSSF 8 nie miało wpływu ilość segmentów operacyjnych ani na wynik finansowy Banku, wpłynęło jedynie na ujawnienia dotyczące sprawozdawczości segmentów.

- MSR 1 (Zmieniony), Prezentacja sprawozdań finansowych, obowiązujący za roczne okresy rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2009 r. lub po tej dacie.

Zmieniony MSR 1 został opublikowany we wrześniu 2007 roku. Standard zmienił prezentację pozycji przychodów i kosztów w sprawozdaniu ze zmian w kapitale własnym (tj. zmian w kapitale własnym nie związanych z właścicielami), wymagając, by takie zmiany w kapitale własnym były prezentowane odrębnie od zmian w kapitale własnym związanych z właścicielami.

W rezultacie Bank zaprezentował zmiany związane z właścicielami w kapitale własnym w sprawozdaniu ze zmian w kapitale własnym, natomiast zmiany w kapitale niezwiązane z właścicielami zostały przedstawione w sprawozdaniu z całkowitych dochodów (Bank wybrał opcję prezentacji dwu odrębnych sprawozdań – rachunku zysków i strat oraz sprawozdania z dochodów całkowitych). Jako, że zmiana w MSR 1 odnosi się tylko do aspektów prezentacyjnych, nie wpłynie ona na pozycję zyski zatrzymane.

- MSR 23 (Zmieniony), Koszty finansowania zewnętrznego, obowiązujący za roczne okresy rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2009 r. lub po tej dacie.

Zmiana standardu wymaga od jednostek gospodarczych kapitalizacji kosztów finansowania zewnętrznego, związanych bezpośrednio z nabyciem, budową lub wytworzeniem kwalifikującego się składnika aktywów (tj. takiego, którego przygotowanie do użytkowania lub sprzedaży wymaga znacznej ilości czasu) jako kosztów wytworzenia tego składnika aktywów, Bank zastosował MSR 23 (ze zmianami) od 1 stycznia 2009 r., ale obecnie nie ma on zastosowania do Banku, ponieważ nie posiada on kwalifikujących się składników aktywów.

- MSR 32 (Zmieniony), Instrumenty finansowe: prezentacja i MSR 1 (Zmieniony), Prezentacja sprawozdań finansowych – Instrumenty finansowe z opcją sprzedaży i obowiązki powstające przy likwidacji, obowiązujące za roczne okresy rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2009 r. lub po tej dacie.
- Poprawki do MSSF 2008 zmieniające 20 standardów, obowiązujące w większości za roczne okresy rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2009 r.
- Pochodne Instrumenty wbudowane, Zmiany do KIMSF 9 i MSR 39, obowiązujące za okresy roczne kończące się po 30 czerwca 2009 r.

Opublikowane Standardy i Interpretacje, które zostały wydane, ale jeszcze nie obowiązują i nie zostały wcześniej zastosowane:

- KIMSF 12, Porozumienia o świadczeniu usług publicznych, obowiązująca dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 29 marca 2009 r. Interpretacja ta nie została jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską.
- KIMSF 14 (Zmieniona), Wymogi minimalnego finansowania, obowiązująca za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2011 r. lub po tej dacie.
- KIMSF 15, Umowy w zakresie sektora nieruchomości, obowiązująca za roczne okresy rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2009 r. lub po tej dacie.
- KIMSF 16, Rachunkowość zabezpieczeń inwestycji netto w jednostkę zagraniczną, obowiązująca za roczne okresy rozpoczynające się z dniem 1 lipca 2009 r. lub po tej dacie.
- KIMSF 17, Dystrybucja do właścicieli aktywów nie będących środkami pieniężnymi, obowiązująca za roczne okresy rozpoczynające się po 1 listopada 2009 r.
- KIMSF 18, Przeniesienie aktywów do klienta, obowiązująca za roczne okresy rozpoczynające się po 1 listopada 2009 r.
- KIMSF 19, Regulowanie zobowiązań finansowych przy pomocy instrumentów kapitałowych, obowiązująca za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 lipca 2010 r. lub po tej dacie.
- MSSF 1 (Zmieniony), Dodatkowe zwolnienia przy zastosowaniu MSSF po raz pierwszy, obowiązujący za roczne okresy rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2010 r. lub po tej dacie. Zmiana nie została jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską.
- MSSF 1 (Zmieniony), Ograniczony zakres zwolnień z ujawnienia danych porównawczych z zakresu MSSF 7 dla jednostek stosujących MSSF po raz pierwszy, obowiązujący za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 lipca 2010 roku, lub po tej dacie. Zmiana nie została jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską.
- MSSF 2 (Zmieniony), Płatności w formie akcji własnych, obowiązujący za roczne okresy rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2010 r. lub po tej dacie. Zmiana nie została jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską.

- MSSF 3 (Zmieniony), Połączenia jednostek gospodarczych, do zastosowania prospektywnie dla połączeń jednostek gospodarczych z datą akwizycji 1 lipca 2009 r. lub po tej dacie.
- MSSF 9, Instrumenty finansowe, obowiązujący za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2013 r. lub po tej dacie. Standard nie został jeszcze zatwierdzony przez Unię Europejską.
- MSR 24, Ujawnianie informacji na temat podmiotów powiązanych, obowiązujący retrospektywnie za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2011 r. lub po tej dacie. Standard nie został jeszcze zatwierdzony przez Unię Europejską.
- MSR 27 (Zmieniony), Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe, obowiązujący za roczne okresy rozpoczynające się po 1 lipca 2009 r.
- MSR 32 (Zmieniony), Klasyfikacja praw poboru, obowiązujący za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 lutego 2010 r. lub po tej dacie.
- MSR 39 (Zmieniony), Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena – kryteria uznania za pozycję zabezpieczoną, obowiązujący za roczne okresy rozpoczynające się z dniem 1 lipca 2009 lub po tej dacie.

Poprawki do MSSF 2009 zmieniające 12 standardów, obowiązujące w większości za okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2010 r. Poprawki nie zostały jeszcze zatwierdzone przez Unię Europejską.

Bank rozważa wpływ i moment, w którym zostanie zastosowany standard MSSF 9. Bank uważa, że zastosowanie pozostałych standardów i interpretacji nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie ich początkowego zastosowania.

2.26. Dane porównawcze

Dane sporządzone według stanu na dzień 31 grudnia 2008 roku są w pełni porównywalne z danymi bieżącego roku i w związku z tym nie wymagały przekształceń.

2.27. Segmenty branżowe

Dane dotyczące segmentów branżowych zostały zaprezentowane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy BRE Banku SA za 2009 rok, sporządzonym według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej, opublikowanym w dniu 1 marca 2010 roku.

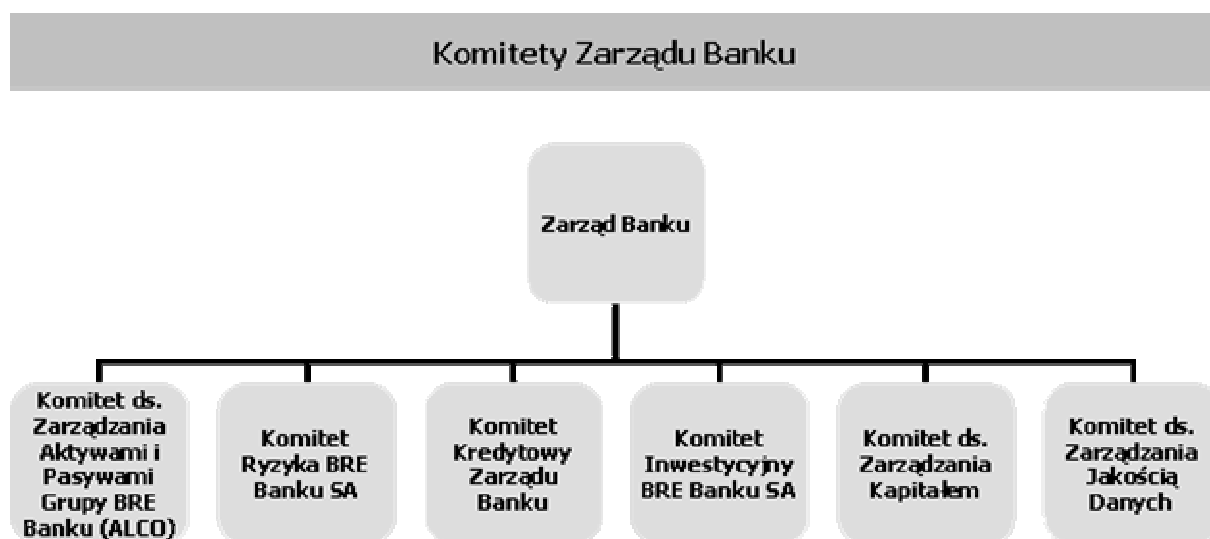
3. Zarządzanie ryzykiem finansowym

Struktura zarządzania ryzykiem w BRE Banku

Zarządzanie ryzykiem w BRE Banku zaczyna się od szeroko pojętej odpowiedzialności Rady Nadzorczej BRE Banku, która, między innymi, zatwierdza strategię i polityki zarządzania ryzykiem Banku. W ramach Rady Nadzorczej funkcjonuje Komisja ds. Ryzyka Rady Nadzorczej, która nadzoruje procesy zarządzania ryzykiem, w szczególności ryzykiem rynkowym, ryzykiem płynności, ryzykiem kredytowym i ryzykiem operacyjnym, oraz ocenia ekspozycję Banku na poszczególne rodzaje ryzyka.

Członkowie Zarządu Banku, odpowiednio do swoich obowiązków i kompetencji, są odpowiedzialni za poszczególne rodzaje ryzyka występujące w działalności Banku. Prezes Zarządu Banku ponosi odpowiedzialność za ryzyko strategii biznesowej, ryzyko reputacji oraz ryzyko braku zgodności. Wiceprezes Zarządu, Dyrektor Banku ds. Zarządzania Ryzykiem, jest odpowiedzialny za nadzór nad następującymi rodzajami ryzyka: ryzykiem rynkowym, ryzykiem płynności, ryzykiem kredytowym oraz nad ryzykiem operacyjnym, w szczególności odpowiada za wdrożenie strategii i realizację polityk zarządzania ryzykiem w Banku. Odpowiedzialność za nadzór nad ryzykiem inwestycyjnym ponosi Dyrektor Banku ds. Bankowości Inwestycyjnej, Członek Zarządu. Dyrektor Banku ds. Operacji i Informatyki, Członek Zarządu, odpowiada za ryzyko procesów operacyjnych. Ponadto, ryzyko kadrowe nadzorowane jest przez Dyrektora Banku ds. Zarządzania Kadrami.

Bieżące zarządzanie ryzykiem rynkowym, ryzykiem płynności, kredytowym i operacyjnym jest realizowane na różnych poziomach zarządczych Banku, począwszy od Zarządu Banku aż po jednostki operacyjnie monitorujące ryzyko oraz jednostki aktywnie zarządzające poszczególnymi rodzajami ryzyka. W celu realizacji powyższych zadań w zakresie zarządzania tymi rodzajami ryzyka, Zarząd Banku powołał szereg Komitetów, na które delegował uprawnienia w odniesieniu do poszczególnych elementów procesu zarządzania ryzykiem oraz określił odpowiednią strukturę organizacyjną Banku wraz z czytelnym podziałem kompetencji jednostek organizacyjnych. Struktura Komitetów jest przedstawiona na poniższym diagramie.

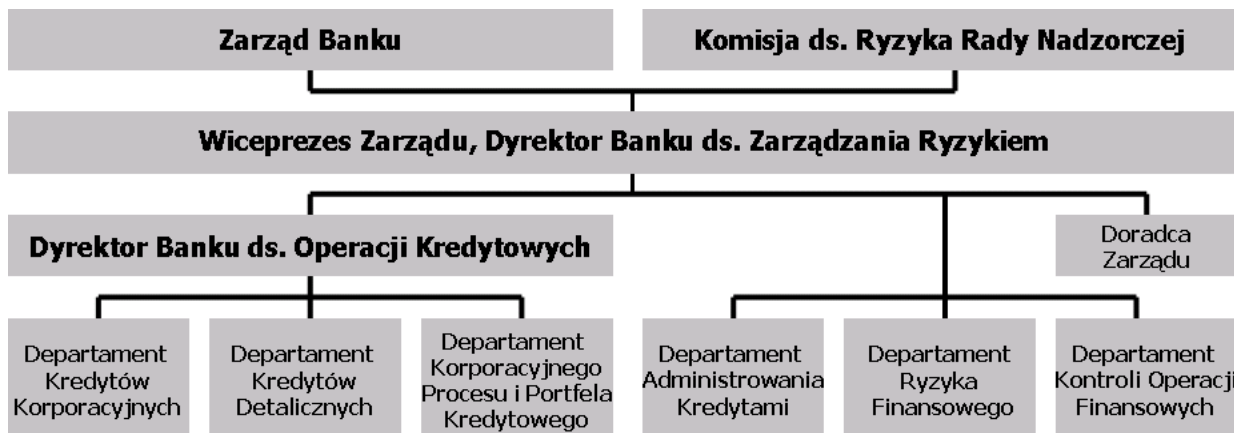

Komitet Ryzyka BRE Banku SA stanowi formę działania Zarządu Banku w zakresie kontroli i zarządzania ryzykiem finansowym (to jest ryzykiem rynkowym, ryzykiem stopy procentowej księgi bankowej i ryzykiem płynności), portfelowym ryzykiem kredytowym oraz ryzykiem operacyjnym, w tym koordynacji działań poszczególnych jednostek organizacyjnych Banku zaangażowanych w procesy kontroli i zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka. W skład Komitetu Ryzyka wchodzi czterech Członków Zarządu Banku, w tym, jako Przewodniczący Komitetu, Dyrektor Banku ds. Zarządzania Ryzykiem, Dyrektorzy jednostek monitorujących i kontrolujących ryzyko, Dyrektorzy jednostek, w których odbywa się operacyjne zarządzanie ryzykiem, oraz Dyrektorzy Departamentu Controllingu i Informacji Zarządczej, Departamentu Strategii i Departamentu Audytu Wewnętrzny. Do kompetencji Komitetu Ryzyka należą: ustalanie zasad kontroli ryzyka finansowego i operacyjnego, ustalanie limitów ryzyka, akceptacja metodologii wyznaczania kapitału regulacyjnego i ekonomicznego, akceptacja metodologii pomiaru ryzyka finansowego i form jego sprawozdawczości, ustalanie zasad podziału operacji Banku na portfel handlowy i bankowy, ustalanie struktury i minimalnej wielkości rezerw płynnościowych Banku, podejmowanie decyzji w sprawie neutralizacji sytuacji awaryjnej związanej z zagrożeniem utraty płynności. Ponadto, Komitet Ryzyka dokonuje regularnych przeglądów ekspozycji Banku na ryzyko rynkowe, ryzyko stopy procentowej księgi bankowej, ryzyko płynności, ryzyko kredytowe w ujęciu portfelowym oraz ryzyko operacyjne, ocenia sytuację w zakresie adekwatności kapitałowej Banku i poziomu wymogów kapitałowych, strat operacyjnych i profilu ryzyka operacyjnego Banku, przestrzegania limitów ustalonych przez Komitet oraz wprowadzonych regulacyjnie przez instytucje nadzorcze, przestrzegania limitów rozliczeniowych i limitów przedrozliczeniowych, wyników finansowych jednostek front-office, zgodności cenowej zawieranych transakcji z sytuacją rynkową w chwili zawarcia transakcji. Posiedzenia Komitetu odbywają się, co najmniej raz w miesiącu.

Komitet Kredytowy Zarządu Banku jest złożony z członków Zarządu, doradcy Zarządu oraz dyrektorów: Departamentu Kredytów Korporacyjnych, Departamentu Administrowania Kredytami (oba posiadający prawo głosu), Departamentu Transakcji Handlowych (bez prawa głosu). Komitet jest odpowiedzialny za decyzje kredytowe dotyczące: zaangażowania o charakterze kredytowym, konwersji długu na akcje i obligacje, i inne decyzje przekraczające kompetencje niższych organów decyzyjnych.

Komitet ds. Zarządzania Jakością Danych na potrzeby wyliczenia regulacyjnego wymogu kapitałowego Banku (AIRB) powołany został w związku z koniecznością zapewnienia warunków dla stworzenia i rozwoju efektywnego systemu zarządzania jakością danych, niezbędnych w procesach związanych ze stosowaniem zaawansowanych metod kalkulacji regulacyjnego wymogu kapitałowego. Znaczenie jakości danych wykorzystywanych w procesach zarządczych ma szczególne znaczenie przy stosowaniu zaawansowanej metody ratingów wewnętrznych służącej m.in. ocenie ryzyka kredytowego. Zasady funkcjonowania Systemu opisane są w Polityce Zarządzania Jakością Danych oraz w Standardach działania (dobre praktyki) zatwierdzonych odpowiednio przez Zarząd i Komitet. W skład Komitetu wchodzi Wiceprezes Zarządu, Dyrektor Banku ds. Zarządzania Ryzykiem (przewodniczący), Dyrektor Banku ds. Operacji i Informatyki (wiceprzewodniczący) oraz wydelegowani przez Członków Zarządu reprezentanci obszarów im podlegających. Prace Komitetu wspierane są przez komórki jakości danych zlokalizowane w obszarze zarządzania ryzykiem w jego części detalicznej i korporacyjnej.

Dyrektor Banku ds. Zarządzania Ryzykiem nadzoruje Pion Ryzyka, w którego skład wchodzi jednostki Banku przedstawione w dolnej części poniższego schematu.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym jest zintegrowanym i ciągłym procesem operacyjnym zarówno na poziomie transakcyjnym jak i portfelowym. Proces ten jest przeprowadzany w ramach departamentów kredytowych odpowiedzialnych za ściśle zdefiniowane obszary komplementarnych.

Misją Departamentu Kredytów Korporacyjnych (DKK) jest przede wszystkim kontrola i zarządzanie ryzykiem kredytowym Banku i jednostek zależnych Grupy BRE Banku w ramach Bankowości Korporacyjnej. Kluczowymi funkcjami DKK są: analiza i zarządzanie ryzykiem kredytowym Banku, jednostek zależnych Grupy BRE Banku (z wyłączeniem kredytów detalicznych), monitorowanie struktury zaangażowania portfela ryzyka, analizowanie i zarządzanie ryzykiem kredytowym dla kraju i kontrola limitów krajowych, kontrolowanie limitów, w odniesieniu do klienta (dla klientów niefinansowych, banków i międzynarodowych instytucji finansowych), wyznaczanie ratingu klienta i ratingu EL (expected loss).

Misją Departamentu Korporacyjnego Procesu i Portfela Kredytowego (DPP) jest organizacja korporacyjnego procesu kredytowego oraz nadzór nad jego przebiegiem, a także określanie, wdrażanie i nadzorowanie przestrzegania zasad funkcjonowania systemu zarządzania jakością danych na potrzeby AIRB, w obszarze korporacji. Ponadto w departamencie będzie budowana kompetencja służąca przygotowywaniu analiz portfelowych ryzyka kredytowego.

Misją Departamentu Administrowania Kredytami (DAK) jest administrowanie ryzykiem kredytowym w ramach bankowości korporacyjnej i prywatnej. W szczególności DAK administruje rezerwami na ryzyko kredytowe oraz monitoruje ryzyko koncentracji dużych zaangażowań.

Misją Departamentu Kredytów Detalicznych (DKD) jest zarządzanie ryzykiem kredytowym w ramach bankowości detalicznej na rynku krajowym i rynkach zagranicznych. Głównymi funkcjami operacyjnymi DKD są: ocena ryzyka kredytowego i podejmowanie decyzji kredytowych, administrowanie umowami kredytowymi klientów detalicznych oraz monitorowanie i egzekwowanie należności kredytowych. Ponadto w Departamencie opracowywane są zasady oceny ryzyka kredytowego i kalkulacji limitów zaangażowania klientów detalicznych oraz są one implementowane w narzędziach wspierających podejmowanie decyzji kredytowych.

Ostatecznie ryzyko kredytowe na poziomie portfela jest monitorowane, wyceniane i raportowane przez Departament Ryzyka Finansowego (DRF).

Kontrola i monitorowanie ryzyka rynkowego są realizowane w Departamencie Ryzyka Finansowego (DRF) oraz w Departamencie Kontroli Operacji Finansowych (DKF). DRF odpowiada za pomiar ekspozycji na ryzyko rynkowe portfeli jednostek front-office Banku za pomocą miar ryzyka rynkowego: wartości zagrożonej (VaR) oraz wartości testów warunków skrajnych. DRF na bieżąco kontroluje wykorzystanie limitów dla miar ryzyka rynkowego ustanowionych przez Komitet Ryzyka oraz zapewnia bieżące i okresowe raportowanie ekspozycji na ryzyko rynkowe dla managerów zarządzających portfelami jednostek front-office Banku, Komitetu Ryzyka BRE Banku SA, oraz bezpośrednio dla Dyrektora Banku ds. Zarządzania Ryzykiem. Ponadto, DRF prowadzi prace rozwojowe metodologii pomiaru ryzyka rynkowego, ryzyka przedroczliczeniowego transakcji na instrumentach pochodnych, oraz opracowuje modele wyceny instrumentów finansowych.

DKF zajmuje się ustalaniem i uzgadnianiem wyniku finansowego na transakcjach dokonywanych przez front-office oraz dostarczaniem codziennych informacji dotyczących wycen instrumentów finansowych do pionu finansów. Wyceny transakcji pochodnych z klientami Banku są również przekazywane do jednostek biznesowych zajmujących się obsługą klientów (pion inwestycyjny i korporacyjny). Wyceny przygotowywane w DKF są podstawą do wymiany zabezpieczeń przy przeprowadzaniu transakcji pochodnych. Departament również administruje systemami informatycznymi wykorzystywanymi przez front-office i w tym zakresie do jego kompetencji należy m.in. ustalanie praw dla użytkowników oraz zasilanie tych systemów w dane rynkowe. Do kompetencji DKF należy również kontrola

wykonywania transakcji w ramach przyznaných limitów kredytowych (obejmujących limity na ryzyko przedroczliczeniowe, rozliczeniowe oraz limity na ryzyko emitenta i ryzyko kraju) na działalność handlową i eskalacja przekroczeń. Ponadto DKF weryfikuje czy transakcje zawierane przez front-office są wykonane po cenach rynkowych obowiązujących w momencie zawarcia transakcji oraz kontroluje proces modyfikacji i usuwania transakcji z systemów front-office.

Zarządzanie ryzykiem płynności ma na celu zapewnienie i utrzymywanie zdolności Banku do wywiązywania się zarówno z bieżących, jak i przyszłych zobowiązań, z uwzględnieniem kosztów pozyskania płynności. Na proces zarządzania płynnością składa się zbiór działań mających na celu identyfikację, pomiar, kontrolowanie, monitorowanie, redukcję oraz określenie akceptowanego poziomu ekspozycji na ryzyko. W procesie tym można wydzielić w sensie operacyjnym, dwa podstawowe elementy – składnik obejmujący wszelkie formy zarządzania oraz składnik kontroli i monitorowania ryzyka płynności. Za zarządzanie ryzykiem płynności na poziomie strategicznym odpowiadają Komitet ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami Grupy BRE Banku SA, Komitet Ryzyka BRE Banku oraz Zarząd Banku. Za zarządzanie ryzykiem płynności na poziomie operacyjnym odpowiadają: Departament Rozliczeń i Usług Powierniczych – w zakresie nadzoru operacyjnego nad prawidłowością przepływów na rachunkach Banku oraz Departament Skarbu w zakresie: zapewnienia środków do rozliczeń na rachunkach Banku, realizacji strategicznych zaleceń Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami Grupy BRE Banku, kształtowania struktury przyszłych przepływów pieniężnych w ramach limitów nałożonych przez Komitet Ryzyka BRE Banku, utrzymywania określonych portfeli papierów wartościowych stanowiących zabezpieczenie płynności w ramach limitów nałożonych przez Komitet Ryzyka BRE Banku i Komitet ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami Grupy BRE Banku. Funkcją wpięrającą dla Departamentu Skarbu przy realizacji opisanych wyżej zadań pełnią: Departament Instytucji Finansowych w zakresie aranżacji finansowania od banków krajowych i zagranicznych oraz międzynarodowych instytucji finansowych oraz Departament Rynków Finansowych w zakresie aranżacji emisji papierów dłużnych Banku. Departament Ryzyka Finansowego odpowiada za kontrolę i bieżące monitorowanie ryzyka płynności finansowej Banku na poziomie strategicznym i raportuje do Dyrektora Banku ds. Zarządzania Ryzykiem oraz do Komitetu Ryzyka BRE Banku. Departament Ryzyka Finansowego monitoruje płynność finansową w trybie dziennym, wykorzystując metody oparte o analizę przepływów pieniężnych. Pomiar ryzyka płynności bazuje na modelu nadzorczym oraz wewnętrznym, który został zbudowany na podstawie analizy specyfiki Banku, zmienności bazy depozytowej, koncentracji finansowania oraz planowanego rozwoju poszczególnych portfeli. Codziennemu monitorowaniu poddawane są między innymi wartość niedopasowania w określonych przedziałach czasowych (luka), poziom rezerw płynnościowych Banku oraz stopień wykorzystania zewnętrznych i wewnętrznych limitów płynnościowych. Bank ocenia na bieżąco sytuację płynnościową oraz prawdopodobieństwo jej pogorszenia, stosując metody scenariuszowe, w tym scenariusze typu *stress test*. Bank posiada procedurę awaryjną (LCP) na wypadek zagrożenia utraty płynności. Definiuje ona organizację systemu wczesnego ostrzegania, odpowiedzialność osób i Komitetów w odniesieniu do całości procesu postępowania awaryjnego oraz na poszczególnych jego etapach.

Funkcja kontroli i monitorowania ryzyka operacyjnego realizowana jest w BRE Banku oraz na poziomie skonsolidowanym w Grupie BRE Banku przez Departament Ryzyka Finansowego. W celu kontroli ryzyka operacyjnego BRE Bank zbiera dane o zdarzeniach i stratach operacyjnych (baza danych strat operacyjnych), przeprowadza regularnie samoocenę ryzyka operacyjnego w jednostkach organizacyjnych, zbiera i monitoruje kluczowe wskaźniki ryzyka, a także tworzy i analizuje scenariusze ryzyka operacyjnego w celu identyfikacji zdarzeń, które potencjalnie mogą spowodować bardzo duże straty operacyjne. Jednocześnie utrzymywana jest komunikacja z wszystkimi obszarami działania Banku (zarówno obszarami biznesowymi, jak również wsparcia) w celu podjęcia działań zapobiegawczych w momencie zasygnalizowania przez systemy kontroli ryzyka krytycznych zdarzeń w jakimkolwiek obszarze działania. Wyniki kontroli i monitorowania ryzyka operacyjnego są regularnie raportowane do Zarządu Banku, do Komitetu Ryzyka BRE Banku oraz do Dyrektora Banku ds. Zarządzania Ryzykiem. W ramach sprawowania kontroli ryzyka operacyjnego Departament Ryzyka Finansowego blisko współpracuje z innymi jednostkami i projektami realizowanymi w Banku i odnoszącymi się do ryzyka operacyjnego, w szczególności wymienić tutaj można współpracę z Biurem Monitoringu Zgodności, Departamentem Audytu Wewnętrznego, projektem Zapewnienia Ciągłości Działania (BCP).

Zwiększony zakres funkcji kontroli ryzyka kredytowego na poziomie Grupy jest realizowany przez specjalnie utworzone w tym celu Biuro w Departamencie Kredytów Korporacyjnych. Głównymi zadaniami Biura są: analiza ryzyka kredytowego związanego z nowymi ekspozycjami Spółek, monitorowanie ryzyka kredytowego największych zaangażowań, analiza jakości portfela ryzyka, uczestnictwo w projektach rozwoju i modyfikacji strategii, polityk oraz zasad zarządzania ryzykiem stosowanych przez Spółki, nadzór nad planowaniem oraz sposobem zawiązywania i rozwiązywania rezerw, ponadto audyt największych zaangażowań w odniesieniu do wszystkich zobowiązań Grupy (konsolidacja zobowiązań).

Istotną rolę w procesie zarządzania ryzykiem w Banku odgrywa dobrze zorganizowany system raportowania. Z jednej strony, Dyrektorzy jednostek organizacyjnych Banku, w których odbywa się operacyjne zarządzanie poszczególnymi rodzajami ryzyka, raportują bezpośrednio i na bieżąco do Członków Zarządu nadzorujących te jednostki. Z drugiej strony, w zakresie ryzyk mierzalnych, jednostki Pionu Ryzyka kontrolujące i monitorujące ryzyko, przekazują niezależne raporty odnośnie ryzyka Dyrektorom jednostek Banku, w których odbywa się operacyjnie zarządzanie poszczególnymi rodzajami ryzyka, oraz Dyrektorowi Banku ds. Zarządzania Ryzykiem i

odpowiednim Komitetom Zarządu Banku. Dyrektor Banku ds. Zarządzania Ryzykiem regularnie przedstawia Komisji ds. Ryzyka Rady Nadzorczej oraz Zarządowi Banku raporty na temat nadzorowanych rodzajów ryzyka. Ponadto, powyższe organy otrzymują regularnie raporty informujące o całościowym profilu ryzyka Banku. W szczególności, kwartalny raport dotyczący ryzyka, przeznaczony na potrzeby Komisji ds. Ryzyka Rady Nadzorczej, opracowywany przez jednostki Pionu Ryzyka, przedstawia całościowe syntetyczne ujęcie profilu ryzyka Banku. Ponadto, każde zdarzenie mające znaczący wpływ na profil ryzyka Banku jest doraźnie i bezzwłocznie raportowane na adekwatnym, do skali zaistniałej sytuacji, poziomie zarządzania ryzykiem.

Komitet ds. Zarządzania Kapitałem pod przewodnictwem Wiceprezesa Zarządu (Dyrektora Banku ds. Finansów), jest ciałem kolegiąlnym pełniącym m.in. funkcję doradczą wobec Zarządu Banku w zakresie zarządzania kapitałem. W skład Komitetu wchodzi Dyrektorzy Banku z Pionu Finansów, Ryzyka, Bankowości Inwestycyjnej, Korporacyjnej i Detalicznej. Komitet rekomenduje Zarządowi działania w zakresie zarządzania kapitałem, w tym strategię kapitałową Banku i Grupy, działania dotyczące utrzymywania przez Bank i Grupę bezpiecznego poziomu i optymalnej struktury kapitałów, działania dotyczące zwiększania efektywności wykorzystania kapitałów, projekty procedur wewnętrznych Banku dotyczące procesów planowania i zarządzania kapitałowego.

Ponadto Komitet realizuje funkcje w zakresie monitorowania i kształtowania struktury, poziomu kapitałów w celu optymalnej alokacji kapitału przy uwzględnieniu wewnętrznej strategii Banku odnośnie poziomu współczynnika wypłacalności i wypracowania optymalnego zwrotu na kapitale. Dodatkowo Komitet uczestniczy w procesie identyfikacji i weryfikacji istotności ryzyk. Komitet posiada uprawnienia do podejmowania decyzji w zakresie:

- 1) ustalania zasad zarządzania kapitałem regulacyjnym i wewnętrznym,
- 2) akceptacji procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego,
- 3) ustalania zasad szacowania i alokacji kapitału na poszczególne obszary działalności biznesowej Banku w zależności od faktycznie podejmowanego poziomu ryzyka,
- 4) określenia zasad ustalania marż minimalnych w odniesieniu do zaangażowanego kapitału i ponoszonego ryzyka,
- 5) wprowadzenia mierników kapitałowych,
- 6) limitów wykorzystywania kapitału na poszczególne obszary działalności biznesowej Banku i jednostki organizacyjne Banku.

Komitet posiada uprawnienia do akceptacji działań mających na celu optymalizację wykorzystania kapitału oraz założeń strategii kapitałowej Banku, a w szczególności długoterminowych celów kapitałowych Banku w zakresie adekwatności kapitałowej oraz preferowanej struktury kapitału.

W Banku działa **Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami Grupy BRE Banku (ALCO)**.

Komitet ALCO pełni funkcje doradcze wobec Zarządu Banku w zakresie:

- 1) zarządzania aktywami i pasywami,
- 2) zarządzania płynnością,
- 3) finansowania Banku oraz Grupy BRE Banku.

Do jego zadań należy:

- 1) podejmowanie decyzji w zakresie płynności oraz źródeł finansowania z uwzględnieniem struktury walutowej i terminowej,
- 2) zarządzanie bilansem Banku poprzez system stawek transferowych funduszy,
- 3) przeprowadzanie regularnego przeglądu:
  - a) płynności,
  - b) wielkości i struktury walutowej oraz terminowej portfela kredytów i depozytów,
  - c) poziomu finansowania stabilnego w odniesieniu do kwoty aktywów niepiętnych,
- 4) przeprowadzanie analiz testów warunków skrajnych (stress – testy).

W skład Komitetu wchodzi:

- 1) Przewodniczący Komitetu – Członek Zarządu, Dyrektor Banku ds. Bankowości Inwestycyjnej,
- 2) Wiceprzewodniczący Komitetu – Wiceprezes Zarządu, Dyrektor Banku ds. Finansów,
- 3) Członkowie Komitetu:
  - a) Prezes Zarządu, Dyrektor Generalny Banku,
  - b) Wiceprezes Zarządu, Dyrektor Banku ds. Zarządzania Ryzykiem,
  - c) Dyrektor Departamentu Controllingu i Informacji Zarządczej,
  - d) Dyrektor Departamentu Rachunkowości,
  - e) Dyrektor Departamentu Ryzyka Finansowego,
  - f) Dyrektor Departamentu Skarbu.

Przewodniczący Komitetu może zapraszać na posiedzenia innych pracowników Banku lub spółek Grupy BRE Banku, gdy uzna, iż ich obecność jest uzasadniona zakresem tematycznym poruszanych zagadnień.

Komitet odbywa stałe posiedzenia raz w miesiącu. W uzasadnionych przypadkach Przewodniczący lub Wiceprzewodniczący Komitetu, może zwołać z własnej inicjatywy lub na wniosek jednego z członków Komitetu, posiedzenie nadzwyczajne.

Kompetencje przy zatwierdzaniu decyzji kredytowych

Bank aktywnie zarządza ryzykiem kredytowym zmierzając do optymalizacji jego poziomu. W tym celu w całej strukturze Banku stosuje się jednolite zasady zarządzania ryzykiem kredytowym. Do głównych zasad należą: oddzielenie funkcji oceny ryzyka kredytowego od funkcji sprzedażowych, ustalanie limitów zaangażowania, monitorowanie ryzyka koncentracji dużych zaangażowań oraz monitorowanie ryzyka koncentracji w innych istotnych wymiarach. Rozdział funkcji oceny ryzyka kredytowego od funkcji sprzedażowych realizowany jest w Banku na wszystkich szczeblach do poziomu Zarządu łącznie. Administrowanie zaangażowaniami niosącymi ryzyko kredytowe po udzieleniu produktu jest także realizowane w Pionie Ryzyka, w całkowitej niezależności od Pionu Sprzedaży. Ustalanie limitów zaangażowania dotyczy poszczególnych klientów oraz grup podmiotów powiązanych, branż i krajów itp. Monitorowanie ryzyka koncentracji dużych zaangażowań polega na limitowaniu, obserwacji i rezerwacji przez jednostki oferujące produkty obciążone ryzykiem planowanych przyszłych ekspozycji w korespondencji z prawnymi limitami wynikającymi z ustawy Prawo bankowe.

W Pionie Bankowości Korporacyjnej funkcjonuje system podejmowania decyzji kredytowych. Decyzje w sprawach produktów obciążonych ryzykiem kredytowym podejmowane są przez organy decyzyjne, których skład, zadania i zasady działania są jednolite dla wszystkich szczebli, różnią się jedynie swoimi uprawnieniami. Kompetencje organów decyzyjnych są ustalane na podstawie kwoty dopuszczalnego łącznego zaangażowania Banku na Klienta lub grupę klientów powiązanych oraz ratingu zaangażowania na Klienta lub grupę klientów powiązanych, ustalanego zgodnie z wewnętrzną regulacją Banku. Zróżnicowanie ratingu oparte jest o prawdopodobieństwo utraty przez klienta zdolności spłaty jego zobowiązań (PD – prawdopodobieństwo defaultu). Każda decyzja kredytowa poprzedzona jest oceną ryzyka wykonaną przez doświadczonego analityka. Zasadniczym celem takiej analizy jest określenie tzw. EL-ratingu, czyli jakości klienta mierzonej ewentualną spodziewaną stratą wynikającą z zaangażowania Banku w finansowanie jego działalności. W zależności od wielkości zaangażowania Banku na klienta oraz jego ratingu decyzje podejmowane są przez właściwe organy decyzyjne po ocenie dokonanej przez Pion Ryzyka.

Proces decyzyjny przy klientach bankowości prywatnej (private banking) jest analogiczny, jak w korporacjach, tzn. organy decyzyjne (komitety kredytowe) podejmują decyzje w ramach przyznaných uprawnień, a na wyższy szczebel decyzyjny kierowane są odwołania od decyzji kredytowych.

Innymi zasadami kieruje się Bank w ocenie ryzyka finansowania klientów detalicznych (mBank i MultiBank). Ze względu na odmienny profil tych klientów, wielkość zaangażowania na klienta oraz standaryzację produktów oferowanych tym klientom, ocena ryzyka oraz kryteria podejmowania decyzji kredytowych różnią się od tych dotyczących klientów korporacyjnych. Proces decyzyjny jest tu w znacznym stopniu zautomatyzowany, zarówno w zakresie pozyskiwania danych o kredytobiorcy z wewnętrznych oraz zewnętrznych źródeł danych, jak i oceny ryzyka wykonywanej przy użyciu technik scoringowych. Niewielki obszar uznaniowości dotyczy głównie czynności związanych z weryfikacją dokumentacji kredytowej. Czynności te wykonywane są przez komórki operacyjne umiejscowione w Pionie Ryzyka. W odniesieniu do klientów mBanku i MultiBanku wszelkie sytuacje odbiegające od standardu kierowane są na wyższy szczebel decyzyjny.

Szczególnie istotnym obszarem detalicznej działalności kredytowej Banku jest kredytowanie nieruchomości z zabezpieczeniem hipotecznym. Bank ogranicza ryzyko zaniechania spłaty (PD) poprzez bardzo konserwatywne podejście do oceny zdolności kredytowej oraz preferencje dla klientów posiadających pozytywną historię kredytową. Drugim, niezależnym czynnikiem zmniejszającym stratę kredytową w przypadku niewypłacalności klienta jest rygorystyczne podejście do wyceny nieruchomości oraz polityka Banku w zakresie akceptowalnych poziomów wskaźnika LtV (Loan to Value). W odniesieniu do pozostałych produktów kredytowych oferowanych klientom mBanku i MultiBanku, Bank przestrzega zasady nieudzielania kredytów niezabezpieczonych, takich jak limity w rachunku, karty kredytowe, pożyczki gotówkowe dla nowych klientów, nie posiadających wykształconej relacji z Bankiem lub pozytywnej historii kredytowej w systemie bankowym. Ponadto Bank szczegółowo analizuje zachowanie klienta w okresie poprzedzającym złożenie wniosku kredytowego w celu identyfikacji klientów wchodzących w spiralę zadłużenia lub już przekredytowanych.

Nowa Umowa Kapitałowa

Bank realizuje projekt wdrożenia metod zaawansowanych (AIRB) liczenia wymogów kapitałowych i współczynnika wypłacalności. Efektem realizacji prac projektowych jest przygotowanie Banku do spełnienia wymogów AIRB Basel II i opracowany oraz złożony w dniu 18 grudnia 2009 wniosek w UKNF w celu uzyskania zgody na stosowanie metod zaawansowanych.

Z uwagi na bardzo dużą złożoność i kompleksowość procesu przygotowań do wdrożenia metod AIRB, projekt Basel II AIRB uzyskał najwyższy priorytet Zarządu Banku, a w realizację zadań projektowych zostali zaangażowani

zarówno pracownicy Banku, pracownicy wspierającej Bank firmy konsultingowej, jak również liczny zespół specjalistów z Commerzbanku biorących udział w realizacji zadań projektowych.

Ważnym celem projektu jest zapewnienie potencjału rozwojowego Grupy BRE Banku w wyniku optymalizacji poziomu i struktury aktywów ważonych ryzykiem, a w konsekwencji także lepszego dopasowania struktury i poziomu wymogów kapitałowych do profilu ryzyka wynikającego z prowadzonej działalności biznesowej, niż to ma miejsce w przypadku stosowania metod standardowych.

Bardzo istotną wartością dodaną wynikającą z bezpośredniego zaangażowania w realizację projektu akcjonariusza strategicznego BRE Banku jest nie tylko operacyjna pomoc w realizacji zadań projektowych, ale także przepływ wiedzy, doświadczeń i rozwiązań zarówno metodologicznych jak i IT wypracowanych w ramach projektu Basel II AIRB w Commerzbanku. Rozwiązania te są adaptowane do potrzeb i uwarunkowań funkcjonowania BRE Banku, a także, co jest bardzo istotne, dobrze odzwierciedlają specyfikę polskiego rynku.

Bieżące wsparcie głównego udziałowca Spółki ma na celu jak najlepsze wykorzystanie wiedzy i doświadczeń Commerzbanku w procesie implementacji złożonych elementów metody AIRB w BRE Banku, jak również możliwe najlepsze dopasowanie Banku do rozwiązań funkcjonujących w Grupie Commerzbanku.

Wpływ światowego kryzysu na zarządzanie ryzykiem finansowym

Światowy kryzys finansowy miał wpływ również na stan polskiej gospodarki i spowodował, że polskie instytucje finansowe, banki w szczególności, znalazły się niekorzystnym środowisku. Jednym z głównych problemów, który się ujawnił od samego początku kryzysu, była wysychająca płynność na rynku międzybankowym. Komitet Ryzyka BRE Banku w październiku 2008 roku zdecydował żeby podjąć działania w ramach planu awaryjnego w celu zabezpieczenia zdolności Banku do regulowania swoich zobowiązań oraz w celu zapewnienia sobie stabilnych źródeł finansowania, mimo iż profil płynnościowy Banku w tym czasie był bezpieczny i stabilny. Dodatkowo, aby mieć możliwość adekwatnej oceny potrzeb płynnościowych Banku, scenariusze stosowane do określania profilu płynnościowego Banku zostały zmodyfikowane tak, aby odpowiadały bieżącej sytuacji na rynkach finansowych. Z powodu sytuacji kryzysowej na rynku międzybankowym zarówno krajowym jak i międzynarodowym Bank podjął decyzję o finansowaniu długoterminowych aktywów w CHF poprzez bezpośrednie linie kredytowe pozyskane w ramach Grupy, skutecznie uniezależniając się od finansowania z niepłynnego i drogiego rynku międzybankowego transakcji fx swap i CIRS.

Niezależnie od powyższego, szczególnym monitoringiem został objęty portfel depozytów klientów Banku.

Komitet ALCO podjął szereg decyzji (zaakceptowanych przez Zarząd Banku) odnośnie polityki cenowej, dla produktów depozytowych i oszczędnościowych oferowanych klientom detalicznym i korporacyjnym, które historycznie wykazywały bardzo wysoką stabilność. Decyzje miały na celu: co najmniej utrzymanie atrakcyjnej oferty produktowej oraz pozyskanie stabilnego finansowania długoterminowego po kosztach niższych niż ówczesne oferty rynku międzybankowego i kapitałowego (kredyty międzybankowe, emisje własne).

Kolejnym problemem, przed którym stanął Bank, była rosnąca ekspozycja kredytowa Banku na klientów korporacyjnych z tytułu zawartych transakcji pochodnych spowodowana przez gwałtowną zmianę trendów parametrów rynkowych, między innymi takich jak, przyspieszone osłabianie się złotego oraz wysoka zmienność rynkowa. W reakcji na tą sytuację, w uzupełnieniu do typowych działań, takich jak wezwania klientów do uzupełniania zabezpieczenia, Bank zweryfikował wewnętrzne parametry stosowane do wyznaczania przyszłej potencjalnej ekspozycji kredytowej z tytułu zawieranych transakcji pochodnych tak, aby odzwierciedlała ona adekwatnie to ryzyko w napiętej sytuacji rynkowej. Ponadto, aby zapewnić rzetelną wycenę pozycji Banku w dłużnych papierach komercyjnych, Bank do wyceny tych papierów zastosował uaktualnione spready kredytowe, które oprócz bieżącego ryzyka niewypłacalności emitenta, uwzględniają ryzyko koncentracji i koszt konsumpcji kapitału.

W obliczu kryzysu finansowego Bank zdecydował także, aby w procesie oceny adekwatności kapitałowej kapitał ekonomiczny Banku był kalkulowany konserwatywnie przy założeniu występowania silnych korelacji między poszczególnymi kategoriami ryzyka.

Z uwagi na znaczący poziom odpisów na ryzyko portfela kredytów konsumenckich (głównie kredytów gotówkowych), w I połowie roku Bank wprowadził istotne zmiany zasad udzielania tych kredytów, głównie w obszarze oceny zdolności kredytowej klienta, m. in. w celu ograniczenia zjawiska napływu klientów znajdujących się w spirali zadłużenia. Równolegle Bank wprowadził zmiany uszczelniające proces weryfikacji kredytobiorców. Wdrożone modyfikacje mają na celu ograniczenie ryzyka kredytowego, jak i operacyjnego ryzyka wyłudzeń. Ze względu na zdecydowanie słabszą jakość Klientów pozyskiwanych przez pośredników zewnętrznych, Bank zmienił model akwizycji produktów kredytowych, koncentrując się na wsparciu własnej sieci placówek oraz zwiększeniu udziału sprzedaży do bazy istniejących klientów.

Ponadto Bank prowadzi bardzo intensywny monitoring tego portfela. Przeglądy realizowane są dwustopniowo - na poziomie analiz przekrojowych oraz dla zidentyfikowanych obszarów zagrożeń - poprzez weryfikację indywidualnych transakcji.

W ramach monitorowania terminowości spłat istotnej zmianie uległ proces kontaktu z Klientami po wystąpieniu na ich rachunkach należności wymagalnych. Obecnie Bank używa w tym celu nowych kanałów komunikacji, m.in. SMS i e-mail, przy czym pierwszy kontakt następuje już drugiego dnia po zanotowaniu opóźnienia w spłacie. Ostatnim z obszarów poddanych rewizji jest konstrukcja samego produktu, który po zmianach wprowadzonych w maju jest znacznie prostszy w obsłudze, zwłaszcza dla Klientów nie korzystających z bankowości internetowej.

3.1 Strategia wykorzystywania instrumentów finansowych

Ze swojej natury działalność Banku skupia się przede wszystkim na wykorzystywaniu instrumentów finansowych, w tym instrumentów pochodnych. Bank przyjmuje depozyty klientów zarówno o stałym, jak i zmiennym oprocentowaniu, na różne okresy, oraz stara się wypracować wyższe niż przeciętne marże procentowe, lokując przyjęte środki w aktywa wysokiej jakości. Bank stara się powiększać marże procentowe, gromadząc środki krótkoterminowe i pożyczając je na dłuższe okresy przy wyższym oprocentowaniu, zachowując przy tym wystarczającą poziom płynności, aby móc regulować wszystkie pojawiające się zobowiązania.

Bank stara się także poprawić swoje wyniki dzięki uzyskiwaniu wyższych niż przeciętne marż, po pomniejszeniu o rezerwy, poprzez pożyczanie środków klientom korporacyjnym i indywidualnym o różnej zdolności kredytowej. Zaangażowanie tego rodzaju obejmuje nie tylko kredyty i pożyczki wykazywane w bilansie, ale także gwarancje i inne zobowiązania pozabilansowe, takie jak akredytywy, gwarancje należytego wykonania i inne.

Bank prowadzi również obrót instrumentami finansowymi notowanymi na giełdzie oraz dostępnymi na rynkach pozagiełdowych, w tym instrumentami pochodnymi, w celu wykorzystania krótkoterminowych zmian sytuacji na rynku instrumentów kapitałowych, obligacji, walut i stóp procentowych. Zarząd ustala limity poziomu zaangażowania w stosunku do pozycji rynkowych overnight.

Rachunkowość zabezpieczeń

W prezentowanych w sprawozdaniu finansowym okresach sprawozdawczych Bank nie stosował rachunkowości zabezpieczeń.

3.2 Ryzyko kredytowe

Bank wyeksponowany jest na ryzyko kredytowe, czyli ryzyko, że kredytobiorca nie będzie w stanie spłacić całości zobowiązania wobec Banku w wyznaczonych terminach i kwotach. Na dzień bilansowy tworzone są rezerwy na poniesione straty. Ze względu na wysoką koncentrację portfela ryzyka, zmiany w gospodarce lub kondycji sektora gospodarki, który ma znaczny udział w portfelu Banku, zobowiązania te mogą powodować dodatkowe ryzyko, na które na dzień bilansowy nie utworzono rezerwy. W związku z tym kierownictwo dokładnie monitoruje klientów i grupy klientów, na których ekspozycja Banku jest znacząca.

Bank zarządza poziomem ryzyka kredytowego, jakie podejmuje ustalając limity akceptowanego ryzyka w odniesieniu do jednego kredytobiorcy lub grupy kredytobiorców powiązanych oraz poprzez strukturę sublimitów. Sublimity pozwalają z jednej strony dopasować funkcjonalnie limit do potrzeb klientów, z drugiej strony kontrolować poprawność wykorzystania postawionych do dyspozycji klienta środków. Zarządzanie ryzykiem uwzględnia także ustalanie limitów w odniesieniu do koncentracji terytorialnej i branżowej. Ryzyko kredytowe monitorowane jest na bieżąco, na podstawie wpływających dokumentów finansowych klientów oraz na podstawie obserwacji wszelkich trendów, sygnałów i prognoz gospodarczych. Dodatkowo Bank dysponuje dostępem do baz zewnętrznych oraz serwisów informacyjnych, zbierających dane gospodarcze w wielu przekrojach.

Niekorzystny rozwój sytuacji rynkowej wymagał od Banku wprowadzenia istotnych modyfikacji polityki kredytowej. Konieczne stało się wprowadzenie bardziej konserwatywnych rozwiązań w odniesieniu do oceny zdolności kredytowej oraz dopuszczalnych zabezpieczeń.

Najważniejsze zmiany dotyczyły:

1. parametrów modelu obliczania zdolności kredytowej,
2. wprowadzenie ograniczeń w obszarze udzielania kredytów klientom bez udokumentowanej pozytywnej historii kredytowej,
3. wprowadzenie ograniczeń w obszarze udzielania kredytów na nieruchomości znajdujące się w procesie budowy,
4. ograniczenie maksymalnej kwoty kredytu hipotecznego z tzw. ubezpieczeniem niskiego wkładu do poziomu 100% wartości nieruchomości,
5. w ramach kredytów udzielanych małym firmom wprowadzenie zasady o obowiązkowym zabezpieczeniu w postaci hipoteki dla kredytów o wartości powyżej 1 mln PLN oraz o obniżeniu dla tego typu transakcji dopuszczalnego poziomu LtV (Loan to Value) o 20 punktów procentowych.

W 2009 roku pomimo poprawy stabilności na rynkach finansowych rynek nieruchomości znajdował się w stadium stagnacji. Dlatego też Bank utrzymał konserwatywne rozwiązania w zakresie polityki kredytowej wprowadzone u schyłku 2008 roku, dotyczące głównie transakcji zabezpieczonych hipoteką, w tym:

- a. podwyższone wymogi dotyczące wskaźnika DTI (Debt to Income Ratio), mające na celu redukcję ryzyka niewypłacalności klienta;
- b. ograniczenie poziomu finansowania nieruchomości poprzez obniżenie akceptowalnego poziomu wskaźnika LtV, zwłaszcza w przypadku nieruchomości zlokalizowanych na rynkach o niskiej płynności, mające na celu zachowanie wysokich stóp odzysku w przypadku realizacji zabezpieczenia hipotecznego.

Dodatkowo w I połowie 2009 roku Bank podjął energiczne działania zacieśniające i uszczelniające politykę kredytową w obszarze detalicznego portfela kredytów niezabezpieczonych, zwłaszcza w odniesieniu do klientów nie posiadających wcześniejszych relacji z Bankiem. Działania te polegały przede wszystkim na:

- a. rezygnacji ze scenariuszy wnioskowania bez dokumentowania dochodu;
- b. ograniczeniu ryzyka akwizycji klientów znajdujących się w spirali zadłużenia poprzez zmianę modelu akwizycji (rezygnację ze współpracy z pośrednikami), scentralizowanie procesu weryfikacji oraz zmianę schematu kompetencji decyzyjnych.

3.2.1 Zabezpieczenia

Instrumenty pochodne

Bank sprawuje ścisłą kontrolę nad otwartymi pozycjami pochodnymi netto, tzn. różnicą pomiędzy kontraktami kupna i sprzedaży, zarówno pod względem kwoty, jak i okresu obowiązywania. W dowolnym momencie kwota podlegająca ryzyku kredytowemu ogranicza się do bieżącej wartości godziwej instrumentów, których wycena jest dodatnia (tzn. aktywów), co w odniesieniu do instrumentów pochodnych, stanowi jedynie niewielki ułamek wartości umowy lub wartości nominalnych wykorzystywanych do wyrażania wolumenu istniejących instrumentów. Poziomem ekspozycji na to ryzyko kredytowe zarządza się w ramach ogólnych limitów kredytowych dla klientów, łącznie z potencjalną ekspozycją na ryzyko wynikające ze zmian na rynku. W przypadku wzrostu wartości ekspozycji (wzrost wyceny korzystnej dla Banku lub teoretycznie wzrost wag ryzyka do kalkulacji potencjalnej straty) z tytułu transakcji pochodnych lub w przypadku przekroczenia kwoty limitu, klient jest wzywany do złożenia (lub uzupełnienia) zabezpieczenia. Zwykle nie uzyskuje się zabezpieczeń w odniesieniu do ryzyka kredytowego związanego z tymi instrumentami, z wyjątkiem sytuacji, gdy Bank wymaga od kontrahentów depozytów zabezpieczających.

Specjalne porozumienia ramowe

Bank dodatkowo ogranicza ryzyko strat kredytowych zawierając specjalne porozumienia ramowe z kontrahentami, z którymi zawiera transakcje o znacznym wolumenie. Specjalne porozumienia ramowe z zasady nie powodują kompensaty aktywów i zobowiązań bilansowych, ponieważ transakcje zazwyczaj rozlicza się w kwotach brutto. Ryzyko kredytowe związane z korzystnymi umowami jest jednak zmniejszane poprzez specjalne porozumienie ramowe, ponieważ w przypadku naruszenia warunków umowy wszystkie rozliczenia z kontrahentem są wypowiedane i realizowane w kwotach netto. Całkowita ekspozycja Banku na ryzyko kredytowe z tytułu instrumentów pochodnych objętych specjalnymi porozumieniami ramowymi może w krótkim czasie ulec znacznym zmianom, ponieważ ma na nie wpływ każda transakcja objęta porozumieniem.

Zobowiązania pozabilansowe o charakterze kredytowym

Głównym celem tych instrumentów jest zapewnienie dostępności środków dla klientów zgodnie z zapotrzebowaniem. Gwarancje i akredytywy "stand by", stanowiące nieodwołalne zapewnienia, że Bank spłaci zobowiązania klienta wobec osób trzecich, jeżeli klient nie będzie w stanie ich spłacić, są związane z takim samym ryzykiem jak kredyty. Akredytywy dokumentowe i akredytywy typu listu kredytowego (CLC), które są pisemnymi zobowiązaniami Banku wydanymi na rzecz klienta, upoważniającymi osoby trzecie do wypisywania czeków na Bank do ustalonej kwoty na określonych warunkach, są zabezpieczone na dostawach towarów, których dotyczą, przez co związane są z mniejszym ryzykiem niż bezpośredni kredyt.

Zobowiązania pozabilansowe o charakterze kredytowym dotyczą niewykorzystanej części udzielonych kredytów, gwarancji i akredytyw. Jeżeli chodzi o ryzyko kredytowe z tytułu zobowiązań do udzielenia kredytu, Bank jest potencjalnie narażony na straty w wysokości równej całej kwocie niewykorzystanych zobowiązań do udzielenia kredytów. Prawdopodobna wysokość straty jest jednak niższa od całej kwoty niewykorzystanych zobowiązań do udzielenia kredytów, ponieważ większość z tych zobowiązań uzależniona jest od spełnienia przez klientów określonych standardów kredytowych. Bank monitoruje okresy obowiązywania zobowiązań do udzielenia kredytów, ponieważ w przypadku dłuższych okresów ryzyko kredytowe jest zazwyczaj większe.

Zabezpieczenia na papierach wartościowych wynikające z transakcji *buy sell back*

Bank przyjmuje zabezpieczenia w postaci papierów wartościowych z tytułu zawartych transakcji buy sell back. W zależności od umowy zabezpieczenie to może być sprzedane lub ponownie zastawione. Łączna wartość rynkowa zabezpieczeń, które mogą być sprzedane lub ponownie zastawione także w przypadku braku defaultu klienta, na dzień 31 grudnia 2009 roku wynosiła 710 379 tys. zł (31 grudnia 2008 roku: 925 775 tys.), w tym wartość przyjętych zabezpieczeń ponownie sprzedanych lub obciążonych innym zastawem na dzień 31 grudnia 2009 roku wynosiła 346 537 tys. zł (31 grudnia 2008 roku: 806 583 tys. zł).

Zabezpieczenia akceptowane przez BRE Bank

Bank, podejmując decyzję o udzieleniu produktu niosącego ryzyko kredytowe, dąży do uzyskania adekwatnego do podejmowanego ryzyka zabezpieczenia o jak najwyższej jakości. Jakość zaproponowanych zabezpieczeń rzeczowych ocenia się według ich płynności i wartości rynkowej, natomiast zabezpieczeń osobistych według sytuacji finansowej zabezpieczającego. Ponadto w ocenie jakości zabezpieczenia istotne znaczenie ma jego wpływ na ograniczenie utraty wartości portfela kredytowego. Jakość akceptowanych zabezpieczeń jest skorelowana z kwotą produktu obciążonego ryzykiem kredytowym oraz z poziomem ryzyka związanego z udzieleniem danego produktu.

Do najczęściej stosowanych przez Bank form zabezpieczeń należą:

- a) kaucja pieniężna,
- b) depozyt gwarancyjny lub blokada pieniężna w BRE Banku SA,
- c) przelew wierzytelności (cesja praw),
- d) hipoteka na nieruchomościach,
- e) zastaw rejestrowy,
- f) przewłaszczenie na zabezpieczenie,
- g) weksel - w tym weksel gwarancyjny in blanco z deklaracją wekslową,
- h) list patronacki wystawiony przez firmę, której wiarygodność i rzetelność znana jest na międzynarodowych rynkach finansowych,
- i) gwarancje i poręczenia.

W przypadku zabezpieczeń typu osobistego (np. poręczenie, gwarancja) dokonywana jest ocena kondycji i wiarygodności podmiotu wystawiającego takie zabezpieczenie przy zastosowaniu standardów obowiązujących przy ocenie kredytobiorców.

W przypadku zabezpieczeń rzeczowych stosuje się następujące zasady oceny ich wartości:

Wartość środków trwałych ustanowionych jako zabezpieczenia ustalana jest na podstawie operatu szacunkowego, sporządzonego przez uprawnionego rzeczoznawcę. Przedłożony w Banku operat jest weryfikowany przez zespół specjalistów usytuowany w Departamencie Kredytów Korporacyjnych, który sprawdza poprawność przyjęcia wartości rynkowej oraz ocenia płynność zabezpieczenia z punktu widzenia Banku. W procesie weryfikacji brane są pod uwagę następujące czynniki:

- a) dla zabezpieczeń na nieruchomościach:
  - rodzaj nieruchomości (przemysłowa, mieszkalna, komercyjna),
  - status prawny,
  - przeznaczenie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego,
  - charakterystyka techniczna budynków i budowli,
  - charakterystyka gruntu,
  - sytuacja na lokalnym rynku,
  - inne czynniki cenotwórcze,
- b) dla zabezpieczeń na maszynach i urządzeniach:
  - ogólne przeznaczenie i funkcja w procesie technologicznym/możliwości alternatywnego wykorzystania,
  - charakterystyka techniczna i parametry,
  - warunki eksploatacji i utrzymania,
  - dostępność podobnych maszyn i urządzeń,
  - aktualna sytuacja rynkowa,
  - prognozowane trendy zapotrzebowania na określone maszyny w powiązaniu z sytuacją w sektorach przemysłowych stosujących te maszyny,
- c) dla zabezpieczeń ustanowionych na zapasach:
  - wymagania formalno-prawne dotyczące określonych produktów (np. certyfikat bezpieczeństwa "CE" dla sprzętu elektrycznego, dopuszczenie UDT dla urządzeń pracujących pod ciśnieniem itd.),
  - możliwości sprzedaży,
  - wymagane warunki magazynowania (np. dla materiałów papierowych wrażliwych na wilgoć, materiałów precyzyjnych wrażliwych na zapylenie itp.),
  - ochrona i ubezpieczenia zarówno obiektu magazynowego jak i przechowywanych w nim towarów.

3.2.2 Opis systemu ratingowego

System ratingowy BRE Banku

Obecna metodologia ratingowa (RC-POL) jest dwustopniowa, oparta o:

- rating dłużnika (PD-rating) - określa prawdopodobieństwo zaniechania regulowania zobowiązań (PD – *Probability of Default*)
- rating kredytowy (EL-rating) - określa oczekiwaną stratę (EL, ang. *Expected Loss*), i bierze pod uwagę zarówno ryzyko związane z klientem (PD) jak i specyfikę transakcji (LGD, ang. *Loss Given Default* – strata

na skutek zaniechania regulowania zobowiązań). EL wyrażone jest w postaci iloczynu PD*LGD. Wskaźnik EL wykorzystywany jest głównie na etapie podejmowania decyzji kredytowej.

Rating dostarcza względne miary ryzyka kredytowego zarówno w skali procentowej (PD% i EL%) jak też według umownej skali od 1,0 do 6,5(PD-rating, EL-rating) dla Korporacji (obroty powyżej 30 mln zł) i SME (obroty poniżej 30 mln zł).

Kalkulacja PD oparta jest o siedem etapów, które obejmują:

1. Analizę finansową raportów rocznych - opartą na funkcji dyskryminacyjnej, w postaci regresji logistycznej zestawu 7 wskaźników finansowych, oraz odpowiadającej jej statusowi klienta *default/non-default* w horyzoncie jednego roku;
2. Analizę finansową danych śródrocznych obejmującą:
  - ocenę istotnych dla ratingu tendencji,
  - wzrost wartości PD za opóźnienia w aktualizacji danych;
3. Ocenę terminowości składania sprawozdań finansowych;
4. Ocenę ryzyk jakościowych:
  - ocena ryzyk obejmuje analizę: danych makroekonomicznych, ryzyk biznesowych, jakości zarządzania, tworzenia wartości dodanej, zasad rachunkowości i innych czynników;
5. Wskaźniki ostrzegawcze:
  - 32 wskaźników ostrzegawczych:
    - 14 wskaźników ostrzegawczych wyprowadzonych z analizy finansowej lub jakościowej analizy ryzyka (odpowiedzi),
    - 18 bezpośrednich wskaźników ostrzegawczych,
  - 3 kryteria powodujące znaczne obniżenie oceny średniej,
  - pozostałe 3 kroki wpływające na rating;
6. Stopień integracji grupy dłużnika:
  - uwzględnienie PD spółki nadrzędnej,
  - zróżnicowane postępowanie w zależności od PD spółki nadrzędnej;
7. Uwzględnienie dodatkowych kryteriów jakościowych (ang. *overruling*):
  - możliwa jest manualna zmiana PD o jeden stopień w skali.

W roku 2009 dokonano rozbudowy modelu ratingowego dla korporacji (RC_POL 5.0) poprzez zróżnicowanie algorytmów i ich parametryzacji dla segmentu SME oraz dużych korporacji oraz uwzględnienie efektu negatywnej dla klienta wyceny instrumentów pochodnych na jego sytuację finansową.

Rating kredytowy oparty o oczekiwaną stratę (EL) powstaje poprzez nałożenie na ocenę ryzyka klienta analizy ryzyka transakcyjnego wynikającego z wielkości zaangażowania (EAD, ang. *Exposure At Default* – ekspozycja w chwili zaniechania regulowania zobowiązań) oraz z charakteru i stopnia zabezpieczenia transakcji zawartych z danym klientem (LGD – strata na skutek zaniechania regulowania zobowiązań).

EAD jest wielkością obecnego zaangażowania bilansowego powiększonego o założony stopień wykorzystania zobowiązań pozabilansowych banku w chwili zaistnienia stanu „*default*”.

LGD wyrażone jako procent EAD jest funkcją możliwej do realizacji wartości zabezpieczeń rzeczowych i finansowych, zależnej od typu oraz wartości zabezpieczenia, typu transakcji oraz współczynnika odzyskania należności z innych źródeł niż zabezpieczenia (uzależnione od typu klienta).

W ramach prac przygotowawczych do wdrożenia AIRB w 2009 dokonano istotnej re-parametryzacji modeli LGD i CCF celem uwzględnienia wszystkich wymogów nadzorczych w tym zakresie oraz oparcia modeli głównie na danych empirycznych. W powyższym celu przeprowadzono kompleksowe zadanie zbierania i odzyskiwania danych historycznych (także z nośników papierowych) dotyczących wyników procesu windykacyjnego i restrukturyzacyjnego dla spraw zakończonych w okresie 2004 – 2008.

System ratingowy generuje prawdopodobieństwo zaniechania regulowania zobowiązań dla kredytobiorców bezpośrednio w postaci PD wyrażonych w procentach na skali ciągłej. Klasy ratingowe tworzone są w oparciu o procedury dzielenia na grupy PD wyrażonego w procentach na podstawie drabinki geometrycznej.

Mapowanie wewnętrznej skali ratingowej PD do ratingów zewnętrznych

Pod-portfel	1				2				3		4				5		6	7		8	
PD rating	1,0 - 1,2	1,4	1,6	1,8	2	2,2	2,4 - 2,6	2,8	3	3,2 - 3,4	3,6	3,8	4	4,2 - 4,6	4,8	5	5,2 - 5,4	5,6 - 5,8	Brak ratingu	6,1 - 6,5	
S&P	AAA	AA+	AA, AA-	A+, A	A-	BBB+	BBB	BBB-	BB+	BB	BB-	B+	B	B-	B-	CCC+	CCC	CC-	Nie dotyczy	C, D-I, D-II	
	Stopień inwestycyjny								Stopień nieinwestycyjny									Default			

System ratingowy jest oparty na rozwiązaniach Commerzbanku i BRE Banku. Mapowanie wewnętrznej skali ratingowej do ratingów zewnętrznych odbywa się na podstawie statystyki PD.

Zasady kalkulacji wartości rezerwy portfelowej dla należności korporacyjnych i detalicznych w oparciu o system ratingowy

Rezerwa portfelowa tworzona jest na portfelu kredytowym klientów, którzy nie zostali zaklasyfikowani do kategorii default. Portfel podzielony jest na 8 pod-portfeli dla korporacji w oparciu o ocenę ratingową Klienta (rating), wyznaczonych poprzez agregację zbliżonych ocen skali ratingowej zgodnie z tabelą zaprezentowaną powyżej.

Pod-portfele stanowią grupy homogeniczne, mające zbliżony profil ryzyka kredytowego. Kwota rezerw jest sumą strat poniesionych w wyniku zaistnienia zdarzeń ekonomicznych, które na dzień obliczania rezerw nie zostały jeszcze zidentyfikowane przez Bank.

Prawdopodobieństwo ujawnienia się straty jest modelowane regresją logistyczną opartą na wskaźnikach finansowych i danych jakościowych. Model jest kalibrowany na wewnętrznych danych Banku obejmujących kilkuletni okres obserwacji portfela korporacyjnego. Ustalono, że 9 miesięcy to średni okres, jaki upływa między zaistnieniem negatywnego zdarzenia ekonomicznego a możliwością jego rejestracji przez Bank, jest to tzw. okres identyfikacji straty (LIP). Zatem w obliczeniach przyjęto horyzont obserwacji równy 9 miesięcy. Wielkość poniesionej straty jest założona na poziomie aktualnego zaangażowania pomnożonego przez LGD (parametr określający stratę na skutek zaniechania regulowania zobowiązań) wyznaczonego przez model ratingowy RC-POL na etapie kalkulacji EL-ratingu.

Charakterystyka korporacyjnego systemu ratingowego jako modelu wrażliwego na zmiany cyklu koniunkturalnego (ang. Point-in-Time), jak też uwzględnienie w modelu finansowych danych śródrocznych oraz wskaźników ostrzegawczych w ocenie Zarządu Banku zapewnia adekwatną reakcję wyliczonych kwot rezerw portfelowych na zmieniające się warunki rynkowe.

Dodatkowo od grudnia 2009 roku do kalkulacji rezerwy portfelowej dla należności korporacyjnych Bank wykorzystuje własne oszacowania parametrów modelu LGD, które są zgodne z wymaganiami AIRB.

Ekspozycje detaliczne grupowane są, na potrzeby kalkulacji rezerw, w portfele homogeniczne o podobnej charakterystyce ryzyka. Dla każdego z nich wyznaczane są parametry ryzyka (prawdopodobieństwo wystąpienia przesłanki utraty wartości – PD oraz wysokość potencjalnej straty w przypadku, gdy taka przesłanka zaistnieje – LGD). Wysokość tych parametrów obliczana jest z wykorzystaniem obserwacji historycznych dla poszczególnych portfeli i uzależniona od okresu zaległości. Następnie parametry ryzyka i zamortyzowana wartość ekspozycji kredytowej używane są do wyliczenia wartości rezerwy portfelowej na należności detaliczne.

Przesłanka utraty wartości stosowana jest w procesie kalkulacji rezerwy na należności detaliczne w odniesieniu do poszczególnych transakcji kredytowych, a nie dłużników. Dlatego wystąpienie przesłanki utraty wartości jednego zobowiązania nie skutkuje zakwalifikowaniem wszystkich innych zobowiązań dłużnika jako również obciążone tą samą przesłanką.

W przypadku zidentyfikowania przesłanki utraty wartości na przynajmniej jednej z ekspozycji klienta, jest on klasyfikowany do grupy klientów w statusie default.

3.2.3 Pomiar utraty wartości

Bank dokonuje pomiaru utraty wartości dla ekspozycji kredytowych zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości nr 37 i 39. Narzędziem do wyliczania odpisów aktualizujących dla zaangażowań z utratą wartości udzielonych klientom korporacyjnym oraz bankom jest intranetowa aplikacja IMPAIRMENT-Korpo. Proces identyfikacji klientów z utratą wartości i kalkulacji odpisów aktualizacyjnych przebiega następująco:

- a) określenie przy podejściu indywidualnym wystąpienia przesłanek utraty wartości, a przy stwierdzeniu utraty wartości, klasyfikacja klienta do kategorii default,
- b) określenie szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zarówno z zabezpieczeń jak i z bieżącej działalności klienta,
- c) kalkulacja utraty wartości uwzględniająca przyszłą wartość szacowanych odzysków zdyskontowanych efektywną stopą procentową,
- d) ewidencja księgowa odpisów aktualizujących (rezerw celowych).

Przesłanki niewykonania zobowiązania podzielono na twarde loss events – których zajście jest jednoznaczne z koniecznością klasyfikacji klienta do kategorii default; oraz miękkie loss events – gdzie zajście danego zdarzenia może, ale nie musi, świadczyć o konieczności klasyfikacji klienta do kategorii default. Analityk Kredytowy dokonuje dodatkowej oceny, czy wydarzenie miało istotny negatywny wpływ na zdolność dłużnika do wywiązywania się w pełni ze swoich zobowiązań kredytowych. Celem wprowadzenia miękkich loss events jest zwrócenie uwagi Analityków Kredytowych, którzy są odpowiedzialni za identyfikację przypadków niewykonania zobowiązania, na sytuacje, które potencjalnie mogą skutkować istotnym zwiększeniem ryzyka kredytowego dłużnika, prowadzącego do niemożności wywiązania się dłużnika w pełni ze swoich zobowiązań kredytowych wobec Banku.

Lista twardych loss events:

1. Liczba dni przeterminowania którejkolwiek ekspozycji o charakterze zobowiązania kredytowego dłużnika wynosi powyżej 90 dni, oraz kwota przeterminowania przekracza 3 000 zł dla klientów korporacyjnych i 500 zł dla klientów Private Banking.
2. Zbycie przez Bank ekspozycji ze znaczną stratą ekonomiczną związaną ze zmianą wiarygodności kredytowej dłużnika.
3. Dokonanie przez Bank wymuszonej restrukturyzacji ekspozycji, czego następstwem była zmiana harmonogramu obsługi kredytu/transakcji z uwagi na brak możliwości wywiązania się przez dłużnika z umowy kredytowej/transakcji wg jej pierwotnych założeń, co doprowadziło do:
  - a) zmniejszenia zobowiązań finansowych poprzez umorzenie części zobowiązania, lub
  - b) odroczenia istotnej części spłaty kwoty głównej, odsetek lub, (jeżeli dotyczy) prowizji; pod warunkiem, że brak zgody na restrukturyzację skutkowałby opóźnieniem dłużnika w płatności powyżej 90 dni kalendarzowych dotyczącym istotnej części zobowiązania.
4. Złożenie przez Bank, podmiot dominujący wobec Banku lub podmiot zależny od Banku wniosku o postawienie dłużnika w stan upadłości lub podobnego wniosku w odniesieniu do zobowiązań kredytowych dłużnika wobec Banku, podmiotu dominującego wobec Banku lub podmiotu zależnego Banku.
5. Postawienie dłużnika w stan upadłości lub uzyskanie przez niego podobnej ochrony prawnej, powodującej uniknięcie lub opóźnienie spłaty zobowiązań kredytowych wobec Banku, podmiotu dominującego Banku lub podmiotu zależnego Banku.
6. Wypowiedzenie przez Bank umowy w części lub całości i wszczęcie procedur restrukturyzacyjnych /windykacyjnych.
7. Oszustwo (defraudacja) ze strony klienta.

Lista miękkich przesłanek niewykonania zobowiązania jest przygotowana oddzielnie dla każdego z następujących typów podmiotów:

- a) rządów i banków centralnych,
- b) banków,
- c) korporacji, w tym kredytowania specjalistycznego,
- d) jednostek samorządu terytorialnego,
- e) ubezpieczycieli,
- f) funduszy PTE, TFI.

Określenie oddzielnych miękkich przesłanek niewykonania zobowiązania dla poszczególnych typów podmiotów miało na celu odzwierciedlenie specyfiki działalności poszczególnych podmiotów w procesie identyfikacji przypadków niewykonania zobowiązania.

W przypadku braku wystąpienia przesłanek utraty wartości wobec klienta, w oparciu o prawdopodobieństwo zaniechania regulowania zobowiązań (*PD – probability of default*) wyliczana jest rezerwa na zaistniałe, lecz nieujawnione straty (*IBNI - Incurred But Not Identified Losses*).

W części detalicznej Banku wysokość odpisów aktualizacyjnych z tytułu utraty wartości ustalana jest, podobnie jak w części korporacyjnej, z wykorzystaniem systemu *IMPAIRMENT*. Przyjmuje się, że wystąpiła przesłanka utraty wartości ekspozycji detalicznej, gdy:

- a) wysokość ekspozycji jest większa od 500 PLN i jest ona opóźniona o ponad 90 dni,
- b) transakcja ma charakter wyłudzenia (*fraud*),
- c) transakcja podlega restrukturyzacji.

Wszystkie przypadki utraty wartości oznaczane są automatycznie w aplikacji, za wyjątkiem kontraktów restrukturyzowanych oraz przypadków wyłudzenia, które rozpoznawane są w drodze analizy indywidualnej. W części detalicznej Banku sposób pomiaru utraty wartości oparty jest na metodzie portfelowej, za wyjątkiem wybranych ekspozycji hipotecznych analizowanych indywidualnie.

Poniższa tabela prezentuje udział procentowy pozycji bilansowych i pozabilansowych Banku, odnoszących się do kredytów i pożyczek udzielonych klientom oraz pokrycia ekspozycji odpisem z tytułu utraty wartości dla każdej kategorii wewnętrznego ratingu stosowanego przez Bank (opis modelu ratingu jest przedstawiony powyżej).

PD/Rating	31.12.2009		31.12.2008	
	Udział zaangażowania (%)	Pokrycie rezerwą (%)	Udział zaangażowania (%)	Pokrycie rezerwą (%)
1	40,83	0,05	43,89	0,01
2	20,27	0,09	23,98	0,15
3	11,82	0,31	10,14	0,36
4	13,20	0,75	14,40	1,02
5	6,07	1,85	3,01	1,60
6	0,13	4,36	0,11	5,52
7	0,68	17,14	0,59	2,37
8	2,37	0,00	2,17	0,00
kategoria default	4,63	57,09	1,71	56,84
Razem	100,00	3,05	100,00	1,26

3.2.4 Maksymalna ekspozycja na ryzyko kredytowe – przed uwzględnieniem przyjętych zabezpieczeń

	31.12.2009	31.12.2008
Ekspozycja na ryzyko kredytowe związana z aktywami bilansowymi:		
Weksle uprawnione do redyskonta	9 134	9 238
Należności od banków	2 497 397	6 065 581
Kredyty i pożyczki udzielone klientom:	44 260 700	42 257 165
Klienci indywidualni:		
– Należności bieżące	28 063 197	26 246 283
– Kredyty terminowe, w tym:	3 649 451	3 358 878
kredyty hipoteczne i mieszkaniowe	24 413 746	22 887 405
Klienci korporacyjni:		
– Należności bieżące	22 319 761	21 341 130
– Kredyty terminowe:	14 639 756	15 308 006
udzielone dużym klientom	2 851 535	3 510 238
udzielone średnim i małym klientom	11 434 413	11 390 189
– Transakcje reverse repo/ buy sell back	4 687 884	4 612 890
Klienci budżetowi	6 746 529	6 777 299
Inne należności	353 808	407 579
Aktywa handlowe	741 226	34 192
– Papiery dłużne	816 521	668 684
Pochodne instrumenty finansowe	1 931 868	5 612 313
Papiery inwestycyjne		
– Papiery dłużne	13 271 099	5 414 972
Aktywa zastawione	3 513 782	3 443 989
Inne aktywa - dłużnicy	233 778	267 412
Razem ekspozycja związana z aktywami bilansowymi	66 949 956	68 038 570
Ekspozycja na ryzyko kredytowe związana z pozycjami pozabilansowymi:		
Zobowiązania do udzielenia kredytów oraz pozostałe udzielone zobowiązania finansowe	9 672 273	15 177 904
Gwarancje, akcepty bankowe i akredytywy	2 358 668	3 020 853
Razem ekspozycja związana z pozycjami pozabilansowymi	12 030 941	18 198 757
Razem ekspozycje związane z aktywami bilansowymi i pozycjami pozabilansowymi	78 980 897	86 237 327

Powyższa tabela przedstawia maksymalną ekspozycję na ryzyko kredytowe zgodnie ze stanem na 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku, bez uwzględnienia wartości zabezpieczeń i związanej z nimi poprawy sytuacji kredytowej. Zaangażowania bilansowe ujęte w tabeli zostały zaprezentowane według wartości netto.

Jak pokazano powyżej, 69,74% maksymalnej ekspozycji związanej z aktywami bilansowymi pochodzi z należności od banków i klientów (31 grudnia 2008 r. – 70,90%); 19,79% reprezentuje inwestycje w dłużne papiery wartościowe (31 grudnia 2008 r. – 7,94%).

System zarządzania jest efektywny pod względem kontroli i utrzymywania minimalnej ekspozycji na ryzyko kredytowe Banku, wynikające z wykazywanych kredytów i pożyczek oraz dłużnych papierów wartościowych, co przejawia się między innymi następującymi trendami i wielkościami:

- 61,10% portfela kredytów i pożyczek jest klasyfikowane na dwóch najwyższych poziomach wewnętrznego systemu oceny (31 grudnia 2008 r. – 67,87%);
- 92,01% portfela kredytów i pożyczek udzielonych klientom nie należy do kategorii należności przeterminowanych ani z utratą wartości (31 grudnia 2008 r. – 94,32%);
- 93,11% inwestycji w dłużne papiery wartościowe uzyskało przynajmniej rating kredytowy: A- (31 grudnia 2008 r. – 95,53%).

3.2.5 Kredyty i pożyczki udzielone klientom i bankom

Kredyty i pożyczki udzielone klientom	31.12.2009		31.12.2008	
	zaangażowanie (tys. zł)	udział/ pokrycie (%)	zaangażowanie (tys. zł)	udział/ pokrycie (%)
Nieprzeterminowane, bez utraty wartości	42 258 923	92,01	40 491 905	94,32
Przeterminowane, bez utraty wartości	1 582 022	3,44	1 717 510	4,00
Pozycje z rozpoznaną utratą wartości	2 089 544	4,55	721 614	1,68
Razem brutto	45 930 489	100,00	42 931 029	100,00
Rezerwa (na pozycje z rozpoznaną utratą wartości oraz rezerwa IBNI)	(1 669 789)	3,64	(673 864)	1,57
Razem netto	44 260 700	96,36	42 257 165	98,43

W poniższej tabeli przedstawiono należności od banków:

Należności od banków	31.12.2009		31.12.2008	
	zaangażowanie (tys. zł)	udział/ pokrycie (%)	zaangażowanie (tys. zł)	udział/ pokrycie (%)
Nieprzeterminowane, bez utraty wartości	2 448 657	96,58	6 019 732	98,74
Przeterminowane, bez utraty wartości	-	-	-	-
Pozycje z rozpoznaną utratą wartości	86 827	3,42	76 863	1,26
Razem brutto	2 535 484	100,00	6 096 595	100,00
Rezerwa (na pozycje z rozpoznaną utratą wartości oraz rezerwa IBNI)	(38 087)	1,50	(31 014)	0,51
Razem netto	2 497 397	98,50	6 065 581	99,49

Całkowita kwota rezerw na kredyty i pożyczki z utratą wartości wynosi 1 707 876 tys. zł (31 grudnia 2008 r. - 704 878 tys. zł), z czego 1 502 307 tys. zł (31 grudnia 2008 r. - 553 749 tys. zł) reprezentuje rezerwy na kredyty i pożyczki udzielone klientom i bankom, dla których rozpoznano indywidualnie utratę wartości, a pozostała kwota 205 569 tys. zł reprezentuje rezerwę portfelową (31 grudnia 2008 r. - 151 129 tys. zł). Dalsze informacje dotyczące odpisów z tytułu utraty wartości należności od banków i klientów zostały przedstawione w notach 18 i 21.

W 2009 roku kwota przyznanych kredytów i pożyczek udzielonych klientom Banku wzrosła o 4,74% w porównaniu z 2008 rokiem, zarówno dzięki ekspansji na rynku kredytów detalicznych jak i korporacyjnych. W celu zminimalizowania potencjalnego wzrostu ekspozycji na ryzyko kredytowe Bank skupił uwagę na rynku przedsiębiorstw korporacyjnych i na klientach detalicznych zapewniających wystarczające zabezpieczenie.

Kredyty i pożyczki nieprzeterminowane, bez utraty wartości

31 grudnia 2009 r.	Klienci indywidualni			Klienci korporacyjni					Klienci budżetowi	Inne należności	Razem klienci	Banki
	Należności bieżące	Kredyty terminowe	w tym: kredyty mieszkaniowe i hipoteczne	Należności bieżące	Kredyty terminowe		Transakcje reverse repo/ buy sell back	Pozostałe				
					udzielone dużym klientom	udzielone średnim i małym klientom						
1	367 844	20 263 367	20 160 404	31 483	49 774	82 771	-	-	495 167	-	21 290 406	1 514 561
2	1 854 364	2 543 201	1 364 885	326 207	971 374	1 234 111	-	-	25 211	-	6 954 468	602 918
3	618 157	702 509	67 067	664 842	1 750 361	866 661	-	-	-	-	4 602 530	155 707
4	-	-	-	1 293 807	1 245 506	2 642 573	-	-	17 375	-	5 199 261	35 434
5	410 349	-	-	345 257	464 963	1 264 613	-	-	206 098	-	2 691 280	32 882
6	-	-	-	18 727	3 078	39 180	-	-	-	-	60 985	-
7	-	-	-	34 953	1 201	34 101	-	-	-	-	70 255	12 125
8	-	207	-	59	-	-	-	353 808	-	816 521	1 170 595	95 030
kategoria default	327	18 884	2 239	27 550	-	172 382	-	-	-	-	219 143	-
Razem	3 251 041	23 528 168	21 594 595	2 742 885	4 486 257	6 336 392	353 808	-	743 851	816 521	42 258 923	2 448 657

31 grudnia 2008 r.	Klienci indywidualni			Klienci korporacyjni					Klienci budżetowi	Inne należności	Razem klienci	Banki
	Należności bieżące	Kredyty terminowe	w tym: kredyty mieszkaniowe i hipoteczne	Należności bieżące	Kredyty terminowe		Transakcje reverse repo/ buy sell back	Pozostałe				
					udzielone dużym klientom	udzielone średnim i małym klientom						
1	609 828	20 567 067	20 441 245	58 777	325 968	217 286	-	-	-	-	21 778 926	3 652 381
2	1 628 287	962 377	-	1 187 892	2 084 894	1 899 971	-	-	3 336	-	7 267 257	1 878 852
3	87 931	389 573	57 084	790 280	1 150 913	1 137 468	-	-	444	-	3 556 658	219 697
4	734 496	-	-	1 178 034	816 244	2 422 269	-	-	30 602	-	5 181 645	149 132
5	-	-	-	262 696	8 346	603 636	-	-	-	-	874 678	54 504
6	-	-	-	10 498	-	19 730	-	-	-	-	30 228	-
7	-	-	-	10 499	17 454	119 243	-	-	-	-	147 196	29 286
8	-	-	-	1 159	-	-	-	407 579	-	668 684	1 077 422	34 880
kategoria default	315	6 118	1 642	19 878	2 984	48 599	-	-	-	-	77 894	-
Razem	3 061 407	21 925 135	20 499 971	3 519 713	4 406 803	6 468 202	407 579	-	34 382	668 684	40 491 905	6 019 732

Kredyty i pożyczki przeterminowane, bez rozpoznanej utraty wartości

Kwoty brutto kredytów i pożyczek, które były przeterminowane, lecz, dla których nie rozpoznano utraty wartości, przedstawiono poniżej w podziale na klasy aktywów. Dla kredytów i pożyczek przeterminowanych krócej niż o 90 dni nie rozpoznaje się utraty wartości, chyba, że inne dostępne informacje świadczą o jej wystąpieniu.

31 grudnia 2009 r.	Klienci indywidualni			Klienci korporacyjni				Klienci budżetowi	Inne należności	Razem klienci	Banki	
	Należności bieżące	Kredyty terminowe	w tym: kredyty mieszkaniowe i hipoteczne	Należności bieżące	Kredyty terminowe		Transakcje reverse repo/ buy sell back					Pozostałe
					udzielone dużym klientom	udzielone średnim i małym klientom						
do 30 dni	335 270	601 747	510 243	2 033	653	42 124	-	-	-	981 827	-	
od 31 do 60 dni	70 197	113 380	102 607	319	-	4 675	-	-	-	188 571	-	
od 61 do 90 dni	60 654	108 822	57 189	2 302	-	239 846	-	-	-	411 624	-	
Razem	466 121	823 949	670 039	4 654	653	286 645	-	-	-	1 582 022	-	

31 grudnia 2008 r.	Klienci indywidualni			Klienci korporacyjni				Klienci budżetowi	Inne należności	Razem klienci	Banki	
	Należności bieżące	Kredyty terminowe	w tym: kredyty mieszkaniowe i hipoteczne	Należności bieżące	Kredyty terminowe		Transakcje reverse repo/ buy sell back					Pozostałe
					udzielone dużym klientom	udzielone średnim i małym klientom						
do 30 dni	254 029	828 461	722 187	-	203 138	203 841	-	-	-	1 499 469	-	
od 31 do 60 dni	40 731	67 501	58 555	-	-	32 099	-	-	-	140 331	-	
od 61 do 90 dni	33 377	31 286	23 468	-	-	23 047	-	-	-	87 710	-	
Razem	328 137	927 248	814 210	-	203 138	258 987	-	-	-	1 717 510	-	

Na dzień 31 grudnia 2009 roku wartość godziwa zabezpieczeń kredytów hipotecznych udzielonych klientom detalicznym wynosiła 535 226 tys. zł (31 grudnia 2008 r. - 605 891 tys. zł) dla grupy kredytów przeterminowanych, bez rozpoznanej utraty wartości.

Dla portfela kredytów korporacyjnych, w momencie początkowego ujęcia kredytów i pożyczek, wartość godziwa zabezpieczeń jest ustalana w oparciu o techniki wyceny stosowane powszechnie dla odpowiednich aktywów. W kolejnych okresach, wartość godziwa jest aktualizowana poprzez odniesienie do cen rynkowych podobnych aktywów, lub na podstawie przeprowadzonej wyceny, jeśli jest to wymagane. Aktualne procedury zarządzania ryzykiem kredytowym portfela przeterminowanego bez utraty wartości (w tym monitoring zgodnie z Notą 3.2.1) nie wymagają aktualizacji wartości godziwej zabezpieczeń na każdy dzień bilansowy.

Kredyty i pożyczki, dla których rozpoznano indywidualnie utratę wartości

Wartość netto kredytów i pożyczek z rozpoznaną indywidualnie utratą wartości wyniosła 674 064 tys. zł (31 grudnia 2008 r. - 244 370 tys. zł). Poniżej przedstawiono kwoty brutto kredytów i pożyczek, dla których rozpoznano indywidualnie utratę wartości (przed uwzględnieniem przepływów pieniężnych z tytułu posiadanych zabezpieczeń oraz oczekiwanych spłat), w podziale na klasy aktywów, wraz z odpowiadającą im wartością godziwą zabezpieczeń.

	Klienci indywidualni			Klienci korporacyjni				Klienci budżetowi	Inne należności	Razem klienci	Banki	
	Należności bieżące	Kredyty terminowe	w tym: kredyty mieszkaniowe i hipoteczne	Należności bieżące	Kredyty terminowe		Transakcje reverse repo/ buy sell back					Pozostałe
					udzielone dużym klientom	udzielone średnim i małym klientom						
31 grudnia 2009 r.												
Kredyty i pożyczki z utratą wartości	519 064	183 083	95 207	438 820	309 388	639 191	-	-	-	2 089 544	86 827	
Wartość godziwa zabezpieczeń	19 562	77 803	55 778	21 309	38 247	115 859	-	-	-	272 780	-	
31 grudnia 2008 r.												
Kredyty i pożyczki z utratą wartości	175 332	121 707	60 659	98 558	33 959	292 062	-	-	-	721 614	76 863	
Wartość godziwa zabezpieczeń	8 913	47 051	35 951	3 498	-	82 529	-	-	-	141 989	-	

Wartość godziwa zabezpieczeń została ustalona jako wartość oczekiwanych przepływów pieniężnych z tytułu zabezpieczeń zdyskontowanych na dzień bilansowy efektywną stopą procentową.

Bank charakteryzuje się konserwatywnym podejściem w obszarze weryfikacji wartości zabezpieczeń i ustalania dopuszczalnych poziomów wskaźnika LtV. Polityka w tym zakresie narzuca szczególnie istotne ograniczenia w przypadku transakcji cechujących się wyższą od średniej szkodowością (pożyczki i kredyty konsolidacyjne) oraz/lub zabezpieczanych na nieruchomościach o niskiej płynności (zlokalizowanych na rynkach słabo rozwiniętych).

W dwunastomiesięcznym okresie zakończonym 31 grudnia 2009 roku Bank rozpoznał utratę wartości zaangażowań wobec banków w kwocie 36 238 tys. zł (31 grudnia 2008 r.: 26 212 tys. zł).

Renegocjowane kredyty i pożyczki

Renegocjowanie warunków umownych pożyczek i kredytów stanowi przesłankę utraty wartości, chyba, że renegocjacja warunków umownych nie była wymuszona sytuacją dłużnika, a przeprowadzona była na normalnych zasadach biznesowych. Proces restrukturyzacji polega na zmianie umów w zakresie wydłużenia okresu płatności, rozpoznanych planów naprawczych, modyfikacji i odłożenia spłaty długu klienta, który w wyniku tego procesu klasyfikowany jest do portfela default. Praktyka i procedury procesu restrukturyzacji opierają się na współczynnikach

i kryteriach, które w opinii zarządu pokazują, że płatności mają być z największym prawdopodobieństwem uregulowane na czas. Procedury restrukturyzacji są uwarunkowane regularnymi przeglądami. Najczęściej restrukturyzacja jest przeprowadzana w odniesieniu do pożyczek terminowych. Zgodnie z przyjętymi zasadami rachunkowości rozpoznaje się utratę wartości kredytów renegocjowanych, jeżeli zmiana warunków umownych wynika z wyższego ryzyka kredytowego. Na dzień 31 grudnia 2009 roku wartość kredytów renegocjowanych bez rozpoznanej utraty wartości wyniosła 90 724 tys. zł.

3.2.6 Instrumenty dłużne: obligacje skarbowe i inne uznane dłużne papiery wartościowe

31 grudnia 2009 r.	Przeznaczone do obrotu oraz aktywa zastawione			Lokacyjne dłużne papiery wartościowe oraz aktywa zastawione	Razem
	Rating	Obligacje rządowe	Bony skarbowe		
AAA	-	-	-	-	-
AA- do AA+	-	-	6 935	-	6 935
A- do A+	1 003 082	227 557	180 127	15 357 317	16 768 083
BBB+ do BBB-	-	-	264 036	661 251	925 287
BB+ do BB-	-	-	47 652	-	47 652
B+ do B-	-	-	-	-	-
poniżej B-	-	-	-	-	-
bez ratingu	-	-	269 122	-	269 122
Razem	1 003 082	227 557	767 872	16 018 568	18 017 079

31 grudnia 2008 r.	Przeznaczone do obrotu oraz aktywa zastawione			Lokacyjne dłużne papiery wartościowe oraz aktywa zastawione	Razem
	Rating	Obligacje rządowe	Bony skarbowe		
AAA	-	-	-	-	-
AA- do AA+	-	-	-	-	-
A- do A+	795 927	874 579	3 775 953	7 762 177	13 208 636
BBB+ do BBB-	-	-	49 908	-	49 908
BB+ do BB-	-	-	-	-	-
B+ do B-	-	-	67 228	-	67 228
poniżej B-	-	-	-	-	-
bez ratingu	-	-	501 089	-	501 089
Razem	795 927	874 579	4 394 178	7 762 177	13 826 861

W 2009 roku kwota dłużnych papierów wartościowych z ratingiem A- do A+ obejmowała papiery wartościowe emitowane przez bank centralny o wartości 6 564 063 tys. zł (2008 r. – 3 162 714 tys. zł).

Informacja o odpisach z tytułu utraty wartości lokacyjnych dłużnych papierów wartościowych znajduje się w Nocie 22.

3.2.7 Przejęte zabezpieczenia

W 2009 roku Bank nie dokonał przejęć i sprzedaży aktywów ustanowionych jako zabezpieczenia.

Bank klasyfikuje przejęte zabezpieczenia jako aktywa przejęte za długi i wycenia zgodnie z przyjętymi zasadami rachunkowości opisanymi w pkt 2.17. Aktywa przejęte za długi zaklasyfikowane jako aktywa do zbycia zostaną wystawione na sprzedaż na właściwym dla nich rynku oraz zbyte w najszybszym możliwym terminie. Proces sprzedaży przejętych przez Bank zabezpieczeń jest zorganizowany zgodnie z polityką i procedurami określonymi przez Departament Restrukturyzacji i Windykacji dla poszczególnych rodzajów przejmowanych zabezpieczeń. Polityką Banku jest sprzedaż przejętych aktywów. Do rzadkości należą przypadki zagospodarowania przejętych aktywów na potrzeby własne – czynność taka musi być ekonomicznie uzasadniona i odzwierciedlać pilną potrzebę Banku oraz musi uzyskać każdorazowo aprobatę zarządu. W 2009 roku Bank nie posiadał żadnych trudnozbywalnych aktywów przejętych jako zabezpieczenia. Aktywa przejęte za długi ujmowane są w pozycji „Inne aktywa” (Nota 27).

3.3 Koncentracja aktywów, zobowiązań i pozycji pozabilansowych

Ryzyko koncentracji geograficznej

W celu aktywnego zarządzania ryzykiem koncentracji na kraje Bank:

- przestrzega sformalizowanych procedur mających na celu identyfikację, pomiar oraz monitorowanie tego ryzyka,
- przestrzega sformalizowanych limitów ograniczających ryzyko na kraje oraz zasady postępowania w przypadku przekroczenia tych limitów,
- posiada system sprawozdawczości zarządczej umożliwiający monitorowanie poziomu ryzyka na kraje, wspierający proces decyzyjny dotyczący zarządzania,
- utrzymuje kontakty z wyselekcjonowaną grupą największych banków o dobrym ratingu, aktywnych w obsłudze transakcji zagranicznych. Na niektórych rynkach, których ryzyko jest trudne do oszacowania, BRE Bank korzysta z usług swoich zagranicznych korespondentów, na przykład Commerzbanku, oraz z ubezpieczenia w KUKK pokrywającego ryzyko ekonomiczne i polityczne.

Nie wyodrębnia się w BRE Banku aktywów, zobowiązań i pozycji pozabilansowych według obszarów geograficznych z uwagi na nieistotność geograficznego różnicowania ryzyk.

Ryzyko koncentracji branżowej

W przypadku koncentracji w branżach, dodatkowo analizowany jest udział Banku w finansowaniu całego sektora oraz sytuacja klientów Banku na tle kondycji finansowej firm z danej branży. W tym celu Bank korzysta z bazy statystycznej, która poszczególne wskaźniki finansowe każdego z klientów Banku umieszcza w siatce decylowej tego wskaźnika dla danej branży. Pozwala to monitorować ryzyko branżowe portfela Banku w sytuacji, gdy kondycja całej branży podlega, ze względu na czynniki zewnętrzne, szybkim zmianom.

Limity branżowe ustala się dla branż, zdefiniowanych przez BRE Bank SA zgodnie z wewnętrznymi regulacjami Banku, w kwartalnych okresach sprawozdawczych. Monitorowaniu i analizie podlegają wszystkie branże, na które Bank ma zaangażowanie powyżej 800 mln zł, a także dodatkowo wskazane przez Dyrektora Banku ds. Zarządzania Ryzykiem. O ile Komitet Kredytowy Zarządu Banku nie postanowi inaczej, ustala się limit zaangażowania Banku w dowolną branżę na poziomie nie wyższym niż:

- 10% wartości brutto portfela kredytowego w poprzednim okresie sprawozdawczym dla branż o niskim ryzyku,
- 8% wartości brutto portfela kredytowego w poprzednim okresie sprawozdawczym dla branż o średnim ryzyku,
- 6% wartości brutto portfela kredytowego w poprzednim okresie sprawozdawczym dla branż o wysokim ryzyku.

W przypadku przekroczenia jakiegokolwiek limitu branżowego lub przewidywania, że taki limit może być przekroczony w następnym okresie sprawozdawczym, wprowadzane są działania zapobiegające przekroczeniu limitów.

Poniższe tabele prezentują strukturę koncentracji zaangażowania BRE Banku SA w poszczególne branże.

Struktura koncentracji zaangażowania BRE Banku SA

Lp	Branże	Zadłużenie kapitałowe (w tys. zł)		Zadłużenie kapitałowe (w tys. zł)	
		31.12.2009	%	31.12.2008	%
1.	Osoby fizyczne	28 771 426	62,64%	26 538 966	61,82%
2.	Leasing i wynajem	1 358 266	2,96%	846 747	1,97%
3.	Metale	1 046 517	2,28%	1 092 428	2,54%
4.	Obsługa nieruchomości	1 044 231	2,27%	906 297	2,11%
5.	Zarządzanie, consulting, reklama	922 106	2,01%	693 230	1,61%
6.	Paliwa płynne i gaz ziemny	916 667	2,00%	1 004 087	2,34%
7.	Energetyka i ciepłownictwo	800 439	1,74%	911 347	2,12%
8.	Drewno i meble	772 106	1,68%	811 307	1,89%
9.	Budownictwo	750 290	1,63%	639 459	1,49%
10.	Pozostały handel hurtowy	664 515	1,45%	815 607	1,90%
11.	Motoryzacja	588 722	1,28%	676 848	1,58%
12.	Podstawowe artykuły spożywcze	555 236	1,21%	537 174	1,25%
13.	Materiały budowlane	543 330	1,18%	549 592	1,28%
14.	Ubezpieczenia	495 607	1,08%	180	0,00%
15.	Chemia i tworzywa sztuczne	457 879	1,00%	487 304	1,14%
16.	Pośrednictwo finansowe	450 101	0,98%	455 794	1,06%
17.	Transport i biura turystyczne	446 938	0,97%	713 987	1,66%
18.	Przemysł miesny	421 950	0,92%	437 050	1,02%
19.	Artykuły gospodarstwa domowego	420 572	0,92%	6 400	0,01%

Łączne zaangażowanie Banku w 2009 roku w wyżej wymienione branże (poza osobami fizycznymi) wynosi 27,55% portfela kredytowego (2008 r. – 26,98%). Ryzyko inwestycyjne tych branż (w 5 – stopniowej skali tj.: małe, średnie, podwyższone, wysokie i bardzo wysokie), według stanu na koniec 2009 roku, oszacowane w oparciu o najnowsze opracowanie Instytutu Badań nad Gospodarką Rynkową oraz na podstawie rekomendacji analityków branżowych Banku, zostało sklasyfikowane następująco:

Leasing i wynajem	- wysokie
Metale	- średnie
Obsługa nieruchomości	- średnie
Zarządzanie, consulting, reklama	- podwyższone
Paliwa płynne i gaz ziemny	- podwyższone
Energetyka i ciepłownictwo	- średnie
Drewno i meble	- wysokie
Budownictwo	- wysokie
Pozostały handel hurtowy	- podwyższone
Motoryzacja	- wysokie
Podstawowe artykuły spożywcze	- podwyższone
Materiały budowlane	- podwyższone
Ubezpieczenia	- średnie
Chemia i tworzywa sztuczne	- podwyższone
Pośrednictwo finansowe	- średnie
Transport i biura turystyczne	- średnie
Przemysł mięsny	- podwyższone
Artykuły gospodarstwa domowego	- średnie

Ryzyko koncentracji dużych zaangażowań

Celem procesu zarządzania ryzykiem koncentracji dużych zaangażowań jest bieżący monitoring oraz kontrola zaangażowań pod kątem przestrzegania limitów prawnych. W celu zabezpieczenia się przed ryzykiem przekroczenia prawnych limitów w Banku:

- są ustalane wewnętrzne limity mniejsze niż określone w ustawie Prawo bankowe,
- dla klientów, których zaangażowanie przekracza 5% funduszy własnych, jest wprowadzony proces rezerwacji (pozwoleń) limitów zaangażowań,
- prowadzony jest tygodniowy raporting dotyczący dużych zaangażowań przeznaczony dla uczestników procesów kredytowego i inwestycyjnego.

Działania te mają bezpośredni wpływ na decyzje organów Banku dotyczące akceptowania zwiększania i podejmowania zaangażowań wobec klientów.

Zaangażowanie wobec jednego kredytobiorcy (włączając banki i brokerów) podlega dalszym ograniczeniom w formie szczegółowych limitów dotyczących narażenia na ryzyko bilansowe i pozabilansowe oraz dziennych limitów ryzyka dostaw dotyczących pozycji takich jak walutowe kontrakty terminowe. Faktyczna ekspozycja na ryzyko jest codziennie porównywana z dopuszczalnym limitem.

Poziomem ekspozycji na ryzyko kredytowe zarządza się poprzez regularną analizę zdolności kredytobiorców oraz potencjalnych kredytobiorców do spłaty odsetek i kapitału oraz, w razie potrzeby, poprzez zmianę limitów kredytowych. Poziomem narażenia na ryzyko kredytowe zarządza się również poprzez uzyskiwanie zabezpieczeń oraz gwarancji.

3.4 Ryzyko rynkowe

Bank jest narażony na ryzyko rynkowe rozumiane jako ryzyko niekorzystnej zmiany bieżącej wyceny otwartych pozycji Banku w instrumentach odsetkowych, walutowych i kapitałowych w skutek zmian wartości odpowiednich czynników ryzyka, a w szczególności stóp procentowych, kursów walutowych, cen akcji i poziomu indeksów oraz zmienności implikowanych opcji. Bank identyfikuje ryzyko rynkowe na pozycjach księgi handlowej oraz na pozycjach zaliczanych do księgi bankowej. Zarządzanie operacyjne ryzykiem rynkowym pozycji Banku odbywa się w jednostkach front office Banku – w Departamencie Skarbu (DS) odpowiadającym głównie za pozycje księgi bankowej oraz w Departamencie Rynków Finansowych (DFM) zarządzającym przede wszystkim pozycjami księgi handlowej. Ryzyko rynkowe wynikające z transakcji zawieranych przez inne jednostki Banku, co do zasady, jest transferowane do Departamentu Skarbu lub Departamentu Rynków Finansowych odpowiednio do rodzaju ryzyka.

Zarządzanie strategiczne ryzykiem rynkowym, w tym niezależny monitoring i kontrola, odbywa się w jednostkach Banku oddzielonych funkcjonalnie od jednostek front office – w szczególności w Departamencie Ryzyka Finansowego, natomiast decyzje odnoszące się do strategicznego zarządzania ryzykiem rynkowym podejmuje Komitet Ryzyka BRE Banku. Komitet, działając w imieniu Zarząd Banku wyznacza limity wartości zagrożonej oraz limity testów warunków skrajnych, których wykorzystanie jest monitorowane i raportowane w trybie dziennym przez DRF.

Zarządzanie ryzykiem rynkowym odbywa się zgodnie z przyjętą przez Radę Nadzorczą strategią i polityką zarządzania ryzykiem rynkowym w BRE Banku.

Poziom ekspozycji na ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe BRE Banku jest kwantyfikowane przede wszystkim za pomocą następujących miar ryzyka: wartości zagrożonej (Value at Risk - VaR) oraz wartości testów warunków skrajnych.

Wartość zagrożona

Podstawową miarą ryzyka rynkowego stosowaną do portfeli księgi handlowej oraz portfeli księgi bankowej jest wartość zagrożona (VaR). VaR jest miarą statystyczną, która wyraża potencjalną stratę, na jaką narażony jest portfel w przeciągu określonego czasu, dla danego poziomu ufności, w normalnych warunkach rynkowych, z tytułu zmian czynników ryzyka takich jak stopy procentowe, kursy walutowe, ceny akcji oraz zmienności implikowanych opcji. Potencjalność straty oznacza, że z wcześniej ustalonym, dużym prawdopodobieństwem (przy tzw. poziomie ufności), przy którym wyznaczana jest wartość zagrożona, w ciągu zadanego okresu można się spodziewać straty mniejszej niż wyznaczona wartość VaR. W BRE Banku wartość zagrożona jest wyznaczana metodą symulacji historycznej, w której wykorzystywane są szeregi czasowe o długości 254 (1 rok) zaobserwowanych wartości wszystkich czynników ryzyka, od których zależne są portfele Banku. Bank monitoruje wartość zagrożoną na poziomie ufności 97,5% dla jednodniowego okresu utrzymywania pozycji.

Dzięki stosowaniu w procesie wyznaczania wartości zagrożonej VaR pełnych metod wyceny instrumentów finansowych, wyznaczana przez Bank wielkość VaR prawidłowo odzwierciedla ryzyko rynkowe tych instrumentów, a w szczególności instrumentów nieliniowych, takich jak na przykład opcje. Model wyznaczania wartości zagrożonej jest poddawany na bieżąco testom weryfikacji historycznej.

Obraz struktury ryzyka rynkowego pozycji Banku mierzonego wartością zagrożoną (przy poziomie ufności 97,5% dla jednodniowego okresu utrzymywania pozycji) jest przedstawiony w poniższej tabeli. Wartości średnie, najmniejsze i największe wartości zagrożonej prezentowane w tabeli zostały wyznaczone na podstawie szeregów dziennych obserwacji wartości zagrożonej w 2009 roku i 2008 roku odpowiednio.

w tys. zł	2009 rok				2008 rok			
	31.12.2009	średnia	maksimum	minimum	31.12.2008	średnia	maksimum	minimum
VaR IR	6 496	7 278	8 847	4 881	5 409	4 649	8 173	2 378
VaR FX	2 293	2 778	4 310	1 139	3 301	927	3 301	378
VaR EQ	163	152	694	1	66	273	906	11
VaR	7 685	9 396	14 657	6 485	8 623	5 309	11 575	2 336

Wykorzystanie limitów wartości zagrożonej w 2009 roku było na bezpiecznym poziomie i średnio dla portfela Departamentu Rynków Finansowych (DFM) wynosiło 25%, a dla portfela Departamentu Skarbu (DS) 63%.

Na wysokość wartości zagrożonej (VaR) miały wpływ w przeważającej mierze portfele instrumentów wrażliwych na stopę procentową (głównie na stopy krajowe), takich jak dłużne papiery wartościowe, transakcje wymiany stóp procentowych oraz, w drugiej kolejności, portfele instrumentów wrażliwych na kursy walutowe, takich jak opcje walutowe oraz transakcje wymiany walut. Pozostałe grupy czynników ryzyka miały relatywnie mniejszy wpływ na wartość VaR.

Test warunków skrajnych

Dodatkowymi miarami ryzyka rynkowego, uzupełniającymi pomiar wartości zagrożonej, są testy warunków skrajnych, które pokazują hipotetyczną zmianę bieżącej wyceny portfeli Banku, które nastąpiłyby w skutek wystąpienia tzw. scenariuszy stres testowych, czyli przyjęcia przez czynniki ryzyka wyspecyfikowanych skrajnych wartości w horyzoncie jednodniowym. Bank stosuje dwie metody przeprowadzania testów warunków skrajnych: jedną, w której scenariusze zmian czynników ryzyka zostały skonstruowane na podstawie dużych zmian parametrów rynkowych zaobserwowanych w przeszłych rynkowych sytuacjach kryzysowych, oraz drugą, w której scenariusze składają się z dużych, ekstremalnie skorelowanych zmian, jednakowych w każdej grupie, wartości czynników ryzyka. Na wartości testu warunków skrajnych nałożony jest limit, który ma charakter liczby kontrolnej. Średnia wartość testu warunków skrajnych (opartych na zaobserwowanych przeszłych sytuacjach kryzysowych) wynosiła w 2009 roku dla portfeli Departamentu Rynków Finansowych 12 mln zł (w 2008 roku - 20 mln zł), a dla portfeli Departamentu Skarbu 44 mln zł (w 2008 roku - 42 mln zł).

3.5 Ryzyko walutowe

Bank jest narażony na wpływ zmian kursów walutowych. Poniższe tabele przedstawiają ekspozycję Banku na ryzyko walutowe na dzień 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku. Tabele te przedstawiają aktywa i zobowiązania Banku według wartości bilansowej, w podziale walutowym.

31.12.2009	PLN	EUR	USD	CHF	GBP	Inne	Razem
Aktywa							
Kasa, operacje z bankiem centralnym	3 672 075	31 391	4 825	106	287	63 308	3 771 992
Weksle uprawnione do redyskontowania w banku centralnym	9 134	-	-	-	-	-	9 134
Należności od banków	902 681	238 867	143 151	407	932	1 211 359	2 497 397
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	1 232 928	-	1 864	-	-	-	1 234 792
Pochodne instrumenty finansowe	1 799 707	40 802	64 236	3 004	-	24 119	1 931 868
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	18 373 160	3 524 005	1 475 285	19 957 174	25 947	905 129	44 260 700
Lokacyjne papiery wartościowe	13 301 930	82 392	13 403	-	-	-	13 397 725
- dostępne do sprzedaży	13 301 930	82 392	13 403	-	-	-	13 397 725
Aktywa zastawione	3 513 782	-	-	-	-	-	3 513 782
Inwestycje w jednostki zależne	414 652	39 377	-	-	-	26 680	480 709
Wartości niematerialne	394 439	568	-	-	-	1 114	396 121
Rzeczowe aktywa trwałe	532 282	9 535	-	-	-	14 047	555 864
Pozostałe aktywa, w tym aktywa podatkowe	549 652	2 702	19	1	8	4 715	557 097
Aktywa razem	44 696 422	3 969 639	1 702 783	19 960 692	27 174	2 250 471	72 607 181
Zobowiązania							
Zobowiązania wobec banku centralnego	2 003 440	343	-	-	-	-	2 003 783
Zobowiązania wobec innych banków	1 511 696	996 680	288 302	16 375 201	-	13 070	19 184 949
Pochodne instrumenty finansowe oraz pozostałe zobowiązania przeznaczone do obrotu	1 764 596	120 885	41 893	-	-	5 775	1 933 149
Zobowiązania wobec klientów	33 511 549	4 614 057	698 748	24 881	53 852	3 511 325	42 414 412
Zobowiązania podporządkowane	-	-	-	2 631 951	-	-	2 631 951
Pozostałe zobowiązania, w tym zobowiązania podatkowe	477 457	6 122	3 134	-	1	29 808	516 522
Rezerwy	95 042	10 044	113	-	-	3 590	108 789
Zobowiązania razem	39 363 780	5 748 131	1 032 190	19 032 033	53 853	3 563 568	68 793 555
Pozycja bilansowa netto	5 332 642	(1 778 492)	670 593	928 659	(26 679)	(1 313 097)	3 813 626
Zobowiązania do udzielenia kredytów oraz pozostałe udzielone zobowiązania finansowe	8 628 591	762 317	177 805	1 024	4 150	98 386	9 672 273

31.12.2008	PLN	EUR	USD	CHF	GBP	Inne	Razem
Aktywa							
Kasa, operacje z bankiem centralnym	2 422 554	14 572	4 939	27	170	49 589	2 491 851
Weksle uprawnione do redyskontowania w banku centralnym	9 238	-	-	-	-	-	9 238
Należności od banków	3 101 544	769 477	455 838	745 763	23 961	968 998	6 065 581
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	4 855 957	100 649	12 606	-	-	-	4 969 212
Pochodne instrumenty finansowe	5 315 877	107 091	44 559	29 950	1 371	113 465	5 612 313
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	17 248 910	3 067 604	1 391 551	19 499 626	15 437	1 034 037	42 257 165
Lokacyjne papiery wartościowe	5 417 034	71 019	10 118	-	-	-	5 498 171
- dostępne do sprzedaży	5 417 034	71 019	10 118	-	-	-	5 498 171
Aktywa zastawione	3 443 989	-	-	-	-	-	3 443 989
Inwestycje w jednostki zależne	390 168	39 992	-	-	-	27 145	457 305
Wartości niematerialne	404 642	-	-	-	-	1 718	406 360
Rzeczowe aktywa trwałe	571 957	215	-	-	-	29 477	601 649
Pozostałe aktywa, w tym aktywa podatkowe	511 039	21 307	-	475	17	9 720	542 558
Aktywa razem	43 692 909	4 191 926	1 919 611	20 275 841	40 956	2 234 149	72 355 392
Zobowiązania							
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	1 302 469	-	-	-	-	-	1 302 469
Zobowiązania wobec innych banków	2 591 094	900 639	2 596	16 631 483	-	16 948	20 142 760
Pochodne instrumenty finansowe oraz pozostałe zobowiązania przeznaczone do obrotu	5 777 755	326 393	63 836	13 458	3 700	26 174	6 211 316
Zobowiązania wobec klientów	29 952 021	3 003 628	1 022 509	30 886	84 071	3 345 379	37 438 494
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	7 829	-	-	-	-	-	7 829
Zobowiązania podporządkowane	-	-	-	2 669 453	-	-	2 669 453
Pozostałe zobowiązania, w tym zobowiązania podatkowe	831 082	452	3 249	391	2	33 726	868 902
Rezerwy	85 508	987	3 420	-	-	107	90 022
Zobowiązania razem	40 547 758	4 232 099	1 095 610	19 345 671	87 773	3 422 334	68 731 245
Pozycja bilansowa netto	3 145 151	(40 173)	824 001	930 170	(46 817)	(1 188 185)	3 624 147
Zobowiązania do udzielenia kredytów oraz pozostałe udzielone zobowiązania finansowe	12 575 624	1 616 998	191 670	745 390	1 313	46 909	15 177 904

3.6 Ryzyko stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej w BRE Banku zarządzane jest w oparciu o miary ryzyka takie jak: luka niedopasowania terminów przeszacowania oraz liczony na jej bazie dochód odsetkowy narażony na ryzyko („EaR”). Na podstawie wspomnianych miar wykonywane są również analizy typu stress test.

Według stanu na 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku nagła, trwała i o niekorzystnym kierunku zmiana rynkowych stóp procentowych o 100 p.b. dla wszystkich terminów zapadalności spowodowałaby zmniejszenie rocznego dochodu odsetkowego, w okresie 12 miesięcy następujących po dniu bilansowym („EaR”) o:

31.12.2009		31.12.2008	
w mln zł	dla waluty	w mln zł	dla waluty
7,47	PLN	7,85	PLN
0,13	EUR	5,04	EUR
1,46	USD	0,06	USD
14,18	CHF	16,3	CHF
5,09	CZK	2,64	CZK

Do wyczenia tych wartości przyjęto założenie, że struktura aktywów i zobowiązań finansowych ujętych w sprawozdaniu według stanu na prezentowane powyżej daty, będzie niezmienna przez okres roku, a Bank nie podejmie żadnych działań w celu zmiany związanej z nimi ekspozycji na ryzyko zmiany stopy procentowej.

Dodatkowo monitorowana jest struktura księgi bankowej w zakresie ryzyka bazowego, ryzyka krzywej dochodowości oraz ryzyka opcji klienta.

Bank przeprowadza również szereg kalkulacji zmian wartości ekonomicznej portfela bankowego o charakterze scenariuszy testu warunków skrajnych. Zmiana wartości ekonomicznej portfela bankowego w wyniku stress testu, który zakłada scenariusz negatywnej zmiany stóp procentowych dla danej waluty o 200 punktów bazowych wynosiła na koniec 2009 roku 121 mln PLN, w tym portfel instrumentów dostępnych do sprzedaży 111 mln PLN. Przy kalkulacji tych wartości nie uwzględnia się korelacji pomiędzy walutami oraz zakłada się, że przy małych wartościach stóp, ich spadek nie może osiągnąć wartości mniejszej lub równej zero.

Poniższe tabele przedstawiają ekspozycję Banku na ryzyko stopy procentowej. Tabele te przedstawiają instrumenty finansowe Banku według wartości bilansowej, w podziale według wcześniejszego z dwóch terminów: zmiany oprocentowania przewidzianego w umowie lub terminu wymagalności.

31.12.2009	Do 1 miesiąca	Od 1 do 3 miesiecy	Od 3 do 12 miesiecy	Od 1 do 5 lat	Powyżej 5 lat	Pozycje nieodsetkowe	Razem
Aktywa							
Kasa, operacje z bankiem centralnym	1 039 161	-	-	-	-	2 732 831	3 771 992
Weksle uprawnione do redyskontowania w banku centralnym	-	9 134	-	-	-	-	9 134
Należności od banków	743 067	1 292 782	168 775	-	-	292 773	2 497 397
Papiery wartościowe (przeznaczone do obrotu, lokacyjne oraz aktywa zastawione)	11 131 153	3 433 514	2 668 109	29 755	754 548	609 929	18 627 008
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	40 703 173	1 461 000	406 382	869 669	3 215	817 261	44 260 700
Inne aktywa oraz pochodne instrumenty finansowe	292 130	429 677	725 552	301 955	25 656	605 020	2 379 990
A k t y w a r a z e m	53 908 684	6 626 107	3 968 818	1 201 379	783 419	5 057 814	71 546 221
Zobowiązania							
Zobowiązania wobec banku centralnego	2 003 440	-	-	-	-	343	2 003 783
Zobowiązania wobec innych banków	7 633 390	10 796 283	619 129	-	-	136 147	19 184 949
Zobowiązania wobec klientów	34 290 934	5 098 847	2 324 377	128 892	343 421	227 941	42 414 412
Zobowiązania podporządkowane	472 965	2 158 986	-	-	-	-	2 631 951
Pozostałe zobowiązania oraz pochodne instrumenty finansowe	262 239	454 189	760 657	305 544	25 816	641 147	2 449 592
Z o b o w i ą z a n i a r a z e m	44 662 968	18 508 305	3 704 163	434 436	369 237	1 005 578	68 684 687
Luka bilansowa	9 245 716	(11 882 198)	264 655	766 943	414 182		

BRE Bank SA
Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych
Standardów Sprawozdawczości Finansowej za 2009 rok

(w tys. zł)

31.12.2008	Do 1 miesiąca	Od 1 do 3 miesięcy	Od 3 do 12 miesięcy	Od 1 do 5 lat	Powyżej 5 lat	Pozycje niedotsetkowane	Razem
Aktywa							
Kasa, operacje z bankiem centralnym	1 175 454	-	-	-	-	1 316 397	2 491 851
Weksle uprawnione do redyskontowania w banku centralnym	-	9 238	-	-	-	-	9 238
Należności od banków	4 867 001	523 542	303 915	-	-	371 123	6 065 581
Papiery wartościowe (przeznaczone do obrotu, lokacyjne oraz aktywa zastawione)	7 893 795	2 064 359	2 902 224	284 249	682 234	541 816	14 368 677
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	38 780 988	1 560 371	915 475	301 470	29 826	669 035	42 257 165
Inne aktywa oraz pochodne instrumenty finansowe	890 819	999 783	2 275 099	1 036 274	32 888	763 261	5 998 124
Aktywa razem	53 608 057	5 157 293	6 396 713	1 621 993	744 948	3 661 632	71 190 636
Zobowiązania							
Zobowiązania wobec banku centralnego	1 090 545	211 924	-	-	-	-	1 302 469
Zobowiązania wobec innych banków	8 792 488	10 602 808	721 397	-	-	26 067	20 142 760
Zobowiązania wobec klientów	31 710 571	4 607 912	882 084	167 890	56 687	13 350	37 438 494
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	-	-	7 829	-	-	-	7 829
Zobowiązania podporządkowane	482 077	2 187 376	-	-	-	-	2 669 453
Pozostałe zobowiązania oraz pochodne instrumenty finansowe	999 218	1 086 056	2 651 538	1 145 218	36 369	947 593	6 865 992
Zobowiązania razem	43 074 899	18 696 076	4 262 848	1 313 108	93 056	987 010	68 426 997
Luka bilansowa	10 533 158	(13 538 783)	2 133 865	308 885	651 892		

3.7 Ryzyko płynności

Celem zarządzania ryzykiem płynności (funding) jest zapewnienie i utrzymywanie zdolności Banku do wywiązywania się zarówno z bieżących, jak i przyszłych zobowiązań, z uwzględnieniem kosztów pozyskania płynności.

Na proces zapewnienia płynności finansowej Banku składają się następujące podprocesy:

- 1) zarządzanie ryzykiem płynności, czyli podejmowanie działań zapobiegawczych, mających na celu niedopuszczenie do wystąpienia zagrożenia utraty płynności,
- 2) monitorowanie sytuacji płynnościowej Banku.

Proces zarządzania ryzykiem płynności w Banku odbywa się na dwóch poziomach:

- 1) strategicznym, umożliwiającym zapewnienie płynności finansowej w dłuższym horyzoncie czasowym i obejmującym aspekt prognostyczny,
- 2) operacyjnym, pozwalającym na śledzenie ekspozycji płynnościowej dla celów zabezpieczenia płynności natychmiastowej i bieżącej.

Zarządzanie ryzykiem płynności finansowej na poziomie strategicznym realizuje się w Banku poprzez decyzje ALCO i Komitetu Ryzyka i dotyczy między innymi:

- a) ustalania struktury i wysokości strategicznych limitów ryzyka,
- b) ustalania struktury i minimalnej wielkości rezerw płynnościowych Banku,
- c) akceptacji metod pomiaru ryzyka płynności finansowej i form sprawozdawczości,
- d) neutralizacji sytuacji awaryjnej związanej z zagrożeniem utraty płynności,
- e) ustalania strategii Banku odnośnie struktury aktywów, długu, kapitału oraz zobowiązań i pozycji pozabilansowych,
- f) określania strategii długoterminowego finansowania.

Zarządzanie ryzykiem płynności finansowej na poziomie operacyjnym odbywa się w Banku w Departamencie Skarbu w zakresie:

- a) zapewnienia środków do rozliczeń na rachunkach Banku (np. rachunki nostro),
- b) realizacji strategicznych zaleceń ALCO,
- c) kształtowania struktury przyszłych przepływów pieniężnych, w ramach limitów nałożonych przez Komitet Ryzyka,
- d) utrzymywania określonych wielkości portfeli papierów wartościowych (aktywów płynnych), stanowiących zabezpieczenie płynności, w ramach limitów nałożonych przez Komitet Ryzyka,
- e) utrzymywania wielkości innych parametrów na poziomie wyznaczonym przez limity nałożone przez ALCO i Komitet Ryzyka,
- f) realizacji procedur awaryjnych zmierzających do neutralizacji sytuacji awaryjnej związanej z zagrożeniem utraty płynności finansowej.

Bank monitoruje płynność finansową w trybie dziennym, wykorzystując metody oparte o analizę przepływów pieniężnych. Pomiar ryzyka płynności bazuje na modelu nadzorczym oraz wewnętrznym, który został zbudowany na podstawie analizy specyfiki Banku, zmienności bazy depozytowej, koncentracji finansowania oraz planowanego rozwoju poszczególnych pozycji. Codziennemu monitorowaniu poddawane są: wartość niedopasowania w określonych przedziałach czasowych (luka), poziom rezerw płynnościowych Banku oraz stopień wykorzystania wewnętrznych limitów płynnościowych. Bank ocenia na bieżąco swą sytuację płynnościową oraz prawdopodobieństwo jej pogorszenia, stosując metody scenariuszowe w tym scenariusze typu stress test.

Bank na bieżąco monitoruje również poziom koncentracji finansowania, szczególnie w zakresie bazy depozytowej oraz stan rezerw płynnościowych.

Dla potrzeb zabezpieczenia płynności Banku, Bank ustala źródła bieżącego i awaryjnego zasilania płynnościowego Banku, zwane rezerwami płynnościowymi. Bank posiada ustalone procedury postępowania awaryjnego na wypadek znacznego pogorszenia się stanu płynności finansowej Banku.

W 2009 roku Bank zbudował i utrzymywał wysoki portfel płynnych papierów skarbowych i pieniężnych zakładając, że jedynym, skutecznym sposobem uzyskania środków w wyniku upłynnienia papierów wartościowych są: kredyt lombardowy lub transakcja Repo z Narodowym Bankiem Polskim. Kroki te zostały podjęte wobec sytuacji wysychającej płynności na rynku międzybankowym, niepewności co do przyszłych decyzji deponentów oraz materializującego się ryzyka kredytowego w sektorze bankowym zgodnie z obowiązującymi procedurami awaryjnymi.

Dla potrzeb bieżącego monitorowania płynności Bank kalkuluje wartości urealnionej, skumulowanej luki niedopasowania przepływów pieniężnych. Luka urealniona jest kalkulowana na bazie przepływów kontraktowych (Nota 3.7.1). Urealniane są przede wszystkim przepływy w portfelu depozytów klientów niebankowych, w portfelu kredytów w rachunkach bieżących oraz przepływy portfela kredytów terminowych (założenie o stabilności). Przy kalkulacji możliwości płynnościowych Bank bierze pod uwagę niską płynność papierów w czasach kryzysu oraz niską skłonnością banków do wzajemnego pożyczania środków na rynku pieniężnym. W związku, z czym, zakłada się, że najbardziej pewnym źródłem pozyskania środków pozostaje NBP (zastaw papierów pod kredyt lombardowy lub transakcje repo).

Wartość urealnionej, skumulowanej luki niedopasowania przepływów pieniężnych (w mln zł)		
Przedział czasowy	31.12.2009	31.12.2008
do 3 dni roboczych	5 405	4 394
do 7 dni kalendarzowych	2 686	5 642
do 15 dni kalendarzowych	11 223	4 912
do 1 miesiąca	12 336	6 083
do 2 miesięcy	13 421	6 783
do 3 miesięcy	14 119	6 662
do 4 miesięcy	14 241	6 537
do 5 miesięcy	14 329	6 738
do 6 miesięcy	14 368	6 504
do 7 miesięcy	13 115	6 400
do 8 miesięcy	13 253	6 492
do 9 miesięcy	13 268	7 319
do 10 miesięcy	11 887	7 310
do 11 miesięcy	11 942	6 559
do 12 miesięcy	12 475	6 564

W prezentowanych okresach płynność Banku utrzymywała się na bezpiecznym poziomie. Powyższe wartości należy interpretować jako nadwyżki płynności w wymienionych przedziałach czasowych.

Analizując sytuację płynnościową Banku w okresie kryzysu na rynkach finansowych, należy podkreślić, że:

- struktura finansowania była stabilna. Największy w niej udział miał portfel depozytów bieżących i terminowych klientów niebankowych. Drugim pod względem wielkości źródłem finansowania, o stale rosnącym udziale w strukturze finansowania, był portfel długoterminowych pożyczek od banków (powyżej 1 roku), w tym głównie od Commerzbanku (Nota 29). Wspomniane pożyczki, łącznie z pożyczkami podporządkowanymi (Nota 32) stanowiły podstawowe źródło finansowania portfela kredytów hipotecznych w CHF. Uzależnienie BRE Banku od finansowania z Money Market było nieznaczne (około 1 % całości struktury finansowania) i w całości było konsekwencją pełnienia funkcji „market makera” na rynku transakcji międzybankowych.
- BRE Bank, który analizuje ryzyko płynności w trybie dziennym, zwiększył w czasie kryzysu liczbę i zakres analiz scenariuszowych, szczególnie typu stress test. Wyniki tych scenariuszy były regularnie prezentowane i omawiane na posiedzeniach ALCO, Komitetu Ryzyka oraz Zarządu. Bardzo szczegółowej analizie, w kontekście stabilności, poddawane były portfele - kredytowy i depozytowy. Przy Komitecie ALCO działa powołana przez niego Grupa Robocza, objęła swoim działaniem analizę bazy depozytowej Banku wraz z przygotowaniem rekomendacji dla ALCO i Zarządu w zakresie polityki cenowej, struktury produktowej i walutowej. Obserwując pierwsze symptomy „wojny depozytowej” zostały zaproponowane działania mające na celu zatrzymanie obserwowanego odpływu środków z rachunków terminowych oraz ustabilizowanie i zwiększenie bazy depozytowej. Zainicjowane działania odniosły oczekiwany skutek. Również portfel papierów wartościowych, stanowiący ważne źródło pozyskania płynności w czasach kryzysu pooddawany był szczegółowym analizom. Ponadto Bank przekazywał informacje do KNF w strukturze zgodnej z bieżącymi potrzebami nadzorca.

- Zarząd Banku uzgodnił z Commerzbankiem strategię finansowania portfela kredytów hipotecznych w CHF. Uwzględniając utrzymującą się sytuację „ograniczonego zaufania” na rynku międzybankowym zdecydowano o dalszym finansowaniu długoterminowych aktywów w CHF poprzez bezpośrednie linie kredytowe pozyskane w ramach grupy kapitałowej. Zapadające finansowanie było sukcesywnie zastępowane nowymi długoterminowymi kredytami.
- W 2009 roku Bank zbudował i utrzymywał wysoki portfel płynnych papierów skarbowych i pieniężnych zakładając, że jedynym, skutecznym sposobem uzyskania środków w wyniku upłynnienia papierów wartościowych są: kredyt lombardowy lub transakcja Repo z Narodowym Bankiem Polskim. Kroki te zostały podjęte wobec sytuacji wysychającej płynności na rynku międzybankowym, niepewności, co do przyszłych decyzji deponentów oraz materializującego się ryzyka kredytowego w sektorze bankowym.

3.7.1 Przepływy środków pieniężnych z transakcji na niepochodnych instrumentach finansowych

Poniższa tabela zawiera wartości przepływów środków pieniężnych wymaganych do zapłacenia przez Bank, wynikających z zobowiązań finansowych. Przepływy zaprezentowano na datę bilansową w podziale według pozostałego umownego terminu wymagalności. Kwoty denominowane w walutach obcych zostały przeliczone na złote według średniego kursu NBP z dnia bilansowego. Kwoty ujawnione w analizie terminów wymagalności to umowne niezdykontowane przepływy środków pieniężnych.

Zobowiązania (według umownych terminów wymagalności)	na dzień 31.12.2009					Razem
	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	
Zobowiązanie wobec banku centralnego	2 007 327	-	-	-	-	2 007 327
Zobowiązania wobec innych banków	1 602 898	45 776	3 156 035	14 799 367	-	19 604 076
Zobowiązania wobec klientów	34 184 201	4 972 824	2 493 075	297 266	709 986	42 657 352
Zobowiązania podporządkowane	-	5 803	17 732	94 205	2 693 870	2 811 610
Pozostałe zobowiązania	367 991	78	590	1 229	81	369 969
Zobowiązania razem	38 162 417	5 024 481	5 667 432	15 192 067	3 403 937	67 450 334
Aktywa (według oczekiwanych terminów zapadalności)						
Aktywa razem	14 858 463	4 769 719	10 718 942	16 218 834	38 161 367	84 727 325
Luka płynności netto	(23 303 954)	(254 762)	5 051 510	1 026 767	34 757 430	17 276 991

Zobowiązania (według umownych terminów wymagalności)	na dzień 31.12.2008					Razem
	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	
Zobowiązanie wobec banku centralnego	1 097 633	213 201	-	-	-	1 310 834
Zobowiązania wobec innych banków	2 665 150	97 462	1 582 217	17 114 178	-	21 459 007
Zobowiązania wobec klientów	31 782 594	4 393 785	1 053 491	379 678	104 849	37 714 397
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	-	-	8 000	-	-	8 000
Zobowiązania podporządkowane	5 979	9 777	28 196	149 797	2 799 065	2 992 814
Pozostałe zobowiązania	419 136	181	749	2 533	267	422 866
Zobowiązania razem	35 970 492	4 714 406	2 672 653	17 646 186	2 904 181	63 907 918
Aktywa (według oczekiwanych terminów zapadalności)						
Aktywa razem	12 836 540	2 845 270	10 293 854	16 545 298	38 735 448	81 256 410
Luka płynności netto	(23 133 952)	(1 869 136)	7 621 201	(1 100 888)	35 831 267	17 348 492

Aktywa, zapewniające realizację wszystkich zobowiązań oraz zobowiązań do udzielenia kredytów, obejmują gotówkę, środki pieniężne w banku centralnym, środki w drodze oraz obligacje skarbowe i inne uznane obligacje, należności od banków, kredyty i pożyczki udzielone klientom.

W normalnej działalności część z kredytów udzielonych klientom, których umowy termin spłaty przypadał w ciągu roku, zostanie przedłużona.

Ponadto, dłużne papiery wartościowe oraz obligacje skarbowe i inne obligacje zostały zastawione jako zabezpieczenie zobowiązań. Bank mógłby zapewnić środki pieniężne na nieoczekiwane wypływy netto, sprzedając papiery wartościowe oraz korzystając z innych źródeł finansowania, takich jak rynek papierów zabezpieczonych aktywami (np. transakcje sekurytyzacyjne).

3.7.2 Przepływy środków pieniężnych z pochodnych instrumentów finansowych

Pochodne instrumenty finansowe rozliczane w kwotach netto

Do pochodnych instrumentów finansowych rozliczanych przez Bank na bazie netto należą:

- pochodne transakcje *futures*,
- kontrakty na przyszłą stopę procentową (FRA),
- opcje,
- warranty,

- kontrakty *swap* na stopę procentową (IRS),
- kontrakty *swap* na stopę procentową w walucie obcej (CIRS),
- kontrakty *forward* na papiery wartościowe.

W poniższej tabeli przedstawiono pochodne zobowiązania finansowe Banku, które będą rozliczone na bazie netto, pogrupowane w odpowiednich pozostałych umownych terminach zapadalności na datę bilansową. Kwoty denominowane w walutach obcych zostały przeliczone na złote według średniego kursu NBP z dnia bilansowego. Ujawnione w tabeli kwoty są niezdykontowanymi umownymi wpływami środków pieniężnych.

31.12.2009		do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Pochodne instrumenty finansowe, które będą rozliczone na bazie netto							
Kontrakty na przyszłą stopę procentową (FRA)		18 217	31 061	11 807	548	-	61 633
Kontrakty Overnight Index Swap (OIS)		124	3 045	362	-	-	3 531
Kontrakty swap na stopę procentową (IRS)		84 240	183 592	370 135	423 876	48 210	1 110 053
Kontrakty swap na stopę procentową w walucie obcej (CIRS)		-	9 880	83 055	172 852	-	265 787
Opcje		24 720	47 360	158 629	22 999	11 805	265 513
Pochodne transakcje futures		-	68	21	-	-	89
Inne		1 678	-	-	-	-	1 678
Pochodne instrumenty finansowe, które będą rozliczone na bazie netto razem		128 979	275 006	624 009	620 275	60 015	1 708 284

31.12.2008		do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Pochodne instrumenty finansowe, które będą rozliczone na bazie netto							
Kontrakty na przyszłą stopę procentową (FRA)		32 018	100 566	264 617	77 491	-	474 692
Kontrakty Overnight Index Swap (OIS)		1 822	10 754	84 702	-	-	97 278
Kontrakty swap na stopę procentową (IRS)		238 732	285 218	552 729	1 544 079	201 702	2 822 460
Kontrakty swap na stopę procentową w walucie obcej (CIRS)		71 013	4 195	127 995	337 391	-	540 594
Opcje		78 809	237 686	480 680	127 018	15 652	939 845
Pochodne transakcje futures		-	39	-	-	-	39
Inne		868	-	3 249	-	-	4 117
Pochodne instrumenty finansowe, które będą rozliczone na bazie netto razem		423 262	638 458	1 513 972	2 085 979	217 354	4 879 025

Pochodne instrumenty finansowe rozliczane w kwotach brutto

Do pochodnych instrumentów finansowych rozliczanych przez Bank na bazie brutto należą pochodne walutowe instrumenty finansowe: walutowe kontrakty *forward* oraz walutowe kontrakty *swap*.

W poniższej tabeli przedstawiono pochodne zobowiązania/należności finansowe Banku, które będą rozliczone na bazie brutto, pogrupowane w odpowiednich pozostałych umownych terminach zapadalności na datę bilansową. Kwoty denominowane w walutach obcych zostały przeliczone na złote według średniego kursu NBP z dnia bilansowego.

31.12.2009		do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Pochodne instrumenty finansowe, które będą rozliczone na bazie brutto							
Pochodne instrumenty walutowe:							
- wypływy		5 222 095	2 653 672	2 857 443	335 315	-	11 068 525
- wpływy		5 181 306	2 694 342	2 890 730	346 182	-	11 112 560
31.12.2008							
Pochodne instrumenty finansowe, które będą rozliczone na bazie brutto							
Pochodne instrumenty walutowe:							
- wypływy		6 733 193	4 561 439	6 344 262	784 894	-	18 423 788
- wpływy		6 556 321	4 495 831	6 191 820	837 295	-	18 081 267

Kwoty ujawnione w tabeli to niezdykontowane umowne wpływy/wpływy pieniężne.

Wartości zaprezentowane w powyższej tabeli to nominalne kwoty przepływów pozostające do rozliczenia z tytułu pochodnych walutowych instrumentów finansowych, podczas gdy w Nocie 20 zostały zaprezentowane wartości nominalne wszystkich umownie otwartych transakcji pochodnych.

Szczegółowe informacje dotyczące ryzyka płynności pozycji pozabilansowych przedstawiono w nodzie 37.

3.8 Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych

Wartość godziwa to kwota, za jaką składnik aktywów mógłby być wymieniony, lub zobowiązanie wykonane, pomiędzy dobrze poinformowanymi i zainteresowanymi stronami w bezpośrednio zawartej transakcji, innej niż sprzedaż pod przymusem lub likwidacja i jest najlepiej odzwierciedlona przez cenę rynkową, jeśli jest dostępna.

Zgodnie z praktykami rynkowymi Bank wycenia instrumenty finansowe, w których utrzymuje otwarte pozycje, stosując ceny rynkowe (wycena do rynku) lub uznane w praktyce rynkowej modele wyceny (wycena z modelu) zasilane cenami lub parametrami rynkowymi, a w nielicznych przypadkach parametrami estymowanymi wewnątrznie przez Bank. Wszystkie otwarte pozycje w instrumentach pochodnych (walutowych i stopy procentowej) są wyceniane odpowiednimi modelami rynkowymi, które są zasilane cenami lub parametrami obserwowalnymi przez rynek. Papiery komercyjne emitentów krajowych są wyceniane z modelu (dyskontowanie przepływów finansowych), który prócz rynkowej krzywej stóp procentowych używa spreadów kredytowych wyznaczonych wewnątrznie.

Bank przyjął założenie, że wartość godziwa instrumentów finansowych o zmiennej stopie procentowej oraz instrumentów o stałej stopie procentowej krótkoterminowych (poniżej 1 roku) jest równa ich wartości bilansowej.

Ponadto Bank przyjął założenie, że szacunkowa wartość godziwa instrumentów o stałym oprocentowaniu powyżej 1 roku opiera się na zdyskontowanych przepływach pieniężnych. Czynniki dyskontujące przyjęte do dyskontowania środków pieniężnych dla tych instrumentów finansowych oparty jest o krzywą zerokuponową.

W tabeli poniżej przedstawiono podsumowanie wartości bilansowych i godziwych dla każdej grupy aktywów i zobowiązań finansowych, które nie zostały wykazane w bilansie Banku według ich wartości godziwej.

	31.12.2009		31.12.2008	
	Wartość księgowa	Wartość godziwa	Wartość księgowa	Wartość godziwa
Aktywa finansowe				
Należności od banków	2 497 397	2 497 398	6 065 581	6 065 581
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	44 260 700	44 289 751	42 257 165	42 232 586
<i>Klienci indywidualni</i>	28 063 197	28 063 634	26 246 283	26 245 535
należności bieżące	3 649 451	3 649 451	3 358 878	3 358 878
kredyty terminowe w tym:	24 413 746	24 414 183	22 887 405	22 886 657
- kredyty hipoteczne i mieszkaniowe	22 319 761	22 319 862	21 341 130	21 340 935
<i>Klienci korporacyjni</i>	14 639 756	14 667 335	15 308 006	15 285 292
należności bieżące	2 851 535	2 851 535	3 510 238	3 510 238
kredyty terminowe	11 434 413	11 461 992	11 390 189	11 367 475
- udzielone dużym klientom	4 687 884	4 691 938	4 612 890	4 598 136
- udzielone średnim i małym klientom	6 746 529	6 770 054	6 777 299	6 769 339
transakcje reverse repo /buy sell back	353 808	353 808	407 579	407 579
<i>Klienci budżetowi</i>	741 226	742 261	34 192	33 075
<i>Inne należności</i>	816 521	816 521	668 684	668 684
Zobowiązania finansowe				
Zobowiązania wobec innych banków	19 184 949	19 185 040	20 142 760	7 931 692
Zobowiązania wobec klientów	42 414 412	42 539 929	37 438 494	32 717 430
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	-	-	7 829	36 188

Poniżej zaprezentowane są główne założenia i metody wykorzystane przez Bank podczas szacowania wartości godziwej instrumentów finansowych:

Należności od banków. Wartością godziwą lokat o zmiennym oprocentowaniu oraz lokat o stałym oprocentowaniu poniżej 1 roku jest ich wartość bilansowa.

Kredyty i pożyczki udzielone klientom są wykazywane w wartości netto po uwzględnieniu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości. Wartość godziwa kredytów i pożyczek udzielonych klientom o stałej stopie procentowej powyżej 1 roku została wyliczona jako zdyskontowana, w oparciu o krzywą zerokuponową (z uwzględnieniem marży kredytowej), wartość oczekiwanych przyszłych płatności do otrzymania zarówno z tytułu kapitału jak i odsetek. Zakłada się, że spłaty kredytów i pożyczek następująco będą w terminach uzgodnionych w umowach. Wartość godziwa kredytów nieregularnych jest równa ich wartości bilansowej netto, która uwzględnia wszelkie przesłanki wskazujące na utratę wartości kredytów. Tak oszacowana wartość godziwa kredytów i pożyczek odzwierciedla zmianę w poziomie ryzyka kredytowego od czasu udzielenia kredytu oraz zmiany poziomu stóp procentowych w przypadku kredytów o stałej stopie procentowej.

Na dzień 31 grudnia 2009 roku wartość kredytów i pożyczek udzielonych klientom uwzględnia wartość objętych przez Bank obligacji spółek: ABC Data Holding SA (obligacje z warrantem), Internet Group SA (obligacje z konwersją na akcje spółki). Są to obligacje o terminie zapadalności odpowiednio w latach 2012 i 2013 z możliwością wcześniejszego wykupu. Ze względu na duże skomplikowanie umów oraz brak analogicznych transakcji na rynku polskim w odniesieniu do obligacji spółek ABC Data Holding SA nie jest możliwe wiarygodne określenie wartości godziwej nabytych instrumentów na moment transakcji.

W związku z tym, Bank z zachowaniem zasady ostrożności, ujęła transakcje w księgach według ceny nabycia, będącej jednocześnie wartością nominalną objętych obligacji.

W grudniu 2009 roku nastąpił częściowy wykup obligacji spółki ABC Data Holding SA na kwotę 39 853 tys. zł oraz dokonano zmian w warunkach emisji obligacji Internet Group SA, umożliwiając konwersję tych obligacji na kapitał oraz rezygnując z warrantów na akcje Call Center Poland SA.

Wszystkie objęte obligacje zostały zakwalifikowane jako należności kredytowe podlegające ocenie na utratę wartości oraz wycenie metodą zamortyzowanego kosztu.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży. Notowane instrumenty finansowe Banku dostępne do sprzedaży są wyceniane według wartości godziwej. Wartość godziwa dłużnych papierów wartościowych nienotowanych na aktywnym rynku ustalana jest przy zastosowaniu krzywej zerokuponowej z uwzględnieniem marży kredytowej. Model wyznaczania marży kredytowej dla nie płynnych papierów komercyjnych przedsiębiorstw został rozszerzony tak, aby bardziej precyzyjnie uwzględnić element kosztu straty nieoczekiwanej. Powyższy składnik począwszy od listopada 2008 roku wyznaczany jest przez udział w CVAR (modelowanego za pomocą zmodyfikowanego CR+ przy poziomie ufności 99,90%) ryzyka danej emisji jako miary wielkości straty nieoczekiwanej oraz przez wymagany zwrot z akcji BRE (CAPM model na bazie danych GPW), jako miary kosztu tej straty (zaangażowanego kapitału).

Dla kapitałowych instrumentów nienotowanych Bank nie był w stanie sporządzić wiarygodnego oszacowania wartości godziwej i dla potrzeb wyceny bilansowej przyjął wartość według ceny nabycia z uwzględnieniem odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości.

Zobowiązania finansowe. Instrumenty finansowe po stronie zobowiązań to:

1. Kredyty zaciągnięte
2. Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych
3. Depozyty

Wartość godziwa dla powyższych zobowiązań finansowych o stałej stopie procentowej powyżej 1 roku opiera się na zdyskontowanych przepływach pieniężnych z tytułu kapitału i odsetek przy zastosowaniu czynnika dyskontującego wyliczonego w oparciu o krzywą zerokuponową.

Bank przyjął, że wartość godziwa dla powyższych instrumentów o zmiennej stopie procentowej lub o stałej stopie procentowej, ale poniżej 1 roku jest równa ich wartości bilansowej.

Wartość godziwa notowanych wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych została ustalona w oparciu o ceny rynkowe.

Ekspozycja na ryzyko kredytowe związana z pozycjami pozabilansowymi. Na dzień 31 grudnia 2009 roku wartość godziwa gwarancji finansowych wynosiła 7 506 tys. zł (31 grudnia 2008 r.: 11 644 tys. zł).

W tabeli poniżej przedstawiono hierarchię wartości godziwej dla aktywów i zobowiązań finansowych, które zostały wykazane w bilansie Banku według wartości godziwej.

	31.12.2009	W tym:		
		Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
		Ceny kwotowane na aktywach rynkach	Techniki wyceny obserwowalne dane rynkowe	Inne techniki wyceny
Aktywa finansowe				
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	2 001 105	1 233 233	-	767 872
Dłużne*	1 998 511	1 230 639	-	767 872
Kapitałowe	2 594	2 594	-	-
Pochodne instrumenty finansowe	1 931 868	8 757	1 923 111	-
Lokacyjne papiery wartościowe	16 145 194	8 804 125	6 564 063	777 006
Dłużne*	16 018 568	8 793 254	6 564 063	661 251
Kapitałowe	126 626	10 871	-	115 755
Aktywa finansowe razem	20 078 167	10 046 115	8 487 174	1 544 878
Zobowiązania finansowe				
Pochodne instrumenty finansowe oraz pozostałe zobowiązania przeznaczone do obrotu	1 933 149	5 746	1 927 403	-
Zobowiązania finansowe razem	1 933 149	5 746	1 927 403	-

* wartości obejmują aktywa zastawione

	Dłużne papiery przeznaczone do obrotu	Dłużne lokacyjne papiery wartościowe	Kapitałowe lokacyjne papiery wartościowe
Aktywa finansowe wycenione do wartości godziwej na poziomie 3			
Bilans otwarcia	1 243 917	287 870	75 241
Zyski i straty	(3 721)	(159)	75 232
<i>Ujęte w rachunku zysków i strat</i>	(3 721)	-	-
<i>Ujęte w całkowitych dochodach</i>	-	(159)	75 232
Zakupy	11 045 891	373 200	193 595
Rozliczenia	(11 518 215)	340	(228 313)
Bilans zamknięcia	767 872	661 251	115 755

Na podstawie stosowanych przez Bank metod ustalania wartości godziwej, aktywa i zobowiązania finansowe klasyfikuje się do następujących kategorii:

- Poziom 1: ceny kwotowane na aktywnych rynkach dla tego samego instrumentu (bez modyfikacji);
- Poziom 2: ceny kwotowane na aktywnych rynkach dla podobnych instrumentów lub inne metody wyceny, dla których wszystkie istotne dane wejściowe bazują na obserwowalnych danych rynkowych;
- Poziom 3: metody wyceny, dla których przynajmniej jedna istotna dana wejściowa nie bazuje na obserwowalnych danych rynkowych.

Poziom 1

Na poziomie 1 hierarchii wartości Bank wykazał wartość godziwą obligacji rządowych i bonów skarbowych przeznaczonych do obrotu w kwocie 1 230 639 tys. zł (patrz Nota 19) oraz wartość godziwą lokacyjnych obligacji rządowych i bonów skarbowych w kwocie 8 697 785 tys. zł. Poziom 1 obejmuje również wartość godziwą obligacji emitowanych przez banki zagraniczne w kwocie 95 469 tys. zł.

Instrumenty te zostały sklasyfikowane do poziomu 1, ponieważ ich wycena polega na bezpośrednim wykorzystaniu rynkowych bieżących cen tych instrumentów pochodzących z aktywnych i płynnych rynków finansowych.

Poziom 2

Poziom 2 hierarchii obejmuje w całości wartość godziwą bonów pieniężnych emitowanych przez NBP w kwocie 6 564 063 tys. zł, których wycena oparta jest na modelu NPV (dyskontowania przyszłych przepływów finansowych), który zasilany jest krzywymi stóp procentowych wyznaczonymi w drodze transformacji kwotowań pochodzących bezpośrednio z aktywnych i płynnych rynków finansowych.

Ponadto do poziomu 2 Bank zalicza wycenę pochodnych instrumentów finansowych, do wyceny których stosowane są modele, zgodne ze standardami i praktykami rynkowymi w tym zakresie, które są zasilane parametrami pochodzącymi bezpośrednio z rynków (np. kursami wymiany walut, zmiennościami implikowanymi opcji walutowych, wartościami indeksów i akcji giełdowych) lub parametrami będącymi transformacjami kwotowań pochodzących bezpośrednio z aktywnych i płynnych rynków finansowych (np. krzywe stóp procentowych).

Poziom 3

Na poziomie 3 hierarchii wykazana jest wartość godziwa dłużnych komercyjnych papierów wartościowych emitowanych przez banki i przedsiębiorstwa (obligacje, listy zastawne i certyfikaty depozytowe) w kwocie 1 429 627 tys. zł. Lokacyjne kapitałowe papiery wartościowe wykazane na poziomie 3 obejmują głównie certyfikaty inwestycyjne wyemitowane przez BRE GOLD FIZ Aktywów Niepublicznych o wartości godziwej 113 919 tys. zł.

Powyższe instrumenty dłużne zostały zaklasyfikowane do poziomu 3, ponieważ do ich wyceny, oprócz parametrów będącymi transformacjami kwotowań pochodzących bezpośrednio z aktywnych i płynnych rynków finansowych (krzywe stóp procentowych), wykorzystuje się również tzw. spread kredytowy, który jest szacowany przez Bank przy użyciu wewnętrznego modelu ryzyka kredytowego. Model ten wykorzystuje parametry (np. stopy zwrotu z zabezpieczeń, migracje ratingów, zmienności stóp defalutowości), które nie są obserwowane na aktywnych rynkach i w związku z tym zostały wyznaczone na podstawie analiz statystycznych.

W przypadku zwiększenia przyjętych do wyceny spreadów kredytowych o 20 punktów bazowych, wycena dłużnych komercyjnych papierów wartościowych byłaby niższa o 0,7 mln zł.

Wartość certyfikatów inwestycyjnych została określona przez Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych Ipopema SA, zarządzające BRE GOLD FIZ Aktywów Niepublicznych, w oparciu o wycenę akcji spółki PZU SA stanowiących jedyne istotne aktywo BRE GOLD FIZ Aktywów Niepublicznych. Wyceny akcji PZU SA dokonała niezależna firma doradcza w oparciu o dane finansowe PZU SA, ceny rynkowe spółek ubezpieczeniowych stanowiących grupę równieśniczą dla PZU SA oraz inne dostępne dane dotyczące PZU SA.

3.9 Pozostała działalność

Bank świadczy usługi przechowywania, powiernictwa, zarządzania przedsiębiorstwami, zarządzania inwestycyjnego oraz usługi doradcze na rzecz osób trzecich. W związku z wykonywaniem tych usług Bank podejmuje decyzje dotyczące alokacji oraz kupna i sprzedaży wielu różnych instrumentów finansowych. Aktywa przechowywane na zasadach powierniczych nie zostały wykazane w niniejszym sprawozdaniu finansowym.

4. Ważniejsze oszacowania i oceny dokonywane w związku z zastosowaniem zasad rachunkowości

Bank dokonuje oszacowań i przyjmuje założenia, które mają wpływ na wartości aktywów i zobowiązań wykazywanych w następnym okresie. Szacunki i założenia, które podlegają ciągłej ocenie, oparte są o doświadczenia historyczne i inne czynniki, w tym oczekiwania, co do przyszłych zdarzeń, które w danej sytuacji wydają się uzasadnione.

Utrata wartości kredytów i pożyczek

Bank przeprowadza przegląd swojego portfela kredytowego pod kątem utraty wartości przynajmniej raz na kwartał. Aby ustalić, czy należy wykazać utratę wartości w rachunku zysków i strat, Bank ocenia czy istnieją jakiegokolwiek dane wskazujące na możliwe do zmniejszenia zmniejszenie szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych dotyczących portfela kredytowego, zanim zmniejszenie to będzie można przyporządkować do konkretnego kredytu. Szacunki mogą uwzględniać możliwe do zaobserwowania dane wskazujące na wystąpienie niekorzystnej zmiany sytuacji płatniczej kredytobiorców należących do określonej grupy lub sytuacji gospodarczej w danym kraju lub jego części, co ma związek z problemami występującymi w tej grupie aktywów. Kierownictwo planuje przyszłe przepływy pieniężne na podstawie szacunków opartych o historyczne doświadczenia strat poniesionych na aktywach o cechach ryzyka kredytowego i obiektywnych dowodach utraty wartości podobnych do tych, które charakteryzują portfel. Metodologia i założenia, na podstawie których określa się szacunkowe kwoty przepływów pieniężnych i okresy, w których one nastąpią, będą poddawane regularnym przeglądom w celu zmniejszenia różnic pomiędzy szacunkową a rzeczywistą wielkością strat. Gdyby wartość bieżąca szacowanych przepływów pieniężnych dla portfela kredytów i pożyczek z rozpoznaną indywidualnie utratą wartości uległa zmianie o +/- 10%, to szacowana wielkość utraty wartości kredytów i pożyczek uległaby odpowiednio zmniejszeniu o 49,6 mln zł, lub zwiększeniu o 76,7 mln zł. Szacunek ten został przeprowadzony dla portfela kredytów i pożyczek, w przypadku, których utrata wartości rozpoznawana jest w oparciu o indywidualną analizę przyszłych przepływów pieniężnych z tytułu spłat i odzysków z zabezpieczeń.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym w związku ze zmianą warunków rynkowych zostało opisane w Nocie 3, w części dotyczącej wpływu światowego kryzysu na zarządzanie ryzykiem finansowym.

Wartość godziwa instrumentów pochodnych

Wartość godziwą instrumentów finansowych nie notowanych na aktywnych rynkach ustala się stosując techniki wyceny. Wszystkie modele są zatwierdzane przed użyciem, a także kalibrowane w celu zapewnienia, że otrzymane wyniki odzwierciedlają faktyczne dane i porównywalne ceny rynkowe. W miarę możliwości w modelach wykorzystywane są wyłącznie dane możliwe do zaobserwowania, pochodzące z aktywnego rynku. Kwestia wpływu zmiany warunków rynkowych na wycenę księgi handlowej Banku, (do której zaliczane są między innymi instrumenty pochodne) została przedstawiona w Nocie 3.4.

Utrata wartości dłużnych instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży

Utrata wartości i poprawa wartości dłużnych instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży ustalana jest w dniu wyceny, tj. na dzień bilansowy, odrębnie dla każdego rodzaju dłużnego papieru wartościowego. Za utratę wartości uznaje się ponoszenie przez emitenta w okresie jednego roku straty nie znajdującej pokrycia w jego kapitałach własnych lub innych zaistniałych okoliczności wskazujących na powstanie utraty wartości. Jeśli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego, zaklasyfikowanego jako dostępny do sprzedaży, wzrośnie i wzrost ten może być obiektywnie związany ze zdarzeniem mającym miejsce po utracie wartości ujętej w wyniku, strata z tytułu utraty wartości jest odwracana przez rachunek zysków i strat.

Gdyby doszło do istotnego i długotrwałego obniżenia wartości godziwej dłużnych instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży poniżej ich ceny nabycia, to szacowana utrata wartości portfela tych instrumentów finansowych wyniosłaby 7,6 mln zł, którą to kwotą należałoby obciążyć rachunek zysków i strat Banku w korespondencji z kapitałem z aktualizacji wyceny. Za istotne i długotrwałe obniżenie wartości godziwej dłużnych instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży przyjęto na potrzeby analizy obniżenie ratingów poszczególnych papierów wartościowych o cztery klasy ratingowe.

5. Wynik z tytułu odsetek

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2009	2008
Przychody z tytułu odsetek		
Kredyty i pożyczki z uwzględnieniem odwrócenia dyskonta dotyczącego odpisu z tytułu utraty wartości	2 051 630	2 056 191
Środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe	145 954	304 514
Lokacyjne papiery wartościowe	543 863	314 108
Dłużne papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	113 791	259 202
Pozostałe	10 535	6 138
	2 865 773	2 940 153
Koszty odsetek		
Z tytułu rozliczeń z bankami i klientami	(1 448 219)	(1 726 959)
Z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	(171)	(1 928)
Inne pożyczki	(58 116)	(82 086)
Pozostałe	(2 250)	(1 913)
	(1 508 756)	(1 812 886)

Przychody z tytułu odsetek związane z aktywami finansowymi, które utraciły wartość wyniosły 83 519 tys. zł (w 2008 r.: 33 180 tys. zł).

Wynik z tytułu odsetek w podziale na poszczególne sektory przedstawia się następująco:

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2009	2008
Przychody z tytułu odsetek		
Od sektora bankowego	289 236	444 354
Od pozostałych podmiotów, w tym:	2 576 537	2 495 799
- od klientów korporacyjnych	831 560	1 013 668
- od klientów indywidualnych	1 209 010	1 028 423
- od sektora budżetowego	535 967	453 708
	2 865 773	2 940 153
Koszty odsetek		
Od sektora bankowego	(450 851)	(423 617)
Od pozostałych podmiotów, w tym:	(1 057 734)	(1 387 341)
- od klientów korporacyjnych	(358 191)	(660 082)
- od klientów indywidualnych	(656 795)	(646 082)
- od sektora budżetowego	(42 748)	(81 177)
Z tytułu emisji własnych	(171)	(1 928)
	(1 508 756)	(1 812 886)

6. Wynik z tytułu opłat i prowizji

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2009	2008
Przychody z tytułu opłat i prowizji		
Opłaty i prowizje z tytułu działalności kredytowej	186 262	210 694
Prowizje za obsługę kart płatniczych	289 104	206 445
Prowizje za realizację przelewów	72 914	72 435
Prowizje za prowadzenie rachunków	84 704	69 893
Prowizje z tytułu udzielonych gwarancji oraz operacji dokumentowych	45 220	38 648
Prowizje z działalności powierniczej	10 171	10 164
Pozostałe	89 557	96 563
	777 932	704 842
Koszty z tytułu opłat i prowizji		
Koszty obsługi i ubezpieczenia kart płatniczych	(188 796)	(143 629)
Uiszczone opłaty maklerskie	(5 004)	(8 156)
Uiszczone pozostałe opłaty	(184 903)	(129 091)
	(378 703)	(280 876)

Kwota pozostałych opłat obejmuje głównie prowizje płacone na rzecz podmiotów zewnętrznych za sprzedaż produktów Banku.

7. Przychody z tytułu dywidend

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2009	2008
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	92	1 687
Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	59 646	66 994
Przychody z tytułu dywidend, razem	59 738	68 681

8. Wynik na działalności handlowej

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2009	2008
Wynik z pozycji wymiany	402 115	482 361
Różnice kursowe netto z przeliczenia	(392 955)	395 394
Zyski z transakcji minus straty	795 070	86 967
Wynik na pozostałej działalności handlowej	(16 848)	(34 883)
Instrumenty odsetkowe	(24 760)	(28 489)
Instrumenty kapitałowe	1 683	(3 903)
Instrumenty na ryzyko rynkowe	6 229	(2 491)
Wynik na działalności handlowej, razem	385 267	447 478

„Wynik z pozycji wymiany” obejmuje zyski i straty z transakcji spot i kontraktów terminowych, opcji, kontraktów typu futures i przeliczonych aktywów i zobowiązań wyrażonych w walutach obcych. Wynik z operacji instrumentami odsetkowymi obejmuje wynik z tytułu obrotu instrumentami rynku pieniężnego, wynik z kontraktów swap dla stóp procentowych i walut, opcji i innych instrumentów pochodnych. Wynik z operacji instrumentami kapitałowymi obejmuje wycenę oraz wynik z tytułu globalnego obrotu kapitałowymi papierami wartościowymi. Wynik z operacji instrumentami na ryzyko rynkowe obejmuje wynik z kontraktów futures na obligacje, na indeks, opcji na papiery wartościowe, indeksy giełdowe i kontrakty futures, wynik z transakcji terminowych na papiery wartościowe oraz swapów towarowych.

W 2009 roku wycena walutowych instrumentów pochodnych spowodowała zmniejszenie wyceny ujętej w pozycji „Zyski z transakcji minus straty” o kwotę 31 629 tys. zł (w 2008 r. zmniejszenie o 56 613 tys. zł).

9. Pozostałe przychody operacyjne

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2009	2008
Przychody ze sprzedaży usług	23 653	22 732
Przychody z tytułu rozwiązania rezerw na przyszłe zobowiązania	25 655	9 668
Przychody z tytułu odzyskanych należności przedawnionych, umorzonych i nieściągalnych	86	4 476
Przychody z tytułu sprzedaży lub likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych oraz aktywów do zbycia	2 246	562
Otrzymane odszkodowania, kary i grzywny	2 496	242
Pozostałe	14 341	6 062
Pozostałe przychody operacyjne, razem	68 477	43 742

Przychody ze sprzedaży usług dotyczą usług niebankowych.

10. Ogólne koszty administracyjne

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2009	2008
Koszty pracownicze	(453 149)	(564 256)
Koszty rzeczowe	(495 369)	(476 122)
Podatki i opłaty	(19 561)	(20 111)
Składka i wpłaty na Bankowy Fundusz Gwarancyjny	(21 867)	(6 623)
Odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	(3 436)	(3 805)
Ogólne koszty administracyjne, razem	(993 382)	(1 070 917)

Pozycja „Koszty rzeczowe” obejmuje koszt rat leasingu operacyjnego środków trwałych (głównie nieruchomości) w wysokości 28 130 tys. zł (2008: 22 605 tys. zł).

Koszty pracownicze

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2009	2008
Koszty wynagrodzeń	(377 829)	(442 563)
Koszty ubezpieczeń społecznych	(47 612)	(63 905)
Wynagrodzenie regulowane w formie akcji i opcji na akcje	(2 388)	(18 898)
Pozostałe świadczenia na rzecz pracowników	(25 320)	(38 890)
Koszty pracownicze, razem	(453 149)	(564 256)

W 2009 roku średni poziom zatrudnienia w Banku wyniósł 5 162 osoby (2008 r.: 5 364).

Dodatkowe informacje dotyczące wynagrodzeń w formie opcji pracowniczych opisane zostały w Nocie 41 „Zyski zatrzymane”.

11. Pozostałe koszty operacyjne

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2009	2008
Koszty z tytułu utworzonych rezerw na pozostałe należności (poza kredytowymi)	(580)	(7 365)
Odpisy z tytułu rezerw na przyszłe zobowiązania	(33 982)	(4 935)
Przekazane darowizny	(2 930)	(3 333)
Koszty z tytułu sprzedaży lub likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych oraz aktywów do zbycia	(1 477)	(1 260)
Koszty tworzenia odpisów z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	(4 838)	-
Zapłacone odszkodowania, kary i grzywny	(556)	(728)
Koszty z tytułu spisanych należności i zobowiązań przedawnionych, umorzonych i nieściągalnych	(23)	(12)
Pozostałe koszty operacyjne	(13 834)	(8 009)
Pozostałe koszty operacyjne, razem	(58 220)	(25 642)

W 2009 roku odpisy z tytułu rezerw na przyszłe zobowiązania obejmują kwotę 31 854 tys. zł rezerw na zobowiązania Banku wynikające z zawartych umów oraz zobowiązania z tytułu rozstrzygnięć sądowych w odniesieniu do nadpłat związanych z ubezpieczeniem pomostowych kredytów hipotecznych.

12. Odpisy netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2009	2008
Odpisy netto na należności od banków (Nota 18)	(19 950)	(21 894)
Odpisy netto na zobowiązania warunkowe wobec banków (Nota 34)	542	(287)
Odpisy netto na kredyty i pożyczki udzielone klientom (Nota 21)	(957 437)	(183 350)
Odpisy netto na zobowiązania warunkowe wobec klientów (Nota 34)	10 193	(13 216)
Odpisy netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek	(966 652)	(218 747)

13. Podatek dochodowy

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2009	2008
Podatek dochodowy bieżący	(16 526)	(214 262)
Podatek dochodowy odroczony (Nota 35)	(25 209)	142 306
Podatek dochodowy, razem	(41 735)	(71 956)
Zysk przed opodatkowaniem	98 878	901 487
Podatek zgodnie ze stawką obowiązującą w Polsce w danym roku podatkowym (19%)	(18 787)	(171 283)
Dochody nie podlegające opodatkowaniu	16 291	72 350
Koszty nie stanowiące kosztów uzyskania przychodów	(17 165)	(7 589)
Inne pozycje wpływające na wysokość obciążenia podatkowego	106	50 968
Straty oddziałów zagranicznych Banku	(22 180)	(16 402)
Obciążenie podatkowe, razem	(41 735)	(71 956)
Kalkulacja efektywnej stopy podatkowej		
Zysk (strata) brutto	98 878	901 487
Podatek dochodowy	(41 735)	(71 956)
Efektywna stopa podatkowa	42,21%	7,98%

Efektywna stopa podatkowa na poziomie 42,21% była przede wszystkim efektem strat osiągniętych przez oddziały zagraniczne Banku, kosztów niestanowiących kosztów uzyskania przychodu oraz rezerw i spisań niepodatkowych.

W 2008 roku efektywna stopa opodatkowania na poziomie 7,98% była przede wszystkim efektem transakcji sprzedaży w celu umorzenia akcji Vectra SA, oraz straty podatkowej na transakcji sprzedaży akcji Aegon PTE SA.

W 2008 roku kwota innych pozycji wpływających na wysokość obciążenia podatkowego zawierała wynik podatkowy na transakcji sprzedaży akcji Aegon PTE SA.

Informacje na temat podatku dochodowego odroczonego przedstawiono w Nocie 35. Podatek dochodowy od dochodów Banku przed opodatkowaniem różni się od jego teoretycznej wysokości, która powstałaby przy zastosowaniu podstawowej stawki opodatkowania jednostki dominującej tak jak to przedstawiono powyżej.

14. Zysk na jedną akcję

Zysk na jedną akcję za 12 miesięcy

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2009	2008
Podstawowy:		
Zysk netto	57 143	829 531
Średnia ważona liczba akcji zwykłych	29 690 882	29 680 542
Podstawowy zysk netto na akcję (wyrażony w złotych na jedną akcję)	1,92	27,95
Rozwodniony:		
Zysk netto z działalności kontynuowanej przypadający na akcjonariuszy Banku zastosowany przy ustalaniu rozwodnionego zysku na akcję	57 143	829 531
Średnia ważona liczba akcji zwykłych w emisji	29 690 882	29 680 542
Korekty na:		
- opcje pracownicze na akcje	38 859	20 704
Ważona średnia liczba akcji zwykłych dla potrzeb rozwodnionego zysku na akcję	29 729 741	29 701 246
Rozwodniony zysk netto na akcję (wyrażony w złotych na jedną akcję)	1,92	27,93

Podstawowy zysk na akcję wylicza się jako iloraz zysku przypadającego na akcjonariuszy Banku oraz średniej ważonej liczby akcji zwykłych w trakcie roku.

Rozwodniony zysk na akcję wylicza się w oparciu o stosunek zysku przypadającego na akcjonariuszy Banku do średniej ważonej liczby akcji zwykłych skorygowanych w taki sposób, jak gdyby nastąpiła zamiana na akcje wszystkich powodujących rozwodnienie potencjalnych akcji zwykłych. Bank posiada jedną kategorię powodującą rozwodnienie potencjalnych akcji zwykłych: opcje na akcje. Akcje rozwadniające wylicza się jako liczbę akcji, które zostałyby wyemitowane gdyby nastąpiła realizacja wszystkich opcji na akcje po cenie rynkowej ustalonej jako średnioroczna cena zamknięcia akcji Banku.

Zgodnie z MSR 33, Bank sporządza kalkulację tzw. rozwodnionego zysku na jedną akcję, uwzględniając przyznane opcje pracownicze na zakup akcji.

W dniu 14 marca 2008 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie BRE Banku, podejmując stosowną uchwałę, wyraziło zgodę na przeprowadzenie przez BRE Bank programu motywacyjnego dla Członków Zarządu Banku. W ramach programu Członkowie Zarządu Banku uzyskują możliwość objęcia obligacji z prawem pierwszeństwa do objęcia akcji Banku oraz objęcia akcji jednostki dominującej najwyższego szczebla, Commerzbanku AG.

Od 1 stycznia 2007 roku do 31 grudnia 2008 roku Bank prowadził dwa programy opcyjnie. Zostały one wycenione zgodnie ze standardem MSSF 2.

Program opcji pracowniczych (z maja 2003 roku) zakładał przydzielenie członkom Kierownictwa Banku ogółem 500 000 opcji, które mogły być realizowane stopniowo w okresie od 1 czerwca 2005 roku do 30 czerwca 2008 roku. Opcje te uprawniały do objęcia ogółem 500 000 akcji Banku nowej emisji.

Szczegółowe informacje na temat prowadzonych przez Bank programów wynagrodzeń opartych na i regulowanych akcjami zostały zaprezentowane w Nocie 41.

Szczegółowe informacje na temat programu opcyjnego, który Bank prowadził w latach poprzednich i który wygasł w trakcie 2008 roku, zostały zaprezentowane w sprawozdaniu finansowym BRE Banku za 2008 rok oraz skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy BRE Banku za 2008 rok, podanych do publicznej wiadomości w dniu 27 lutego 2009 roku.

15. Pozostałe dochody całkowite

	Rok kończący się 31 grudnia 2009 r.			Rok kończący się 31 grudnia 2008 r.		
	Kwota brutto	Podatek odroczony	Kwota netto	Kwota brutto	Podatek odroczony	Kwota netto
Ujawnienia efektu podatkowego dotyczącego poszczególnych elementów pozostałych dochodów całkowitych						
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	8 001	-	8 001	(8 058)	-	(8 058)
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	150 568	(22 562)	128 006	(304 093)	11 617	(292 476)
Dochody całkowite netto, razem	158 569	(22 562)	136 007	(312 151)	11 617	(300 534)

Poniżej przedstawiono szczegółowe informacje dotyczące pozostałych dochodów całkowitych netto za lata 2009 i 2008.

	31.12.2009	31.12.2008
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	8 001	(8 058)
Niezrealizowane zyski (dodatnie różnice kursowe) ujęte w roku obrotowym (netto)	9 914	6 994
Niezrealizowane straty (ujemne różnice kursowe) ujęte w roku obrotowym (netto)	(1 913)	(15 052)
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	128 006	(292 476)
Niezrealizowane zyski na instrumentach dłużnych ujęte w roku obrotowym (netto)	67 867	8 868
Niezrealizowane straty na instrumentach dłużnych ujęte w roku obrotowym (netto)	-	(160 660)
Reklasyfikacja do zysków/strat na instrumentach dłużnych zawartych w rachunku zysków i strat (netto)	(799)	453
Niezrealizowane zyski na instrumentach kapitałowych ujęte w roku obrotowym (netto)	110 304	787
Niezrealizowane straty na instrumentach kapitałowych ujęte w roku obrotowym (netto)	-	(2 851)
Reklasyfikacja do zysków/strat na instrumentach kapitałowych zawartych w rachunku zysków i strat (netto)	(49 366)	(139 073)
Pozostałe dochody całkowite netto	136 007	(300 534)

Z innych pozycji kapitału własnego została wyksięgowana i odniesiona na rachunek zysków i strat łączna kwota zysku netto w wysokości 50 165 tys. zł, stanowiąca saldo zwyżek/zniżek wartości papierów (certyfikatów inwestycyjnych, obligacji, bonów skarbowych i akcji) sprzedanych w 2009 roku (31 grudnia 2008 r. zysk netto 138 620 tys. zł).

Największy wpływ na zmianę stanu innych pozycji kapitału własnego w 2009 roku miało przeszacowanie akcji PZU SA do wartości godziwej w IV kwartale 2009 roku (niezrealizowane zyski na instrumentach kapitałowych w roku obrotowym ujęte w kwocie netto 59 889 tys. zł). Ponadto w dniu 5 listopada 2009 roku do BRE GOLD Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych wniesiono 651 660 akcji PZU SA, w zamian za objęte certyfikaty inwestycyjne, a następnie w dniu 31 grudnia 2009 roku umorzono część z tych certyfikatów (Reklasyfikacja do zysków na instrumentach kapitałowych zawartych w rachunku zysków i strat w kwocie netto 49 366 tys. zł).

Kwota niezrealizowanych zysków na instrumentach dłużnych ujętych w 2009 roku wynika ze wzrostu wyceny portfela papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży w 2009 w stosunku do wyceny na koniec 2008 roku. Wzrost wyceny związany był przede wszystkim ze wzrostem wartości posiadanych przez Bank papierów skarbowych zmiennokuponowych. Znaczący wpływ na wzrost wyceny portfela miał wzrost cen rynkowych papierów dłużnych wyemitowanych przez banki zagraniczne, co było skutkiem poprawy nastrojów na rynkach finansowych, wzrostem zaufania do sektora bankowego oraz obniżeniem spreadów kredytowych. Dodatkowo do wzrostu wyceny przyczynił się wykup zerokuponowych papierów skarbowych, które na koniec 2008 roku wykazywały wartość ujemną oraz wzrost wyceny bonów skarbowych nabytych na portfel Banku w 2009 roku, jako skutek spadku stóp procentowych. Pozywny efekt wymienionych czynników był po części zniwelowany przez ujemną wycenę długoterminowych papierów skarbowych o stałym oprocentowaniu.

Największy wpływ na zmianę stanu innych pozycji kapitału własnego w 2008 roku miało przeniesienie do rachunku zysków i strat wyceny akcji Vectra SA, w związku z transakcją sprzedaży akcji, która miała miejsce w dniu 25 stycznia 2008 roku (reklasyfikacja do zysków na instrumentach kapitałowych w rachunku zysków i strat w kwocie 139 073 tys. zł), (Nota 22).

16. Kasa, operacje z bankiem centralnym

	31.12.2009	31.12.2008
Środki pieniężne w kasie (skarbcu)	149 152	143 277
Środki pieniężne w rachunku bieżącym	3 622 840	2 348 574
Kasa, operacje z bankiem centralnym, razem (Nota 44)	3 771 992	2 491 851
W tym: rezerwa obowiązkowa	1 039 065	1 175 454

Na podstawie Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim, BRE Bank SA utrzymuje rezerwę obowiązkową. Rezerwa utrzymywana jest zarówno na rachunku w banku centralnym, jak również w kasie (skarbcu). Na dzień 31 grudnia 2009 r. środki rezerwy obowiązkowej w banku centralnym oprocentowane były stawką 3,38% (31 grudnia 2008 r. - 4,73%).

17. Weksle uprawnione do redyskontowania w banku centralnym

Weksle uprawnione do redyskonta to weksle podmiotów niefinansowych o terminie zapadalności do 3 miesięcy.

18. Należności od banków

	31.12.2009	31.12.2008
Rachunki bieżące	270 136	95 493
Lokaty w innych bankach	1 252 289	4 246 175
Ujęte w ekwiwalentach środków pieniężnych (Nota 44)	1 522 425	4 341 668
Kredyty i pożyczki	517 537	941 813
Lokaty	80 281	89 828
Transakcje reverse repo / buy sell back	357 161	515 694
Inne należności	58 080	207 592
Należności (brutto) od banków, razem	2 535 484	6 096 595
Rezerwa utworzona na należności od banków (wielkość ujemna)	(38 087)	(31 014)
Należności (netto) od banków, razem	2 497 397	6 065 581
Krótkoterminowe (do 1 roku)	2 326 239	5 634 569
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	171 158	431 012

Należności od banków w podziale na banki polskie i zagraniczne przedstawiają się następująco:

	31.12.2009	31.12.2008
Należności (brutto) od banków polskich	734 617	898 208
Rezerwa utworzona na należności od banków polskich	(331)	(57)
Należności (brutto) od banków zagranicznych	1 800 867	5 198 387
Rezerwa utworzona na należności od banków zagranicznych	(37 756)	(30 957)
Należności (netto) od banków, razem	2 497 397	6 065 581

Kredyty udzielone bankom o zmiennej stopie wyniosły 507 214 tys. zł, a o stałej stopie 10 323 tys. zł (31 grudnia 2008 r.: – kredyty na zmienną stopę – 960 821 tys. zł, a na stałą – 54 670 tys. zł). Średnie oprocentowanie lokat w innych bankach oraz kredytów udzielonych innym bankom wynosiło 2,97% (31 grudnia 2008 r.: 5,31%).

Zmiana stanu rezerw na należności od banków przedstawia się następująco:

	31.12.2009	31.12.2008
Stan rezerw na należności od banków na początek okresu	31 014	5 209
Zwiększenia (z tytułu)	26 405	25 805
- utworzenie rezerw (Nota 12)	26 405	21 894
- różnice kursowe	-	3 911
Zmniejszenia (z tytułu)	(19 332)	-
- rozwiązanie rezerw (Nota 12)	(6 455)	-
- spisania	(10 565)	-
- różnice kursowe	(2 312)	-
Stan rezerw na należności od banków na koniec okresu	38 087	31 014

Kwota rezerw na należności od banków w 2009 roku obejmuje 36 238 tys. zł rezerw utworzonych na należności analizowane indywidualnie (31 grudnia 2008 r.: 26 212 tys. zł).

19. Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu oraz aktywa zastawione

	31.12.2009	31.12.2008
Dłużne papiery wartościowe:	1 998 511	6 064 684
Obligacje rządowe ujęte w ekwiwalentach środków pieniężnych oraz będące przedmiotem zastawu (transakcje <i>sell buy back</i>) (Nota 44), w tym:	1 003 082	795 927
- obligacje rządowe będące przedmiotem zastawu (transakcje <i>sell buy back</i>) (Nota 38)	766 313	716 356
Bony skarbowe ujęte w ekwiwalentach środków pieniężnych oraz będące przedmiotem zastawu (transakcje <i>sell buy back</i>) (Nota 44), w tym:	227 557	874 579
- bony skarbowe będące przedmiotem zastawu (transakcje <i>sell buy back</i>) (Nota 38)	-	380 428
Pozostałe dłużne papiery wartościowe	767 872	4 394 178
Kapitałowe papiery wartościowe:	2 594	1 312
- notowane	2 594	1 312
Dłużne i kapitałowe papiery wartościowe razem, w tym:	2 001 105	6 065 996
- Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	1 234 792	4 969 212
- Aktywa zastawione (Nota 38)	766 313	1 096 784

Obligacje rządowe obejmują papiery wartościowe stanowiące poręczenie umów odkupu zawartych z klientami (transakcje *sell buy back*), których wartość rynkowa na 31 grudnia 2009 roku wynosiła 766 313 tys. zł (31 grudnia 2008 r. – 716 356 tys. zł). Obligacje te są odrębnie prezentowane w bilansie w pozycji „Aktywa zastawione”.

W 2008 roku bony skarbowe obejmowały bony stanowiące poręczenie umów odkupu zawartych z klientami (transakcje sell buy back), których wartość rynkowa na 31 grudnia 2008 roku wynosiła 380 428 tys. zł. Bony te są odrębnie prezentowane w bilansie w pozycji „Aktywa zastawione”.

Pozycja „Dłużne papiery wartościowe” obejmuje bony skarbowe uprawnione do redyskontowania wyemitowane przez Skarb Państwa na okres maksymalnie do jednego roku. Wszystkie bony skarbowe są oparte na stałej stopie procentowej.

Powyższa nota nie obejmuje bonów skarbowych i bonów pieniężnych zastawionych pod BFG w kwocie 184 821 tys. zł (31 grudnia 2008 r. – 175 300 tys. zł), które są zaklasyfikowane do lokacyjnych papierów wartościowych (Nota 22).

20. Pochodne instrumenty finansowe oraz pozostałe zobowiązania przeznaczone do obrotu

Bank wykorzystuje następujące instrumenty pochodne jako zabezpieczenia i dla potrzeb niezwiązanych z zabezpieczeniami:

Walutowe transakcje terminowe to zobowiązania do kupna walut obcych i lokalnych, obejmujące nie zrealizowane transakcje spot. **Kontrakty typu futures dla walut i stóp procentowych** to zobowiązania w formie umowy do otrzymania lub zapłacenia określonej wartości netto, zależnie od zmian kursów wymiany walut lub stóp procentowych, bądź do kupna lub sprzedaży waluty obcej lub instrumentu finansowego w ustalonym terminie w przyszłości po ustalonej cenie, określonej na zorganizowanym rynku finansowym. Z uwagi na fakt, że kontrakty futures są zabezpieczone środkami pieniężnymi lub papierami wartościowymi wycenianymi według wartości godziwej, zaś zmiany wartości nominalnej tych kontraktów rozliczane są codziennie w odniesieniu do notowań giełdowych, ryzyko kredytowe jest nieznaczne. **Kontrakty FRA** to kontrakty analogiczne do futures, tyle że negocjowane indywidualnie i wymagające gotówkowego rozliczenia w określonym terminie w przyszłości różnicy pomiędzy określoną w umowie stopą procentową a aktualną stopą rynkową, na bazie teoretycznej kwoty kapitału.

Walutowe i procentowe kontrakty swap to zobowiązania do zamiany jednego strumienia przepływów pieniężnych na inny. Rezultatem takiej transakcji jest zamiana walut lub stóp procentowych (na przykład, oprocentowania stałego na zmienne) lub połączenia wszystkich tych czynników (na przykład, międzywalutowe kontrakty swap stóp procentowych). Z wyjątkiem określonych walutowych kontraktów swap, nie następuje w przypadku tych transakcji zamiana kapitału. Ryzyko kredytowe Banku stanowi potencjalny koszt zastąpienia kontraktów swap, jeżeli strony nie wywiążą się ze swoich zobowiązań. Ryzyko to jest monitorowane na bieżąco przez odniesienie do aktualnej wartości godziwej, proporcji wartości nominalnej kontraktów oraz płynności rynkowej. W celu kontrolowania poziomu podejmowanego ryzyka kredytowego Bank ocenia strony umowy przy pomocy tych samych metod, które stosuje się w działalności kredytowej.

Opcje walutowe i procentowe to umowy, na mocy, których sprzedający przyznaje kupującemu prawo, ale nie obowiązek, nabycia (opcja kupna) lub sprzedaży (opcja sprzedaży) w ustalonym dniu, do ustalonego dnia lub też w ustalonym okresie – konkretnej ilości waluty obcej lub instrumentu finansowego po z góry ustalonej cenie. W zamian za powzięcie ryzyka walutowego lub ryzyka zmiany stóp procentowych, sprzedający otrzymuje od kupującego premię. Opcje mogą być opcjami znajdującymi się w obrocie giełdowym lub negocjowanymi pomiędzy Bankiem a klientem (w transakcji pozagiełdowej). Bank jest narażony na ryzyko kredytowe z tytułu zakupionych opcji tylko i wyłącznie do wysokości ich wartości bilansowej, którą stanowi ich wartość godziwa.

Transakcje na ryzyko rynkowe obejmują kontrakty futures i opcje na towary oraz opcje na akcje i indeksy giełdowe.

Nominalne wartości niektórych rodzajów instrumentów finansowych stanowią podstawę do ich porównania z instrumentami ujmowanymi w bilansie, ale niekoniecznie wskazują, jaka będzie wartość przyszłych przepływów pieniężnych, bądź, jaka jest bieżąca wartość godziwa instrumentów. Z tego względu, nie pokazują, jaki jest stopień narażenia Banku na ryzyko kredytowe lub ryzyko zmiany cen. Instrumenty pochodne mogą mieć wycenę dodatnią (aktywa) lub ujemną (zobowiązania) w zależności od wahań rynkowych stóp procentowych lub kursów wymiany walut. Łączna wartość godziwa pochodnych instrumentów finansowych może podlegać znacznym wahaniom. Wartości godziwe posiadanych instrumentów pochodnych przedstawiono w poniższej tabeli:

BRE Bank SA
Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych
Standardów Sprawozdawczości Finansowej za 2009 rok

(w tys. zł)

	Wartość kontraktu		Wartość godziwa	
	kupno	sprzedaż	aktywa	zobowiązania
Stan na 31 grudnia 2009				
Pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu				
<i>Walutowe instrumenty pochodne</i>				
- Walutowe transakcje terminowe (FX forward)	9 834 886	9 946 489	114 341	65 713
- Kontrakty FX swap	8 143 028	8 131 581	148 035	141 841
- Kontrakty CIRS	5 794 847	5 941 004	142 688	274 383
- Opcje walutowe kupione lub sprzedane w obrocie pozagiełdowym	4 679 412	4 819 890	352 161	250 895
Razem instrumenty pochodne z transakcji pozagiełdowych	28 452 173	28 838 964	757 225	732 832
Razem walutowe instrumenty pochodne	28 452 173	28 838 964	757 225	732 832
Pochodne na stopę procentową				
- Kontrakty IRS, OIS	97 585 601	97 585 601	1 079 516	1 118 545
- Kontrakty FRA	26 136 492	35 190 000	62 547	52 152
- Opcje na stopę procentową kupione lub sprzedane w obrocie pozagiełdowym	462 575	455 447	11 568	10 773
Razem instrumenty pochodne na stopę procentową z transakcji pozagiełdowych	124 184 668	133 231 048	1 153 631	1 181 470
Razem instrumenty pochodne na stopę procentową	124 184 668	133 231 048	1 153 631	1 181 470
Transakcje na ryzyko rynkowe	853 602	797 641	21 012	18 847
Razem aktywa/pasywa przeznaczone do obrotu	153 490 443	162 867 653	1 931 868	1 933 149
Razem rozpoznane pochodne aktywa/pasywa	153 490 443	162 867 653	1 931 868	1 933 149
Razem rozpoznane pochodne aktywa/pasywa oraz inne zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	153 490 443	162 867 653	1 931 868	1 933 149
Krótkoterminowe (do 1 roku)	103 209 762	113 052 308	1 263 683	1 232 352
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	50 280 681	49 815 345	668 185	700 797

	Wartość kontraktu		Wartość godziwa	
	kupno	sprzedaż	aktywa	zobowiązania
Stan na 31 grudnia 2008				
Pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu				
<i>Walutowe instrumenty pochodne</i>				
- Walutowe transakcje terminowe (FX forward)	16 503 882	16 135 075	615 328	191 351
- Kontrakty FX swap	11 507 998	12 262 351	391 237	1 168 759
- Kontrakty CIRS	6 710 761	6 755 264	518 271	513 708
- Opcje walutowe kupione lub sprzedane w obrocie pozagiełdowym	10 393 957	11 311 674	1 169 471	908 457
Razem instrumenty pochodne z transakcji pozagiełdowych	45 116 598	46 464 364	2 694 307	2 782 275
Razem walutowe instrumenty pochodne	45 116 598	46 464 364	2 694 307	2 782 275
Pochodne na stopę procentową				
- Kontrakty IRS, OIS	164 517 492	164 517 492	2 280 107	2 922 735
- Kontrakty FRA	102 672 586	131 095 000	599 517	470 713
- Opcje na stopę procentową kupione lub sprzedane w obrocie pozagiełdowym	518 134	509 829	15 296	13 742
Razem instrumenty pochodne na stopę procentową z transakcji pozagiełdowych	267 708 212	296 122 321	2 894 920	3 407 190
Razem instrumenty pochodne na stopę procentową	267 708 212	296 122 321	2 894 920	3 407 190
Transakcje na ryzyko rynkowe	750 581	647 227	23 086	21 851
Razem aktywa/pasywa przeznaczone do obrotu	313 575 391	343 233 912	5 612 313	6 211 316
Razem rozpoznane pochodne aktywa/pasywa	313 575 391	343 233 912	5 612 313	6 211 316
Razem rozpoznane pochodne aktywa/pasywa oraz inne zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	313 575 391	343 233 912	5 612 313	6 211 316
Krótkoterminowe (do 1 roku)	218 456 055	244 002 412	3 593 059	4 428 318
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	95 119 336	99 231 500	2 019 254	1 782 998

We wszystkich prezentowanych okresach transakcje na ryzyko rynkowe obejmują wartość godziwą opcji na indeks giełdowy, akcje i inne papiery kapitałowe, kontraktów futures na towary, kontraktów swap na towary.

W ramach pochodnych instrumentów finansowych Bank wykazał instrumenty pochodne na kwotę 13 486 tys. zł (zobowiązania), które zostały wydzielone ze strukturyzowanych lokat inwestycyjnych (31 grudnia 2008 r. – 11 906 tys. zł).

Na dzień 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku Bank nie posiadał żadnych aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

21. Kredyty i pożyczki udzielone klientom

	31.12.2009	31.12.2008
Kredyty i pożyczki udzielone klientom indywidualnym:	28 771 426	26 538 966
- należności bieżące	4 236 226	3 564 876
- kredyty terminowe, w tym:	24 535 200	22 974 090
- kredyty hipoteczne i mieszkaniowe	22 359 841	21 374 840
Kredyty i pożyczki udzielone klientom korporacyjnym:	15 598 691	15 688 997
- należności bieżące	3 186 359	3 618 271
- kredyty terminowe:	12 058 524	11 663 147
- udzielone dużym klientom	4 796 296	4 643 896
- udzielone średnim i małym klientom	7 262 228	7 019 251
- transakcje reverse repo / buy sell back	353 808	407 579
Kredyty i pożyczki udzielone sektorowi budżetowemu	743 851	34 382
Inne należności	816 521	668 684
Kredyty i pożyczki (brutto) od klientów	45 930 489	42 931 029
Rezerwa utworzona na należności od klientów (wielkość ujemna)	(1 669 789)	(673 864)
Kredyty i pożyczki (netto) od klientów	44 260 700	42 257 165
Krótkoterminowe (do 1 roku)	14 416 882	12 654 060
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	29 843 818	29 603 105

Na dzień 31 grudnia 2009 roku kredyty o zmiennej stopie procentowej wynoszą 45 388 289 tys. zł, a o stałej stopie procentowej wynoszą 542 200 tys. zł (31 grudnia 2008 r. odpowiednio: 42 381 018 tys. zł i 550 011 tys. zł). Powyższe wartości odnoszą się do sumy kredytów i pożyczek udzielonych klientom indywidualnym, korporacyjnym i sektorowi budżetowemu. Średnie oprocentowanie kredytów udzielonych klientom (z wyłączeniem transakcji reverse repo) wynosiło 4,58% (31 grudnia 2008 r. odpowiednio: 6,30%)

Bank przyjął jako zabezpieczenie kredytów komercyjnych notowane na giełdzie papiery wartościowe o wartości godziwej 1 634 789 tys. zł (31 grudnia 2008 r. – 789 160 tys. zł).

Rezerwy na utratę wartości kredytów i pożyczek

	31.12.2009	31.12.2008
Poniesione, ale nie zidentyfikowane straty		
Zaangażowanie bilansowe brutto	43 840 945	42 209 415
Rezerwy na utratę wartości ekspozycji analizowanych portfelowo	(203 720)	(146 327)
Zaangażowanie bilansowe netto	43 637 225	42 063 088
Należności, które utraciły wartość		
Zaangażowanie bilansowe brutto	2 089 544	721 614
Rezerwy na utratę wartości ekspozycji analizowanych indywidualnie	(1 466 069)	(527 537)
Zaangażowanie bilansowe netto	623 475	194 077

Zmiany rezerw na utratę wartości kredytów i pożyczek

	31.12.2009	31.12.2008
KLIENCI INDYWIDUALNI		
- Należności bieżące		
Stan rezerw na początek okresu	205 998	116 907
Zwiększenia (z tytułu)	384 952	113 773
- utworzenie rezerw	384 952	113 773
Zmniejszenia (z tytułu)	(4 175)	(24 682)
- rozwiązanie rezerw	(804)	(6 845)
- należności spisane w ciężar rezerw	(3 371)	(17 837)
Stan rezerw na koniec okresu	586 775	205 998

- Kredyty terminowe

Stan rezerw na początek okresu	86 685	63 894
Zwiększenia (z tytułu)	57 858	34 187
- utworzenie rezerw	57 759	30 613
- reklasyfikacja rezerw i różnice kursowe	99	3 574
Zmniejszenia (z tytułu)	(23 089)	(11 396)
- rozwiązanie rezerw	(4 196)	(4 383)
- należności spisane w ciężar rezerw	(18 893)	(7 013)
Stan rezerw na koniec okresu	121 454	86 685

w tym:

- Kredyty hipoteczne i mieszkaniowe

Stan rezerw na początek okresu	33 710	22 033
Zwiększenia (z tytułu)	24 477	13 949
- utworzenie rezerw	24 477	13 942
- reklasyfikacja rezerw i różnice kursowe	-	7
Zmniejszenia (z tytułu)	(18 107)	(2 272)
- rozwiązanie rezerw	(663)	(39)
- należności spisane w ciężar rezerw	(17 444)	(2 233)
Stan rezerw na koniec okresu	40 080	33 710

KLIENCI INDYWIDUALNI - RAZEM

Stan rezerw na początek okresu	292 683	180 801
Zwiększenia (z tytułu)	442 810	147 960
- utworzenie rezerw	442 711	144 386
- reklasyfikacja rezerw i różnice kursowe	99	3 574
Zmniejszenia (z tytułu)	(27 264)	(36 078)
- rozwiązanie rezerw	(5 000)	(11 228)
- należności spisane w ciężar rezerw	(22 264)	(24 850)
Stan rezerw na koniec okresu	708 229	292 683

31.12.2009   31.12.2008

KLIENCI KORPORACYJNI

- Należności bieżące

Stan rezerw na początek okresu	108 033	79 963
Zwiększenia (z tytułu)	643 086	92 952
- utworzenie rezerw	570 199	83 417
- reklasyfikacja rezerw i różnice kursowe*	72 887	9 535
Zmniejszenia (z tytułu)	(416 295)	(64 882)
- rozwiązanie rezerw	(405 267)	(45 162)
- reklasyfikacja rezerw i różnice kursowe	(9 253)	(5 320)
- należności spisane w ciężar rezerw	(1 775)	(14 400)
Stan rezerw na koniec okresu	334 824	108 033

- Kredyty terminowe

Stan rezerw na początek okresu	272 958	288 730
Zwiększenia (z tytułu)	538 221	97 022
- utworzenie rezerw	537 335	97 022
- reklasyfikacja rezerw i różnice kursowe	886	-
Zmniejszenia (z tytułu)	(187 068)	(112 794)
- rozwiązanie rezerw	(184 976)	(84 961)
- reklasyfikacja rezerw i różnice kursowe	(588)	(5 241)
- należności spisane w ciężar rezerw	(1 504)	(22 592)
Stan rezerw na koniec okresu	624 111	272 958

w tym:

- Kredyty terminowe udzielone dużym klientom

Stan rezerw na początek okresu	31 006	28 480
Zwiększenia (z tytułu)	111 760	11 817
- utworzenie rezerw	110 874	11 817
- reklasyfikacja rezerw i różnice kursowe	886	-
Zmniejszenia (z tytułu)	(34 354)	(9 291)
- rozwiązanie rezerw	(34 354)	(8 422)
- reklasyfikacja rezerw i różnice kursowe	-	(869)
Stan rezerw na koniec okresu	108 412	31 006

- Kredyty terminowe udzielone średnim i małym klientom

Stan rezerw na początek okresu	241 952	260 250
Zwiększenia (z tytułu)	426 461	85 205
- utworzenie rezerw	426 461	85 205
Zmniejszenia (z tytułu)	(152 714)	(103 503)
- rozwiązanie rezerw	(150 622)	(76 539)
- reklasyfikacja rezerw i różnice kursowe	(588)	(4 372)
- należności spisane w ciężar rezerw	(1 504)	(22 592)
Stan rezerw na koniec okresu	515 699	241 952

KLIENCI KORPORACYJNI - RAZEM

Stan rezerw na początek okresu	380 991	368 693
Zwiększenia (z tytułu)	1 181 307	189 974
- utworzenie rezerw	1 107 534	180 439
- reklasyfikacja rezerw i różnice kursowe	73 773	9 535
Zmniejszenia (z tytułu)	(603 363)	(177 676)
- rozwiązanie rezerw	(590 243)	(130 123)
- reklasyfikacja rezerw i różnice kursowe	(9 841)	(10 561)
- należności spisane w ciężar rezerw	(3 279)	(36 992)
Stan rezerw na koniec okresu	958 935	380 991

31.12.2009   31.12.2008

KLIENCI BUDŻETOWI

Stan rezerw na początek okresu	190	314
Zwiększenia (z tytułu)	2 447	-
- utworzenie rezerw	2 447	-
Zmniejszenia (z tytułu)	(12)	(124)
- rozwiązanie rezerw	(12)	(124)
Stan rezerw na koniec okresu	2 625	190

OGÓŁEM ZMIANA STANU REZERW NA KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM

Stan rezerw na początek okresu	673 864	549 808
Zwiększenia (z tytułu)	1 626 564	337 934
- utworzenie rezerw (Nota 12)	1 552 692	324 825
- reklasyfikacja rezerw i różnice kursowe	73 872	13 109
Zmniejszenia (z tytułu)	(630 639)	(213 878)
- rozwiązanie rezerw (Nota 12)	(595 255)	(141 475)
- reklasyfikacja rezerw i różnice kursowe	(9 841)	(10 561)
- należności spisane w ciężar rezerw	(25 543)	(61 842)
Stan rezerw na koniec okresu	1 669 789	673 864

* W 2009 roku kwota 72 887 tys. zł dotyczy reklasyfikacji do rezerw kredytowych korekty wyceny instrumentów pochodnych w związku z należnościami Banku od klientów, którzy wcześniej mieli zaangażowanie w instrumenty pochodne.

22. Lokacyjne papiery wartościowe oraz aktywa zastawione

	31.12.2009	31.12.2008
Dłużne papiery wartościowe:	16 018 568	7 762 177
Notowane, w tym:	16 018 568	7 762 177
- obligacje rządowe będące przedmiotem zastawu (transakcje sell buy back)	2 188 251	2 171 905
- obligacje rządowe będące przedmiotem zastawu (BFG)	145 323	175 300
- obligacje rządowe będące przedmiotem zastawu (zabezpieczenie kredytu)	374 397	-
- bony skarbowe będące przedmiotem zastawu (BFG)	39 498	-
Kapitałowe papiery wartościowe:	126 626	83 199
- notowane	10 871	7 958
- nie notowane	115 755	75 241
Razem papiery wartościowe	16 145 194	7 845 376
Lokacyjne papiery wartościowe i aktywa zastawione razem, w tym:	16 145 194	7 845 376
- <i>Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży</i>	<i>13 397 725</i>	<i>5 498 171</i>
- <i>Aktywa zastawione (Nota 38)</i>	<i>2 747 469</i>	<i>2 347 205</i>
Krótkoterminowe (do 1 roku)	9 291 510	1 317 860
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	6 853 684	6 527 516

Zaprezentowana powyżej wartość kapitałowych papierów wartościowych wycenianych według wartości godziwej obejmuje rezerwy utworzone z tytułu utraty wartości w wysokości 125 tys. zł (31 grudnia 2008 r. – 125 tys. zł).

Wartość bilansowa dłużnych papierów wartościowych opartych na stałej stopie procentowej wynosiła na dzień 31 grudnia 2009 r. 9 878 933 tys. zł, natomiast opartych na stopie zmiennej 6 139 635 tys. zł (31 grudnia 2008 r.: 2 006 163 tys. zł oraz 5 756 014 tys. zł).

Powyższa nota obejmuje obligacje rządowe i bony skarbowe pod zastaw BFG, lokacyjne obligacje rządowe będące przedmiotem zastawu w transakcjach sell buy back oraz obligacje rządowe stanowiące zabezpieczenie kredytu otrzymanego z EBI, które wykazane są w bilansie w oddzielnej pozycji „Aktywa zastawione” (patrz Nota 38).

Powyższa nota obejmuje również bony pieniężne Narodowego Banku Polskiego z terminem wykupu do trzech miesięcy, które zostały ujęte w ekwiwalentach środków pieniężnych (patrz Nota 44).

Zgodnie z Ustawą z dnia 14 grudnia 1994 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, na dzień 31 grudnia 2009 r. Bank posiadał papiery skarbowe (obligacje i bony) ujęte w bilansie w kwocie 184 821 tys. zł o wartości nominalnej 185 000 tys. zł (wartość nominalna na 31 grudnia 2008 r. – 175 000 tys. zł), które stanowiły zabezpieczenie funduszu ochrony środków gwarantowanych w ramach BFG i były zdeponowane na wydzielonym rachunku w NBP.

Zyski i straty z lokacyjnych papierów wartościowych obejmują:

	31.12.2009	31.12.2008
Sprzedaż / wykup przez emitenta aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży oraz inwestycji w jednostki zależne i stowarzyszone	61 979	124 452
Utrata wartości kapitałowych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży oraz inwestycji w jednostki zależne i stowarzyszone	(6 633)	141 005
Zyski i straty z lokacyjnych papierów wartościowych, razem	55 346	265 457

W 2009 roku największy wpływ na wielkość pozycji sprzedaż/wykup aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży miał wynik na umorzeniu części certyfikatów inwestycyjnych BRE GOLD FIZ Aktywów Niepublicznych w kwocie 60 946 tys. zł.

W 2008 roku największy wpływ na wielkość pozycji sprzedaż/wykup aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży miał wynik na sprzedaży akcji Vectra SA. Transakcja sprzedaży została opisana w sprawozdaniu finansowym BRE Banku SA za 2008 rok w Nocie 22 i w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy BRE Banku SA za 2008 rok w Nocie 23, które zostały przekazane do publicznej wiadomości w dniu 27 lutego 2009 roku.

Zmiana stanu lokacyjnych papierów wartościowych i aktywów zastawionych przedstawia się następująco:

	31.12.2009	31.12.2008
<u>Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży i aktywa zastawione</u>		
Stan na początek okresu	7 845 376	6 305 961
Różnice kursowe	(1 474)	15 129
Zwiększenia	72 770 009	8 774 565
Zmniejszenia (sprzedaż, wykup, umorzenie)	(64 680 231)	(7 084 700)
Zyski/straty z tytułu zmian wartości godziwej	211 514	(165 579)
Stan na koniec okresu	16 145 194	7 845 376

Zmiana stanu rezerw na utratę wartości lokacyjnych papierów wartościowych i aktywów zastawionych przedstawia się następująco:

	31.12.2009	31.12.2008
<u>Rezerwy na utratę wartości papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży i aktywów zastawionych</u>		
Kapitałowe papiery wartościowe		
- Notowane		
Stan na początek okresu	(125)	(125)
Stan na koniec okresu	(125)	(125)
Papiery dostępne do sprzedaży razem		
Stan na początek okresu	(125)	(125)
Stan na koniec okresu	(125)	(125)

23. Inwestycje w jednostkach zależnych

31 grudnia 2009 r. (w tys. zł)

Lp.	Nazwa spółki	Kraj rejestracji	Aktywa	Zobowiązania	Przychody	Zysk/strata	Posiadane udziały %	Wartość bilansowa
1.	AMBRESA Sp. z o.o.	Polska	691	6	-	(159)	100,00	685
2.	Aspiro Sp. z o.o. (dawniej emFinanse Sp. z o.o.)	Polska	24 352	14 639	48 976	(1 077)	100,00	11 880
3.	BRE Bank Hipoteczny SA	Polska	4 464 942	4 127 135	267 328	25 297	100,00	52 103
4.	BRE Corporate Finance SA	Polska	2 105	342	5 410	(1 330)	100,00	1 763
5.	BRE Finance France SA	Francja	968	224	1 517	(166)	99,98	924
7.	BRE Holding Sp. z o.o.	Polska	187 890	41	16 796	16 669	100,00	171 083
8.	BRE Systems Sp. z o.o. (dawniej ServicePoint Sp. z o.o.)	Polska	4 697	2 543	24 987	713	100,00	50
9.	BRE Ubezpieczenia TUiR SA (dawniej BRE Ubezpieczenia TU SA)	Polska	129 088	107 632	143 894	32 597	100,00	26 353
10.	BRE Wealth Management SA	Polska	11 991	1 926	13 784	4 888	100,00	12 000
11.	BRE.locum SA	Polska	374 824	271 846	122 854	36 937	79,99	22 251
12.	BRELINVEST Sp. z o.o. Fly 2 Sp. komandytowa Centrum Rozliczeń i Informacji CERI Sp. z o.o.	Polska	43 554	42 557	5 150	(663)	99,84	2 260
13.	Sp. z o.o.	Polska	69 680	37 017	41 388	776	100,00	31 072
14.	Dom Inwestycyjny BRE Banku SA	Polska	739 995	683 167	147 888	34 203	100,00	26 719
15.	Garbary Sp. z o.o.	Polska	47 157	1 301	233	(1 889)	100,00	56 384
16.	Intermarket Bank AG	Austria	1 034 645	888 362	84 294	(15 135)	56,24	38 453
17.	Magyar Factor zRt.	Węgry	130 575	103 737	20 691	1 906	78,12	8 342
18.	Tele -Tech Investment Sp. z o.o.	Polska	57 593	57 322	6 460	(207)	100,00	50
19.	TRANSFINANCE a.s.	Czechy	323 915	278 221	24 209	336	78,12	18 337
								480 709

31 grudnia 2008 r. (w tys. zł)

Lp.	Nazwa spółki	Kraj rejestracji	Aktywa	Zobowiązania	Przychody	Zysk/strata	Posiadane udziały %	Wartość bilansowa
1.	AMBRESA Sp. z o.o.	Polska	851	7	109	(203)	100,00	844
2.	BRE Bank Hipoteczny SA	Polska	4 675 087	4 362 060	310 377	43 063	100,00	52 102
3.	BRE Corporate Finance SA	Polska	1 371	258	5 489	(2 157)	100,00	6 256
4.	BRE Finance France SA	Francja	18 623	17 707	19 005	(106)	99,98	938
5.	BRE Holding Sp. z o.o.	Polska	182 729	49	11 745	11 597	100,00	171 083
6.	BRE Systems Sp. z o.o. (dawniej ServicePoint Sp. z o.o.)	Polska	3 555	2 076	18 486	85	100,00	50
7.	BRE Ubezpieczenia SA	Polska	175 894	151 231	130 469	4 748	100,00	26 353
8.	BRE Wealth Management	Polska	7 363	1 531	8 636	655	100,00	12 000
9.	BRE.locum SA	Polska	346 879	269 486	163 542	29 496	79,99	22 252
10.	BRELINVEST Sp. z o.o. Fly 2 Sp. komandytowa Centrum Rozliczeń i Informacji CERI Sp. z o.o.	Polska	50 873	47 842	5 890	(560)	99,84	3 629
11.	Sp. z o.o.	Polska	69 946	58 565	39 832	566	100,00	10 566
12.	Dom Inwestycyjny BRE Banku SA	Polska	453 564	397 315	104 528	20 624	100,00	26 719
13.	emFinanse Sp. z o.o.	Polska	1 836	1 046	12 862	(3 227)	100,00	1 880
14.	Garbary Sp. z o.o.	Polska	47 844	99	203	(1 924)	100,00	56 384
15.	Intermarket Bank AG	Austria	1 128 096	962 894	98 726	22 494	56,24	39 054
16.	Magyar Factor zRt.	Węgry	224 557	197 041	28 115	3 031	78,12	8 666
17.	Tele -Tech Investment Sp. z o.o.	Polska	52 498	52 020	5 564	(203)	100,00	50
18.	TRANSFINANCE a.s.	Czechy	413 835	367 943	41 689	1 621	78,11	18 479
								457 305

Zmiana stanu inwestycji w jednostki zależne:

	31.12.2009	31.12.2008
Stan na początek okresu	457 305	449 098
Zwiększenia z tytułu:	32 486	199 439
- zakupu	32 486	173 988
- różnic kursowych	-	9 094
- rozwiązanie utraty wartości	-	9 157
- pozostałe*	-	7 200
Zmniejszenia z tytułu:	(9 082)	(191 232)
- sprzedaży	(1 369)	(180 190)
- utrata wartości	(6 632)	(5 722)
- różnic kursowych	(1 081)	-
- reklasyfikacja rezerwy*	-	(5 320)
Stan inwestycji w jednostki zależne na koniec okresu	480 709	457 305

* W 2008 roku kwoty w pozycjach: pozostałe zwiększenia i reklasyfikacja rezerwy dotyczą Spółki emFinanse, której zadłużenie z tytułu kredytu otrzymanego z Banku oraz rezerwa utworzona przez Bank na ten kredyt zostały skonwertowane na kapitał. Było to związane z restrukturyzacją Spółki.

24. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych

Na koniec 2009 roku Bank nie posiadał udziałów w jednostkach stowarzyszonych. W dniu 22 stycznia 2009 roku Bank zbył wszystkie posiadane akcje Xtrade SA.

31 grudnia 2008 r. (w tys. zł)

Nazwa spółki	Kraj rejestracji	Aktywa	Zobowiązania	Przychody	Zysk/strata	Posiadane udziały %
Xtrade SA	Polska	1 448	1 799	3 757	772	24,90

25. Wartości niematerialne

	31.12.2009	31.12.2008
Koszty zakończonych prac rozwojowych	1 910	2 632
Patenty, licencje i podobne wartości, w tym:	339 150	359 550
- oprogramowanie komputerowe	274 374	295 498
Inne wartości niematerialne	1	1 337
Wartości niematerialne w toku wytwarzania	55 060	42 841
Wartości niematerialne, razem	396 121	406 360

Zmiana stanu wartości niematerialnych:

Zmiana stanu w okresie od 01.01.2009 roku do 31.12.2009 roku	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Nabyte patenty, licencje i podobne wartości w tym: nabyte oprogramowanie komputerowe	Inne wartości niematerialne	Wartości niematerialne w toku wytwarzania	Wartości niematerialne razem	
Wartość brutto wartości niematerialnych na początek okresu:						
01.01.2009 r.	31 774	653 668	517 457	6 147	42 841	734 430
Zwiększenia (z tytułu)						
- zakupu	-	93 131	66 476	5	81 752	174 888
- przejęcia z wartości niematerialnych w toku wytwarzania	-	22 756	278	5	81 738	104 499
- innych zwiększeń	-	69 039	66 198	-	-	69 039
- likwidacji	-	1 336	-	-	14	1 350
Zmniejszenia (z tytułu)						
- przekazania na wartości niematerialne oddane do użytku	-	(80 285)	(65 144)	(1 336)	(69 533)	(151 154)
- innych zmniejszeń	-	(80 268)	(65 144)	-	-	(80 268)
- przekazania na wartości niematerialne oddane do użytku	-	-	-	-	(69 039)	(69 039)
- innych zmniejszeń	-	(17)	-	(1 336)	(494)	(1 847)
Wartość brutto wartości niematerialnych na koniec okresu:						
31.12.2009 r.	31 774	666 514	517 789	4 816	55 060	758 164
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu:						
01.01.2009 r.	(29 142)	(294 118)	(221 959)	(4 810)	-	(328 070)
Amortyzacja za okres (z tytułu)						
- odpisów	(722)	(33 246)	(22 456)	(5)	-	(33 973)
- likwidacji	(722)	(113 115)	(87 168)	(5)	-	(113 842)
- innych zmniejszeń	-	79 836	64 712	-	-	79 836
- innych zmniejszeń	-	33	-	-	-	33
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu:						
31.12.2009 r.	(29 864)	(327 364)	(244 415)	(4 815)	-	(362 043)
Wartość netto wartości niematerialnych na koniec okresu:						
31.12.2009 r.	1 910	339 150	274 374	1	55 060	396 121

Zmiana stanu w okresie od 01.01.2008 roku do 31.12.2008 roku	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Nabyte patenty, licencje i podobne wartości w tym: nabyte oprogramowanie komputerowe	Inne wartości niematerialne	Wartości niematerialne w toku wytwarzania	Wartości niematerialne razem	
Wartość brutto wartości niematerialnych na początek okresu:						
01.01.2008 r.	31 774	527 180	438 325	6 132	73 000	638 086
Zwiększenia (z tytułu)						
- zakupu	-	135 330	80 238	15	79 585	214 930
- przejęcia ze środków trwałych w budowie	-	25 842	1 395	15	79 585	105 442
- przejęcia z wartości niematerialnych w toku wytwarzania	-	1 532	608	-	-	1 532
- innych zwiększeń	-	107 956	78 235	-	-	107 956
Zmniejszenia (z tytułu)						
- likwidacji	-	(8 842)	(1 106)	-	(108)	(8 950)
- przekazania na wartości niematerialne oddane do użytku	-	-	-	-	(107 956)	(107 956)
- innych zmniejszeń	-	-	-	-	(1 680)	(1 680)
Wartość brutto wartości niematerialnych na koniec okresu:						
31.12.2008 r.	31 774	653 668	517 457	6 147	42 841	734 430
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu:						
01.01.2008 r.	(28 362)	(225 661)	(170 465)	(4 559)	-	(258 582)
Amortyzacja za okres (z tytułu)						
- odpisów	(780)	(68 457)	(51 494)	(251)	-	(69 488)
- innych zwiększeń	(780)	(77 273)	(52 581)	(251)	-	(78 304)
- likwidacji	-	(118)	(112)	-	-	(118)
- innych zmniejszeń	-	8 842	1 107	-	-	8 842
- innych zmniejszeń	-	92	92	-	-	92
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu:						
31.12.2008 r.	(29 142)	(294 118)	(221 959)	(4 810)	-	(328 070)
Wartość netto wartości niematerialnych na koniec okresu:						
31.12.2008 r.	2 632	359 550	295 498	1 337	42 841	406 360

26. Rzeczowe aktywa trwałe

	31.12.2009	31.12.2008
Środki trwałe, w tym:	515 695	563 717
- grunty	1 733	1 733
- budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	189 382	216 995
- urządzenia	111 330	115 375
- środki transportu	37 332	48 175
- pozostałe środki trwałe	175 918	181 439
Środki trwałe w budowie	40 169	37 932
Rzeczowe aktywa trwałe, razem	555 864	601 649

Zmiana stanu rzeczowych aktywów trwałych:

Zmiana stanu w okresie od 01.01.2009 roku do 31.12.2009 roku	Grunty	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
Wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych na początek okresu: 01.01.2009 r.	1 733	332 701	440 207	62 481	347 046	38 068	1 222 236
Zwiększenia (z tytułu)	-	69	42 166	4 758	31 837	45 448	124 278
- zakupu	-	69	27 780	-	4 460	45 439	77 748
- przejęcia ze środków trwałych w budowie	-	-	14 386	-	27 371	-	41 757
- innych zwiększeń	-	-	-	4 758	6	9	4 773
Zmniejszenia (z tytułu)	-	(24 297)	(10 402)	(18 402)	(5 529)	(43 211)	(101 841)
- sprzedaży	-	(24 292)	(5 922)	(6 410)	(1 303)	-	(37 927)
- likwidacji	-	(5)	(4 426)	(1 261)	(2 956)	-	(8 648)
- przekazania na środki trwałe	-	-	-	-	-	(41 757)	(41 757)
- innych zmniejszeń	-	-	(54)	(10 731)	(1 270)	(1 454)	(13 509)
Wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych na koniec okresu: 31.12.2009 r.	1 733	308 473	471 971	48 837	373 354	40 305	1 244 673
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu: 01.01.2009 r.	-	(62 976)	(324 832)	(14 306)	(165 476)	-	(567 590)
Amortyzacja za okres (z tytułu)	-	(1 309)	(35 634)	2 801	(29 242)	-	(63 384)
- odpisów	-	(6 329)	(45 261)	(8 374)	(34 136)	-	(94 100)
- innych zwiększeń	-	-	-	(25)	(11)	-	(36)
- sprzedaży	-	5 019	5 312	6 446	1 357	-	18 134
- likwidacji	-	1	4 237	447	2 390	-	7 075
- innych zmniejszeń	-	-	78	4 307	1 158	-	5 543
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu: 31.12.2009 r.	-	(64 285)	(360 466)	(11 505)	(194 718)	-	(630 974)
Odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu: 01.01.2009 r.	-	(52 730)	-	-	(131)	(136)	(52 997)
- zwiększenie	-	(2 076)	(175)	-	(2 587)	-	(4 838)
Odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu: 31.12.2009 r.	-	(54 806)	(175)	-	(2 718)	(136)	(57 835)
Wartość netto rzeczowych aktywów trwałych na koniec okresu: 31.12.2009 r.	1 733	189 382	111 330	37 332	175 918	40 169	555 864

W 2009 roku wartość środków transportu w całości objęta jest umową leasingu finansowego (2008 r.: wartość brutto – 55 885 tys. zł, wartość netto – 48 173 tys. zł).

BRE Bank SA
Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych
Standardów Sprawozdawczości Finansowej za 2009 rok

(w tys. zł)

Zmiana stanu w okresie od 01.01.2008 roku do 31.12.2008 roku	Grunty	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
Wartość brutto środków trwałych na początek okresu: 01.01.2008 r.	1 733	328 071	392 837	42 916	269 110	45 277	1 079 944
Zwiększenia (z tytułu)	-	4 630	49 838	25 644	82 515	81 909	244 536
- zakupu	-	26	26 932	-	26 511	81 907	135 376
- przejęcia ze środków trwałych w budowie	-	4 604	22 899	-	55 999	2	83 504
- innych zwiększeń	-	-	7	25 644	5	-	25 656
Zmniejszenia (z tytułu)	-	-	(2 468)	(6 079)	(4 579)	(89 118)	(102 244)
- sprzedaży	-	-	(486)	(675)	(211)	-	(1 372)
- likwidacji	-	-	(1 952)	(508)	(3 260)	-	(5 720)
- przekazania na środki trwałe	-	-	-	-	-	(83 504)	(83 504)
- przekazania na wartości niematerialne	-	-	-	-	-	(1 532)	(1 532)
- innych zmniejszeń	-	-	(30)	(4 896)	(1 108)	(4 082)	(10 116)
Wartość brutto środków trwałych na koniec okresu: 31.12.2008 r.	1 733	332 701	440 207	62 481	347 046	38 068	1 222 236
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu: 01.01.2008 r.	-	(56 528)	(287 793)	(8 753)	(141 273)	-	(494 347)
Amortyzacja za okres (z tytułu)	-	(6 448)	(37 039)	(5 553)	(24 203)	-	(73 243)
- odpisów	-	(6 448)	(39 483)	(8 073)	(27 490)	-	(81 494)
- innych zwiększeń	-	-	(6)	(56)	-	-	(62)
- sprzedaży	-	-	477	650	180	-	1 307
- likwidacji	-	-	1 868	47	2 635	-	4 550
- innych zmniejszeń	-	-	105	1 879	472	-	2 456
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu: 31.12.2008 r.	-	(62 976)	(324 832)	(14 306)	(165 476)	-	(567 590)
Odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu: 01.01.2008 r.	-	(52 730)	-	-	(131)	(561)	(53 422)
- zmniejszenie	-	-	-	-	-	425	425
Odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu: 31.12.2008 r.	-	(52 730)	-	-	(131)	(136)	(52 997)
Wartość netto środków trwałych na koniec okresu: 31.12.2008 r.	1 733	216 995	115 375	48 175	181 439	37 932	601 649

Wartość odzyskiwalną środków trwałych dotkniętych utratą wartości stanowi cena netto sprzedaży określona na podstawie ceny rynkowej podobnego aktywa.

27. Inne aktywa

	31.12.2009	31.12.2008
Przejęte aktywa do zbycia:	-	-
Pozostałe, w tym:	332 041	385 811
- dłużnicy	233 778	267 412
- rozrachunki międzybankowe	360	1 208
- pozostałe rozliczenia międzyokresowe czynne	79 909	89 774
- przychody do otrzymania	15 210	24 377
- zapasy	2 685	3 032
- inne	99	8
Inne aktywa, razem	332 041	385 811
Krótkoterminowe (do 1 roku)	246 312	271 681
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	85 729	114 130

28. Działalność zaniechana

Od dnia 30 grudnia 2008 roku Bank nie posiada udziałów w spółkach, których działalność prezentowana była w poprzednich okresach jako działalność zaniechana w segmencie zarządzania aktywami.

29. Zobowiązania wobec innych banków

	31.12.2009	31.12.2008
Zobowiązania w drodze	1 535	26 067
Środki na rachunkach bieżących	743 985	408 053
Depozyty terminowe	64 250	101 323
Kredyty i pożyczki otrzymane	17 594 180	17 513 656
Transakcje repo / sell buy back	632 927	1 861 683
Zobowiązania z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	148 072	231 978
Zobowiązania wobec innych banków, razem	19 184 949	20 142 760
Krótkoterminowe (do 1 roku)	4 572 182	3 839 842
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	14 612 767	16 302 918

Na dzień 31 grudnia 2009 roku depozyty terminowe od innych banków były depozytami o stałym oprocentowaniu. Średnie oprocentowanie depozytów i kredytów otrzymanych od banków w 2009 roku wynosiło 1,76% (31 grudnia 2008 r. - 3,61%).

BRE Bank nie dostarczył zabezpieczeń swoim kredytodawcom. Bank nie zarejestrował żadnych naruszeń warunków umownych związanych ze zobowiązaniami z tytułu pożyczek zaciągniętych.

Na dzień 31 grudnia 2009 roku, poza zobowiązaniami wobec innych banków, Bank posiada zobowiązanie wobec banku centralnego w kwocie 2 003 783 tys. zł, w tym 2 003 440 tys. zł z tytułu transakcji repo z terminem wymagalności do trzech miesięcy, o średnim oprocentowaniu 3,81% (31 grudnia 2008 r.: 1 302 469 tys. zł o średnim oprocentowaniu 6,04%).

30. Zobowiązania wobec klientów

	31.12.2009	31.12.2008
Klienci indywidualni:	24 768 842	20 875 353
Środki na rachunkach bieżących	16 516 483	13 259 583
Depozyty terminowe	8 206 679	7 567 276
Inne zobowiązania (z tytułu)	45 680	48 494
- zobowiązania z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	35 981	42 625
- pozostałe	9 699	5 869
Klienci korporacyjni:	17 398 729	16 487 018
Środki na rachunkach bieżących	8 598 194	7 833 406
Depozyty terminowe	7 215 809	6 784 647
Kredyty i pożyczki otrzymane	289 691	97 285
Transakcje repo	881 157	933 924
Inne zobowiązania (z tytułu)	413 878	837 756
- zobowiązania z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	376 008	810 425
- pozostałe	37 870	27 331
Klienci sektora budżetowego:	246 841	76 123
Środki na rachunkach bieżących	139 446	61 276
Depozyty terminowe	106 063	13 812
Inne zobowiązania (z tytułu)	1 332	1 035
- pozostałe	1 332	1 035
Zobowiązania wobec klientów, razem	42 414 412	37 438 494
Krótkoterminowe (do 1 roku)	41 393 035	36 754 107
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	1 021 377	684 387

Na dzień 31 grudnia 2009 roku większość depozytów przyjętych od klientów indywidualnych i korporacyjnych stanowiły depozyty na zmienną stopę procentową. Średnie oprocentowanie zobowiązań wobec klientów (z wyłączeniem transakcji repo) wynosiło 2,82% (31 grudnia 2008 r. - 3,96%).

Na dzień 31 grudnia 2009 kwota kredytów i pożyczek otrzymanych obejmuje kredyt otrzymany z EBI w kwocie 205 410 tys. zł. Zabezpieczeniem kredytu są obligacje rządowe które są wykazywane w bilansie w oddzielnej pozycji „Aktywa zastawione” (patrz Nota 38).

31. Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

W pierwszym półroczu 2009 roku Bank dokonał wykupu certyfikatów depozytowych o wartości nominalnej 8 000 tys. zł

Stan na 31 grudnia 2008 r.

Dłużne instrumenty finansowe wg rodzaju	Wartość nominalna	Umowne warunki oprocentowania	Gwarancje / zabezpieczenia	Termin wykupu	Stan zobowiązania
Emisje krótkoterminowe					
Certyfikaty Depozytowe (PLN)	8 000	7,75%	niezabezpieczone	06-05-09	7 829
Stan zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych (wartość bilansowa w tys. zł)					7 829

Bank nie zarejestrował żadnych naruszeń warunków umownych związanych ze zobowiązaniami z tytułu wyemitowanych papierów dłużnych.

Zmiana stanu wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych

	31.12.2009	31.12.2008
Stan na początek okresu	7 829	36 810
Zwiększenia (z tytułu)	-	219
- wyceny według zamortyzowanego kosztu	-	219
Zmniejszenia (z tytułu)	(7 829)	(29 200)
- wykup	(7 829)	(29 200)
Stan wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych na koniec okresu	-	7 829
Krótkoterminowe (do 1 roku)	-	7 829

32. Zobowiązania podporządkowane

ZOBOWIĄZANIA PODPORZĄDKOWANE	Wartość nominalna	Waluta	Warunki oprocentowania (%)	Efektywne oprocentowanie (%)	Termin wymagalności/ wykupu	Stan zobowiązania (tys. zł)
Stan na 31 grudnia 2009 r.						
- Commerzbank AG	400 000	CHF	3M LIBOR + 0,7%*	0,95	08.03.2017	1 107 143
- Commerzbank AG	80 000	CHF	3M LIBOR + 1,4%**	1,65	nieokreślony	221 400
- Commerzbank AG	120 000	CHF	3M LIBOR + 1,5%***	1,75	18.12.2017	332 158
- Commerzbank AG	170 000	CHF	3M LIBOR + 2,2%****	2,49	nieokreślony	472 965
- Commerzbank AG	90 000	CHF	3M LIBOR + 4,0%	4,25	nieokreślony	249 184
- Commerzbank AG	90 000	CHF	3M LIBOR + 2,5%	2,75	24.06.2018	249 101
						2 631 951

ZOBOWIĄZANIA PODPORZĄDKOWANE	Wartość nominalna	Waluta	Warunki oprocentowania (%)	Efektywne oprocentowanie (%)	Termin wymagalności/ wykupu	Stan zobowiązania (tys. zł)
Stan na 31 grudnia 2008 r.						
- Commerzbank AG	400 000	CHF	3M LIBOR + 0,7%*	1,88	08.03.2017	1 121 966
- Commerzbank AG	80 000	CHF	3M LIBOR + 1,4%**	2,15	nieokreślony	224 246
- Commerzbank AG	120 000	CHF	3M LIBOR + 1,5%***	2,29	18.12.2017	336 468
- Commerzbank AG	170 000	CHF	3M LIBOR + 2,2%****	5,26	nieokreślony	482 077
- Commerzbank AG	90 000	CHF	3M LIBOR + 4,0%	4,72	nieokreślony	252 390
- Commerzbank AG	90 000	CHF	3M LIBOR + 2,5%	3,22	24.06.2018	252 306
						2 669 453

* marża w wysokości 0,7% obowiązuje dla pierwszych pięciu lat. Dla następnych pięciu lat obowiązywać będzie marża w wysokości 1,2%.

** marża w wysokości 1,4% obowiązuje dla pierwszych dziesięciu lat. Dla następnych lat obowiązywać będzie marża w wysokości 3,4%.

***marża w wysokości 1,5% obowiązuje dla pierwszych pięciu lat. Dla następnych lat obowiązywać będzie marża w wysokości 2,0%.

**** marża w wysokości 2,2% obowiązuje dla pierwszych dziesięciu lat. Dla następnych lat obowiązywać będzie marża w wysokości 4,2%.

W 2009 roku i w 2008 roku Bank nie odnotował żadnych opóźnień w płatnościach rat odsetkowych, ani nie naruszył żadnych innych postanowień umownych wynikających ze swoich zobowiązań podporządkowanych.

Zobowiązania podporządkowane obejmują wartość emisji obligacji podporządkowanych o nieokreślonym terminie wymagalności. W kalkulacji współczynnika wypłacalności środki pozyskane z emisji zostały uwzględnione w zmianie struktury funduszy własnych Banku i zwiększenia w niej udziału funduszy uzupełniających. Bank uzyskał zgody KNF na zaliczenie kwot pochodzących z emisji do kapitału uzupełniającego.

Zmiana stanu zobowiązań podporządkowanych

	31.12.2009	31.12.2008
Stan na początek okresu	2 669 453	1 661 785
Zwiększenia (z tytułu)	58 534	1 443 297
- zaciągnięcie pożyczki podporządkowanej	-	746 852
- odsetki od pożyczki podporządkowanej	58 116	78 807
- różnice kursowe	418	617 638
Zmniejszenia (z tytułu)	(96 036)	(435 629)
- spłata kapitału	-	(359 500)
- spłata odsetek	(62 311)	(76 129)
- różnice kursowe	(33 725)	-
Stan zobowiązań podporządkowanych na koniec okresu	2 631 951	2 669 453
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	2 631 951	2 669 453

33. Pozostałe zobowiązania

	31.12.2009	31.12.2008
Fundusze specjalne	2 543	5 835
- Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	2 543	5 835
Inne zobowiązania (z tytułu)	513 900	648 841
- zobowiązania z tytułu podatków	13 266	13 610
- rozrachunki międzybankowe	83 322	88 285
- wierzyciele	185 583	202 088
- bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów	103 273	112 730
- przychody przyszłych okresów	79 093	86 870
- rezerwa na odprawy emerytalne	2 499	2 883
- rezerwa na niewykorzystane urlopy	1 664	1 940
- rezerwy na pozostałe zobowiązania wobec pracowników	45 084	140 355
- pozostałe	116	80
Fundusze specjalne i inne zobowiązania, razem	516 443	654 676

Na dzień 31 grudnia 2009 roku powyższa nota zawiera zobowiązania finansowe w kwocie 268 905 tys. zł (31 grudnia 2008 r.: 290 373 tys. zł).

W 2009 roku kwota zobowiązań wobec wierzycieli obejmuje wartość zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego w wysokości 39 393 tys. zł (2008 r.: 40 932 tys. zł).

34. Rezerwy

	31.12.2009	31.12.2008
Na pozabilansowe zobowiązania warunkowe*	61 323	73 229
Na sprawy sporne	2 088	2 692
Pozostałe	45 378	14 101
Rezerwy, razem	108 789	90 022

* obejmuje wycenę gwarancji finansowych

Szacunkowe terminy ewentualnej realizacji przepływów z tytułu utworzonych rezerw na sprawy sporne mieszczą się w okresie od 1 roku do 2 lat.

Zmiana stanu rezerw

	31.12.2009	31.12.2008
Stan na początek okresu (wg tytułów)	90 022	68 831
Na pozabilansowe zobowiązania warunkowe	73 229	58 060
Na sprawy sporne	2 692	2 704
Pozostałe	14 101	8 067
Zwiększenia (z tytułu)	151 119	91 598
- odpis w koszty, w tym:	151 119	88 969
- na pozabilansowe zobowiązania warunkowe (Nota 12)	118 984	78 045
- na sprawy sporne	620	2 747
- pozostałe	31 515	8 177
- różnice kursowe	-	2 629
Zmniejszenia (z tytułu)	(132 352)	(70 407)
- spisanie w ciężar utworzonej rezerwy	(276)	(3 021)
- rozwiązanie rezerw, w tym:	(130 667)	(66 414)
- na pozabilansowe zobowiązania warunkowe (Nota 12)	(129 719)	(64 542)
- na sprawy sporne	(948)	(516)
- pozostałe	-	(1 356)
- wykorzystanie	(238)	-
- przeniesienie do innych pozycji bilansu	-	(972)
- pozostałe	(1 171)	-
Stan na koniec okresu (wg tytułów)	108 789	90 022
Na pozabilansowe zobowiązania warunkowe	61 323	73 229
Na sprawy sporne	2 088	2 692
Pozostałe	45 378	14 101

Rezerwy na pozabilansowe zobowiązania warunkowe

	31.12.2009	31.12.2008
Poniesione, ale nie zidentyfikowane straty		
Zaangażowanie pozabilansowe	11 944 734	18 152 917
Rezerwy na pozabilansowe zobowiązania warunkowe analizowane portfelowo (wielkość ujemna)	(28 165)	(57 787)
Zaangażowanie pozabilansowe netto	11 916 569	18 095 130
Zobowiązania, które utraciły wartość		
Zaangażowanie pozabilansowe	86 207	45 840
Rezerwy na pozabilansowe zobowiązania warunkowe analizowane indywidualnie (wielkość ujemna)	(33 158)	(15 442)
Zaangażowanie pozabilansowe netto	53 049	30 398

35. Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego obliczane są w stosunku do wszystkich różnic przejściowych zgodnie z metodą bilansową przy zastosowaniu stawki podatku dochodowego, która będzie obowiązywać w roku powstania obowiązku podatkowego (2009 r. i 2008 r.: 19%).

Poniżej przedstawiono zmiany dotyczące aktywów i rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego:

	31.12.2009	31.12.2008
Stan na początek okresu	156 666	2 762
Podatek odroczone odniesiony na wynik finansowy okresu (Nota 13)	(25 209)	142 306
Podatek odroczone odniesiony na kapitał własny, w tym z tytułu:	(22 562)	11 617
- wyceny papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży (Nota 15)	(22 562)	11 617
Pozostałe zmiany	1	(19)
Stan na koniec okresu	108 896	156 666
Odsetki do zapłacenia od depozytów banków	5 885	16 332
Odsetki do zapłacenia od depozytów klientów	18 327	21 980
Wycena instrumentów pochodnych i kontraktów terminowych	63 604	161 930
Wycena instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu i wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	1 405	4 833
Wycena instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży	20 027	46 562
Rezerwy na utratę wartości kredytów i gwarancji ustalane indywidualnie	178 871	64 008
Rezerwy na nagrody, premie, odprawy emerytalne i urlopy	8 822	25 475
Pozostałe rezerwy	4 773	-
Rozliczenia międzyokresowe kosztów	17 925	19 662
Pozostałe ujemne różnice przejściowe	12 666	540
Odsetki do otrzymania od kredytów udzielonych bankom	(3 019)	(3 492)
Odsetki do otrzymania od kredytów udzielonych klientom	(28 052)	(25 316)
Wycena instrumentów pochodnych i kontraktów terminowych	(19 631)	(12 403)
Wycena instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu i wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	(2 805)	(11 624)
Wycena instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży	(42 478)	(61 644)
Ulga inwestycyjna	(28 111)	(29 486)
Różnica między amortyzacją podatkową a księgową	(39 268)	(46 255)
Pozostałe dodatnie różnice przejściowe	(60 045)	(14 436)
Razem aktywa netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego	108 975	156 747
Razem rezerwa netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego	79	81

	31.12.2009	31.12.2008
Podatek odroczone ujęty w rachunku zysków i strat		
Odsetki	(16 363)	13 551
Rezerwy na utratę wartości kredytów i gwarancji ustalanych indywidualnie	114 863	21 358
Wycena instrumentów pochodnych i kontraktów terminowych	(105 554)	153 598
Wycena instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu i wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	5 391	(2 289)
Utrata wartości instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży	15 194	(12 182)
Ulga inwestycyjna	1 375	960
Rezerwy na nagrody, premie, odprawy emerytalne i urlopy	(16 653)	(93)
Pozostałe rezerwy	4 773	(47)
Rozliczenia międzyokresowe kosztów	(1 737)	336
Utrata wartości akcji / udziałów	-	(1 740)
Różnice między amortyzacją podatkową a księgową	6 987	(6 453)
Pozostałe różnice przejściowe	(33 485)	(24 693)
Razem podatek odroczone ujęty w rachunku zysków i strat (Nota 13)	(25 209)	142 306

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmuje się, jeżeli jest prawdopodobne, że w przyszłości wystąpi dochód do opodatkowania.

36. Postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej

Na dzień 31 grudnia 2009 roku Bank nie prowadził postępowań toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej, dotyczących zobowiązań emitenta lub jednostki od niego zależnej, których wartość stanowi co najmniej 10% kapitałów własnych emitenta. Ponadto łączna wysokość roszczeń we wszystkich toczących się na dzień 31 grudnia 2009 roku postępowaniach przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej dotyczących zobowiązań emitenta lub jednostki od niego zależnej również nie przekroczyła 10% kapitałów własnych emitenta.

Informacje na temat największych postępowań dotyczących zobowiązań warunkowych emitenta

1. Sprawa z powództwa Bank Leumi i Migdal Insurance Company przeciwko Bankowi o odszkodowanie

W chwili obecnej przeciwko BRE Bankowi w Sądzie w Jerozolimie toczy się postępowanie z powództwa Banku Leumi i towarzystwa ubezpieczeniowego ubezpieczającego Bank Leumi, Migdal Insurance Company, o odszkodowanie w wysokości 13,5 mln USD (co stanowi według średniego kursu NBP na dzień 31 grudnia 2009 roku kwotę 38,5 mln zł). Przedmiotowy proces początkowo toczył się z powództwa Art-B Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Eksport – Import w Katowicach, w likwidacji („Art-B”) przeciwko głównemu pozwanemu Bankowi Leumi, zaś BRE Bank był przyzowany przez Bank Leumi. Z uwagi na zawarcie ugody pomiędzy Art-B i Bankiem Leumi oraz Migdal Insurance Company, na mocy której Art-B otrzymał od Banku Leumi oraz Migdal Insurance Company kwotę 13,5 mln USD, Bank Leumi oraz Migdal Insurance Company żądają od BRE Banku zwrotu zapłaconej na rzecz Art-B kwoty 13,5 mln USD. Odpowiedzialność BRE Banku w stosunku do Banku Leumi oraz Migdal Insurance Company ma charakter regresowy.

2. Sprawa z powództwa syndyka masy upadłości Zakładów Mięśnych POZMEAT SA z siedzibą w Poznaniu („Pozmeat”) przeciwko Bankowi oraz Tele-Tech Investment Sp. z o.o. („TTI”)

Powództwo zostało wniesione w dniu 29 lipca 2005 roku przez syndyka masy upadłości Pozmeat przeciwko Bankowi oraz TTI. Wartość przedmiotu sporu wynosi 100 000 tys. zł. Przedmiotem roszczenia jest uznanie za bezskuteczne umów sprzedaży udziałów w kapitale zakładowym Garbary Sp. z o.o. („Garbary”) przez Pozmeat na rzecz TTI i następnie przez TTI na rzecz Banku. Spór koncentruje się na określeniu wartości użytkowania wieczystego gruntu wraz z posadowionymi na nim budynkami, stanowiących jedyny majątek spółki Garbary w dniu zawarcia transakcji zbycia udziałów w spółce Garbary przez Pozmeat (19 lipca 2001 roku). Sąd Okręgowy w Warszawie udzielił syndykowi zabezpieczenia poprzez zakazanie BRE Bankowi SA rozporządzania oraz obciążania udziałów w spółce Garbary.

W dniu 8 października 2008 roku Sąd wydał wyrok, w którym oddalił w całości powództwo syndyka. Syndyk wniósł apelację w dniu 8 grudnia 2008 roku. Apelacja została w dniu 1 grudnia 2009 roku oddalona.

3. Sprawa z powództwa Banku BPH SA („BPH”) przeciwko Garbarom

Powództwo zostało wniesione w dniu 17 lutego 2005 roku przez BPH. Wartość przedmiotu sporu określona została na kwotę 42 854 tys. zł. Przedmiotem sporu jest uznanie za bezskuteczne czynności związanych z zawiązaniem spółki Garbary oraz wniesieniem do niej aportu. Spór koncentruje się na określeniu wartości użytkowania wieczystego gruntu wraz z posadowionymi na nim budynkami, które zostały wniesione przez Pozmeat jako aport do spółki Garbary na pokrycie udziałów w kapitale zakładowym o wartości 100 000 tys. zł. W dniu 6 czerwca 2006 roku Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział IX Gospodarczy wydał wyrok oddalający w całości powództwo powoda. Od wyroku Sądu Okręgowego powód wniósł apelację. Sąd Apelacyjny w dniu 6 lutego 2007 roku oddalił apelację powoda. Powód wniósł od wyroku Sądu Apelacyjnego skargę kasacyjną. Sąd Najwyższy w dniu 2 października 2007 roku uchylił wyrok Sądu Apelacyjnego i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania. Po ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Apelacyjny w dniu 4 marca 2008 roku uchylił wyrok Sądu Okręgowego w Poznaniu i przekazał sprawę temu Sądowi do ponownego rozpoznania, przed którym postępowanie jest w toku.

4. Sprawa z powództwa Banku BPH SA przeciwko BRE Bank SA i Tele-Tech Investment Sp. z o.o.

Powództwo zostało wniesione w dniu 17 listopada 2007 roku przez BPH o zapłatę odszkodowania w kwocie 34 880 tys. zł z odsetkami ustawowymi od dnia 20 listopada 2004 roku do dnia zapłaty, z tytułu rzekomych czynów niedozwolonych polegających na tym, iż w sytuacji grożącej ZM Pozmeat SA niewypłacalności doszło do wyzbycia się przez ten podmiot na rzecz Tele-Tech Investment Sp. z o.o. istotnego składnika majątku w postaci wszystkich udziałów w kapitale zakładowym Garbary Sp. z o.o. (poprzednio Milenium Center Sp. z o.o.).

Sprawa została wszczęta przed Sądem Okręgowym w Warszawie. Sąd nie wyznaczył jeszcze pierwszej rozprawy w tej sprawie. W świetle treści pozwu, dochodzona tytułem odszkodowania kwota 34 880 tys. zł stanowi równowartość niezaspokojonej dotychczas w postępowaniu upadłościowym ZM Pozmeat SA wierzytelności z umowy kredytowej zawartej pomiędzy ZM Pozmeat SA i Bankiem BPH SA.

Pozwani złożyli odpowiedź na pozew, w której wnieśli o oddalenie powództwa ze względu na brak legitymacji czynnej po stronie powodowej. Na wypadek, gdyby Sąd Okręgowy nie podzielił argumentacji o braku legitymacji Banku BPH SA, pozwani odnieśli się merytorycznie do żądania pozwu, podnosząc, że ich zachowanie nie było bezprawne, oraz że powód nie wykazał, aby poniósł szkodę.

5. Roszczenia klientów Interbrok

Do dnia 25 lutego 2010 roku do Banku zwróciło się 85 osób, które były w przeszłości klientami spółki Interbrok Investment E. Drożdż i Spółka Spółka jawna (dalej zwana Interbrok), za pośrednictwem Sądu Rejonowego w Warszawie zaważało Bank do próby ugodowej na łączną kwotę 195 287 tys. zł. Ponadto do dnia 25 lutego 2010 roku wpłynęło do Banku 8 pozwów o odszkodowania byłych klientów Interbrok na łączną kwotę 800 tys. zł, z zastrzeżeniem iż roszczenia mogą ulec rozszerzeniu do łącznej kwoty 5 950 tys. zł. Powodowie zarzucają Bankowi pomocnictwo w sprzecznym z prawem działaniu Interbrok, które wyrządziło Powodom szkodę. We wszystkich sprawach Bank wnosi o oddalenie powództwa w całości, nie zgadzając się z zawartymi w pozwach zarzutami. Analiza prawna powyższych żądań wskazuje, iż brak jest istotnych przesłanek, które pozwalałyby na przyjęcie odpowiedzialności Banku w przedmiotowej sprawie. W związku z tym Grupa BRE Banku SA nie utworzyła rezerw na powyższe roszczenia. Sąd Okręgowy w Warszawie rozstrzygnął dwie z wymienionych spraw sądowych i w obu sprawach oddalił powództwo. Wyroki nie są prawomocne.

Na dzień 31 grudnia 2009 roku Bank nie prowadził postępowań toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej dotyczących wierzytelności emitenta lub jednostki od niego zależnej, których wartość stanowi co najmniej 10% kapitałów własnych emitenta. Natomiast łączna wysokość roszczeń we wszystkich toczących się na dzień 31 grudnia 2009 roku postępowaniach przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej dotyczących wierzytelności emitenta nie przekroczyła 10% kapitałów własnych emitenta.

Podatki

W dniach od 20 marca do 8 kwietnia 2009 roku w Banku została przeprowadzona przez pracowników Pierwszego Mazowieckiego Urzędu Skarbowego kontrola podatkowa w zakresie naliczania, deklarowania i odprowadzania zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2007 roku. W zakresie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

W dniach od 14 maja do 30 czerwca 2008 roku w Banku została przeprowadzona przez pracowników Pierwszego Mazowieckiego Urzędu Skarbowego kontrola podatkowa w zakresie prawidłowości rozliczeń z budżetem państwa z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2005 roku. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości mających znaczenie dla sprawozdania finansowego.

Organy podatkowe mogą przeprowadzać kontrole i weryfikować zapisy operacji gospodarczych ujętych w księgach rachunkowych w ciągu 5 lat od zakończenia roku podatkowego, w którym złożono deklaracje podatkowe, dokonać ustalenia dodatkowego zobowiązania podatkowego i nałożyć związane z tym kary. W opinii Zarządu nie istnieją okoliczności wskazujące na możliwość powstania istotnych zobowiązań podatkowych w tym zakresie.

37. Zobowiązania pozabilansowe

Zobowiązania pozabilansowe Banku obejmują:

(a) Zobowiązania do udzielenia kredytu

Kwoty oraz odpowiadające im terminy, w których Bank zobowiązany będzie do zrealizowania pozabilansowych zobowiązań finansowych poprzez udzielenie kredytów lub innych świadczeń pieniężnych, zostały zaprezentowane w tabeli poniżej.

(b) Gwarancje i inne produkty finansowe

Gwarancje zostały przedstawione w poniższej tabeli na podstawie najwcześniejszej umownej daty zapadalności.

(c) Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego

Poniższa tabela przedstawia zobowiązania pozabilansowe udzielone i otrzymane przez Bank oraz wartość nominalną otwartych transakcji pochodnych Banku na dzień 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku.

31.12.2009	Do 1 roku	Powyżej 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
I Zobowiązania warunkowe udzielone i otrzymane	10 693 933	1 543 428	674 325	12 911 686
Zobowiązania udzielone	10 383 878	1 406 220	437 085	12 227 183
1. Zobowiązania finansowe:	8 496 516	666 986	412 306	9 575 808
a) Zobowiązania do udzielenia kredytu	8 475 859	584 358	319 349	9 379 566
b) Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego	20 657	82 628	92 957	196 242
2. Gwarancje i inne produkty finansowe:	1 594 655	739 234	24 779	2 358 668
a) Akcepty bankowe	8 883	-	-	8 883
b) Gwarancje i akredytywy stand by	1 315 336	739 234	24 779	2 079 349
c) Gwarancje emisji	103 000	-	-	103 000
d) Akredytywy dokumentowe i handlowe	167 436	-	-	167 436
3. Pozostałe zobowiązania	292 707	-	-	292 707
Zobowiązania otrzymane:	310 055	137 208	237 240	684 503
a) Otrzymane zobowiązania finansowe	55 000	-	205 410	260 410
b) Otrzymane zobowiązania gwarancyjne	255 055	137 208	31 830	424 093
II Pochodne instrumenty finansowe	216 262 070	91 226 670	8 869 356	316 358 096
1. Instrumenty pochodne na stopę procentową	172 725 258	75 910 819	8 779 639	257 415 716
2. Walutowe instrumenty pochodne	42 026 771	15 174 649	89 717	57 291 137
3. Instrumenty pochodne na ryzyko rynkowe	1 510 041	141 202	-	1 651 243
Pozycje pozabilansowe razem	226 956 003	92 770 098	9 543 681	329 269 782

31.12.2008	Do 1 roku	Powyżej 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
I Zobowiązania warunkowe udzielone i otrzymane	14 999 251	2 627 593	1 349 838	18 976 682
Zobowiązania udzielone	14 669 870	2 440 485	1 308 691	18 419 046
1. Zobowiązania finansowe:	12 246 760	1 498 290	1 218 736	14 963 786
a) Zobowiązania do udzielenia kredytu	12 225 779	1 414 371	1 103 347	14 743 497
b) Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego	20 981	83 919	115 389	220 289
2. Gwarancje i inne produkty finansowe:	1 988 703	942 195	89 955	3 020 853
a) Akcepty bankowe	2 858	-	-	2 858
b) Gwarancje i akredytywy stand by	1 582 836	942 195	89 955	2 614 986
c) Gwarancje emisji	178 000	-	-	178 000
d) Akredytywy dokumentowe i handlowe	225 009	-	-	225 009
3. Pozostałe zobowiązania	434 407	-	-	434 407
Zobowiązania otrzymane:	329 381	187 108	41 147	557 636
a) Otrzymane zobowiązania finansowe	74 057	-	-	74 057
b) Otrzymane zobowiązania gwarancyjne	255 324	187 108	41 147	483 579
II Pochodne instrumenty finansowe	462 458 467	184 359 390	9 991 446	656 809 303
1. Instrumenty pochodne na stopę procentową	390 566 194	163 465 255	9 799 084	563 830 533
2. Walutowe instrumenty pochodne	70 838 841	20 549 759	192 362	91 580 962
3. Instrumenty pochodne na ryzyko rynkowe	1 053 432	344 376	-	1 397 808
Pozycje pozabilansowe razem	477 457 718	186 986 983	11 341 284	675 785 985

Wykazane powyżej zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego dotyczą w całości leasingu budynków.

Wartości nominalne instrumentów pochodnych zaprezentowane są w Nocie 20.

Lista emisji objętych gwarancją objęcia przez BRE Bank SA według stanu na 31 grudnia 2009 roku przedstawia się następująco:

	Emitent	Rodzaj gwarantowanych papierów	Kwota gwarancji w PLN	Informacja o powiązaniach finansowych, organizacyjnych i personalnych	Zbywalność papierów
1.	BRE.locum	Obligacje	68 000 000	Bank posiada 79,99% udziałów w spółce. W Radzie Nadzorczej spółki zasiada dwóch członków powiązanych z Grupą BRE Banku	Zbywalne
2.	ECHO Investment SA	Obligacje	35 000 000	brak	Zbywalne

Powyższe zestawienie nie obejmuje umów, które zobowiązywały do jednorazowego objęcia papierów wartościowych, a nadal obowiązują w zakresie obsługi tych papierów, prowadzenia ich ewidencji itp.

Na dzień 31 grudnia 2009 roku zobowiązania otrzymane przez BRE Bank SA wyniosły 684 503 tys. zł, z czego 260 410 tys. zł stanowiły kwoty przyznanych i niewykorzystanych kredytów z banków zagranicznych, a 424 093 tys. zł otrzymane gwarancje stanowiące zabezpieczenia udzielonych kredytów i gwarancji.

38. Aktywa zastawione

Na aktywach ustanawia się zabezpieczenia w związku z umowami odkupu zawartymi z innymi bankami oraz ustanawia się depozyty zabezpieczające w związku z zawarciem kontraktów typu futures, opcjami i członkostwem w giełdach. W banku centralnym utrzymuje się również depozyty stanowiące rezerwy obowiązkowe zgodnie z wymogami przepisów prawnych.

BRE Bank SA
Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych
Standardów Sprawozdawczości Finansowej za 2009 rok

(w tys. zł)

Aktywa zastawione, w tym:

- Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu (Nota 19)
- Lokacyjne papiery wartościowe (Nota 22)

Zobowiązanie z tytułu aktywów zastawionych, w tym:

- Transakcje sell buy back (Nota 29, 30)
- Fundusz ochrony środków gwarantowanych BFG

	31.12.2009	31.12.2008
3 513 782	3 443 989	
766 313	1 096 784	
2 747 469	2 347 205	
3 679 782	4 249 517	
3 517 524	4 098 076	
162 258	151 441	

W 2009 roku lokacyjne papiery wartościowe obejmują obligacje rządowe o wartości 347 397 tys. zł, będące przedmiotem zastawu jako zabezpieczenie kredytu otrzymanego z Europejskiego Banku Inwestycyjnego.

W 2008 roku Bank nie zastawił żadnych aktywów jako zabezpieczenie dla nowych kredytów, zaciągniętych na jego rzecz.

39. Zarejestrowany kapitał akcyjny

Łączna liczba akcji zwykłych na dzień 31 grudnia 2009 roku wyniosła 29 690 882 sztuk (31 grudnia 2008 roku 29 690 882 sztuk) o wartości nominalnej 4 zł na akcję. Wszystkie wyemitowane akcje są w pełni opłacone.

ZAREJESTROWANY KAPITAŁ AKCYJNY (STRUKTURA)								
Seria / emisja	Rodzaj akcji	Rodzaj uprzywilejowania akcji	Rodzaj ograniczenia praw do akcji	Liczba akcji	Wartość serii / emisji wg wartości nominalnej	Sposób pokrycia kapitału	Data rejestracji	Prawo do dywidendy (od daty)
11-12-86	zwykłe na okaziciela**	-	-	9 978 500	39 914 000	w całości opłacone gotówką	23-12-86	01-01-89
11-12-86	imiennie zwykłe**	-	-	21 500	86 000	w całości opłacone gotówką	23-12-86	01-01-89
20-10-93	zwykłe na okaziciela	-	-	2 500 000	10 000 000	w całości opłacone gotówką	04-03-94	01-01-94
18-10-94	zwykłe na okaziciela	-	-	2 000 000	8 000 000	w całości opłacone gotówką	17-02-95	01-01-95
28-05-97	zwykłe na okaziciela	-	-	4 500 000	18 000 000	w całości opłacone gotówką	10-10-97	10-10-97
27-05-98	zwykłe na okaziciela	-	-	3 800 000	15 200 000	w całości opłacone gotówką	20-08-98	01-01-99
24-05-00	zwykłe na okaziciela	-	-	170 500	682 000	w całości opłacone gotówką	15-09-00	01-01-01
21-04-04	zwykłe na okaziciela	-	-	5 742 625	22 970 500	w całości opłacone gotówką	30-06-04	01-01-04
21-05-03	zwykłe na okaziciela	-	-	2 355	9 420	w całości opłacone gotówką	05-07-05*	01-01-05
21-05-03	zwykłe na okaziciela	-	-	11 400	45 600	w całości opłacone gotówką	05-07-05*	01-01-05
21-05-03	zwykłe na okaziciela	-	-	37 164	148 656	w całości opłacone gotówką	11-08-05*	01-01-05
21-05-03	zwykłe na okaziciela	-	-	44 194	176 776	w całości opłacone gotówką	09-09-05*	01-01-05
21-05-03	zwykłe na okaziciela	-	-	60 670	242 680	w całości opłacone gotówką	18-10-05*	01-01-05
21-05-03	zwykłe na okaziciela	-	-	13 520	54 080	w całości opłacone gotówką	12-10-05*	01-01-05
21-05-03	zwykłe na okaziciela	-	-	4 815	19 260	w całości opłacone gotówką	14-11-05*	01-01-05
21-05-03	zwykłe na okaziciela	-	-	28 580	114 320	w całości opłacone gotówką	14-11-05*	01-01-05
21-05-03	zwykłe na okaziciela	-	-	53 399	213 596	w całości opłacone gotówką	08-12-05*	01-01-05
21-05-03	zwykłe na okaziciela	-	-	14 750	59 000	w całości opłacone gotówką	08-12-05*	01-01-05
21-05-03	zwykłe na okaziciela	-	-	53 320	213 280	w całości opłacone gotówką	10-01-06*	10-01-06*
21-05-03	zwykłe na okaziciela	-	-	3 040	12 160	w całości opłacone gotówką	10-01-06*	10-01-06*
21-05-03	zwykłe na okaziciela	-	-	46 230	184 920	w całości opłacone gotówką	08-02-06*	08-02-06*
21-05-03	zwykłe na okaziciela	-	-	19 700	78 800	w całości opłacone gotówką	08-02-06*	08-02-06*
21-05-03	zwykłe na okaziciela	-	-	92 015	368 060	w całości opłacone gotówką	09-03-06*	09-03-06*
21-05-03	zwykłe na okaziciela	-	-	19 159	76 636	w całości opłacone gotówką	09-03-06*	09-03-06*
21-05-03	zwykłe na okaziciela	-	-	8 357	33 428	w całości opłacone gotówką	11-04-06*	11-04-06*
21-05-03	zwykłe na okaziciela	-	-	800	3 200	w całości opłacone gotówką	11-04-06*	11-04-06*
21-05-03	zwykłe na okaziciela	-	-	108 194	432 776	w całości opłacone gotówką	16-05-06*	16-05-06*
21-05-03	zwykłe na okaziciela	-	-	20 541	82 164	w całości opłacone gotówką	16-05-06*	16-05-06*
21-05-03	zwykłe na okaziciela	-	-	17 000	68 000	w całości opłacone gotówką	09-06-06*	09-06-06*
21-05-03	zwykłe na okaziciela	-	-	2 619	10 476	w całości opłacone gotówką	09-06-06*	09-06-06*
21-05-03	zwykłe na okaziciela	-	-	33 007	132 028	w całości opłacone gotówką	10-07-06*	10-07-06*
21-05-03	zwykłe na okaziciela	-	-	2 730	10 920	w całości opłacone gotówką	10-07-06*	10-07-06*
21-05-03	zwykłe na okaziciela	-	-	48 122	192 488	w całości opłacone gotówką	09-08-06*	09-08-06*
21-05-03	zwykłe na okaziciela	-	-	700	2 800	w całości opłacone gotówką	12-09-06*	12-09-06*
21-05-03	zwykłe na okaziciela	-	-	3 430	13 720	w całości opłacone gotówką	11-10-06*	11-10-06*
21-05-03	zwykłe na okaziciela	-	-	38 094	152 376	w całości opłacone gotówką	10-11-06*	10-11-06*
21-05-03	zwykłe na okaziciela	-	-	15 005	60 020	w całości opłacone gotówką	08-12-06*	08-12-06*
21-05-03	zwykłe na okaziciela	-	-	800	3 200	w całości opłacone gotówką	10-01-07*	10-01-07*
21-05-03	zwykłe na okaziciela	-	-	200	800	w całości opłacone gotówką	16-02-07*	16-02-07*
21-05-03	zwykłe na okaziciela	-	-	1 150	4 600	w całości opłacone gotówką	09-03-07*	09-03-07*
21-05-03	zwykłe na okaziciela	-	-	9 585	38 340	w całości opłacone gotówką	09-03-07*	09-03-07*
21-05-03	zwykłe na okaziciela	-	-	600	2 400	w całości opłacone gotówką	11-04-07*	11-04-07*
21-05-03	zwykłe na okaziciela	-	-	32 964	131 856	w całości opłacone gotówką	17-05-07*	17-05-07*
21-05-03	zwykłe na okaziciela	-	-	2 700	10 800	w całości opłacone gotówką	15-06-07*	15-06-07*
21-05-03	zwykłe na okaziciela	-	-	8 640	34 560	w całości opłacone gotówką	12-07-07*	12-07-07*
21-05-03	zwykłe na okaziciela	-	-	41 898	167 592	w całości opłacone gotówką	14-08-07*	14-08-07*
21-05-03	zwykłe na okaziciela	-	-	400	1 600	w całości opłacone gotówką	14-09-07*	14-09-07*
21-05-03	zwykłe na okaziciela	-	-	2 540	10 160	w całości opłacone gotówką	11-10-07*	11-10-07*
21-05-03	zwykłe na okaziciela	-	-	30 807	123 228	w całości opłacone gotówką	15-11-07*	15-11-07*
21-05-03	zwykłe na okaziciela	-	-	12 349	49 396	w całości opłacone gotówką	13-12-07*	13-12-07*
21-05-03	zwykłe na okaziciela	-	-	700	2 800	w całości opłacone gotówką	13-02-08*	13-02-08*
21-05-03	zwykłe na okaziciela	-	-	2 410	9 640	w całości opłacone gotówką	19-03-08*	19-03-08*
21-05-03	zwykłe na okaziciela	-	-	650	2 600	w całości opłacone gotówką	15-04-08*	15-04-08*
21-05-03	zwykłe na okaziciela	-	-	18 609	74 436	w całości opłacone gotówką	19-05-08*	19-05-08*
21-05-03	zwykłe na okaziciela	-	-	4 900	19 600	w całości opłacone gotówką	13-06-08*	13-06-08*
21-05-03	zwykłe na okaziciela	-	-	2 945	11 780	w całości opłacone gotówką	10-07-08*	10-07-08*
Liczba akcji, razem				29 690 882				
Zarejestrowany kapitał akcyjny, razem					118 763 528			
Wartość nominalna jednej akcji (w zł)				4				

* Daty rejestracji akcji w KDPW S.A.
 ** Stan akcji na dzień bilansowy

Akcjonariuszem posiadającym powyżej 5% kapitału zakładowego i ogółu głosów na walnym zgromadzeniu jest Commerzbank Auslandsbanken Holding AG, który na dzień 31 grudnia 2009 roku posiadał 69,7847% kapitału zakładowego i głosów na walnym zgromadzeniu BRE Banku SA (na dzień 31 grudnia 2008 roku – 69,7847%).

W 2009 roku nastąpiły zmiany w strukturze własności znacznych pakietów akcji Banku.

Zgodnie z zawiadomieniem przesłanym BRE Bankowi w dniu 7 listopada 2008 roku, Bank poinformował raportem bieżącym 139/2008, iż Commercial Union Otwarty Fundusz Emerytalny BPH CU WBK posiadał 1 498 598 akcji BRE Banku, które obecnie stanowią 5,05% kapitału zakładowego BRE Banku SA i uprawniają do wykonywania 1 498 598 głosów na walnym zgromadzeniu BRE Banku SA, co obecnie stanowi 5,05 % ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu BRE Banku SA.

Zgodnie z zawiadomieniem z dnia 11 sierpnia 2009 roku przesłanym BRE Bankowi przez ING Powszechnie Towarzystwo Emerytalne SA, Bank poinformował raportem bieżącym 44/2009, iż ING Otwarty Fundusz Emerytalny zmniejszył stan posiadania akcji BRE Banku SA do 1 474 015 akcji BRE Banku, które obecnie stanowią 4,96% kapitału zakładowego BRE Banku SA i uprawniają do wykonywania 1 474 015 głosów na walnym zgromadzeniu BRE Banku SA, co obecnie stanowi 4,96 % ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu BRE Banku SA.

Zgodnie z zawiadomieniem z dnia 23 listopada 2009 roku przesłanym BRE Bankowi przez Aviva Powszechnie Towarzystwo Emerytalne Aviva BZ WBK SA, Bank poinformował raportem bieżącym 56/2009, iż Aviva Powszechnie Towarzystwo Emerytalne Aviva BZ WBK (dawniej Commercial Union Otwarty Fundusz Emerytalny BPH CU WBK) zmniejszył stan posiadania akcji BRE Banku SA do 1 463 873 akcji BRE Banku, które obecnie stanowią 4,93% kapitału zakładowego BRE Banku SA i uprawniają do wykonywania 1 463 873 głosów na walnym zgromadzeniu BRE Banku SA, co obecnie stanowi 4,93 % ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu BRE Banku SA.

40. Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej

Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej tworzony jest z nadwyżki osiągniętej przy emisji akcji powyżej wartości nominalnej pozostałej po pokryciu kosztów emisji, z przeznaczeniem na pokrycie strat bilansowych, jakie mogą wynikać w związku z działalnością Banku.

Zwiększenie kapitału zapasowego w 2008 roku wynika z realizacji programów opcji pracowniczych. Szczegółowe informacje o programach opcji zaprezentowane są w Nocie 41.

41. Zyski zatrzymane

Zyski zatrzymane obejmują pozostały kapitał zapasowy, pozostałe kapitały rezerwowe, fundusz ryzyka ogólnego, niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych oraz wynik roku bieżącego.

Pozostały kapitał zapasowy, pozostały kapitał rezerwowy i fundusz ryzyka ogólnego tworzone są z odpisów z zysku i są przeznaczone na cele określone w statucie lub innych przepisach prawa.

	31.12.2009	31.12.2008
Pozostały kapitał zapasowy	1 603 654	874 123
Pozostałe kapitały rezerwowe	8 442	12 113
Fundusz ryzyka ogólnego	708 000	608 000
Wynik roku bieżącego	57 143	829 531
Zyski zatrzymane, razem	2 377 239	2 323 767

Zgodnie z polskimi przepisami prawa 8% zysku netto banku przenosi się na niepodlegający podziałowi kapitał zapasowy tworzony ustawowo, aż do czasu, gdy osiągnie on poziom jednej trzeciej kapitału akcyjnego banku.

Dodatkowo Bank przenosi część zysku netto na fundusz ryzyka ogólnego na pokrycie nieprzewidzianych ryzyk oraz przyszłych strat. Fundusz ryzyka ogólnego podlega podziałowi wyłącznie za zgodą akcjonariuszy wyrażoną w trakcie walnego zgromadzenia.

Opcje na akcje

Od 1 stycznia 2007 roku do 31 grudnia 2008 roku Bank prowadził dwa programy opcyjnie. Zostały one wycenione zgodnie ze standardem MSSF 2. Ponadto, w dniu 27 października 2008 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Banku wydało zgodę na rozpoczęcie nowego programu opcyjnego dla kluczowej kadry Grupy BRE Banku począwszy od 2009 roku.

Program opcji pracowniczych z 2003 roku

Opcje na akcje przyznane były członkom kierownictwa BRE Banku SA w celach motywacyjnych. W celu realizacji opcji następowały nowe emisje akcji BRE Banku SA.

Opcje na akcje w wysokości 471 300 sztuk zostały przyznane 15 października 2003 roku po cenie emisyjnej 96,16 zł za jedną akcję i wygasły 30 czerwca 2008 roku. Na dzień 31 lipca 2004 roku zostało przyznane kolejne 21 700 opcji. Na dzień 1 lipca 2005 roku przyznano pozostałe 7 000 opcji. Program zakładał całkowitą pulę 500 000 opcji, z czego na Zarząd przypadło 175 000 opcji, a na pozostały personel kierowniczy przypadło 325 000 opcji. Opcje zostały wycenione do wartości godziwej.

Nabycie opcji było odpłatne i wynosiło 0,1% ceny emisyjnej akcji. Opcje były rozdzielane proporcjonalnie w wysokości 20%, co rok z góry począwszy od 15 października 2003 roku aż do 30 czerwca 2007 roku. Opcje mogły

być realizowane nie wcześniej niż 1 czerwca 2005 roku i nie później niż 30 czerwca 2008 roku w odniesieniu do nabytych już opcji. Opcje nie były zbywalne. Program zakończył się w dniu 30 czerwca 2008 roku.

Poniższa tabela przedstawia zmiany w liczbie wyemitowanych opcji na akcje w ramach aktywnego do dnia 30 czerwca 2008 roku programu opcyjnego.

	31.12.2009	31.12.2008
Stan na początek okresu	-	29 464
Przyznane	-	-
Zrealizowane	-	29 364
Wygasłe	-	100
Stan na koniec okresu	-	-
możliwe do wykonania na koniec okresu	-	-

Do dnia 30 czerwca 2008 roku wszystkie opcje zostały zrealizowane, z wyjątkiem 100 opcji które nie zostały nabyte i wygasły.

Do dnia 31 grudnia 2008 roku wyemitowano łącznie 499 900 akcji związanych z realizacją programu opcji pracowniczych.

Opcje zrealizowane w 2008 roku w ramach tego programu opcyjnego spowodowały emisję 30 214 akcji (w 2007 roku – 144 633 akcje). W 2008 roku średnia ważona giełdowa cena akcji na dzień realizacji opcji wyniosła 390,05 zł za jedną akcję (w 2007 roku średnia ważona giełdowa cena akcji na dzień realizacji opcji wyniosła 491,54 zł za jedną akcję).

Wartość godziwa opcji przyznanych na dzień 15 października 2003 roku, określona przy użyciu modelu wyceny Black-Scholes'a, wyniosła 45,57 zł na 1 opcję. Wartość godziwa opcji przyznanych na dzień 31 lipca 2004 roku, określona również przy użyciu modelu Black-Scholes'a, wyniosła 40,15 zł na 1 opcję. Na wybór modelu przyjętego do wyceny istotny wpływ miały warunki programu. Zmienność akcji BRE Banku była obliczana estymatorem odchylenia standardowego na próbkę 252 notowań (rok wstecz) oraz stopą procentową liczoną na podstawie stóp zerokuponowych kapitalizowanych w sposób ciągły tak, jak wymaga tego model Black-Scholes'a, które zostały wyznaczone ze struktury stóp procentowych obowiązujących w dniu wyceny.

Program motywacyjny dla Członków Zarządu Banku z 2008 roku

W dniu 14 marca 2008 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie BRE Banku, podejmując stosowną uchwałę, wyraziło zgodę na przeprowadzenie przez BRE Bank programu motywacyjnego dla Członków Zarządu Banku. W ramach programu Członkowie Zarządu Banku uzyskają możliwość objęcia obligacji z prawem pierwszeństwa do objęcia akcji Banku oraz objęcia akcji jednostki dominującej najwyższego szczebla, Commerzbanku AG.

W związku z realizacją programu, w części dotyczącej akcji BRE Banku, kapitał zakładowy Banku zostanie warunkowo podwyższony o kwotę 2 200 000 złotych w drodze emisji 550 000 sztuk akcji zwykłych na okaziciela. W związku z realizacją programu Bank wyemituje 550 000 sztuk obligacji z prawem pierwszeństwa objęcia akcji Banku, w dziesięciu seriach (od C1 do C10) po 55 000 sztuk, po cenie emisyjnej wynoszącej 0,01 złoty. Obligacje będą mogły być nabywane przez osoby uprawnione w latach 2010 – 2018, pod warunkiem kontynuowania zatrudnienia, z zastrzeżeniem, że w szczególnych przypadkach obligacje serii C1 będą mogły być nabywane w 2009 roku. Wynikające z obligacji prawo do objęcia akcji w ramach warunkowego podwyższenia kapitału, może być realizowane przez osoby uprawnione w okresie od nabycia obligacji do dnia 31 grudnia 2018 roku. Cena emisyjna jednej akcji obejmowanej w ramach programu będzie równa cenie nominalnej i będzie wynosiła 4 złote.

Uzyskanie prawa do nabycia obligacji oraz liczba obligacji są uzależnione od poziomu realizacji następujących warunków: indywidualnej oceny osoby uprawnionej przez Radę Nadzorczą, wysokości współczynnika zwrotu z kapitału ROE netto w roku obrotowym, za który akcje są przyznawane oraz wykonania dla danego roku finansowego skonsolidowanego zysku brutto Grupy BRE Banku lub skonsolidowanego zysku brutto poszczególnych linii biznesowych Grupy BRE Banku.

Ponadto w ramach programu motywacyjnego Członkowie Zarządu Banku uzyskają możliwość objęcia akcji Commerzbanku AG. Akcje te zostaną przekazane Członkom Zarządu przez BRE Bank. Uzyskanie prawa do nabycia akcji oraz wartość przekazanych akcji jest również uzależnione od poziomu realizacji warunków wymienionych powyżej. Natomiast liczba przyznanych akcji Commerzbanku będzie uzależniona od ceny rynkowej tych akcji w okresie 30 dni przed datą ich przyznania w latach 2010 – 2018.

W roku 2008 koszty funkcjonowania programu zostały oszacowane w oparciu o wartości godziwe opcji na akcje BRE Banku oraz opcji na akcje Commerzbanku, wycenione na początkowy moment obowiązywania programu przy użyciu symulacji Monte Carlo.

W bieżącym okresie sprawozdawczym Bank zmodyfikował zasady wyceny programu motywacyjnego dla Członków Zarządu Banku i począwszy od 2009 roku kalkuluje koszty funkcjonowania programu w oparciu o przewidywaną wartość programu w ciągu jednej kadencji Zarządu. Koszty programu obciążają rachunek zysków i strat

poszczególnych okresów sprawozdawczych zgodnie z przewidywanym schematem nabywania uprawnień w poszczególnych latach w korespondencji z pozostałymi kapitałami rezerwowymi (część programu dotycząca akcji BRE Banku) lub pozostałymi zobowiązaniami (część programu dotycząca akcji Commerzbanku). Koszty szacowane są począwszy od dnia objęcia funkcji przez Członka Zarządu, na podstawie przewidywanego wykonania warunków umożliwiających uzyskanie prawa do nabycia obligacji i akcji BRE Banku oraz akcji Commerzbanku a szacunek kosztów aktualizowany jest na koniec każdego roku w oparciu o faktyczną realizację warunków oraz ewentualne zmiany w przewidywanym ich wykonaniu w kolejnych latach.

Na wybór modelu przyjętego do wyceny istotny wpływ miały warunki programu.

Poniższa tabela przedstawia zmiany stanu pozostałych kapitałów rezerwowych powstałych w związku z opisanymi powyżej programami motywacyjnymi.

	31.12.2009	31.12.2008
Program opcyjny zakończony 30 czerwca 2008 roku		
Stan na początek okresu	-	1 346
- wartość świadczonych usług (Nota 11)	-	-
- rozliczenie zrealizowanych opcji	-	(1 346)
Stan na koniec okresu	-	-
Nowy program motywacyjny		
Stan na początek okresu	12 113	-
- wartość świadczonych usług (Nota 11)	(3 671)	12 113
- rozliczenie zrealizowanych opcji	-	-
Stan na koniec okresu	8 442	12 113
Stan na koniec okresu razem	8 442	12 113

Nowy program motywacyjny dla Zarządu Banku, w części odnoszącej się do akcji Commerzbanku nie ma wpływu na stan pozostałych kapitałów rezerwowych, jako że jego koszt jest księgowany w rachunku zysków i strat w korespondencji ze zobowiązaniami. Wartość świadczonych usług przypadających na tę część programu wyniosła 6 785 tys. zł w 2008 roku (Nota 11).

Program motywacyjny dla kluczowej kadry Grupy BRE Banku z 2008 roku

W dniu 27 października 2008 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Banku przyjęło program motywacyjny dla kluczowej kadry Grupy BRE Banku.

Celem wprowadzenia programu jest powiązanie znaczącej części wynagrodzenia kluczowej kadry z wartością Banku i interesem akcjonariuszy, poprzez długoterminowe budowanie wartości Banku, zwiększenie efektywności działania Banku i Grupy oraz stabilizacja kadry menedżerskiej, dzięki wzbogaceniu pakietu wynagradzania o element długoterminowy zachowujący wartość, zarówno w okresie dekonjunktury jak i koniunktury na rynku.

Uczestnicy programu to:

- Członkowie zarządów kluczowych spółek zależnych Grupy BRE Banku,
- Dyrektorzy Banku,
- przedstawiciele kluczowej kadry.

Są to osoby odpowiedzialne za podejmowanie decyzji, które w istotny sposób wpływają na realizację strategii określonej przez Zarząd Banku, wyniki Grupy, trwałość i bezpieczeństwo prowadzenia biznesu oraz rozwój i tworzenie wartości dodanej organizacji.

Maksymalna wielkość programu to 700 000 akcji. Realizacja programu będzie rozłożona na 10 lat (2009-2019). Decyzja o uruchomieniu programu została przesunięta na 2010 rok.

42. Inne pozycje kapitału własnego

	31.12.2009	31.12.2008
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	(2 609)	(10 610)
Niezrealizowane zyski (dodatnie różnice kursowe)	20 227	10 313
Niezrealizowane straty (ujemne różnice kursowe)	(22 836)	(20 923)
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	(82 687)	(210 693)
Niezrealizowane zyski na instrumentach dłużnych	12 679	7 428
Niezrealizowane straty na instrumentach dłużnych	(174 977)	(245 062)
Niezrealizowane zyski na instrumentach kapitałowych	77 118	1 886
Podatek odroczoney	2 493	25 055
Inne pozycje kapitału własnego razem	(85 296)	(221 303)

Wzrost wyceny portfela papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży w 2009 w stosunku do wyceny na koniec 2008 roku związany był przede wszystkim ze wzrostem wartości posiadanych przez Bank papierów skarbowych zmiennokuponowych. Znaczny wpływ na wzrost wyceny portfela miał wzrost cen rynkowych papierów dłużnych wyemitowanych przez banki zagraniczne, co było skutkiem poprawy nastrojów na rynkach finansowych, wzrostem zaufania do sektora bankowego oraz obniżeniem spreadów kredytowych. Dodatkowo do wzrostu wyceny przyczynił się wykup zerokuponowych papierów skarbowych, które na koniec 2008 roku wykazywały wartość ujemną oraz wzrost wyceny bonów skarbowych nabytych na portfel Banku w 2009 roku, jako skutek spadku stóp procentowych. Pozywny efekt wymienionych czynników był po części zniwelowany przez ujemną wycenę długoterminowych papierów skarbowych o stałym oprocentowaniu.

Z innych pozycji kapitału własnego została wyksięgowana i odniesiona na rachunek zysków i strat łączna kwota zysku netto w wysokości 50 165 tys. zł, stanowiąca saldo zwyżek/zniżek wartości papierów (certyfikatów inwestycyjnych, obligacji, bonów skarbowych i akcji) sprzedanych w 2009 roku (31 grudnia 2008 r. zysk netto 138 620 tys. zł), (Nota 15 i 22).

Największy wpływ na wielkość niezrealizowanych zysków na instrumentach kapitałowych na koniec 2009 roku miało przeszacowanie akcji PZU SA do wartości godziwej w IV kwartale 2009 roku, wniesienie 651 660 akcji PZU SA w dniu 5 listopada 2009 roku do BRE GOLD Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych w zamian za objęte certyfikaty inwestycyjne, a następnie umorzenie części tych certyfikatów w dniu 31 grudnia 2009 roku oraz wycena pozostałych certyfikatów na dzień 31 grudnia 2009 roku. Na skutek powyższych zdarzeń niezrealizowane zyski na instrumentach kapitałowych wzrosły w ciągu 2009 roku o kwotę netto 59 889 tys. zł.

Największy wpływ na zmianę stanu innych pozycji kapitału własnego w 2008 roku miało przeniesienie do rachunku zysków i strat wyceny akcji Vectra SA, w związku z transakcją sprzedaży akcji, która miała miejsce w dniu 25 stycznia 2008 roku (reklasyfikacja do zysków na instrumentach kapitałowych w rachunku zysków i strat w kwocie 139 073 tys. zł), (Nota 15 i 22).

43. Dywidenda na akcję

W dniu 1 marca 2010 roku Zarząd BRE Banku SA podjął uchwałę o przedłożeniu do rozpatrzenia przez XXIII Zwyczajne Walne Zgromadzenie wniosku o nie wypłacaniu dywidendy dla akcjonariuszy za rok 2009. Wniosek Zarządu zostanie przedłożony do oceny Radzie Nadzorczej Banku.

Rekomendacja Zarządu związana jest z kontynuacją polityki rozwoju Grupy BRE Banku i intensywnej ekspansji na rynku usług finansowych, a w konsekwencji koniecznością utrzymywania stabilnej bazy kapitałowej.

44. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Dla potrzeb rachunku przepływów pieniężnych saldo środków pieniężnych i ekwiwalentów środków pieniężnych zawiera następujące salda o terminie zapadalności krótszym niż trzy miesiące.

	31.12.2009	31.12.2008
Kasa, operacje z bankiem centralnym (Nota 16)	3 771 992	2 491 851
Weksle uprawnione do redyskonta w banku centralnym	9 134	9 238
Należności od banków (Nota 18)	1 522 425	4 341 668
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu (Nota 19)	1 230 639	1 670 506
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych, razem	6 534 190	8 513 263

45. Transakcje z podmiotami powiązаныmi

BRE Bank SA jest jednostką dominującą Grupy BRE Banku SA, a Commerzbank AG jest jednostką dominującą najwyższego szczebla. Bezpośrednią jednostką dominującą wobec BRE Banku SA jest Commerzbank Auslandsbanken Holding AG, spółka w 100% zależna od Commerzbank AG.

Wszystkie transakcje pomiędzy Bankiem a podmiotami powiązanymi były transakcjami typowymi i rutynowymi, zawartymi na warunkach rynkowych, a ich charakter i warunki wynikały z bieżącej działalności operacyjnej, prowadzonej przez Bank. Transakcje z podmiotami powiązanymi przeprowadzone w ramach zwykłej działalności operacyjnej obejmują kredyty, depozyty oraz transakcje w walutach obcych.

- W okresie od 15 maja do 22 czerwca 2009 roku BRE Bank zawarł dwie umowy z BRE Bankiem Hipotecznym („BBH”), podmiotem pośrednio zależnym od Banku, których łączna wartość wynosiła 550 000 tys. zł. Większą z umów była umowa z dnia 22 czerwca 2009 roku w sprawie subemisji usługowej. W ramach tej umowy Bank objął w dniu 24 czerwca 2009 roku 3-letnie hipoteczne listy zastawne wyemitowane przez BBH na kwotę 300 000 tys. zł.
- W dniu 13 października 2009 roku BRE Bank SA zawarł z Commerzbank AG, jednostką dominującą najwyższego szczebla, umowę dotyczącą trybu i zasad sprzedaży przedsiębiorstwa bankowego Commerzbank AG SA Oddział w Polsce (dawny Oddział Dresdner Banku AG w Polsce) (Oddział) na rzecz BRE Banku SA. W dniu 14 października 2009 roku BRE Bank SA złożył wniosek do Komisji Nadzoru Finansowego o wyrażenie zgody na nabycie przedsiębiorstwa bankowego Oddziału.
- W dniu 10 listopada 2009 roku pomiędzy BRE Bankiem i Commerzbank AG została zawarta umowa, na podstawie której w dniu 16 listopada 2009 roku BRE Bank otrzymał pożyczkę w wysokości 100 000 tys. USD (274 000 tys. zł według kursu średniego NBP z dnia 16 listopada 2009 roku) z przeznaczeniem na zaspokojenie ogólnych potrzeb finansowych Banku.
- W dniu 16 listopada 2009 roku, na podstawie umowy zawartej przez BRE Bank z Commerzbank AG, BRE Bank otrzymał pożyczkę w wysokości 280 000 tys. CHF (760 648 tys. zł według kursu średniego NBP z dnia 16 listopada 2009 roku) z przeznaczeniem na zaspokojenie ogólnych potrzeb finansowych Banku.

We wszystkich prezentowanych okresach nie wystąpiły transakcje wzajemne z bezpośrednią jednostką dominującą BRE Banku.

Wartości transakcji, tj.: salda należności i zobowiązań oraz związane z nimi koszty i przychody według stanu na dzień 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku przedstawiają poniższe zestawienia:

BRE Bank SA
Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych
Standardów Sprawozdawczości Finansowej za 2009 rok

(w tys. zł)

Dane liczbowe dotyczące transakcji ze spółkami powiązаныmi (w tys. zł) na dzień 31 grudnia 2009 r.

L.p.	Nazwa spółki	Sprawozdanie z sytuacji finansowej		Rachunek zysków i strat				Zobowiązania warunkowe udzielone i otrzymane	
		Należności	Zobowiązania	Przychody z tytułu odsetek	Koszty z tytułu odsetek	Przychody z tytułu prowizji	Koszty z tytułu prowizji	Zobowiązania udzielone	Zobowiązania otrzymane
Jednostki zależne									
1	AMBRESA Sp. z o.o.	-	688	-	-	2	-	-	-
2	Aspiro (dawniej emFinanse Sp. z o.o.)	4 451	19 879	-	-	-	(41 311)	-	-
3	BRE Bank Hipoteczny SA *)	940 697	6 765	52 386	-	-	-	268 679	-
4	BRE Corporate Finance SA	-	-	-	-	-	-	-	-
5	BRE Finance France SA	-	-	-	(1 517)	-	-	-	-
6	BRE Holding Sp. z o.o.	-	2 621	-	-	-	-	-	-
7	BRE Leasing Sp. z o.o. *)	995 364	33 279	12 879	(2 658)	-	-	120 655	-
8	BRE.Iocum SA	116 676	-	7 941	-	-	-	68 000	-
9	BRELINVEST Sp. z o.o. Fly 2 Sp. komandytowa	-	775	-	(3)	1	-	-	-
10	BRE Systems Sp. z o.o. (dawniej Service Point Sp. z o.o.)	-	2 469	17	(2)	30	-	1 000	-
11	BRE Ubezpieczenia TUIR SA (dawniej BRE Ubezpieczenia TU SA)	11 254	26 148	-	-	65 204	(8 949)	-	-
12	BRE Wealth Management SA	-	6 947	-	-	-	-	-	-
13	Centrum Rozliczeń i Informacji CERI Sp. z o.o.	22 780	16 578	-	-	-	(26 353)	-	-
14	Dom Inwestycyjny BRE Bank SA	15 095	514 156	-	(22 403)	13 266	(7 853)	30 673	-
15	Garbary Sp. z o.o.	-	-	-	-	-	-	6 300	-
16	Polfactor SA *)	382 191	48 726	15 495	-	-	-	82 565	-
17	Tele-Tech Investment Sp. z o.o.	57 274	-	6 460	-	-	-	-	-
Grupa Kapitałowa Commerzbank AG (Grupa Dominująca Najwyższego Szczebla)		311 900	19 394 631	13 019	(314 090)	-	-	782 779	171 656

BRE Bank SA
Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych
Standardów Sprawozdawczości Finansowej za 2009 rok

(w tys. zł)

Dane liczbowe dotyczące transakcji ze spółkami powiązаныmi (w tys. zł) na dzień 31 grudnia 2008 r.

L.p.	Nazwa spółki	Sprawozdanie z sytuacji finansowej		Rachunek zysków i strat				Zobowiązania warunkowe udzielone i otrzymane	
		Należności	Zobowiązania	Przychody z tytułu odsetek	Koszty z tytułu odsetek	Przychody z tytułu prowizji	Koszty z tytułu prowizji	Zobowiązania udzielone	Zobowiązania otrzymane
Jednostki zależne									
1	AMBRESA Sp. z o.o.	-	847	-	-	2	-	-	-
2	BRE Bank Hipoteczny SA *)	696 622	56 877	37 093	-	-	-	269 046	-
3	BRE Corporate Finance SA	-	-	-	-	-	-	1 573	-
4	BRE Finance France SA	-	17 577	-	(18 993)	-	-	29 980	-
5	BRE Holding Sp. z o.o.	-	11 743	-	-	-	-	-	-
6	BRE Leasing Sp. z o.o. *)	206 293	46 229	11 030	(2 738)	-	-	102 375	-
7	BRE Ubezpieczenia TU SA	16 776	38 933	-	-	121 032	(11 338)	-	-
8	BRE Wealth Management SA	-	3 972	-	-	1 881	-	-	-
9	BRE.locum SA	151 109	-	9 881	-	-	-	28 000	-
10	BRELINVEST Sp. z o.o. Fly 2 Sp. komandytowa	-	715	-	(1)	1	-	-	-
11	Centrum Rozliczeń i Informacji CERI Sp. z o.o.	20 000	37 937	-	-	-	(26 352)	3 000	-
12	Dom Inwestycyjny BRE Bank SA	-	299 009	-	(21 468)	7 302	(3 961)	50 000	-
13	emFinanse Sp. z o.o.	-	-	-	-	-	(4 496)	-	-
14	Intermarket Bank AG	-	-	3 889	-	-	-	-	-
15	Polfactor SA *)	347 181	3 464	19 614	-	-	-	53 232	-
16	BRE Systems Sp. z o.o. (dawniej Service Point Sp. z o.o.)	-	150	9	(6)	17	-	1 000	-
17	Tele-Tech Investment Sp. z o.o.	51 972	-	5 563	-	-	-	-	-
Jednostki stowarzyszone									
	Xtrade SA	-	34	-	(4)	7	-	-	-
	Grupa Kapitałowa Commerzbank AG (Grupa Dominująca Najwyższego Szczebla)	1 834 878	24 587 002	38 424	(549 414)	-	-	580 504	557 636

*) BRE Bank SA posiada udziały w spółkach poprzez spółkę BRE Holding Sp. z o.o. w 100% zależną od Banku

W związku z przeprowadzoną restrukturyzacją spółki emFinanse, w drugiej połowie 2008 roku została utworzona rezerwa na zaangażowanie kredytowe w kwocie 5 320 tys. zł. Z dniem 15 lipca 2008 roku rezerwa na zaangażowanie kredytowe została przeksięgowana na rezerwę na udziały w rezultacie konwersji zadłużenia Spółki na kapitał.

Poniższa tabela przedstawia wartości transakcji Banku z Członkami Zarządu Banku i Spółek oraz kluczowym personelem kierowniczym Grupy.

(w tys. zł)	Członkowie organu zarządzającego Banku i kluczowy personel kierowniczy	
	31.12.2009	31.12.2008
Stan na koniec okresu		
Kredyty udzielone	4 262	6 731
Depozyty otrzymane	18 146	11 704
Koszt odsetek od depozytów	(451)	(352)
Przychody z tytułu odsetek, opłat i prowizji	92	250
Wynagrodzenie Członków organu zarządzającego i kluczowego personelu kierowniczego	31 460	41 379

Wynagrodzenie Członków Zarządu Banku

Zarząd BRE Banku pracuje w siedmioosobowym składzie, który na koniec 2009 roku przedstawiał się następująco:

1. Mariusz Grendowicz – Prezes Zarządu, Dyrektor Generalny Banku,
2. Wiesław Thor – Wiceprezes Zarządu, Dyrektor Banku ds. Zarządzania Ryzykiem,
3. Karin Katerbau – Wiceprezes Zarządu, Dyrektor Banku ds. Finansów,
4. Przemysław Gdański – Członek Zarządu, Dyrektor Banku ds. Bankowości Korporacyjnej,
5. Hans-Dieter Kemler – Członek Zarządu, Dyrektor Banku ds. Bankowości Inwestycyjnej,
6. Jarosław Mastalerz – Członek Zarządu, Dyrektor Banku ds. Bankowości Detalicznej,
7. Christian Rhino – Członek Zarządu, Dyrektor Banku ds. Operacji i Informatyki.

W dniu 10 czerwca 2009 roku Pan Bernd Loewen, Członek Zarządu BRE Banku SA, złożył ostateczną rezygnację z pełnionej funkcji z dniem 1 lipca 2009 roku.

Uchwałą Rady Nadzorczej BRE Banku SA z dnia 10 lipca 2009 roku Pan Hans-Dieter Kemler został powołany na stanowisko Członka Zarządu, Dyrektora Banku odpowiedzialnego za pion bankowości inwestycyjnej, z dniem 10 lipca 2009 roku na okres do czasu zakończenia obecnej kadencji Zarządu.

Pani Karin Katerbau, pełniąca od dnia 5 września 2008 roku funkcję Członka Zarządu BRE Banku SA, Dyrektora Banku, uchwałą Rady Nadzorczej BRE Banku SA została powołana na stanowisko Wiceprezesa Zarządu Banku, Dyrektora Banku z dniem 1 października 2009 roku.

Poniżej przedstawiono informacje o wartości wynagrodzeń, nagród lub korzyści wypłaconych i należnych Członkom Zarządu Banku, którzy pełnili swoje funkcje na koniec 2009 roku, według stanu na dzień 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku:

Wynagrodzenie wypłacone w 2009 roku (w zł)			
	Wynagrodzenie zasadnicze	Pozostałe korzyści	Bonus za 2008 rok
1. Mariusz Grendowicz	1 800 000	236 696	2 400 000
2. Wiesław Thor	1 508 186	148 430	862 500
3. Karin Katerbau	1 275 000	208 751	223 068
4. Przemysław Gdański	1 200 000	143 661	1 000 000
5. Hans-Dieter Kemler	569 565	760 098	-
6. Jarosław Mastalerz	1 200 000	167 408	870 000
7. Christian Rhino	1 200 000	101 878	553 890
Razem	8 752 751	1 766 922	5 909 458

Wynagrodzenia Członków Zarządu, którzy przestali pełnić swoje funkcje w 2009 roku.

Wynagrodzenie wypłacone w 2009 roku (w zł)			
	Wynagrodzenie zasadnicze	Pozostałe korzyści	Bonus za 2008 rok
1. Bernd Loewen	600 000	71 043	1 270 000
Razem	600 000	71 043	1 270 000

Wynagrodzenia wypłacone w 2009 roku Członkom Zarządu, którzy przestali pełnić swoje funkcje w 2008 roku.

Wynagrodzenie wypłacone w 2009 roku (w zł)			
	Wynagrodzenie zasadnicze	Odprawy i odszkodowania, pozostałe korzyści	Bonus za 2008 rok
1. Andre Carls	-	-	310 146
2. Sławomir Lachowski	-	1 225 337	-
3. Janusz Wojtas	-	726 168	-
4. Rainer Ottenstein	-	-	600 000
Razem	-	1 951 505	910 146

Ponadto, w związku z faktem wyłączenia z podstawy do wyliczenia bonusu za 2008 rok efektów transakcji jednorazowej, Członkowie Zarządu, Pani Karin Katerbau oraz Pan Christian Rhino, zawarli dodatkowe porozumienia z Bankiem. Porozumienia te przewiduje wypłatę dodatkowej kwoty w gotówce oraz przekazanie dodatkowych akcji BRE Banku i Commerzbanku w przypadku odwołania pracownika z funkcji Członka Zarządu w dniu lub przed 16 marca 2012 roku z uwagi na zmiany właścicielskie w Grupie Commerzbanku, które teoretycznie mogłyby spowodować wyłączenie Banku z Grupy Commerzbanku (tzn. 50% lub więcej praw głosu na Walnym Zgromadzeniu zostałyby przeniesione poza Grupę Commerzbanku). W przypadku zajścia takiego hipotetycznego zdarzenia Pani Karin Katerbau przysługiwałyby dodatkowa płatność w gotówce wynosząca 96 987 zł oraz dodatkowo 1 534 akcje BRE Banku i 4 263 akcje Commerzbanku, natomiast Panu Christianowi Rhino przysługiwałyby dodatkowa płatność w gotówce wynosząca 240 882 zł oraz dodatkowo 3 807 akcji BRE Banku i 10 586 akcji Commerzbanku.

W obu powyżej opisanych przypadkach, w zamian za akcje BRE Banku i Commerzbanku Bank może wypłacić pracownikowi rekompensatę w gotówce. Rekompensata pieniężna powinna być wyliczona na podstawie rynkowych cen akcji BRE Banku na GPW oraz akcji Commerzbanku na giełdzie Xetra we Frankfurcie na dzień przed datą dokonania stosownej wypłaty.

Członkowie Zarządu, Panowie Mariusz Grendowicz, Wiesław Thor i Jarosław Mastalerz, negocjują obecnie analogiczne porozumienia z Bankiem.

Wynagrodzenia wypłacone Członkom Zarządu w 2008 roku.

Wynagrodzenie wypłacone w 2008 roku (w zł)			
	Wynagrodzenie zasadnicze	Pozostałe korzyści	Bonus za 2007 rok
1. Mariusz Grendowicz	1 425 000	45 954	-
2. Wiesław Thor	1 341 250	117 347	2 583 000
3. Przemysław Gdański	142 105	5 402	-
4. Karin Katerbau	384 478	29 242	-
5. Bernd Loewen	1 110 726	107 912	2 400 000
6. Jarosław Mastalerz	1 103 750	146 988	999 375
7. Christian Rhino	970 988	129 057	-
Razem	6 478 297	581 902	5 982 375

Wynagrodzenia Członków Zarządu, którzy przestali pełnić swoje funkcje w 2008 roku.

Wynagrodzenie wypłacone w 2008 roku (w zł)			
	Wynagrodzenie zasadnicze	Pozostałe korzyści	Bonus za 2007 rok
1. Sławomir Lachowski	659 730	1 995 417	4 300 000
2. Jerzy Józkowiak	433 571	1 565 502	2 583 000
6. Andre Carls	543 240	26 063	-
5. Rainer Ottenstein	168 878	32 425	2 400 000
7. Janusz Wojtas	420 393	466 353	2 583 000
Razem	2 225 812	4 085 761	11 866 000

Łączne kwoty wynagrodzeń Członków Zarządu Banku obejmują: wynagrodzenia zasadnicze, nagrody, odprawy z tytułu rozwiązania umowy o pracę, odszkodowania z tytułu zakazu konkurencji, koszty polis i koszty mieszkań.

Wymienione wyżej świadczenia mają charakter krótkoterminowy.

Zgodnie z obowiązującym w Banku systemem wynagrodzeń, Członkom Zarządu Banku może przysługiwać bonus za rok 2009, który byłby wypłacony w roku 2010. Ostateczną decyzję na temat wysokości tego bonusu podejmie Komisja Prezydialna Rady Nadzorczej Banku do dnia 30 marca 2010 roku.

W 2009 roku Członkowie Zarządu BRE Banku SA nie uzyskali wynagrodzenia z tytułu zasiadania w zarządach i radach nadzorczych spółek powiązanych (w 2008 r. 331 569 zł).

Łączna kwota wynagrodzeń otrzymanych przez Członków Zarządu Banku pełniących funkcje w 2009 roku wyniosła 18 370 174 zł (2008: 31 551 716 zł).

Wynagrodzenie Członków Rady Nadzorczej

Skład Rady Nadzorczej BRE Banku SA na koniec 2009 roku przedstawiał się następująco:

1. Maciej Leśny – Przewodniczący Rady Nadzorczej, Przewodniczący Komisji Prezydialnej, Członek Komisji ds. Ryzyka, Członek Komisji ds. Audytu,
2. Andre Carls – Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej, Członek Komisji Prezydialnej, Członek Komisji ds. Ryzyka, Członek Komisji ds. Audytu,
3. Michael Schmid – Członek Rady Nadzorczej, Przewodniczący Komisji ds. Ryzyka,
4. Martin Zielke – Członek Rady Nadzorczej, Przewodniczący Komisji ds. Audytu,
5. Jan Szomburg – Członek Rady Nadzorczej, Członek Komisji Prezydialnej, Członek Komisji ds. Audytu,
6. Achim Kassow – Członek Rady Nadzorczej, Członek Komisji Prezydialnej,
7. Waldemar Stawski – Członek Rady Nadzorczej, Członek Komisji ds. Ryzyka,
8. Teresa Mokrysz – Członek Rady Nadzorczej,
9. Marek Wierzbowski – Członek Rady Nadzorczej,
10. Stefan Schmittmann – Członek Rady Nadzorczej.

W dniu 16 marca 2009 roku XXII Zwyczajne Walne Zgromadzenie BRE Banku SA dokonało wyboru nowego (dziesiątego) członka Rady Nadzorczej BRE Banku, Pana Stefana Schmittmanna.

Poniżej przedstawiono informacje o wartości wynagrodzeń, nagród lub korzyści wypłaconych Członkom Rady Nadzorczej Banku, według stanu na dzień 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku:

	Wynagrodzenie wypłacone w 2009 roku (w zł)	Wynagrodzenie wypłacone w 2008 roku (w zł)
1. Maciej Leśny	315 000	315 000
2. Andre Carls	273 000	86 864
3. Jan Szomburg	231 000	231 000
4. Teresa Mokrysz	132 000	132 000
5. Waldemar Stawski	198 000	156 750
6. Michael Schmid	206 250	198 000
7. Martin Zielke	198 000	156 750
8. Achim Kassow	181 500	213 625
9. Marek Wierzbowski	132 000	104 500
10. Stefan Schmittmann	-	-
Gromosław Czempiński*	-	27 500
Nicholas Teller*	-	48 125
Martin Blessing**	-	178 011
Razem	1 866 750	1 848 125

* Zakończyli kadencję w dniu 14 marca 2008 roku.

** Pan Martin Blessing złożył z dniem 4 września 2008 roku rezygnację z pełnionej funkcji.

Zgodnie z brzmieniem par. 11 litera j) Statutu BRE Banku SA, Walne Zgromadzenie ustala w formie uchwały zasady wynagradzania członków Rady Nadzorczej. W odniesieniu do wynagrodzeń członków Zarządu kompetencje w tym względzie posiada Rada Nadzorcza (par. 22 ust. 1 lit. e) Statutu BRE Banku SA).

46. Przejęcie i zbycie

W dniu 5 listopada 2009 roku BRE Bank objął wszystkie certyfikaty inwestycyjne (serii A i B) o łącznej wartości 191 816 tys. zł, wyemitowane przez BRE GOLD FIZ Aktywów Niepublicznych - fundusz inwestycyjny zamknięty aktywów niepublicznych w zamian za 651 660 akcji PZU SA. Jedynym aktywem funduszu jest pakiet akcji PZU SA posiadany wcześniej bezpośrednio przez BRE Bank. W związku z posiadaniem 100% certyfikatów wyemitowanych przez BRE GOLD FIZ Aktywów Niepublicznych, BRE Bank rozpoczął konsolidację funduszu począwszy od listopada 2009 roku. W dniu 31 grudnia 2009 roku nastąpiło umorzenie części certyfikatów serii B o wartości 94 365 tys. zł według wyceny na ten dzień.

47. Informacje dotyczące podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

Podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych, z którym BRE Bank SA zawarł umowę, jest PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. Umowa o przeprowadzenie badania sprawozdania finansowego BRE Banku SA i skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy BRE Banku SA została zawarta w dniu 4 lipca 2008 roku.

Łączna wysokość wynagrodzenia PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. z tytułu badania i przeglądu sprawozdania finansowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego BRE Banku SA wyniosła w 2009 roku 2 919 tys. zł (2008: 3 308 tys. zł).

Łączna wysokość pozostałego wynagrodzenia wypłaconego PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. z tytułu świadczenia innych usług na rzecz BRE Banku SA wyniosła w 2009 roku 781 tys. zł (2008: 1 223 tys. zł).

48. Współczynnik wypłacalności / adekwatność kapitałowa

Jedno z głównych zadań zarządzania bilansem bankowym polega na zapewnieniu odpowiedniego poziomu kapitału. W ramach polityki zarządzania kapitałem, BRE Bank tworzy ramy i wytyczne dla jak najbardziej efektywnego planowania i wykorzystania bazy kapitałowej, które są:

- zgodne z obowiązującymi przepisami zewnętrznymi oraz regulacjami wewnętrznymi Banku,
- zabezpieczeniem kontynuacji realizacji celów finansowych zapewniających odpowiedni poziom zwrotu dla akcjonariuszy,
- zapewnieniem utrzymania silnej bazy kapitałowej będącej podstawą wsparcia dla rozwoju biznesu.

Polityka zarządzania kapitałem w BRE Banku opiera się o dwa podstawowe filary:

1. Utrzymanie optymalnego poziomu i struktury funduszy własnych, przy wykorzystaniu dostępnych metod i środków (zatrzymanie zysku netto, pożyczka podporządkowana, emisja akcji, itd.);
2. Efektywne wykorzystanie istniejącego kapitału między innymi poprzez zastosowanie systemu mierników efektywności wykorzystania kapitału, ograniczenie działalności nie przynoszącej oczekiwanej stopy zwrotu, rozwój produktów o niższej absorpcji kapitału.

Efektywne wykorzystanie kapitału jest więc integralną częścią polityki zarządzania kapitałem zorientowanej na osiągnięcie optymalnej stopy zwrotu z kapitału i dzięki temu stworzenia stabilnych podstaw zasilania bazy kapitałowej w przyszłych okresach, co pozwoli na utrzymanie współczynnika wypłacalności na poziomie co najmniej wymaganym przez instytucję nadzorującą (Komisja Nadzoru Finansowego – „KNF”). Współczynnik wypłacalności skalkulowany jako iloraz funduszy własnych i całkowitego wymogu kapitałowego pomnożonego przez 12,5 powinien wynosić co najmniej 8%.

Na fundusze własne składają się:

a) fundusze podstawowe obejmujące:

- fundusze zasadnicze (wpłacony i zarejestrowany kapitał zakładowy oraz kapitał zapasowy i kapitały rezerwowe, z wyłączeniem wszelkich zobowiązań z tytułu akcji uprzywilejowanych),
- pozycje dodatkowe funduszy podstawowych (fundusz ogólnego ryzyka na niezidentyfikowane ryzyko działalności bankowej, niepodzielony zysk z lat ubiegłych, zysk w trakcie zatwierdzania oraz zysk netto bieżącego okresu sprawozdawczego, obliczone zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości, pomniejszone o wszelkie przewidywane obciążenia i dywidendy, w kwotach nie większych niż kwoty zysku zweryfikowane przez biegłych rewidentów, inne pozycje bilansu określone przez KNF),
- pozycje pomniejszające fundusze podstawowe – akcje własne posiadane przez Bank, wycenione według wartości bilansowej, pomniejszone o odpisy spowodowane utratą ich wartości, wartości niematerialne wycenione według wartości bilansowej, strata z lat ubiegłych, strata w trakcie zatwierdzania, strata netto bieżącego okresu, inne pomniejszenia funduszy podstawowych Banku określone przez KNF (w tym: brakująca kwota rezerw na ryzyko związane z działalnością Banku, kwota ekspozycji z tytułu pozycji sekurytyzacyjnych),

b) fundusze uzupełniające obejmujące:

- fundusz z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych – utworzony na podstawie odrębnych przepisów,
- pozycje bilansowe, o zaliczeniu których decyduje KNF (w tym zobowiązania podporządkowane, zobowiązania z tytułu papierów wartościowych o nieokreślonym terminie wymagalności oraz inne instrumenty o podobnym charakterze),
- pozycje określone przez KNF w celu bezpiecznego prowadzenia działalności bankowej i prawidłowego zarządzania ryzykiem w Banku,
- pomniejszenia funduszy uzupełniających, określone przez KNF.

Całkowity wymóg kapitałowy obejmuje łączny wymóg kapitałowy:

- z tytułu ryzyka kredytowego,
- z tytułu ryzyka rynkowego: obejmujący łączny wymóg z tytułu ryzyka walutowego, ryzyka cen towarów, ryzyka cen kapitałowych papierów wartościowych, ryzyka szczególnego cen instrumentów dłużnych, ryzyka ogólnego stóp procentowych,

- z tytułu ryzyka rozliczenia, dostawy oraz ryzyka kredytowego kontrahenta,
- z tytułu przekroczenia limitu koncentracji zaangażowań i limitu dużych zaangażowań,
- z tytułu przekroczenia progu koncentracji kapitałowej,
- z tytułu ryzyka operacyjnego.

Bank dostosowuje wielkość funduszy własnych do poziomu i rodzaju ryzyka, na jaki jest narażony oraz do charakteru, skali i złożoności prowadzonej działalności. W tym celu Bank opracował i wdrożył proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego – tzw. proces ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process). Proces ten ma służyć utrzymaniu funduszy własnych na poziomie adekwatnym do profilu i poziomu ryzyka działalności Banku, w celu zapewnienia bezpieczeństwa funkcjonowania Banku.

Kapitał wewnętrzny to szacowana przez Bank wielkość kapitału niezbędna do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności Banku, w tym tzw. ryzyk trwale istotnych, oraz pozostałych istotnych ryzyk o charakterze trudno mierzalnym. Ryzyka trwale istotne pokrywane są kapitałem ekonomicznym a pozostałe istotne ryzyka – kapitałem na pokrycie istotnych ryzyk trudno mierzalnych.

Proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego Banku przebiega w sposób ciągły i jest oparty na następujących elementach realizowanych przez jednostki organizacyjne Banku:

- identyfikacja i określenie istotności ryzyk występujących w działalności Banku,
- kalkulacja kapitału na pokrycie poszczególnych ryzyk uznanych za istotne,
- agregacja kapitału na pokrycie ryzyk,
- alokacja kapitału na linie biznesowe i spółki Grupy,
- monitoring polegający na stałej identyfikacji ryzyk występujących w działalności Banku, jak również na analizie poziomu konsumpcji kapitału w zakresie ryzyk uznanych za istotne.

Proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego podlega zatwierdzeniu przez Radę Nadzorczą Banku.

Kalkulacji współczynnika wypłacalności i funduszy własnych Banku dokonuje się w oparciu o następujące przepisy:

- Ustawa Prawo bankowe z dnia 29 sierpnia 1997 (Dz.U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665, z późn. zm.),
- Uchwała nr 380/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 r. (Dz Urz. KNF z 2008 r. Nr 8 poz. 34),
- Uchwała nr 381/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 r. (Dz Urz. KNF z 2008 r. Nr 8 poz. 35),
- Uchwała nr 382/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 r. (Dz Urz. KNF z 2008 r. Nr 8 poz. 36),
- Uchwała nr 383/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 r. (Dz Urz. KNF z 2008 r. Nr 8 poz. 37),
- Uchwała nr 384/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 r. (Dz Urz. KNF z 2008 r. Nr 8 poz. 38),
- Uchwała nr 387/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 r. (Dz Urz. KNF z 2008 r. Nr 8 poz. 41),
- Uchwała nr 314/2009 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 14 października 2009 r. (Dz Urz. KNF z 2010 r. Nr 1 poz. 8),

Współczynnik wypłacalności BRE Banku na dzień 31 grudnia 2009 roku ukształtował się na poziomie 11,73%.

Bank podlega pełnej kalkulacji wymogów kapitałowych ze względu na znaczącą skalę działalności handlowej. Całkowity wymóg kapitałowy Banku na dzień 31 grudnia 2009 roku wyniósł 3 639 569 tys. zł, w tym wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego stanowił 3 253 167 tys. zł (31 grudnia 2008 r. odpowiednio: 3 893 689 tys. zł i 3 435 735 tys. zł).

W związku z faktem, że suma wymogów kapitałowych Banku wyznaczonych zgodnie z Uchwałą nr 380/2008 jest większa niż kapitał wewnętrzny wyliczony dla Banku na podstawie Uchwały nr 383/2008, na dzień 31 grudnia 2009 roku Bank, utrzymuje fundusze własne na poziomie nie niższym niż całkowity wymóg kapitałowy kalkulowany zgodnie z Uchwałą nr 380/2008.

Adekwatność kapitałowa	31.12.2009	31.12.2008
Fundusze własne:		
- Kapitał akcyjny	118 764	118 764
- Kapitał zapasowy	3 006 573	2 277 042
- Kapitał rezerwowy	716 442	620 113
- Kapitał z aktualizacji wyceny aktywów trwałych i finansowych dostępnych do sprzedaży	(132 550)	(254 208)
- Zysk bieżącego okresu	23 949	660 072
- Korekta funduszy o akcje i udziały w jednostkach finansowych	(459 071)	(466 173)
- Korekta funduszy o wartości niematerialne	(396 121)	(406 359)
- Zobowiązania podporządkowane	2 460 664	2 337 756
I. Fundusze własne razem	5 338 650	4 887 007
Aktywa i zobowiązania pozabilansowe ważone ryzykiem:		
- o stopie ryzyka 20%	298 274	1 078 281
- o stopie ryzyka 35%	458 866	207 008
- o stopie ryzyka 50%	2 036 431	1 208 737
- o stopie ryzyka 75%	20 299 914	19 701 272
- o stopie ryzyka 100%	17 756 555	21 952 918
- o stopie ryzyka 150%	438 385	297 309
II. Aktywa i zobowiązania pozabilansowe ważone ryzykiem razem	41 288 425	44 445 525
III. Ryzyko kredytowe	3 253 167	3 435 735
IV. Ryzyko walutowe	-	13 023
V. Ryzyko cen kapitałowych papierów wartościowych	184	114
VI. Ryzyko szczególne cen instrumentów dłużnych	35 778	48 997
VII. Ryzyko ogólne stóp procentowych	21 035	37 674
VIII. Ryzyko rozliczenia, dostawy oraz ryzyko kredytowe kontrahenta	49 909	119 907
IX. Ryzyko cen towarów	-	1
X. Ryzyko operacyjne	279 496	238 238
XI. Całkowity wymóg kapitałowy	3 639 569	3 893 689
XII. Współczynnik wypłacalności (%)	11,73%	10,04%

49. Zdarzenia po dniu bilansowym

- W dniu 27 stycznia 2010 roku pomiędzy BRE Bankiem i Commerzbank AG zostały zawarte trzy umowy kredytowe o łącznej wartości 1 554 010 tys. zł. Na mocy największej z nich Bank otrzymał pożyczkę w wysokości 350 000 tys. zł CHF (972 370 tys. zł według kursu średniego NBP z dnia 27 stycznia 2010 roku) z przeznaczeniem na zaspokojenie ogólnych potrzeb finansowych Banku.
- W dniu 28 stycznia 2010 roku pomiędzy BRE Bankiem a klientem Banku, jedną ze spółek zależnych od Banku (Spółka), została zawarta umowa dotycząca udzielenia mu kredytu na łączną kwotę 200 000 tys. EUR (równowartość 812 600 tys. zł według średniego kursu NBP z dnia 28 stycznia 2010 roku). Środki finansowe pochodzące z kredytu zostaną przeznaczone i wykorzystane na finansowanie bieżącej działalności Spółki. Kredyt wypłacany będzie w transzach, zapadających 2 lata od ciągnięcia, z czego ostatnia transza zostanie spłacona 29 czerwca 2012 roku.
- W dniu 1 marca 2010 roku Zarząd Banku podjął decyzję o zaproponowaniu akcjonariuszom Banku podwyższenia kapitału zakładowego Banku o kwotę nie niższą niż 4 złote oraz nie wyższą niż 83 134 468 złotych, w drodze subskrypcji zamkniętej (tj. zaferowania akcji akcjonariuszom Banku, którym przysługuje prawo poboru) nie mniej niż 1 oraz więcej niż 20 783 617 akcji zwykłych na okaziciela o wartości nominalnej 4 złote każda, oraz zaferowaniu tych akcji w ofercie publicznej w Rzeczypospolitej Polskiej, z zamiarem pozyskania 2 miliardów złotych w wyniku emisji nowych akcji, a także podjął uchwałę dotyczącą aktualizacji strategii Banku. Zarząd Banku zarekomendował Radzie Nadzorczej Banku przyjęcie aktualizacji strategii Banku oraz projektu odpowiedniej uchwały na XXIII Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy BRE Banku SA w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego Banku, oferty publicznej akcji nowej emisji, ustalenia dnia prawa poboru akcji nowej emisji, dematerializacji oraz ubiegania się o dopuszczenie praw poboru, praw do akcji oraz akcji nowej emisji do obrotu na rynku regulowanym (ryнку podstawowym) prowadzonym przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie SA.

BRE BANK SA

**SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z
DZIAŁALNOŚCI BRE BANKU SA
W 2009 R.**

Warszawa, 1 marca 2010 r.

SPIS TREŚCI

I. Sytuacja makroekonomiczna w 2009 roku	4
I.1. Polska jedynym krajem UE z dodatnią dynamiką PKB	4
I.2. Stopniowe pogorszenie sytuacji na rynku pracy	5
I.3. Inflacja i stopy procentowe	5
I.4. Podaż pieniądza i sektor bankowy	6
II. Akcjonariat i notowania akcji BRE Banku na GPW	7
II.1. Informacja o akcjach BRE Banku S.A.	7
II.2. Commerzbank AG – główny akcjonariusz BRE Banku	7
II.3. Obszary współpracy z Commerzbankiem	7
II.4. Notowania kursu akcji BRE Banku na GPW i informacja o dywidendzie	8
Działalność BRE Banku w 2009 r.	10
I. Informacja o istotnych zjawiskach i zdarzeniach w 2009 r.	10
II. Obszary działalności BRE Banku	11
III. Rozwój BRE Banku w Obszarze Korporacje i Rynki Finansowe	11
III.1. Klienci Korporacyjni i Instytucje	11
III.1.1. Klienci korporacyjni i dedykowana im oferta	12
III.1.2. Rozwój oferty	13
III.1.3. Bankowość transakcyjna	14
III.1.4. Finansowanie strukturalne, finansowanie projektów i kredyty konsorcjalne	15
III.1.5. Instytucje Finansowe	15
III.1.6. Inwestycje własne	15
III.2. Działalność Handlowa i Inwestycyjna	16
III.2.1. Rynki Finansowe	16
IV. Obszar Bankowości Detalicznej	16
IV.1. Kredyty w Bankowości Detalicznej	17
IV.1.1. Korekty w polityce kredytowej	18
IV.2. Depozyty i fundusze inwestycyjne.	18
IV.3. Karty kredytowe i debetowe	18
IV.4. Rozwój oferty w 2009 r.	18
IV.4.1. Porozumienie z klientami tzw. „starego portfela”	19
IV.5. Rozwój sieci dystrybucji	19
IV.6. Private Banking (PB)	19
V. Sytuacja finansowa BRE Banku w 2009 r.	20
V.1. Strategiczny program BREnova	20
V.2. Rachunek zysków i strat BRE Banku	21
V.2.1. Dochody BRE Banku	21
V.2.2. Odpisy netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek	23
V.2.3. Zmiany w poziomie kosztów w BRE Banku	23
V.3. Zmiany w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej	24
V.3.1. Zmiany w aktywach BRE Banku	24

V.3.2. Jakość portfela kredytowego	24
V.3.3. Pasywa	25
V.4. Wskaźniki efektywności BRE Banku	26
VI. Podstawowe ryzyka w działalności BRE Banku.....	26
VI.1. Proces dostosowawczy do wymogów Basel II	26
VI.2. Ryzyko kredytowe	27
VI.3. Ryzyko płynności	27
VI.4. Ryzyko rynkowe	28
VI.5. Ryzyko operacyjne	29
VII. Nakłady inwestycyjne	29
VIII. Zmiany w obszarze HR.....	30
VIII.1. Zmiany w poziomie zatrudnienia	30
VIII.2. Szkolenia w BRE Banku	30
VIII.3. Praktyki studenckie	30
VIII.4. System motywacyjny w BRE Banku	31
IX. Działalność BRE Banku na rzecz otoczenia	31
X. Nagrody i wyróżnienia w 2009 r.....	33
XI. Zmiany w ratingu – podwyższenie przez Fitch, obniżenie przez Moody’s.....	35
XI.1. Ratingi agencji Fitch Ratings	35
XI.2. Zmiany w ratingu Agencji Moody’s Investors Service	35
XII. Oświadczenie o stosowaniu zasad ładu korporacyjnego w BRE Banku SA za 2009 rok.....	36
XII.1. Podstawy sporządzenia oświadczenia o stosowaniu zasad ładu korporacyjnego	36
XII.2. Ład korporacyjny w BRE Banku SA	36
XII.3. Stosowanie „Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW”	36
XII.4. Akcjonariusze BRE Banku SA	37
XII.5. Walne Zgromadzenie i prawa akcjonariuszy	37
XII.6. Organy zarządzające i nadzorcze Spółki oraz ich komitety	39
XII.6.1. Zarząd	39
XII.6.2. Rada Nadzorcza	42
XII.7. Systemy kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych	47
XII.8. Compliance w BRE Banku	48
XII.9. Relacje inwestorskie w BRE Banku	49
XIII. Zamierzenia BRE Banku na przyszłość.....	49
XIII.1. Warunki realizacji planów na 2010 - scenariusz makroekonomiczny	49
XIII.2. Scenariusz dla sektora bankowego	50
XIII.3. Strategiczne kierunki rozwoju Grupy BRE Banku w 2010 roku	50
XIV. Oświadczenia Zarządu Banku	52

I. Sytuacja makroekonomiczna w 2009 roku

I.1. Polska jedynym krajem UE z dodatnią dynamiką PKB

Rok 2009 przyniósł istotne wyhamowanie dynamiki PKB w Polsce. Gwałtowne załamanie wzrostu nastąpiło na początku roku, kiedy to dynamika PKB spadła z 3,0% r/r w IV kwartale 2008 do 0,8% r/r w I kwartale 2009 (był to najniższy poziom od 2002 roku), natomiast kolejne kwartały przyniosły stopniową poprawę sytuacji (1,1% r/r w II kwartale oraz 1,7% r/r w III kwartale), a druga połowa roku okazała się już znacznie lepsza od pierwszej.

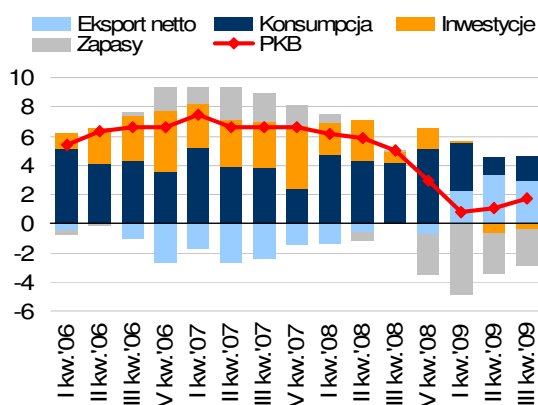
Można wyróżnić dwa główne czynniki spowolnienia polskiej gospodarki. Z jednej strony było to **silne ograniczenie popytu zewnętrznego**, związane ze znaczącym pogorszeniem handlu zagranicznego w krajach UE (w szczególności w Niemczech, które są największym partnerem handlowym Polski). W 2009 roku wysoką dodatnią kontrybucję do wzrostu gospodarczego utrzymywał co prawda eksport netto (rzędu 2-3 punktów procentowych), nie było to jednak spowodowane siłą polskiego eksportu, lecz jedynie poprawą salda handlu zagranicznego w wyniku szybszego spadku importu niż eksportu. Warto też podkreślić, że spadek polskiego eksportu w wyniku globalnej recesji był w dużej mierze ograniczony przez efekt osłabienia złotego, które zwiększyło konkurencyjność polskich eksporterów i pozwoliło im utrzymać a niekiedy nawet zwiększyć marże. Przełożyło się to pozytywnie na wyniki sektora przedsiębiorstw niefinansowych, które począwszy od II kwartału znów charakteryzowały się dodatnią dynamiką. W drugim i trzecim kwartale zeszłego roku wyniki przedsiębiorstw niefinansowych były wyższe niż w analogicznym okresie roku poprzedniego o 14-18%.

Drugim kluczowym źródłem spowolnienia było istotne obniżenie się poziomu inwestycji wynikające ze spadku bezpośrednich inwestycji zagranicznych oraz ograniczenia akcji kredytowej przez sektor bankowy. W wyniku tego w II i III kwartale zanotowano ujemny wkład inwestycji (rzędu 0,3-0,6 punktu procentowego). Trzeba jednak zaznaczyć, że spadek inwestycji prywatnych został istotnie złagodzony dzięki ich substytucji przez inwestycje publiczne (głównie w rozbudowę infrastruktury drogowej), co sprawiło, że cała kategoria nie obniżyła się drastycznie (maksymalna skala spadku to -3,0% r/r w II kwartale).

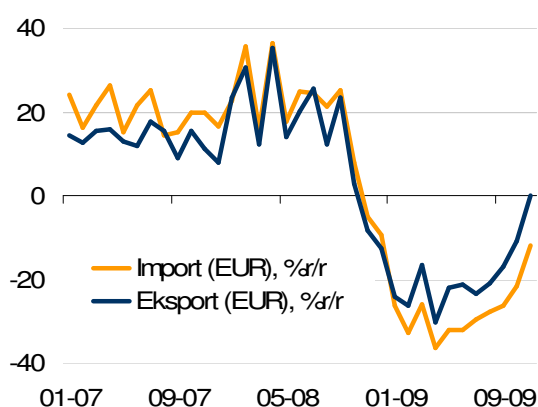
Bardzo ważny był też fakt, że wraz z pogorszeniem się koniunktury przedsiębiorcy drastycznie **ograniczyli poziom zapasów**, co zaowocowało silnym negatywnym wkładem tej kategorii do dynamiki PKB (prawie -5 punktów procentowych w I kwartale, niecałe -3 punkty procentowe w II i III kwartale).

Natomiast czynnikiem, który mimo powyższych negatywnych efektów pozwolił na nieprzerwany wzrost polskiej gospodarki w zeszłym roku, był w głównej mierze **stabilny krajowy popyt konsumpcyjny**. W przypadku polskiej gospodarki był to historycznie czynnik kluczowy. Gospodarka polska charakteryzuje się relatywnie niewielkim udziałem eksportu w PKB (ok. 40%) w porównaniu np. z pozostałymi krajami Europy Środkowo-Wschodniej, silnie uzależnionymi od eksportu, gdzie jego udział w PKB jest prawie dwukrotnie większy. Siłą rzeczy więc popyt wewnętrzny gra w Polsce większą rolę, a relatywnie niski poziom rozwoju powoduje, że możliwości przesunięcia konsumpcji w czasie w porównaniu z dojrzałymi gospodarkami są dość ograniczone. Relatywnie stabilny popyt konsumpcyjny jest także związany z tym, że konsumpcja w Polsce jest w dużo mniejszym stopniu finansowana akcją kredytową niż ma to miejsce w krajach rozwiniętych (a nawet w krajach regionu jak Czechy czy Słowacja), gdyż akcja ta została wyraźnie ograniczona. Dodatkowym czynnikiem było mniejsze od oczekiwań przełożenie się kryzysu na krajowy rynek pracy.

Wpływ głównych kategorii na realny wzrost PKB (pkt. proc.)

Dynamika importu i eksportu (%r/r)

Mimo silnego spowolnienia wzrostu gospodarczego trzeba podkreślić, że **miniony rok okazał się dla polskiej gospodarki znacznie lepszy od oczekiwań**. Dynamika PKB wyniosła 1,7%. W obliczu największego globalnego kryzysu gospodarczego od czasów Wielkiej Depresji z lat 30-tych XX wieku Polska zdołała utrzymać dodatnie tempo wzrostu gospodarczego nie tylko jako jedyny kraj regionu, ale także całej UE. Dla porównania według ostatnich prognoz KE PKB w Czechach spadł w zeszłym roku o 4,8%, na Słowacji o 5,8%, zaś na Węgrzech aż o 6,5%.

I.2. Stopniowe pogorszenie sytuacji na rynku pracy

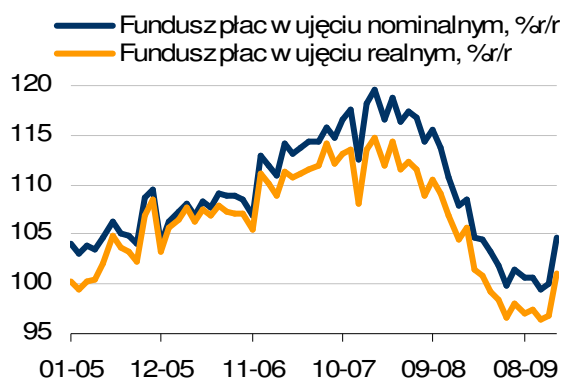
Spowolnienie gospodarcze odbiło się istotnie na sytuacji na krajowym rynku pracy. W minionym roku odnotowano znaczący spadek popytu na pracę, który spowodował spadek liczby zatrudnionych, rosnącą stopę bezrobocia oraz malejącą presję płacową. Rynek pracy w czasie obecnego kryzysu okazał się jednak dużo bardziej elastyczny niż podczas spowolnienia z początku dekady i zdolny do szybkiego dostosowania, które nastąpiło jeszcze w I połowie roku, dzięki czemu przedsiębiorstwa zdołały istotnie poprawić swoją sytuację finansową i tym samym zapobiec redukcji zatrudnienia na znacznie większą skalę, która miałaby najprawdopodobniej miejsce, gdyby zareagowano z opóźnieniem.

W wyniku spadającego popytu firmy były zmuszone do **redukcji zatrudnienia** – miały one miejsce głównie w I połowie roku i dotyczyły przede wszystkim sektora przetwórstwa przemysłowego, a w szczególności branż nastawionych na eksport w związku ze spadkiem popytu zagranicznego. Od stycznia do czerwca pracę w przemyśle straciło ponad 110 tysięcy osób, po czym druga połowa roku przyniosła wyraźną stabilizację sytuacji z już znacznie mniejszymi spadkami zatrudnienia (poniżej 10 tys. osób miesięcznie). Sytuacja w pozostałych sektorach (budownictwo, usługi) była relatywnie stabilna dzięki silnemu popytowi krajowemu. Spadek zatrudnienia spowodował znaczny wzrost stopy bezrobocia w I kwartale 2009 roku, kiedy to wzrosła ona o ponad 1,5 punktu procentowego (do 11,1% w marcu), natomiast w kolejnych miesiącach uległa ona stabilizacji w okolicach poziomu 11%. Podobnie zachowywała się stopa bezrobocia BAEL, która również silnie wzrosła w I kwartale (do 8,3% z 6,7% w IV kwartale 2008 roku), zaś w dalszej części roku ustabilizowała się wokół poziomu 8%.

Spadający popyt na pracę spowodował **mocne wyhamowanie tempa wzrostu wynagrodzeń**. Podczas, gdy w roku 2008 płace w sektorze przedsiębiorstw wykazywały jeszcze dwucyfrową dynamikę, rok 2009 przyniósł jej spadek do ok. 2%/r. Natomiast w ujęciu realnym w II połowie roku mieliśmy do czynienia ze spadkiem poziomu płac (o ok. 1-2%/r).

Rezultatem słabnącej dynamiki płac oraz spadków zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw był **wyraźny spadek dynamiki funduszu płac**. W ujęciu realnym fundusz płac w sektorze przedsiębiorstw zanotował dodatnią dynamikę jedynie w I kwartale, po czym reszta roku przyniosła wyraźne spadki nawet o 3-4% pod koniec roku. Fakt ten nie spowodował jednak znaczącego osłabienia spożycia indywidualnego, które przez cały rok pozostawało filarem wzrostu gospodarczego Polski. Było to spowodowane m.in. wzrostem w innych kategoriach, takich jak renty i emerytury oraz inne formy płatności za pracę.

Dynamika funduszu płac w ujęciu nominalnym i realnym (%r/r)

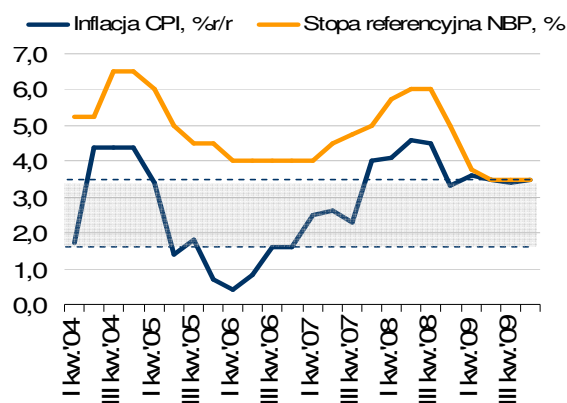
I.3. Inflacja i stopy procentowe

Pomimo istotnego spowolnienia krajowej gospodarki i wynikającego z niego osłabienia presji inflacyjnej, ceny towarów i usług konsumpcyjnych zanotowały w I połowie 2009 roku bardzo szybki wzrost w ujęciu miesięcznym. W wyniku tego po osiągnięciu przez CPI w ujęciu rocznym minimum na poziomie 2,8% r/r w styczniu, w kolejnych miesiącach powrócił on w okolice 4% r/r. Wyższe tempo wzrostu cen konsumpcyjnych było przede wszystkim efektem znaczącego osłabienia złotego, które znalazło odzwierciedlenie nie tylko we wzroście cen paliw i żywności, ale również w wyższych cenach w segmencie turystyki zorganizowanej i sprzętu elektronicznego.

W drugiej części roku, gdy efekty deprecjacji złotego zaczęły wygasać przy słabej presji popytowej obserwowaliśmy powrót inflacji do ok. 3% r/r, przy czym **na koniec roku wzrosła ona do 3,5%** r/r na skutek efektu niskiej bazy statystycznej z 2008 roku.

W I połowie 2009 roku Rada Polityki Pieniężnej kontynuowała rozpoczęty w listopadzie 2008 roku cykl łagodzenia polityki pieniężnej w celu wsparcia zwalniającej gospodarki. RPP czterokrotnie podjęła decyzję o obniżce stóp i w efekcie stopa referencyjna NBP spadła z 5,00% na koniec 2008 roku do 3,50% na koniec czerwca 2009 roku. W II połowie 2009 roku Rada pozostawiła stopy procentowe na niezmiennym poziomie głównie ze względu na proinflacyjne zagrożenie ze strony słabego złotego.

Stopa inflacji CPI (%r/r) i stopa referencyjna NBP (%)

I.4. Podaż pieniądza i sektor bankowy

W roku 2009 istotnemu **wyhamowaniu uległa dynamika depozytów gospodarstw domowych**. Ich wartość wzrosła o ok. 50 mld zł wobec wzrostu o ok. 70 mld zł w roku poprzednim, a tempo wzrostu obniżyło się do **15,2%** r/r na koniec roku z 26,5% r/r rok wcześniej. Negatywnie na dynamikę depozytów gospodarstw domowych oddziaływała pogarszająca się sytuacja na rynku pracy, której efektem był spadek realnego funduszu płac, jak również przyspieszenie odpływu środków pieniężnych do funduszy inwestycyjnych w II połowie roku (saldo wpłat i umorzeń w II połowie roku wyniosło prawie 4 mld zł wobec -1,6 mld zł w poprzednich 6 miesiącach) oraz spadek oprocentowania lokat terminowych.

Sytuacja poprawiła się z kolei w przypadku depozytów korporacyjnych, gdzie odnotowano wzrost dynamiki do **10,4% r/r** w grudniu z 4,0% r/r na koniec poprzedniego roku (wolumen depozytów wzrósł o ok. 16 mld zł wobec wzrostu o ok. 6 mld zł w 2008 roku). Było to głównie skutkiem istotnej poprawy wyników finansowych polskich przedsiębiorstw, widocznej już od II kwartału.

Ostrzejsze kryteria kredytowe w warunkach zwiększonego ryzyka (rosnący odsetek kredytów zagrożonych w wyniku spowolnienia gospodarczego) przyczyniły się do **mocnego spadku dynamiki kredytów**. Sytuacja pogorszyła się drastycznie zwłaszcza w przypadku kredytów korporacyjnych, których dynamika stała się pod koniec roku ujemna (**-3,4% r/r w grudniu**) wobec wzrostu o 28,3% r/r na koniec 2008 roku. Po wyeliminowaniu efektu kursowego (kredyty walutowe stanowią ok. 24% ogółu kredytów korporacyjnych) dynamika kredytów dla przedsiębiorstw spadła z 24,5% r/r na koniec 2008 do -3,2% r/r.

Mocno wyhamowała również **dynamika kredytów dla gospodarstw domowych: do 11,8% r/r** w grudniu z 44,6% r/r na koniec poprzedniego roku, czemu towarzyszył wzrost wolumenu o ponad 44 mld zł wobec wzrostu o 116 mld zł w 2008 roku. Po uwzględnieniu efektów kursowych (kredyty walutowe – głównie w CHF - stanowią obecnie ok. 37% wartości ogółu kredytów dla gospodarstw domowych) dynamika kredytów detalicznych obniżyła się z 32,5% r/r w grudniu 2008 roku do 12,3% r/r na koniec roku 2009.

W 2009 roku NBP kontynuował działania nakierowane na wygenerowanie dodatkowej płynności w sektorze bankowym w celu zwiększenia możliwości udzielania przez banki nowych kredytów. Należały do nich m.in. przedterminowy wykup obligacji NBP, wydłużenie operacji repo do 6 miesięcy, dalsze rozszerzenie zakresu aktywów mogących stanowić zabezpieczenie operacji refinansujących NBP, obniżka stopy rezerwy obowiązkowej o 50 pb do 3,00%, a także wprowadzenie kredytu dyskontowego (instrument ten wszedł w życie z początkiem 2010 roku).

II. Akcjonariat i notowania akcji BRE Banku na GPW

II.1. Informacja o akcjach BRE Banku S.A.

- 29.690.882 – łączna liczba akcji BRE Banku (dane wg stanu na 31.12.2009 r.) w tym: 29.669.382 akcji w obrocie giełdowym, 21.500 akcji imiennych,
- Wartość nominalna 1 akcji: 4 zł,
- Kapitał zakładowy BRE Banku: 118.763.528 zł (w całości opłacony, dane wg stanu na 31.12.2009 r.),
- Akcje notowane na GPW od 1992 r.,
- Akcje są składową indeksów GPW: WIG, WIG20 i WIG Banki a także WIG 20 short, WIG 20 lev i WIG PL,
- Żadne akcje nie są uprzywilejowane, każda daje prawo do jednego głosu na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy.

II.2. Commerzbank AG – główny akcjonariusz BRE Banku

BRE Bank posiada od lat strategicznego akcjonariusza. Jest nim **Commerzbank AG**, który wcześniej bezpośrednio, a obecnie poprzez swoją w 100% zależną spółkę Commerzbank Auslandsbanken Holding AG, od wielu lat jest zaangażowany kapitałowo w BRE Bank.

Udział Commerzbanku wzrastał od 21% w 1995 r. poprzez 50% w 2000 r. do poziomu 72,16% w 2003 r. Począwszy od 2005 r. udział ten nieznacznie zmalał w związku z realizacją programów opcji menedżerskich w BRE Banku. Na koniec grudnia 2009 r. Commerzbank Auslandsbanken Holding AG posiadał 69,78% akcji i głosów na Walnym Zgromadzeniu BRE Banku.

Commerzbank jest drugim co do wielkości prywatnym bankiem niemieckim, z rozległą siecią oddziałów w Niemczech i Europie. W 2008 r. zapadła decyzja o przejściu prezeń Dresdner Banku AG. To jedno z największych przejęć w historii niemieckiej bankowości zostało sfinalizowane w styczniu 2009 r., natomiast fuzja zakończyła się w maju 2009 r.

Pod koniec 2008 r., w efekcie następstw światowego kryzysu finansowego, Commerzbank skorzystał z rządowego programu pomocy dla sektora finansowego i otrzymał 8,2 miliarda euro, które podniosły o 10% jego kapitały. Po raz drugi został zasilony kwotą w wysokości 10 miliardów euro z państwowego funduszu SoFFin. W wyniku tych operacji państwo niemieckie stało się największym udziałowcem Commerzbanku obejmując pakiet akcji (25 procent akcji plus jedna akcja) wystarczający do blokowania kluczowych decyzji podejmowanych przez walne zgromadzenie akcjonariuszy i inne organy władz tego banku.

Zmiany w akcjonariacie Commerzbanku nie miały wpływu na jego zaangażowanie kapitałowe BRE Banku SA. Grupa BRE Banku pozostaje najważniejszą afiliacją Commerzbanku AG w Europie Środkowej i Wschodniej i zgodnie z deklaracjami Zarządu Commerzbanku nie ma obecnie żadnych planów zmiany tej sytuacji.

Pozostałe 30,22% akcji BRE Banku znajduje się w wolnym obrocie (free float) Akcjami tymi obracają głównie inwestorzy finansowi (około $\frac{3}{4}$ free float), w tym dwaj, którzy w trakcie 2009 r. przekroczyli próg 5% akcji: Commercial Union Otwarty Fundusz Emerytalny BPH CU WBK, nabywając pakiet 5,05% akcji oraz ING Otwarty Fundusz Emerytalny z 5,01% kapitału zakładowego Banku. Jednak na koniec 2009 r. obaj inwestorzy zeszli poniżej progu 5% **ING OFE do poziomu 4,96% a Aviva (nowa nazwa Commercial Union) OFE 4,93%**

Pozostałymi akcjami obracają inni inwestorzy, w tym indywidualni. Ponieważ nie przekraczają progu 5% akcji BRE Banku, nie mają obowiązku informowania o fakcie ich nabycia.

II.3. Obszary współpracy z Commerzbankiem

Na mocy zawartego w 1994 r. porozumieniu strategicznego BRE Bank był wielokrotnie **dokapitalizowany**, zarówno w zakresie kapitałów podstawowych, jak też udzielane mu były pożyczki podporządkowane. Na koniec 2007 ich równowartość wyniosła ok. 1,7 mld zł, na koniec 2008 ok. 2,7 mld zł, na koniec 2009 ok. 2,6 mld zł.

Ponadto Bank korzystał i korzysta również z **kredytów** z CB, których wartość na koniec 2009 r. wynosiła 16,6 mld zł.

Oprócz wsparcia kapitałowego strategiczny partner udzielił BRE Bankowi tzw. **letter of comfort** – deklaracji wsparcia finansowego w razie problemów z płynnością (poprzez oficjalne zapewnienie, że we wszystkich przypadkach, z wyjątkiem ryzyka politycznego, spółka będzie wywiązywać się ze swych kontraktowych zobowiązań).

Umowa o współpracy technicznej stworzyła Bankowi możliwość dostępu do sieci operacyjnych CB oraz do sieci jego banków korespondentów na całym świecie. Ponadto CB postawił do dyspozycji BRE Banku swój know-how, co obecnie znajduje wyraz we **współpracy w wielu różnych dziedzinach**, na mocy odrębnych umów. Wśród tych dziedzin obecnie do najważniejszych należy zaliczyć:

- 1) Kontrola ryzyka, a w niej takie obszary jak:
  - metodologie pomiaru ryzyka rynkowego oraz ryzyka płynności,
  - metodologia monitorowania ryzyka operacyjnego,
  - system ratingowy dla podmiotów korporacyjnych,
  - optymalizacja procesu kredytowego i monitorowanie ryzyka kredytowego,
  - dostosowanie się do wymogów Basel II.

W szczególności Bank korzysta z wiedzy ekspertów Commerzbanku w zakresie realizowanego obecnie projektu wdrożenia metod statystycznych do obliczania regulacyjnych wymogów kapitałowych w zakresie ryzyka kredytowego (A-IRB). Mimo że decyzje dotyczące ryzyka kredytowego, ryzyka rynkowego oraz ryzyka płynności zapadają w BRE Banku, jednak metodologie stosowane w zarządzaniu tym ryzykami są systematycznie uzgadniane z CB.

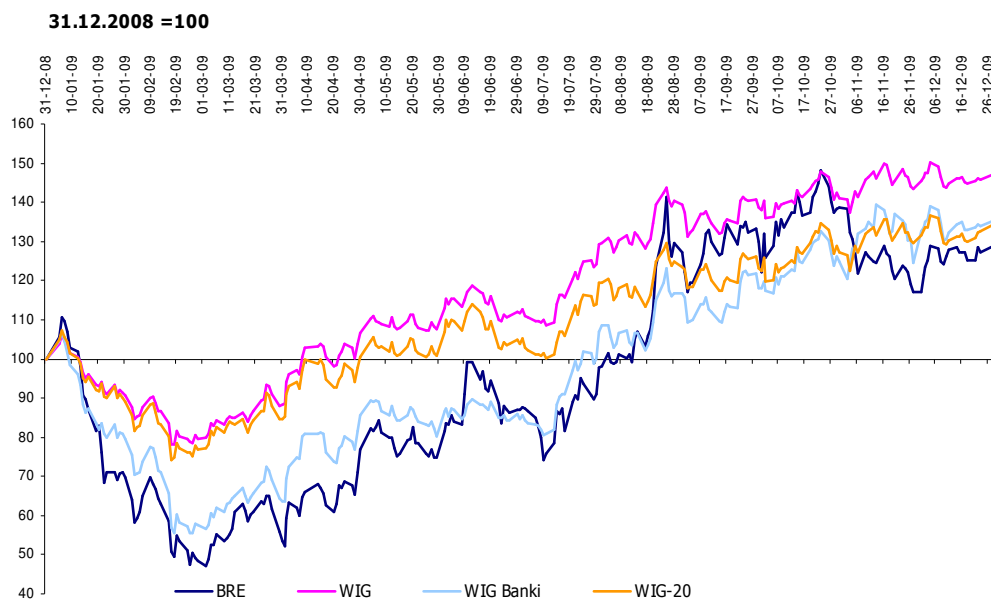
- 2) Współpraca w obsłudze klientów międzynarodowych, w tym klientów Commerzbanku.
- 3) Compliance i przeciwdziałanie praniu brudnych pieniędzy.
- 4) Współpraca w dziedzinie informatyki i logistyki.
- 5) Korzystanie przez BRE Bank z ratingu banków posiadanego przez CB.
- 6) Wspólny system raportowy w obszarze rachunkowości i controllingu.

BRE Bank jest również włączony w system trzyletniego planowania strategicznego Grupy CB.

II.4. Notowania kursu akcji BRE Banku na GPW i informacja o dywidendzie

Po silnych spadkach odnotowanych w 2008 r., kiedy to WIG obniżył się o ponad 50%, w 2009 r. sytuacja na GPW uległa diametralnej zmianie. WIG wzrósł o 47%, WIG20 zyskał 33%, a licząc od najniższego poziomu w lutym 2009 o ponad 80%. Zdecydowanie poprawiły się także notowania małych i średnich spółek- mWIG40 wzrósł w ciągu roku o 55%, a sWIG80 o 62%. Poprawie uległy także wszystkie indeksy branżowe. Subindeks WIG-Banki wzrósł o 34%.

Dynamika kursu akcji BRE Banku w 2009 r. na tle indeksów WIG, WIG-20 i WIG-Banki

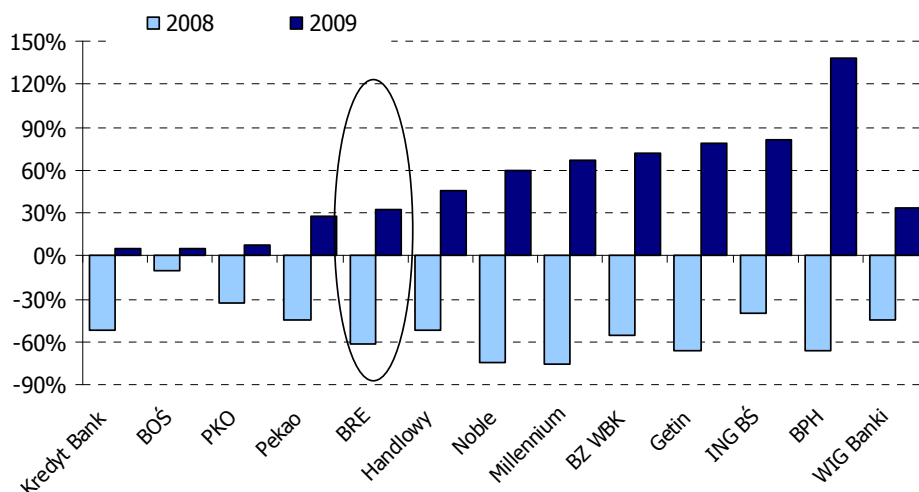
Zmiany notowań akcji BRE Banku nie odbiegały znacząco od dynamiki indeksu dla sektora bankowego. Po spadku notowań o 55% w ciągu dwóch pierwszych miesięcy roku, w następnych miesiącach kurs akcji BRE Banku wzrósł trzykrotnie, **kończąc rok na poziomie 260 zł**. Oznacza to, że roczna stopa zwrotu z akcji BRE ukształtowała się na poziomie 32%, czyli zbliżonym do dynamiki indeksu branżowego dla sektora bankowego i o 15 punktów procentowych niższym od dynamiki indeksu szerokiego rynku. Najniższy poziom kursu akcji BRE Banku (92,70 zł) odnotowano 2 marca, zaś najwyższy poziom (291,00 zł) 23 października 2009 roku.

Wskaźnik cena/zysk (P/E) dla akcji BRE Banku na koniec 2009 roku wyniósł 135,4 (wobec 7,0 na koniec 2008 r.), a wskaźnik cena/ wartość księgową (P/BV) ukształtował się na poziomie 2,0 (1,6 na koniec 2008 r.).

Kapitalizacja Spółki na 31 grudnia 2009 r. wynosiła 7,7 mld zł (1,9 mld EUR) wobec 5,8 mld zł (1,4 mld EUR) na koniec 2008 roku.

Poniższe wykresy przedstawiają **stopę zwrotu z akcji BRE Banku w latach 2008 i 2009**.

Stopa zwrotu z akcji BRE vs inne banki

Poniżej przedstawiono historie wypłaty dywidend przez BRE Bank. Zarząd i Rada Nadzorcza będą rekomendować Walnemu Zgromadzeniu **niewypłacanie dywidendy za 2009 r.**

Dywidenda za rok	Dywidenda na akcję (PLN)	Łączna wartość dywidendy (mln PLN)	Dywidenda jako % zysku jednostkowego
1996	3,00	43,5	38
1997	3,00	46,6	32
1998	3,00	68,4	33
1999	8,00	182,4	27
2000	5,00	114,9	32
2001	10,00	230,0	68
2002 -2008	Bez dywidendy		

Działalność BRE Banku w 2009 r.

I. Informacja o istotnych zjawiskach i zdarzeniach w 2009 r.

Skutki kryzysu ekonomicznego, wprawdzie w znacznie mniejszym stopniu, niż w innych krajach, odczuła również polska gospodarka i wraz z nią system bankowy, w tym także BRE Bank. Przejawiło się to znacznie niższym, niż w poprzednich latach zyskiem. W ujęciu brutto zysk Banku wyniósł **98,9 mln zł** wobec **901,5 mln zł** rok wcześniej. Zysk netto Banku za 2009 r. osiągnął **57,1 mln zł** wobec **829,5 mln zł** w 2008 r.

Poziom dochodów Banku (2 266,9 mln zł) osiągnął w 2009 r. poziom nieco niższy niż rok wcześniej (2 350,9 mln zł). Uwzględniając jednak fakt, że w 2008 r. z transakcji jednorazowych (sprzedaż Vectry i PTE Aegon) pochodziło 272,1 mln zł, wynik na działalności powtarzalnej był o 9,0% lepszy niż w 2008 r.

Do zjawisk w biznesie, które **miały pozytywny wpływ na dochody** Banku należy zaliczyć:

- wzrost liczby klientów, głównie detalicznych, o ponad 480 tys. (z czego 146 tys. w Czechach i na Słowacji),
- wzrost depozytów klientów w skali roku o 5 mld zł, zwłaszcza w II połowie roku, przy czym Bank nie był agresywnym graczem w wojnie depozytowej, która toczyła się na przełomie roku 2008 i 2009,
- Realizacja projektu BREnova, który po stronie dochodowej zaowocował między innymi wzrostem marż od nowych kredytów, większym udziałem dochodów od kredytów nie-hipotecznych w bankowości detalicznej, wzrostem opłat i prowizji od produktów nie angażujących kapitału, w tym wynikających z rozwoju bankowości transakcyjnej,
- Dochód z umorzenia certyfikatów BRE Gold Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych w kwocie 60,9 mln zł,
- dobra i stabilna sytuacja w zakresie płynności, mimo problemów jakie występowały na rynku bankowym między innymi dzięki finansowaniu w CHF i innych walutach przez długoterminowe kredyty, głównie z Commerzbanku.

Wymienione wyżej czynniki przyczyniły się do **wzrostu dochodu odsetkowego o 20,4%**.

Istotne skutki BREnowej wystąpiły po stronie ogólnych kosztów administracyjnych, których poziom był o 7,2% niższy niż przed rokiem. Był to efekt redukcji zatrudnienia w Banku o 383 etaty, zahamowania wzrostu wynagrodzeń, ograniczenie poziomu premii, wstrzymania rozwoju sieci placówek, zmniejszenia liczby samochodów służbowych, ograniczenia innych kosztów rzeczowych.

W efekcie wskaźnik **C/I spadł do poziomu 53,0%**, jednego z najniższych wśród polskich banków.

Do czynników, które miały ujemny wpływ na sytuację Banku w 2009 r. należy zaliczyć efekty dekonjunkury, jakie odczuła polska gospodarka i cały system bankowy już w końcu 2008 r. Chodzi mianowicie o gwałtowne obniżenie wartości złotego, pogorszenie sytuacji firm i wyhamowanie inwestycji przedsiębiorstw, wzrost bezrobocia, zahamowanie dynamiki funduszu płac.

Efektom deprecjacji złotego był tzw. **problem opcji walutowych**, które zawierane były przez firmy w 2008 r. w obliczu spodziewanego umocnienia złotego. Odwrócenie tendencji kursowych doprowadziło wielu klientów do trudności finansowych, a dla Banku oznaczało konieczność utworzenia rezerw na należności związane z opcjami. Tworzenie tych rezerw rozpoczęto już w ostatnim kwartale 2008 r. W 2009 r. obciążenie wyniku Banku z tego tytułu wyniosło 275,1 mln zł, około 1/4 z całości utworzonych rezerw.

Aby ograniczyć w przyszłości ryzyka, które spowodowały konieczność utworzenia powyższych rezerw, w Banku przeprowadzono **reformę obrotu instrumentami pochodnymi**.

Proces tworzenia rezerw miał miejsce głównie w I półroczu 2009 r., w II półroczu problem ten już wygaszał. Z kilkoma dużymi klientami udało się zawrzeć porozumienia, w efekcie których zrestrukturyzowano zadłużenie firm poprzez kapitałowe zaangażowanie Banku w zamian za długi. Bank zapewnił również tym firmom finansowanie obrotowe.

Trudna sytuacja na rynku pracy przełożyła się na **pogorszenie jakości portfela gotówkowych kredytów detalicznych**, udzielanych klientom zewnętrznym, nie będących klientami mBanku. Towarzyszyło temu

utworzenie rezerw w skali roku w wysokości 201,5 mln zł. Od maja 2009 r. zaprzestano udzielać kredytu gotówkowego w dotychczasowej formule. Aby zapobiec pogarszającej się jakości portfela tych kredytów Bank wprowadził **korekty w polityce kredytowej** w zakresie kredytów detalicznych w celu zmniejszenia poziomu ryzyka.

Szybki wzrost kursu franka szwajcarskiego w końcu 2008 i pierwszych miesiącach 2009 r. przyczynił się do **zahamowania akcji kredytowej w tej walucie**, w której dotychczas klienci najchętniej zaciągali kredyty hipoteczne.

W trakcie roku nastąpiły **zmiany ratingu** Banku – agencja Fitch podniosła rating, natomiast agencja Moody's dokonała jego obniżenia. Zmiany te szczegółowo przedstawiono w rozdziale XIII.

Do ważnych wydarzeń 2009 r. należy zaliczyć poważny **postęp prac nad projektem Basel II AIRB** (Advanced Internal Rating Based approach), czyli projektem wdrożenia metody wewnętrznych ratingów na potrzeby wyznaczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego. Stosowanie metody wewnętrznych ratingów wymaga zgody Komisji Nadzoru Finansowego i niemieckiego Urzędu Nadzoru Finansowego (BaFin), której uzyskanie uwarunkowane jest spełnieniem szeregu wymogów. W wyniku realizacji projektu AIRB, Bank w grudniu 2009 r. wystąpił do obu nadzorów z wnioskiem o akceptację stosowania metody AIRB.

Zmiany we władzach BRE Banku:

- Na stanowisku Członka Zarządu ds. Bankowości Inwestycyjnej Hans-Dieter Kemler zastąpił Bernda Loewena.
- Karin Katerbau, Członek Zarządu odpowiadająca za finanse, z dniem 1.10.2009 r. została Wiceprezesem Zarządu.
- Poszerzono skład Rady Nadzorczej do 10 osób poprzez powołanie w jej skład Stefana Schmittmanna z Commerzbanku.
-

Szczegółowe informacje o składzie Zarządu, Rady Nadzorczej i jej Komisji znajdują się w części „Oświadczenie o stosowaniu zasad ładu korporacyjnego w BRE Banku SA za 2009 r.”

II. Obszary działalności BRE Banku

Na dzień 31 grudnia 2009 r. podział działalności BRE Banku na linie i obszary biznesowe przedstawiał się następująco:

Linie	Korporacje i Rynki Finansowe		Bankowość Detaliczna
Bank	Klienci Korporacyjni i Instytucje	Działalność Handlowa i Inwestycyjna	
	<ul style="list-style-type: none"> • Obsługa korporacji (Grupy kapitałowe) • Obsługa finansowa dużych przedsiębiorstw • Obsługa małych i średnich przedsiębiorstw • Instytucje Finansowe • Finansowanie strukturalne i mezzanine*/ 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ryzyko i Zarządzanie Płynnością ▪ Rynki Finansowe 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ mBank (klienci masowi i mikroprzedsiębiorstwa) ▪ MultiBank (klienci zamożni) Private Banking (klienci bogaci)

*/poprzednio na działalność tę składało się finansowanie projektów, zaliczane do obszaru Klienci Korporacyjni i Instytucje oraz Inwestycje własne, zaliczane do Działalności Handlowej i Inwestycyjnej.

III. Rozwój BRE Banku w Obszarze Korporacje i Rynki Finansowe

III.1. Klienci Korporacyjni i Instytucje

Miniony rok nie był łatwy dla tego obszaru. Pozytywnie zakończonym, ale trudnym wyzwaniem okazało się rozwiązanie problemów klientów, którzy w efekcie zawirowań na rynku walutowym w 2008 roku i zawartych

transakcji pochodnych popadli w kłopoty. Dzięki wspólnym z obszarem ryzyka i obszarem Działalności Handlowej i Inwestycyjnej wysiłkom udało się ograniczyć skalę problemu, a dzięki zastosowaniu innowacyjnej struktury finansowania szereg klientów otrzymało wsparcie i uniknęło upadłości.

Mimo zahamowania akcji kredytowej na podkreślenie zasługuje wzrost dochodowości zarówno poprzez wzrost marż kredytowych w 2009 r. w porównaniu z 2008 jak również poprzez optymalizację wykorzystania aktywów ważonych ryzykiem (spadek ich poziomu o 3%).

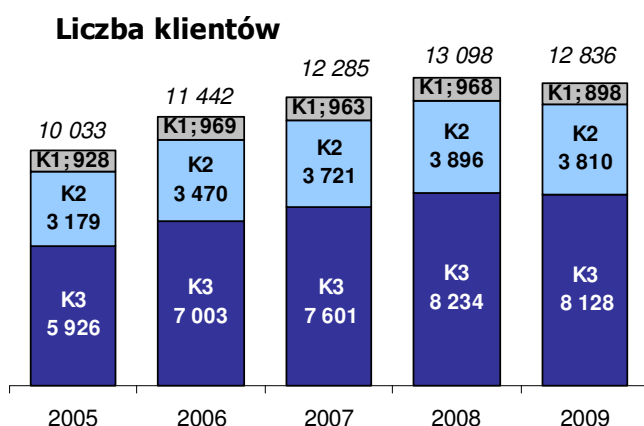
Przygotowano i wdrożono innowacje produktowe w odniesieniu do produktów nie wiążących kapitału. Przyniosło to spodziewane efekty w postaci wzrostu dochodów z tytułu kart oraz usług zarządzania gotówką o 16% w porównaniu z 2008 r. W efekcie nawiązania bliskiej współpracy z Bankowością Detaliczną uruchomiono obsługę gotówkową klientów korporacyjnych w oddziałach Multibanku.

Jednocześnie wdrożono zaawansowane narzędzie zarządcze wspierające sprzedaż – Customer Relationship Management (CRM) oraz macierz produktowo – sprzedażową.

III.1.1. Klienci korporacyjni i dedykowana im oferta

Klienci Bankowości Korporacyjnej są podzieleni na trzy segmenty:

- K1 - to segment obejmujący grupy kapitałowe oraz duże przedsiębiorstwa o rocznych obrotach powyżej 1 mld zł. Klienci tego segmentu zgłaszają zapotrzebowanie na profesjonalne doradztwo zorientowane na finansowanie strukturyzowane, rynki kapitałowe oraz innowacyjne produkty. BRE Bank oferuje zaawansowane instrumenty finansowe oraz dostosowane do oczekiwań klientów rozwiązania technologiczne w zakresie instrumentów Cash Management oraz doradztwo w zakresie transakcji kapitałowych.
- K2 - do tego segmentu zalicza się średnie przedsiębiorstwa o rocznych obrotach od 30 mln zł do 1 mld zł. Strategicznymi dla klientów segmentu K2 są usługi w zakresie strukturyzacji finansowania transakcji handlowych obejmujące elementy finansowania zarówno bieżącego, jak i długoterminowego, głównie z wykorzystaniem instrumentów dyskontowych (dyskonto wierzytelności z regresem i bez regresu) oraz produkty rynku walutowego, instrumenty pochodne, proste i złożone zarządzanie środkami finansowymi z wykorzystaniem elektronicznych kanałów dystrybucji oraz finansowanie strukturyzowane.
- K3 - to segment średnich i małych przedsiębiorstw o rocznych obrotach do 30 mln zł prowadzących pełną księgowość, ze szczególnym uwzględnieniem uczestników obrotu z zagranicą. Strategiczna oferta produktowa skierowana do klientów segmentu K3 oparta jest na linii Pakietów EFEKT (Nowy EFEKT i Nowy EFEKT PLUS). W ramach oferty pakietowej każda mała i średnia firma może dowolnie ustalić zakres wykorzystywanych produktów, w tym również w zakresie leasingu i faktoringu. Podstawą zawsze jest rachunek i internetowy dostęp do niego za pomocą platformy iBRE. Integralną częścią oferty pakietowej jest opieka indywidualnego doradcy.

Łączna liczba klientów korporacyjnych na koniec 2009 roku wynosiła 12 836 podmioty i była nieznacznie niższa od liczby klientów na koniec 2008 roku (o 2,0%). Wynika to głównie z koncentracji na współpracy z klientami, dla których BRE Bank jest istotnym partnerem biznesowym.

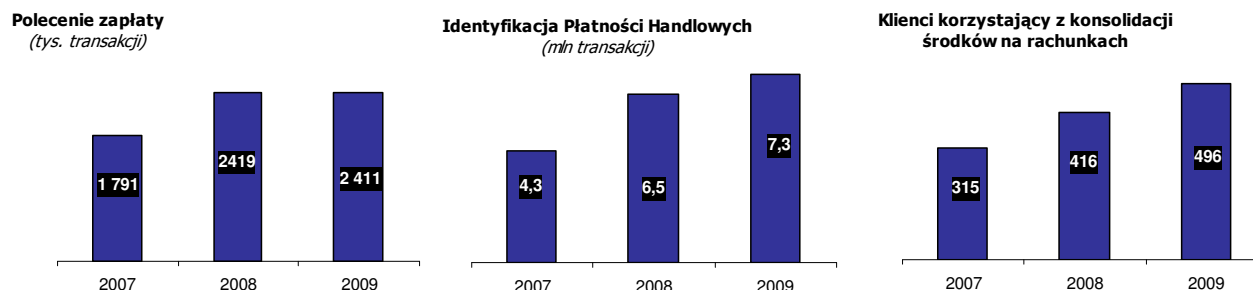
Wartość kredytów i depozytów klientów korporacyjnych przedstawiona jest w rozdziale VII.3.1.

Rynek kredytów dla przedsiębiorstw w skali roku 2009 spadł o 4,0%. Udział akcji kredytowej BRE Banku kierowanej do przedsiębiorstw w akcji kredytowej całego sektora utrzymuje się na stabilnym poziomie, na koniec grudnia 2009 r. wyniósł 6,4%, podobnie jak w grudniu 2008 r.

Rynek depozytów przedsiębiorstw wzrósł w 2009 r. o 9,5%. Udział depozytów przedsiębiorstw w BRE Banku w wartości depozytów sektora przedsiębiorstw na koniec grudnia wyniósł 8,9%, wobec 9,1% na koniec 2008 r.

Rozbudowywana oferta w zakresie **cash management**, wspierająca długotrwałe relacje z klientami, pozwala na zwiększenie zakresu transakcji objętych identyfikacją splotu należności oraz liczby klientów korzystających

z zaawansowanych produktów w zakresie zarządzania środkami. W 2009 r. liczba zrealizowanych transakcji Polecenia Zapłaty wyniosła 2 411 tys. i była o 0,3% niższa od liczby transakcji zrealizowanych w 2008 roku. Dynamicznie przyrastała liczba i dochód z transakcji Identyfikacji Płatności Handlowych. Od stycznia do grudnia 2009 roku liczba zrealizowanych transakcji wyniosła prawie 7,3 mln i była wyższa o 11,8% od liczby transakcji zrealizowanych w 2008 roku, a dochód z tytułu tego typu transakcji wzrósł w analogicznym okresie o 12,2%. W 2009 roku o 19,2% wzrosła liczba klientów korzystających z najbardziej wyrafinowanych rozwiązań w zakresie konsolidacji środków na rachunkach bankowych (w porównaniu z 2008 rokiem), na koniec 2009 roku 496 klientów korzystało z oferty Cash pooling i Shared balance.

III.1.2. Rozwój oferty

W 2009 roku znacznie rozbudowano ofertę produktową, do najważniejszych wdrożeń można zaliczyć:

Karty płatnicze:

- Visa BRE Business – karta on-line, wypukła, otwarta na Internet z możliwością parametryzacji wszystkich typów transakcji. Wykorzystywana głównie przez klientów segmentu K3. Karta umożliwia korzystanie z wpłatomatów mBanku (117) i MultiBanku (115). Sprzedaż w okresie 8 miesięcy 2009 roku, czyli od początku jej wprowadzenia, stanowiła niemal 8% wszystkich kart sprzedanych klientom korporacyjnym. Karta ta przyczyni się również do obniżenia kosztów operacyjnych obsługi niewielkich wypłat w kasach.
- Karty Prepaid – obejmujące trzy rodzaje kart (Visa Business Prepaid, Visa Bonus Prepaid, Visa Profit Prepaid), dostępne od 10 grudnia 2009. W ramach zrealizowanych funkcjonalności dają możliwość sprawdzania salda za pomocą strony www (20 ostatnich operacji – unikatowe rozwiązanie na rynku) oraz kanału telefonicznego – mLinia. Użytkownikami kart mogą być osoby bezpośrednio powiązane z firmą (pracownicy) bądź też inne osoby np. klienci, kontrahenci, świadczeniobiorcy, dla których Bank wydaje karty na wniosek firmy.
- Ponadto istnieje unikalna na rynku możliwość obsługi kart w iBRE, od zamawiania, poprzez zamówienie dostawy, personalizacji, czy też wykonywanie zasileń i odsileń.

Gotówka:

- W 2009 roku udostępniono klientom korporacyjnym obsługę gotówkową w placówkach MultiBanku. Dodatkowo od grudnia 2009 roku wdrożono funkcjonalność obsługi gotówkowej przez wpłatomaty mBanku i MultiBanku dla klientów korporacyjnych korzystających z kart Visa BRE Business.
- Wdrożono monitor stanów kasowych umożliwiający śledzenie i monitorowanie ilości gotówki na każdym etapie procesu zarządzania gotówką (obecnie funkcjonalnością objęte są Oddziały Korporacyjne, docelowo będzie on dostępny również dla oddziałów detalicznych).
- Wdrożono nową funkcjonalność systemu bankowości elektronicznej poprzez stworzenie modułu iBRE Cash – który umożliwia klientom składanie dyspozycji gotówkowych poprzez platformę iBRE w tym między innymi zarządzanie wpłatami i wypłatami; w ramach funkcjonalności istnieje możliwość awizacji wypłat również w placówkach MultiBanku.
- Wdrożono możliwość konwoju gotówki od i do klienta.
- Na etapie uruchamiania docelowej funkcjonalności jest System zarządzania gotówką CashBREaker – system WorkFlow, którego celem jest optymalizacja kosztów zarządzania gotówką poprzez lepsze prognozowanie potrzeb gotówkowych oraz poprawę efektywności procesu w ramach całego Banku.

BRE Mass Payment:

W listopadzie 2009 udostępniono produkt BRE Mass Payment w ramach bankowości elektronicznej (iBRE oraz BRESOK), który służy do zbiorczego obciążenia rachunku Klienta Zleceniodawcy globalną kwotą standardowych przelewów krajowych. BRE Mass Payment skierowany jest przede wszystkim do Klientów realizujących dużą liczbę poleceń przelewu w ramach jednego cyklu rozliczeniowego, jak również do Firm wymagających szczególnej dyskrecji w zakresie składanych zleceń. Nowa

funkcjonalność umożliwia zachowanie poufności danych oraz ogranicza rozmiar wyciągu z rachunku bieżącego Firmy oraz zapewnia szybkość procesowania.

III.1.3. Bankowość transakcyjna

BRE Bank od początku swojej działalności tworzy innowacyjne produkty, oferuje nowoczesne rozwiązania biznesowe i buduje partnerskie relacje ze swoimi Klientami. Wielokrotnie odgrywał rolę pioniera i wyznaczał nowe kierunki zarówno w zakresie obsługi, jak i oferty produktowej. BRE był pierwszym polskim bankiem, który zaoferował klientom w roku 1993 system bankowości elektronicznej i usługi bankowości transakcyjnej.

Pod hasłem „bankowość transakcyjna” należy rozumieć przede wszystkim produkty, które wspomagają obsługę rachunków bieżących, obrót gotówką (zwłaszcza obsługę utargów) oraz szeroko rozumiane zarządzanie płatnościami, wpływem należności, płynnością i nadwyżkami środków. Są to także różnorodne transakcje i operacje realizowane przy użyciu korporacyjnych kart płatniczych i kart przedpłaconych. Przede wszystkim jednak są to nowoczesne kanały dostępu do środków, zlecenia transakcji oraz informacji o nich.

Bankowość transakcyjna to jedna z najdynamiczniej rozwijających się dziedzin polskiej bankowości, ale dla wielu, zwłaszcza mniejszych i średnich przedsiębiorców jest wciąż potencjałem niewykorzystanym. Jednym z głównych wyzwań jest zbudowanie świadomości wśród krajowych przedsiębiorców zarówno o możliwościach poprawienia płynności finansowej firm, jak i podstawowych cechach poszczególnych usług, które kryją się pod tą zbiorczą nazwą, wciąż nie dość jasno rozumianą przez znaczną część firm. Temu celowi ma służyć wydzielenie w strukturach Banku Departamentu Bankowości Transakcyjnej zajmującej się jej rozwojem i propagowaniem. Wsparciem była też szeroka kampania reklamowa.

Wraz z rozwojem każdego przedsiębiorstwa pojawia się konieczność wykorzystania wyspecjalizowanych produktów bankowych. Firmy bowiem stosunkowo rzadko dysponują narzędziami, pozwalającymi optymalnie, na bieżąco wykorzystywać posiadane środki, a zarządzający nierzadko nie mają wystarczającej wiedzy o dostępnych na rynku usługach finansowych. Rolą banku jest właśnie informowanie i edukacja klientów w zakresie funkcji oraz sposobu korzystania z poszczególnych usług korporacyjnej bankowości transakcyjnej.

W BRE Banku bankowość transakcyjna skoncentrowana jest wokół innowacyjnej korporacyjnej platformy internetowej **iBRE**. Jest ona uniwersalnym i nowoczesnym narzędziem agregującym wiele produktów i usług bankowych. Modułowość platformy pozwala na jej elastyczny rozwój, dzięki czemu Bank jest w stanie obsługiwać nie tylko obecne, ale i przyszłe wymagania różnych klientów, zarówno małych i średnich firm, jak i największych korporacji. Wykorzystanie technologii internetowej umożliwia oczywiście aktywne zarządzanie finansami w oparciu o dostęp on-line.

iBRE obsługuje nie tylko szerokie spektrum rozliczeń i raportowania, umożliwia również np. wykorzystanie programów dyskonta wierzytelności, czy też realizację transakcji handlowych. Integracja z najważniejszymi systemami finansowo-księgowymi, takimi jak SAP oraz Symfonia Forte zapewnia bezpośrednią wymianę informacji finansowych i niefinansowych z Bankiem.

iBRE to internetowa platforma bankowości elektronicznej, udostępniająca wiele produktów i usług bankowych za pomocą jednego kanału dostępu. Została zaprojektowana w taki sposób, aby spełnić wymagania zarówno wielkich korporacji, jak i małych i średnich przedsiębiorstw oraz indywidualnych klientów, korzystających z usług Private Banking.

Modułowa budowa platformy, oparta na technologii internetowej, zapewnia klientom możliwość aktywnego zarządzania środkami finansowymi w oparciu o dostęp on-line do aktualnych informacji rynkowych i szeroki wachlarz funkcji transakcyjnych. Moduły platformy to:

- **iBRE Banking** - podstawowy moduł iBRE, łączący w sobie cechy transakcyjne i komunikacyjne. Umożliwia zarządzanie dowolną strukturą rachunków i realizację zleceń.
- **iBRE Invoice.net** - internetowy moduł prezentacji faktur, łączący w sobie funkcje EBPP (*Electronic Bill Presentment and Payment*), i finansowanie oparte na wierzytelności.
- **iBRE Depo Plus** - innowacyjny moduł, naliczający odsetki od pojedynczych depozytów, stworzony z myślą o sądach i prokuraturach.
- **iBRE Cards** - efektywne i wygodne zarządzanie kartami biznesowymi pracowników.
- **iBRE Connect** - rozwiązanie, które rozszerza funkcjonalność systemów ERP o możliwość bezpośredniej wymiany informacji finansowych i niefinansowych z systemami BRE Banku

- iBRE Trade Finance - wyspecjalizowany moduł, umożliwiający składanie i przeglądanie elektronicznych zleceń i dyspozycji transakcji finansowania handlu.
- iBRE Cash - bezpieczny i wygodny moduł przeznaczony do obsługi zleceń gotówkowych.
- iBRE Fx - pozwala na szybką i efektywną realizację transakcji wymiany walut, umożliwiając przy tym uzyskanie najlepszego kursu rozliczeniowego opartego o bieżące notowania międzybankowe (od lutego 2009 r.)

Rozwój bankowości transakcyjnej w 2009 r. ilustrują poniższe dane:

- Średnia miesięczna liczba płatności krajowych wzrosła o 6%; miesięcznie realizowano ponad 1,8 mln płatności, z czego 98,8% w formie elektronicznej; blisko 71% płatności elektronicznych przetworzono w pełni automatycznie pomiędzy systemem wewnętrznym klienta a systemem Banku, za pomocą interfejsów pomiędzy systemami ERP/ finansowo – księgowymi/ kadrowo – płacowymi a systemami bankowości elektronicznej BRE.
- Średnia miesięczna wartość płatności zagranicznych wzrosła o 15%.
- Średni miesięczny wolumen obrotu gotówkowego klientów korporacyjnych wzrósł rok do roku o ponad 20%.
- Liczba klientów korzystających z produktów identyfikacji należności BRE Collection powiększyła się w 2009 r. o 20%. Wolumen identyfikowanych należności zwiększył się o 12%. Miesięcznie BRE Bank identyfikuje blisko 8,9 mln należności.
- Liczba użytkowników platformy internetowej iBRE zwiększyła się w 2009 r. o 16% i pozostaje na poziomie blisko 45 tys.

III.1.4. Finansowanie strukturalne, finansowanie projektów i kredyty konsorcjalne

W 2009 r. BRE Bank wziął udział w 8 kredytach konsorcjalnych. Łączna kwota nowego i zrefinansowanego zaangażowania BRE z tytułu kredytów konsorcjalnych wyniosła około 1,6 mld PLN (część zaangażowań w EUR i USD). Udzielono też 5 kredytów bilateralnych na łączną kwotę ok. 170 mln PLN.

Według stanu na 31.12.2009 r. łączna wartość tego portfela wynosiła 2,9 mld zł. Wartość portfela kredytów udzielonych w 2009 r. wyniosła 1,1 mld zł.

III.1.5. Instytucje Finansowe

Do obszaru Bankowości Korporacyjnej zaliczana jest współpraca z instytucjami finansowymi, sprowadzająca się głównie do pozyskiwania finansowania z innych banków oraz lokowania w nich nadwyżek środków.

Jeśli chodzi o **kredyty zaciągnięte**, według stanu na 31.12.2009 r. Bank posiadał 20 czynnych kredytów na równowartość 18 592 mln zł, z czego wykorzystano 18 376 mln zł. W ciągu 2009 r. spłacono 4 kredyty finansowe w CHF, na łączną kwotę o równowartości 1 134 mln zł i zaciągnięto 5 nowych kredytów, 1 w EUR, 1 w USD i 3 w CHF oraz 1 linię kredytową w EBI, o łącznej równowartości 1 912 mln zł.

Zaangażowanie BRE Banku z tytułu **kredytów udzielonych** innym bankom na 31.12.2009 r. wyniosło łącznie równowartość 464,51 mln zł. W portfelu Banku znajdowało się 51 krótko- i długoterminowych czynnych kredytów udzielonych innym bankom. W 2009 r. zawarto 18 nowych umów kredytowych o równowartości 60,69 mln zł.

Liczba banków – korespondentów, z którymi BRE Bank ma wymienione klucze swiftowe wynosiła na koniec grudnia 2009 roku 1599. Na koniec 2009 roku Bank posiadał 35 rachunków nostro, o jeden mniej niż przed rokiem. Liczba rachunków lora w złotych wynosiła 104 (otwarto 9 nowych, zamknięto 9). Oprócz rachunków złotych Bank utrzymuje jeszcze dla innych banków 6 rachunków w innych walutach.

III.1.6. Inwestycje własne

Według stanu na 31.12.2009 r. łączna wartość portfela inwestycji własnych i mezzanine wynosiła w cenie nabycia 232,2 mln zł (spadek w stosunku do końca ubiegłego roku o 18,8 mln zł).

Na zmianę wartości portfela inwestycji własnych w cenie nabycia w stosunku do dnia 31.12.2008 r. złożyły się głównie:

- transakcja przeniesienia akcji PZU SA (651.660 sztuk) do funduszu BRE GOLD FIZAN oraz objęcie 100% certyfikatów inwestycyjnych funduszu (191.815 sztuk);
- częściowe umorzenie certyfikatów inwestycyjnych BRE GOLD FIZAN (86.904 sztuki);
- częściowy wykupu obligacji jednego z klientów na łączną kwotę 39,9 mln zł.

Inwestycje własne BRE Banku SA (w mln zł)	31.12.2009	31.12.2008	Zmiana	
			Wartości	%
wartość w cenie nabycia	232,2	250,9	-18,7	-7,5%
wartość bilansowa	237,7	234,3	3,4	1,5%

Na koniec 2009 r. największą inwestycją kapitałową z portfela inwestycji własnych Banku był 100% udział w funduszu BRE GOLD FIZAN (spółka konsolidowana) o wartości bilansowej 114 mln zł. Ponadto w portfelu znajdowały się obligacje wyemitowane przez klientów w ramach finansowania mezzanine o wartości 55,2 mln zł.

III.2. Działalność Handlowa i Inwestycyjna

III.2.1. Rynki Finansowe

Działalność na rynkach finansowych przyniosła w 2009 r. dobre wyniki, mimo zmniejszenia skali działalności, ale przy rosnących spreadach kredytowych i marżach na sprzedawanych produktach. Do istotnych zmian w zakresie prowadzonego biznesu w 2009 r. należy zaliczyć:

- W zakresie emisji papierów dłużnych
  - Wzrost wartości rynkowej papierów krótkoterminowych do poziomu około 2,5 mld zł wobec 1,6 mld zł na koniec roku 2008 (co dało Bankowi I miejsce na tym rynku z udziałem 24,7%).
  - Osiągnięcie na koniec 2009 r. 23% udziału i I miejsca na rynku jeśli chodzi o wartość rynkową wyemitowanych papierów średnioterminowych banków i przedsiębiorstw (wyłączając obligacje restrukturyzacyjne BGK) oraz II miejsce w łącznej wartości tych papierów.
- W zakresie współpracy z Bankowością Detaliczną
  - Sukcesywne zwiększanie wolumenu strukturyzowanych lokat inwestycyjnych dla klientów MultiBanku oraz rozpoczęcie sprzedaży tych lokat dla klientów mBanku; łącznie w 2009 r. sprzedaż produktów strukturyzowanych wyniosła 380 mln zł.
- W zakresie działalności handlowej
  - Wdrożenie nowych projektów, dotyczących zmiany koncepcji sprzedaży instrumentów pochodnych i monitoringu zaangażowań.
  - Spadek wartości nowych transakcji pochodnych zawartych z klientami.
  - Utrzymanie wiodącej pozycji w kluczowych segmentach rynku z następującymi udziałami: w obrotach IRS i FRA 18,9%, obrót bonami i obligacjami skarbowymi 4,8%, na rynku FX spot i forward 5,9%.
  - Wprowadzenie platformy elektronicznej do samodzielnej wymiany walut przez klientów.

Na podkreślenie zasługują zmiany dotyczące sprzedaży instrumentów pochodnych. Bank prowadzi obrót instrumentami pochodnymi z klientami od ponad 10 lat. Jednak wydarzenia z przełomu lat 2008/2009 pokazała, że w sytuacji gwałtownych zmian parametrów rynku oraz zagrożenia relacji z klientami, wspomniany system nie zabezpieczył Banku przed powstaniem istotnych, nadmiernych ekspozycji na ryzyko kredytowe kontrahenta. W wyniku analizy sytuacji została opracowana koncepcja zmiany systemu obrotu instrumentami pochodnymi. Zainicjowano zmiany we wszystkich obszarach związanych z obrotem instrumentami pochodnymi z klientami Banku. Największe modyfikacje dotyczyły:

- sposobu współpracy z klientem,
- procesu podejmowania decyzji kredytowych,
- sposobu ustalania ekspozycji kredytowej z transakcji pochodnych,
- procesu kontroli wykorzystania limitów,
- procesu monitoringu ekspozycji,
- działań w sytuacji przekroczenia limitu,
- procesu zarządzania zabezpieczeniami,
- dokumentacji klientów.

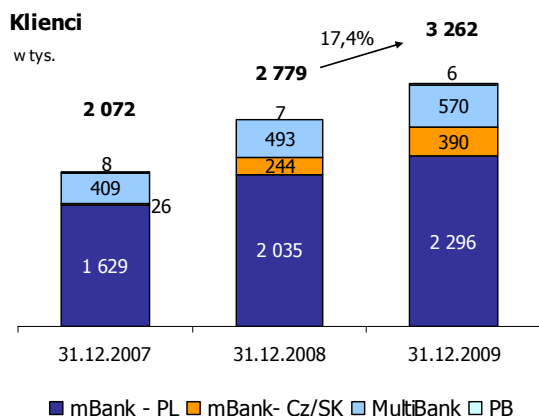
Wdrożenie w/w koncepcji wymagało współpracy wielu jednostek organizacyjnych z różnych pionów biznesowych, w związku z czym prace wdrożeniowe prowadzone były w formie projektu bankowego „Obrót instrumentami pochodnymi”.

IV. Obszar Bankowości Detalicznej

Obszar ten obejmuje działalność mBanku, MultiBanku oraz Private Banking (PB).

Główne osiągnięcia 2009 r. to znaczny dalszy wzrost liczby klientów oraz istotne powiększenie bazy depozytowej. W świetle znacznego spadku zainteresowania klientów kredytami hipotecznymi, do pozytywów minionego roku należy zaliczyć uniezależnienie się od dochodów związanych z tym produktem, co było jedną z głównych inicjatyw dochodowych inicjatyw BRE nowej w obszarze Bankowości Detalicznej.

W ramach tego obszaru prowadzone są rachunki bieżące dla klientów indywidualnych, rachunki oszczędnościowe, lokaty terminowe, lokaty strukturyzowane, oferowane są produkty inwestycyjne, karty kredytowe i debetowe, dokonywane są rozliczenia finansowe, operacje wekslowe, czekowe oraz wystawiane są gwarancje. Udziela się także kredytów hipotecznych i konsumpcyjnych. Oferta obejmuje również internetowe usługi maklerskie oraz usługi ubezpieczeniowe. Ofertę uzupełnia platforma e-commerce oraz niezależny, wirtualny operator komórkowy – mBank mobile.

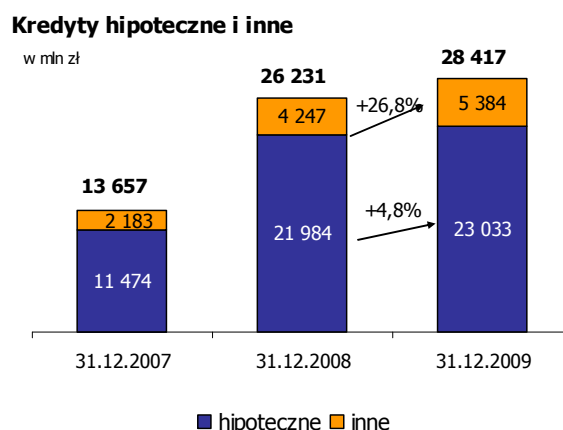
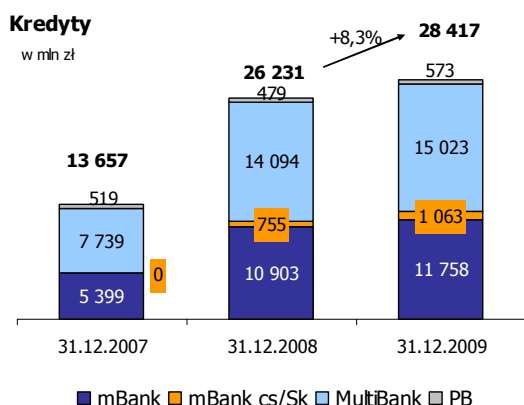
Klientami są głównie osoby fizyczne, ale również mikroprzedsiębiorstwa (w mBanku). Linia ta obejmuje również usługi Private Banking (PB). Począwszy od listopada 2007 r. mBank rozpoczął obsługę klientów poza granicami Polski, w Czechach i na Słowacji.

W ciągu minionego roku liczba klientów bankowości detalicznej wzrosła o 483 tys., (+17,4%), głównie w mBanku w Polsce (+261 tys.). Istotny wzrost odnotowano również w Czechach i na Słowacji (+146 tys.). Liczba klientów MultiBanku była o 77 tys. wyższa r/r. Natomiast liczba klientów Private Banking obniżyła się o ponad 1 tys. w wyniku restrukturyzacji bazy klientowskiej.

IV.1. Kredyty w Bankowości Detalicznej

Dynamika kredytów wyniosła 8,3% wobec 92,1% rok wcześniej. Przyczyny spowolnienia akcji kredytowej w dotyczyły głównie kredytów hipotecznych (4,8% w 2009 r. wobec 91,5% rok wcześniej). Wynikało to ze wzrostu marż, który wpłynął na zdecydowanie niższe zainteresowanie klientów tym produktem, a także zmniejszonego popytu w związku ze spowolnieniem gospodarczym. W przypadku kredytów gotówkowych na znacznie niższą sprzedaż wpływ miało zaostrzenie polityki kredytowej w obliczu problemów z jakością tego portfela. Rosły natomiast kredyty konsumpcyjne (tu zwłaszcza było bardzo duże zainteresowanie kredytem na zakup akcji Polskiej Grupy Energetycznej) i samochodowe.

Na koniec 2009 r. udział kredytów detalicznych udzielonych przez mBank w Polsce i MultiBank w rynku kredytów detalicznych wyniósł 6,7% wobec 6,8% przed rokiem.

Udział kredytów hipotecznych w całym portfelu (łącznie z Czechami i Słowacją) obniżył się z 83,8% w 2008 r. do 81,0% na koniec 2009. W skali roku wartość kredytów hipotecznych wzrosła o 1 049 mln zł.

Struktura portfela kredytowego przedstawiała się następująco:

- mBank Polska: 81,7% kredyty hipoteczne, 5,7% linia kredytowa, 5,0% karty kredytowe, 7,6% pozostałe;
- MultiBank: 83,4% kredyty hipoteczne, 5,9% linia kredytowa, 1,6% karty kredytowe, 9,1% pozostałe.

Udział mBanku w Polsce i MultiBanku w rynku kredytów hipotecznych na cele mieszkaniowe na koniec 2009 r. wynosił 10,0%.

Poniższa tabela przedstawia charakterystykę tej największej części portfela kredytów detalicznych (dotyczy tylko Polski).

Kredyty hipoteczne dla osób fizycznych	Razem	PLN	FX
Wartość bilansowa (mld zł)	21,40	2,30	19,10
Średnia zapadalność (lata)	23,12	20,20	23,55
Średnia wartość (tys. zł)	251,67	208,34	258,14
Średnie Loans to Value (LTV)	79,97%	56,65%	83,46%
Non Performing Loans (NPL)	0,52%	1,80%	0,37%

IV.1.1. Korekty w polityce kredytowej

Z uwagi na pogarszającą się jakość portfela kredytów gotówkowych, BRE Bank wprowadził korekty w polityce kredytowej, które powinny znacząco korzystnie wpłynąć na poziom ryzyka. Zmiany te, wynikające z obniżonej stabilności finansowej potencjalnych kredytobiorców, dotyczą między innymi zacieśnienia parametrów badania zdolności kredytowej oraz oceny scoringowej klientów. Ze względu na większą szkodowość klientów pozyskiwanych przez pośredników zewnętrznych, Bank przebudował również model akwizycji klientów, koncentrując się na wsparciu dla sprzedawców z sieci Banku oraz zintensyfikowaniu cross-sellingu. Szereg modyfikacji dotyczył także procesu przyznawania oraz monitoringu kredytów. W znacznie większym stopniu niż dotychczas scentralizowana została decyzyjność kredytowa oraz wdrożono zmiany schematów działań windykacyjnych.

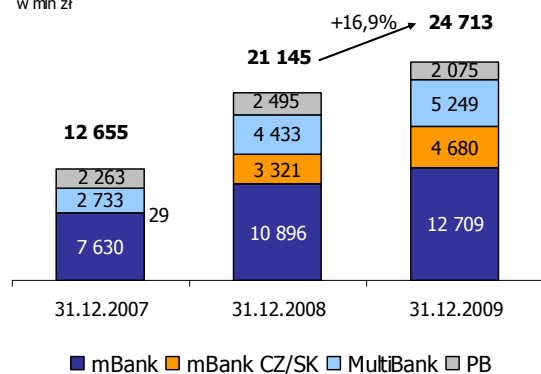
IV.2. Depozyty i fundusze inwestycyjne.

Poziom depozytów detalicznych w ciągu 2009 r. wzrósł o 16,9% do poziomu 24,7 mld zł, zarówno za sprawą mBanku w Polsce (+1,8 mld zł), w Czechach i na Słowacji (+1,4 mld zł) jak i MultiBanku (+0,8 mld zł). Należy przy tym zauważyć, że miało to miejsce przy jednoczesnym szybkim wzroście (+60,8%) środków lokowanych w funduszach inwestycyjnych, konkurencyjnych do depozytów.

Bank w zasadzie nie brał również udziału w wojnie cenowej na przełomie 2008/2009 roku i nie kwotował agresywnie depozytów, czego efektem było obniżenie ich salda w skali półrocza. Jednak akcje promocyjne podjęte w II półroczu 2009 r. zaowocowały znacznym przyrostem depozytów.

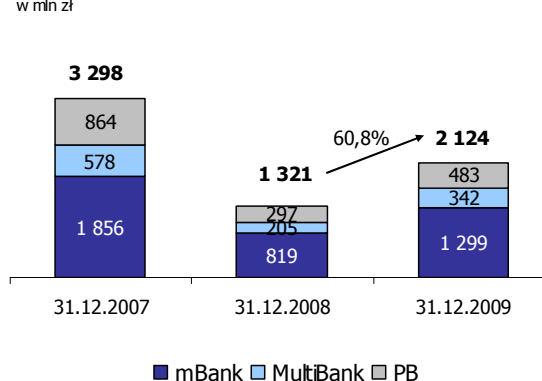
Depozyty

w mln zł

Fundusze inwestycyjne

w mln zł

IV.3. Karty kredytowe i debetowe

Liczba wydanych w Polsce kart kredytowych na koniec grudnia 2009 r. osiągnęła prawie pół miliona (499 tys.), z czego 342 tys. wydał mBank, 157 tys. MultiBank. Natomiast liczba wydanych kart debetowych wyniosła 2 506 tys. sztuk, z czego 1 965 tys. przez mBank i 541 tys. przez MultiBank.

Według danych dostępnych na koniec 2009 r. udział mBanku i Multibanku w rynku kart kredytowych pod względem kredytów udzielonych na kartach kredytowych wynosił 5,4%.

IV.4. Rozwój oferty w 2009 r.

Bankowość detaliczna w 2009 roku dalej rozwijała swoją ofertę. Wprowadzono następujące produkty:

MultiBank

- MultiKredyt Oszczędnościowy - kredyt zabezpieczony aktywami płynnymi,
- Polisokata – Strategia MultiZysk,
- Ubezpieczenie Ruchomości dla klientów przystępujących lub posiadających aktywne Ubezpieczenie Nieruchomości BRE Ubezpieczenia TU,
- AXA – Aktywny Portfel Funduszy to zarządzanie aktywami zarezerwowane do tej pory dla klientów Private Bankingu, a od kwietnia dostępne również dla klientów MultiBanku,
- Karta kredytowa dla firm – Visa Business Credit,
- Ubezpieczenie NNW Moja Ochrona dla posiadaczy MultiKonta,
- Lokata jednodniowa oraz Multilokata,
- Karta z funkcjonalnością płatności bezstykowych Master Card Pay Pass (dwie karty kredytowe Standard i Aquarius oraz jedna debetowa),
- Poszerzenie oferty Centrum Oszczędzania o kolejne 15-te Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych; do oferty wdrożono jedno z największych towarzystw - ING TFI.

mBank

- Rachunek oszczędnościowy dla przedsiębiorców mBIZNES plus,
- Ubezpieczenie powiązane z rachunkiem osobistym,
- Karta kredytowa dla przedsiębiorców,
- Lokaty strukturyzowane,
- Karty płatnicze z logo MasterCard, działające w technologii płatności zbliżeniowych PayPass,
- mBank mobile wprowadza nowoczesny starter, na który bez doładowania można otrzymać co miesiąc do 90 minut na rozmowy do wszystkich sieci w ramach programu "Minuty na Bank",
- Jednodniowa mLOKATA Czysty Zysk to dostępna dla Klientów posiadających bezpłatny rachunek oszczędnościowy eMAX plus,
- Rozszerzenie oferty Supermarketu Funduszy Inwestycyjnych o kolejne fundusze i subfundusze (m.in. zarządzane przez PKO TFI S.A., BPH TFI S.A, ING TFI S.A.).

Klientom z Czech i Słowacji zaoferowano funkcjonalności rachunków bieżących identyczne jak Polsce.

IV.4.1. Porozumienie z klientami tzw. „starego portfela”

Począwszy od lutego 2009 r. trwały rozmowy z klientami posiadającymi kredyty hipoteczne tzw. starego portfela, czyli udzielone do jesieni 2006 r. Oprocentowanie tych kredytów było ustalone decyzją Zarządu Banku, m.in. w oparciu o stopę referencyjną (LIBOR) oraz koszt pozyskiwania walut na rynku. W obliczu spadku stóp procentowych CHF klienci domagali się zmniejszenia oprocentowania kredytów, prowadząc zorganizowane akcje w mediach, głównie na forach internetowych. Bank jednak nie mógł obniżyć stóp do poziomu, którego domagali się klienci, gdyż wzrosły koszty pozyskiwania walut na rynku międzybankowym w wyniku światowego kryzysu finansowego. Jednak w efekcie długotrwałych rozmów, podczas serii spotkań reprezentantów Banku z przedstawicielami klientów został wypracowany pakiet rozwiązań satysfakcjonujących obie strony. 18 stycznia 2010 mBank i MultiBank wprowadziły nową ofertę dla posiadaczy kredytów hipotecznych w CHF, udzielonych do jesieni 2006 r. Przewiduje ona następujące możliwości:

- Przewalutowanie kredytu z CHF na EUR oraz przejście na oprocentowanie oparte na wskaźniku EURIBOR 3M oraz stałej marży. Przewalutowanie odbywa się przy zastosowaniu preferencyjnego, minimalnego spreadu wynoszącego 0,5% (standardowo to ok. 6%).
- Pozostanie przy CHF jako walucie kredytu oraz przejście na oprocentowanie oparte na wskaźniku LIBOR 3M dla CHF oraz stałej marży. Dodatkowo, korzystając z tej oferty, Klient uzyskuje dostęp do specjalnego „pakietu kompensacyjnego” zawierającego produkty depozytowe i kredytowe w atrakcyjnych cenach.
- Przewalutowanie kredytu na PLN oraz przejście na oprocentowanie oparte na wskaźniku WIBOR 3M i stałej marży. Klient uzyskuje również dostęp do specjalnego pakietu produktów dodatkowych.

IV.5. Rozwój sieci dystrybucji

Na koniec roku sieć dystrybucyjna mBanku w Polsce liczyła 142 lokalizacje (wobec 161 na koniec 2008 r.) oraz 27 w Czechach i 16 na Słowacji. Na 2010 r. planowana jest racjonalizacja sieci placówek zagranicznych.

Na sieć dystrybucji MultiBanku składało się 76 Centrów usług Finansowych i 58 Placówek Partnerskich czyli łącznie 134 placówki wobec 131 rok wcześniej.

Tempo rozwoju placówek zostało zahamowane w związku z racjonalizacją kosztów, wynikającą z projektu BREnova.

IV.6. Private Banking (PB)

Do istotnych wydarzeń w obszarze PB, które miały miejsce w 2009 r. należy zaliczyć:

- BRE PB wraz z BRE Wealth Management (BRE PB&WM) zaoferował klientom możliwość inwestowania w sztukę (art banking) będącą alternatywą dla rynków kapitałowych.

- Do oferty wprowadzono program inwestycyjny „Akumulacja” łączący w sobie zapewnienie bezpieczeństwa środków oraz zysku z wysokooprocentowanych lokat bankowych z inwestycją w jeden z wyselekcjonowanych spośród najlepszych na rynku produktów inwestycyjnych.
- Przeprowadzono największą i najbardziej dochodową w historii BRE PB BRE Emisję na zakup akcji PGE. Udzielono prawie 900 kredytów na kwotę ponad 5,5 mld zł.
- W ofercie BRE Wealth Management pojawiła się nowa strategia rynków zagranicznych, której aktywem bazowym są akcje spółek pochodzących z krajów emerging markets.
- Poszerzono ofertę funduszy inwestycyjnych o produkty TFI: Allianz, Ipopema i Agio.
- Przeprowadzono siedem subskrypcji lokat inwestycyjnych opartych o różnorodnie aktywa.
- W lutym 2009 roku już po raz drugi prestiżowy brytyjski "Euromoney Magazine" uznał BRE Private Banking & Wealth Management za najlepszą instytucję oferującą usługi bankowości prywatnej w Polsce. W łącznej ocenie, w kilkunastu kategoriach konkursowych, BRE Bank otrzymał najwyższe noty spośród polskich banków.

V. Sytuacja finansowa BRE Banku w 2009 r.

V.1. Strategiczny program BREnova

Ogłaszając zamierzenia Banku i Grupy na rok 2009 główny nacisk położono na realizację strategicznego projektu BREnova. Jego priorytetem było zapewnienie efektywności działań w dobie spowolnienia gospodarczego. Program BREnova to zestaw inicjatyw po stronie dochodowej i kosztowej. Miał on na celu zrewidowanie istniejącego modelu biznesowego, zarówno w obszarze bankowości korporacyjnej, detalicznej oraz w obszarze wsparcia.

Jego dwoma głównymi filarami miały być:

- wzrost dochodów poprzez poprawę struktury dochodów, wzrost cross-sellingu, rozwój oferty, udoskonalenie produktów, etc.
- optymalizacja kosztów i – co ważniejsze – konsekwentne ich monitorowanie i udoskonalone zarządzanie kosztami (w krótkiej i długiej perspektywie).

BREnova poprzez działania o charakterze długoterminowym miała zapewnić stabilny wzrost w czasie spowolnienia gospodarczego oraz solidny fundament do dalszego rozwoju. Miały to być zmiany o charakterze długoterminowym, a nie być jedynie reakcją na pogorszenie rynku w krótkim okresie.

Należy stwierdzić, że realizacja programu BREnova przyniosła oczekiwane efekty, zarówno po stronie przychodowej, jak i kosztowej. Dochody BRE Banku w 2009 r. osiągnęły 2 266,9 mln zł, co było poziomem o 9,0% wyższym, niż w 2008 r. (nie uwzględniając w 2008 r. dochodów z jednorazowych transakcji sprzedaży Vectry i PTE).

Wysoki poziom dochodów osiągnięty w ramach BREnowej w obszarze **Bankowości Korporacyjnej** był efektem:

- wzrostu dochodowości o 3,1% podczas gdy aktywa wazone ryzykiem obniżyły się o 3,0%,
- wzrostu dochodowości akcji kredytowe- marża na kredytach całego portfela była o 1 punkt procentowy wyższa,
- intensywnego rozwoju produktów nie wiążących kapitału: cash management, trade finance, bankowość transakcyjna, przy czym dochody cash management i operacji handlu zagranicznego wzrosły o 10%,
- rozwoju produktów elektronicznych (iBRE),
- intensywnego cross-selling w oparciu o istniejącą bazę klientów, jak również cross-selling produktów w ramach Grupy BRE Banku,
- wdrożenia zaawansowanych narzędzi zarządczych w celu wspierania powyższych działań: Customer Relationship Management (CRM), Management Information System (MIS).

Dla dochodowości obszaru **Bankowości Detalicznej** kluczowy był dalszy wzrost bazy klientowskiej. Dochody wzrosły w 2009 r. o 29%. Poza tym do działań zwiększających dochody należało zwiększenie dochodów ze źródeł innych niż kredyty hipoteczne, a mianowicie wzrost wskaźnika cross-sellingu wobec posiadanych klientów. Nastąpił wzrost o 7% liczby produktów na klienta z 2,44 na koniec 2008 r. do 2,62 na koniec 2009 r. (dotyczy tylko Polski, bez Czech i Słowacji). Wskaźnik ten poprawił się zwłaszcza w obszarze kredytów nie-hipotecznych, głównie samochodowych (+15,4%), rachunków walutowych (+12,6%) i rachunków inwestycyjnych (+10,2%).

Dzięki temu nastąpił wzrost dochodów z produktów nie-hipotecznych oraz z depozytów i produktów oszczędnościowych; dochody z produktów hipotecznych zmniejszyły się z 218 mln zł do 86 mln zł; pozostałe dochody wzrosły z 823 mln zł do 1 258 mln zł.

Średnia marża kredytowa na nowo udzielanych kredytach była 4,6 raza wyższa niż w 2008 r.

Jeśli chodzi o **stronę kosztową**, obszarem, w którym dokonano istotnych oszczędności był **obszar kadr**:

- zmniejszono zatrudnienie w Banku o 383 etaty i dodatkowo w spółkach grupy 183 etaty, co w skali roku dało oszczędności wynagrodzeń około 50 mln zł,
- fundusz premiowy utworzony w 2009 r. , jako odzwierciedlenie osiągniętych wyników, był o około 100 mln zł niższy, niż w 2008 r.,
- wstrzymano przyjęty w październiku 2008 r. program motywacyjny dla kadry kierowniczej (obligacje zamienne na akcje), co dało oszczędności 25,5 mln zł.
- ograniczono koszty szkoleń i delegacji służbowych o około 10 mln zł.

Znaczne oszczędności uzyskano również w **obszarze logistyki i IT**, gdzie m.in.

- wstrzymano rozwój sieci terenowej placówek, zarówno korporacyjnych jak i detalicznych,
- renegecjonowano warunki najmu lokali w których mieszczą się placówki Banku i spółek,
- zmniejszono liczbę samochodów służbowych i wprowadzono nową politykę samochodową,
- zrationalizowano szereg innych opłat: pocztowych, telefonicznych.

Część wymienionych wyżej działań będzie kontynuowana w 2010 r.

Łącznie oszczędności kosztowe BREnovej wyniosły 296 mln zł i były o 6% (tj. 16 mln zł) wyższe od zakładanych.

W efekcie BREnovej relacja kosztów do dochodów w Banku ukształtowała się na poziomie 53,0% w porównaniu z 59,2% (z wyłączeniem transakcji jednorazowych) w 2008 r.

V.2. Rachunek zysków i strat BRE Banku

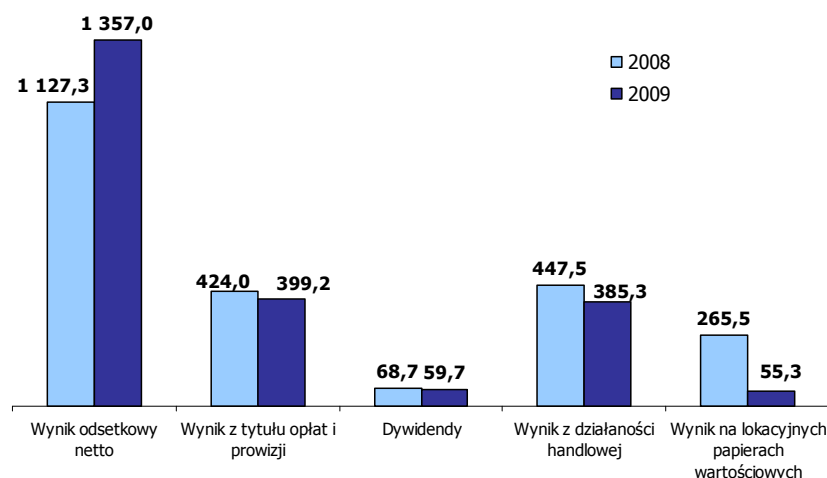
BRE Bank wypracował w 2009 r. zysk brutto na poziomie 98,9 mln zł, co stanowiło 11% zysku osiągniętego rok wcześniej.

Wypracowany przez BRE Bank poziom dochodów w omawianym okresie wyniósł 2 266,9 mln zł, co oznacza wprawdzie spadek o 3,6% w porównaniu z dochodami z 2008 r. Jeśli jednak uwzględnić uzyskane wówczas dochody jednorazowe ze sprzedaży Vectry (137,7 mln zł) i Aegon PTE (134,4 mln zł) to dochody z działalności powtarzalnej były o 9,0% wyższe.

V.2.1. Dochody BRE Banku

Dochody BRE Banku

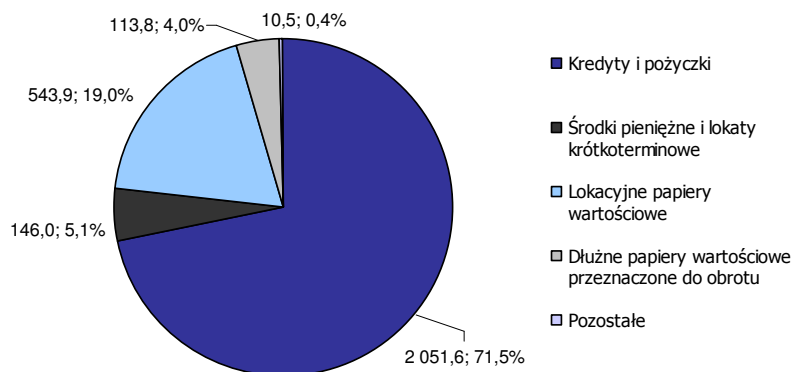
w mln zł

Wzrost ten osiągnięto głównie dzięki **przyrostowi wyniku z tytułu odsetek**. Wykazał on przyrost w wysokości **20,4%** w relacji do poprzedniego roku, osiągając poziom 1 357,0 mln zł wobec 1 127,3 mln zł w poprzednim

roku. Wzrost ten to głównie efekt przeniesienia punktu ciężkości na produkty o wyższej marży oraz odpowiedniego zarządzania kosztami finansowania.

Struktura przychodów z tytułu odsetek (mln zł / %)

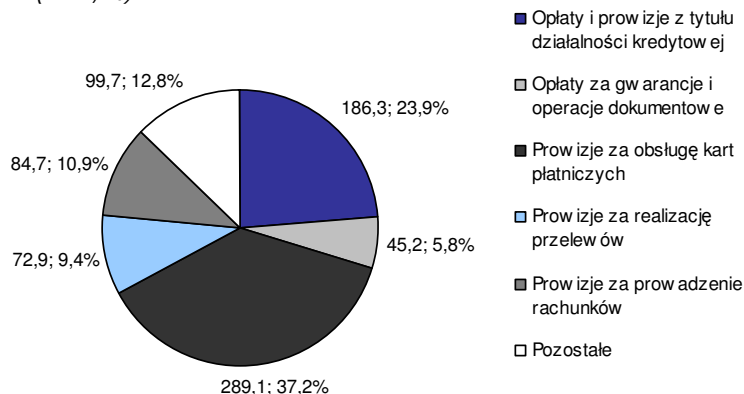
Głównym źródłem odsetek pozostawały kredyty i pożyczki. W porównaniu z rokiem 2008 znacznie wzrósł z 10,7% do 19,0% udział odsetek od lokacyjnych papierów wartościowych (+229,8 mln zł) w związku ze znacznym zwiększeniem ich udziału w aktywach.

Zmniejszyły się natomiast przychody z odsetek od środków pieniężnych i lokat (-158,6 mln zł) oraz od dłużnych papierów przeznaczonych do obrotu (-145,4 mln zł).

Od klientów detalicznych wpłynęło 42,2% przychodów odsetkowych, od korporacyjnych 29,0%, od sektora budżetowego 18,7% i od sektora bankowego 10,1%.

Stopa marży odsetkowej, liczona w relacji do aktywów odsetkowych (liczona do średnich stanów) wyniosła 2,1% w 2009 r. wobec 2,2% w 2008 r. Poziom marży w 2009 r. kształtowany był przez działające w przeciwnych kierunkach tendencje po stronie aktywów i pasywów. Z jednej strony obserwowano pozytywnie działające zmiany w zakresie struktury aktywów oraz wzrost marż na niektórych produktach kredytowych. Równocześnie z przeciwnym skutkiem działały zmiany struktury podmiotowej środków finansujących na rzecz środków z rynku międzybankowego oraz spadek marż depozytowych, jako rezultat rosnącej konkurencji oraz spadku stawek rynkowych.

Struktura przychodów z tytułu opłat i prowizji (mln zł / %)

Wynik z tytułu prowizji

(399,2 mln zł) wykazał w 2009 roku spadek o 5,8%, przy czym był to efekt szybszego wzrostu kosztów niż przychodów. Przychody były bowiem o 10,4% wyższe. Ich strukturę przedstawia wykres obok. Główną pozycję stanowiły prowizje za obsługę kart płatniczych (289,1 mln zł). Najszybciej też wzrosły one w porównaniu z 2008 r. (+40%). Wyższe były także prowizje za prowadzenie rachunków (84,7 mln zł, +21%) oraz z tytułu gwarancji i operacji dokumentowych (45,2 mln zł, +17%).

Koszty z tytułu opłat i prowizji były o 34,8% wyższe z powodu szybkiego wzrostu kosztów związanych z obsługą i ubezpieczeniem kart płatniczych oraz pozostałych uiszczonych opłat.

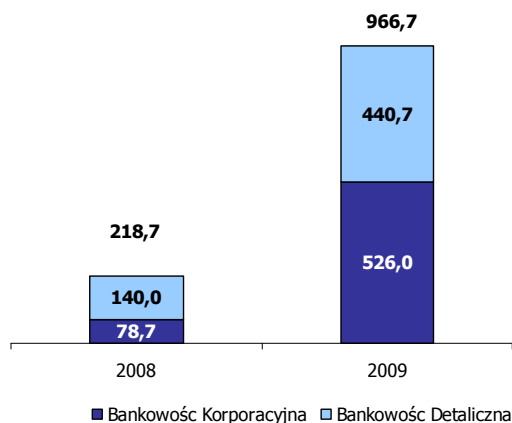
Wynik na działalności handlowej na koniec 2009 r. wyniósł 385,3 mln zł - z czego 31,6 mln zł stanowiła wycena opcji walutowych (56,6 mln zł w 2008 r.) i był niższy o 13,9% (o 62,2 mln zł) od wyniku z poprzedniego roku. Obniżenie dochodów dotyczyło głównie wyniku z pozycji wymiany. Niższy wynik z pozycji wymiany spowodowany był zmniejszoną aktywnością klientów na rynku walutowym oraz niższymi dochodami z przewalutowania.

W 2009 r. nie zrealizowano żadnej transakcji kapitałowej w przeciwieństwie do poprzedniego roku, kiedy w I kwartale zarejestrowano 137,7 mln zł zysku kapitałowego z tytułu sprzedaży akcji Vectra w ramach działalności kontynuowanej. Głównie z tego powodu znacznie niższy był wynik na lokacyjnych papierach wartościowych (20,8% poziomu z 2008 r.)

V.2.2. Odpisy netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek

Największym obciążeniem wyniku Banku w 2009 r. były odpisy netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek w wysokości **966,7 mln zł, ponad czterokrotnie wyższe, niż w 2008 r.**

Odpisy netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek w mln zł

W łącznej kwocie 526,0 mln zł odpisów w obszarze Bankowości Korporacyjnej 275,1 mln zł (52,3% ogółu rezerw w tym obszarze) stanowiły rezerwy na kredyty powiązane z transakcjami pochodnymi, czyli na tzw. opcje walutowe. Jednak i tak pozostała część rezerw w tym obszarze była trzykrotnie wyższa, niż rok wcześniej. Wynikało to z pogorszenia sytuacji finansowej klientów.

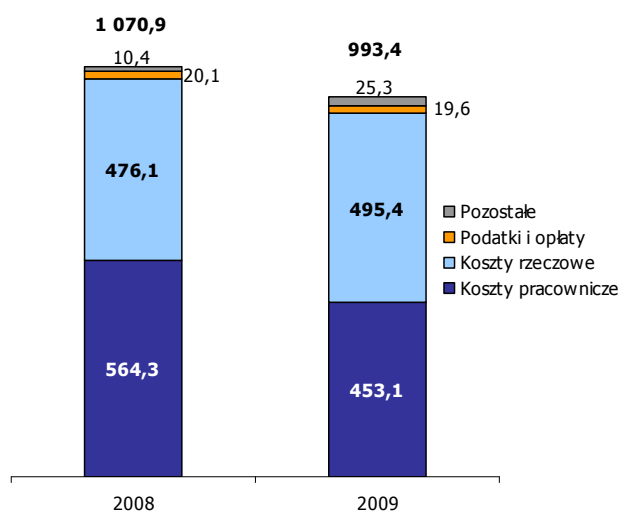
Z kolei w obszarze Bankowości Detalicznej, gdzie utworzono 440,7 mln zł odpisów, istotną przyczyną znacznie wyższego poziomu rezerw była konieczność ich tworzenia na kredyty gotówkowe udzielane przez mBank tzw. klientom zewnętrznym, czyli takim, którzy nie mieli wcześniej rachunków w mBanku. Łącznie na ten rodzaj kredytów utworzono 201,5 mln zł rezerwy (45,7% ogółu rezerw w detalu). Kredyt gotówkowy w tej formie nie jest już od maja 2009 r. udzielany, więc problemy z jego jakością powinny stopniowo wygasnąć.

Należy natomiast podkreślić, że problem dotyczył relatywnie niewielkiej części portfela detalicznego. Natomiast stanowiące ponad $\frac{3}{4}$ ogółu portfela detalicznego kredyty hipoteczne mają bardzo dobrą jakość, a utworzone nań w 2009 r. rezerwy wyniosły 10,6 mln zł.

V.2.3. Zmiany w poziomie kosztów w BRE Banku

Ogólne koszty administracyjne w 2009 r. były niższe od kosztów poprzedniego roku o 7,2% (77,5 mln zł).

Ogólne koszty administracyjne BRE Banku w mln zł

Spadek poziomu kosztów Banku dotyczył kosztów pracowniczych, które były niższe od ubiegłorocznych o 111,2 mln zł. Spadek ten związany był z niższymi odpisami na fundusz premii i opcje menedżerskie, skorelowanymi z realizowanymi wynikami, a także przeprowadzoną redukcją zatrudnienia.

Z kolei wyższy poziom kosztów od poprzedniego roku zanotowano w odniesieniu do kosztów rzeczowych. Wiązał się on głównie:

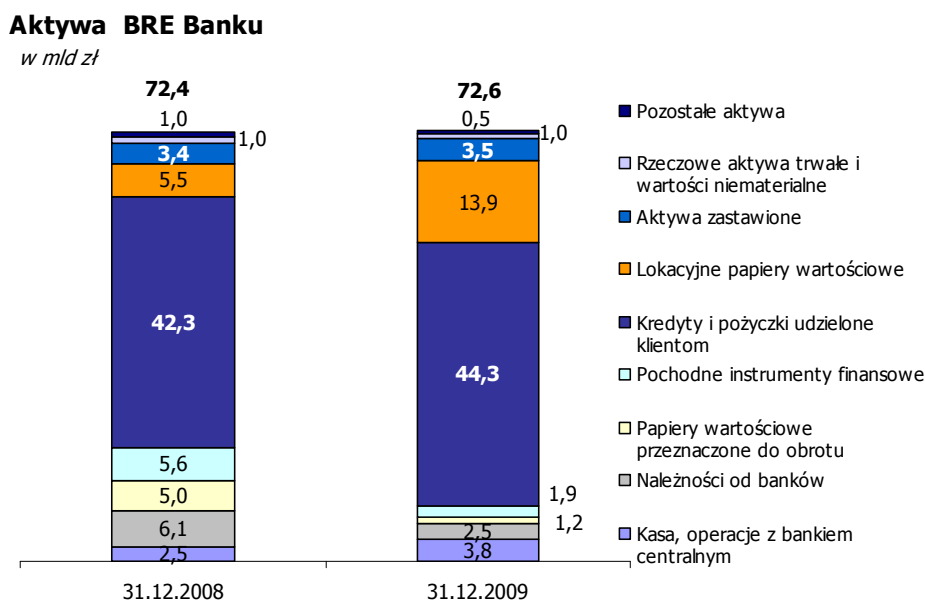
- ze wzrostem stałych opłat tj. czynszów, eksploatacji lokali, opłat pocztowych i telefonicznych,
- ze wzrostem cen energii i paliw,
- z rozwojem w poprzednim roku sieci placówek, zarówno detalicznych jak i korporacyjnych,
- oraz z ponad 3-krotnym wzrostem odpisów na BFG i KNF.

Równocześnie sukcesywnie zwiększa się w strukturze kosztów Banku udział kosztów z tytułu amortyzacji, które w roku 2009 wykazały przyrost w stosunku do poprzedniego roku o 48,1 mln zł, tj. o 30,1%. Wzrost amortyzacji wiąże się głównie z rozbudową sieci placówek w roku poprzednim i systemów bankowych.

Ponadto w pozostałych kosztach operacyjnych oraz amortyzacji IV kwartału 2009 r. ujęto ok. 57 mln zł kosztów zdarzeń jednorazowych, tj.: przyspieszonej amortyzacji wartości niematerialnych (a konkretnie głównych systemów informatycznych Globus i Altamira), rezerw na przyszłe zobowiązania wynikające z zawartych umów oraz zobowiązań z tytułu rozstrzygnięć sądowych w odniesieniu do nadpłat związanych z ubezpieczeniem pomostowych kredytów hipotecznych.

V.3. Zmiany w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej

V.3.1. Zmiany w aktywach BRE Banku

W 2009 r. poziom aktywów Banku pozostał na prawie niezmiennym poziomie. Na koniec roku największy w nich udział utrzymały **kredyty i pożyczki na poziomie 61,0%** wobec 58,4% na koniec roku poprzedniego, a ich poziom w ujęciu netto wzrósł o 4,7%.

Nominalny przyrost roczny portfela kredytowego brutto (bez uwzględniania odpisów) w 2009 r. wyniósł 3,0 mld zł (7,0%), przy czym tendencja wzrostu cechowała szczególnie portfel kredytów **klientów indywidualnych (+2,2 mld zł, +8,4%)**.

W tym samym okresie portfel **kredytów korporacyjnych wykazał spadek o 0,6% czyli o 90 mln zł**.

Zmiany poziomu akcji kredytowej w 2009 roku były spowodowane głównie wahaniami kursów walut względem złotego tj. deprecjacją obserwowaną w I półroczu oraz aprecjacją w drugiej połowie roku, przy mniejszym znaczeniu nowej sprzedaży, która uległa istotnemu ograniczeniu w stosunku do poprzednich okresów.

Należności od banków wykazały w skali roku spadek o 3,6 mld zł. Spadek wartości bilansowej w 2009 r. cechował również portfel papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu, który uległ zmniejszeniu o 3,8 mld zł w stosunku do 31 grudnia 2008 r. W tym samym czasie lokacyjne papiery wartościowe wykazały wzrost w skali roku o 7,9 mld zł (+143,7%). Omówione zmiany dotyczyły głównie struktury wewnętrznej aktywów krótkoterminowych, przy utrzymaniu ich bezpiecznego, z punktu widzenia płynności, udziału w aktywach ogółem na poziomie ponad 30%.

Spadek wartości pochodnych instrumentów finansowych w 2009 roku o 65,6% do poziomu 1,9 mld zł polegał na wygasaniu kontraktów, których wycena najbardziej wzrosła w wyniku wahań kursu PLN na przełomie lat 2008 i 2009 oraz na mniejszej ilości zawartych transakcji z udziałem instrumentów pochodnych.

V.3.2. Jakość portfela kredytowego

Jednym z głównych kryteriów oceny jakości portfela ryzyka kredytowego jest jego struktura i wycena oparta na zapisach zawartych w Międzynarodowych Standardach Rachunkowości (MSR) nr 39 i 37, czyli udział w portfelu ekspozycji z rozpoznanymi przesłankami utraty wartości oraz poziom odpisów aktualizujących na te ekspozycje.

Wskaźnik default dla portfela ryzyka kredytowego klientów (bez banków) dla należności bilansowych i zobowiązań pozabilansowych ocenianego zgodnie z MSR 39 i MSR 37 wyniósł 4,6% na koniec 2009 roku, wobec 1,7% na koniec 2008 r.

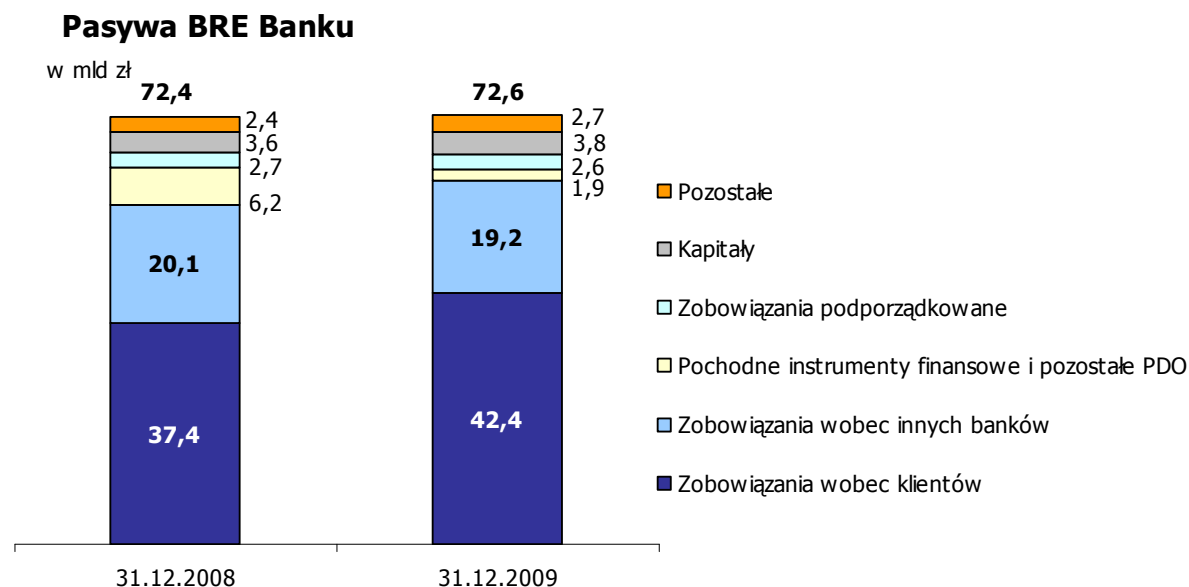
Wskaźnik ten wyłącznie dla portfela ryzyka kredytowego dla należności bilansowych klientów (bez banków) na koniec 2009 roku wyniósł 5,4% (wzrost z 2,1% na koniec 2008 roku).

Głównymi przyczynami pogorszenia jakości portfela ryzyka kredytowego dla należności bilansowych i zobowiązań pozabilansowych w 2009 r. był wzrost portfela kredytowego sklasyfikowanego jako default z 1.012 mln zł do 2 626 mln zł, co było spowodowane pogorszeniem się sytuacji-ekonomiczno finansowej klientów.

Na koniec 2009 r. wskaźnik pokrycia odpisami aktualizującymi i rezerwami należności bilansowych i zobowiązań pozabilansowych sklasyfikowanych jako default nieznacznie wzrósł do 57,0%, w porównaniu z 56,8% na koniec 2008 roku. Wskaźnik ten dla części bilansowej przedmiotowego portfela spadł z 61,5% na koniec 2008 roku do 58,7%.

V.3.3. Pasywa

Zmiany w pasywach Banku w 2009 r. ilustruje poniższy wykres:

Zobowiązania wobec klientów, stanowiące dominujące źródło finansowania działalności Banku, wykazały w skali roku przyrost o 13,4%, czyli 5 mld zł w ujęciu nominalnym. Tym samym na koniec 2009 r. osiągnęły one poziom 42,4 mld zł, co stanowiło 58,4% wartości zobowiązań, wobec 51,7% na koniec 2008 r.

Pozytywne kierunki zmiany bazy depozytowej obserwowano w II półroczu podczas gdy w I połowie roku miało miejsce przejściowe obniżenie poziomu depozytów klientów w Banku.

Z tego powodu średni w 2009 r. poziom środków od klientów w Banku wykazał niższą dynamikę wzrostu w relacji do wzrostu portfela kredytowego co spowodowało adekwatny wzrost wartości środków z rynku międzybankowego, stanowiących uzupełniające źródło finansowania działalności oraz wzrost kosztów finansowania.

Jednakże zasadniczy wzrost środków z rynku międzybankowego nastąpił jeszcze w grudniu 2008 r. przekładając się na średnie stany bilansowe całego 2009 roku. Przyrost ten dotyczył głównie pozyskanych przez Bank linii kredytowych we frankach szwajcarskich, stanowiących źródło finansowania portfela kredytów mieszkaniowych udzielonych w tej walucie.

Jako relacja stanów z końca roku środki z rynku międzybankowego w skali roku wykazały spadek o 0,9 mld zł (4,5%).

Udział kapitałów Banku w sumie środków finansujących na koniec 2009 roku wyniósł 5,2% wobec 5,0% w końcu 2008 r., co oznacza stabilny udział funduszy w całym 2009 roku.

V.4. Wskaźniki efektywności BRE Banku

Podstawowe wskaźniki efektywności w BRE Banku na koniec 2009 r. kształtowały się następująco:

	2008 r.	2009 r.	
ROA netto	1,4 %	0,1%	<i>ROA = zysk netto (z udziałami mniejszości) / suma aktywów</i>
ROE brutto	31,1%	2,7%	<i>ROE brutto = zysk brutto / Kapitał (z udziałami mniejszości, bez zysku bieżącego)</i>
ROE netto	28,6%	1,6%	<i>ROE netto = zysk netto (z udziałami mniejszości) / Kapitał (z udziałami mniejszości, bez zysku bieżącego)</i>
CIR	52,3%	53,0%	<i>CIR = ogólne koszty administracyjne + amortyzacja / dochody (w tym saldo pozostałych przychodów / kosztów)</i>
Współczynnik wypłacalności	10,04%	11,73%	

Współczynnik wypłacalności w BRE Banku na koniec 2009 r. wzrósł do **11,73%**, wobec 10,04% na koniec roku poprzedniego. Wzrost wskaźnika wiąże się ze znaczącym przyrostem funduszy wobec jednoczesnego spadku wymogów kapitałowych, głównie związanych z ryzykiem kredytowym.

Wzrost funduszy w skali roku jest skutkiem wzrostu funduszy podstawowych związanych z akumulacją zysku oraz niższymi pomniejszeniami funduszy (spadkiem niezrealizowanych strat na instrumentach dłużnych).

W rezultacie fundusze własne Banku na koniec 2009 roku osiągnęły poziom **5,3 mld zł**, co oznacza wzrost o 0,4 mld zł w skali roku.

W tym samym czasie wymóg kapitałowy wykazał spadek z poziomu 3,9 mld zł z końca 2008 roku do 3,6 mld zł na koniec grudnia 2009 r. Zmniejszenie wymogu kapitałowego w dużym stopniu jest zasługą spadku wymogu z tytułu ryzyka kredytowego związanego ze zmianą struktury aktywów oraz aprecjacją złotego.

VI. Podstawowe ryzyka w działalności BRE Banku

BRE Bank przykłada dużą wagę do procesu zarządzania ryzykiem, który realizowany jest w dwóch równoległych obszarach funkcjonalnych: kontroli i monitorowania ryzyka oraz operacyjnego zarządzania pozycjami ryzyka. Zajmują się tym na bieżąco wyspecjalizowane jednostki organizacyjne Banku, operacyjnie zarządzające poszczególnymi rodzajami pozycji ryzyka oraz niezależne od nich jednostki Pionu Ryzyka odpowiedzialne za proces kontroli i monitorowania ryzyka. W celu realizacji zadań w zakresie zarządzania ryzykiem, Zarząd Banku powołał odpowiednie komitety, w skład których wchodzi przedstawiciele Zarządu i kadry kierowniczej. W 2009 roku poszczególnymi obszarami zarządzania ryzykiem zajmowały się: Komitet Kredytowy Zarządu Banku, Komitet Inwestycyjny, Komitet ds. Zarządzania Kapitałem oraz Komitet ds. Zarządzania Jakością Danych na potrzeby wyliczania regulacyjnego wymogu kapitałowego (AIRB). Na szczeblu Rady Nadzorczej, która zatwierdza strategię i politykę zarządzania ryzykiem Banku funkcjonuje Komisja ds. Ryzyka oraz Komisja ds. Audytu.

BRE Bank prowadzi proces monitorowania ryzyka kredytowego, operacyjnego, rynkowego, płynności i stopy procentowej księgi bankowej w ramach Grupy BRE Banku w oparciu o miary ryzyka stosowane w BRE Banku, przy równoczesnym uwzględnieniu różnic wynikających z rodzaju i skali działalności realizowanej przez podmioty z Grupy. Ponadto bank w ramach procesu ICAAP monitoruje inne rodzaje ryzyka na które jest wyekspozowany w swojej działalności.

VI.1. Proces dostosowawczy do wymogów Basel II

Zadania realizowane w Pionie Ryzyka są zdominowane przez Projekt Basel II AIRB (*ang.* Advanced Internal Rating Based approach), czyli projekt wdrożenia **metody wewnętrznych ratingów na potrzeby wyznaczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego**, który jest jednym z największych i najważniejszych projektów realizowanych przez Bank. Istotność projektu podkreśla fakt, iż w skład Komitetu Sterującego wchodzi cały Zarząd BRE Banku oraz przedstawiciele kierownictwa Commerzbanku. Zakres projektu pokrywa wszystkie istotne aspekty pomiaru ryzyka kredytowego i ładu wewnętrznego w tym obszarze. Ramy czasowe projektu obejmują lata 2009 – 2013, co jest związane ze stopniowym obejmowaniem poszczególnych portfeli ekspozycji, jak również spółek z Grupy BRE Banku (BRE Bank Hipoteczny i BRE Leasing) metodą AIRB.

Jednym z głównych celów projektu jest odzwierciedlenie w wysokości wymogów kapitałowych rzeczywiście ponoszonego przez Bank ryzyka, jak również udoskonalenie metod i narzędzi stosowanych w ramach procesu zarządzania ryzykiem kredytowym w BRE. Będzie to stanowiło solidny fundament do doskonalenia metod efektywnego zarządzania zwrótem na kapitale wrażliwym na ryzyko. Wdrożenie metody AIRB będzie zarówno potwierdzeniem stosowania najwyższych standardów w obszarze zarządzania i kontroli ryzyka kredytowego, jak również czynnikiem podnoszącym prestiż oraz zaufanie uczestników rynku finansowego do Banku.

Stosowanie metody wewnętrznych ratingów wymaga zgody Komisji Nadzoru Finansowego i niemieckiego Urzędu Nadzoru Finansowego (BaFin), której uzyskanie uwarunkowane jest spełnieniem szeregu wymogów. W wyniku realizacji projektu AIRB, **Bank w grudniu 2009 r. wystąpił do obu Nadzorów z wnioskiem o akceptację stosowania metody AIRB.**

VI.2. Ryzyko kredytowe

Jedną z metod ograniczania ryzyka kredytowego jest system podejmowania decyzji kredytowych przez odpowiednie organa decyzyjne. Kryterium kwalifikującym daną sprawę do rozpatrzenia przez właściwy organ decyzyjny jest kwota zaangażowania oraz poziom ryzyka związanego z klientem i realizowaną transakcją (rating wewnętrzny). Ponadto BRE Bank redukuje ryzyko kredytowe poprzez dywersyfikację portfela kredytowego. Służy temu między innymi analiza struktury portfela Banku i wynikające z niej wnioski, zalecenia i rekomendacje dotyczące zaangażowania się Banku w wybrane sektory i rynki.

Do pomiaru ryzyka portfela kredytowego Bank stosuje metody oparte na szacowaniu oczekiwanej straty (*ang.* Expected Loss) oraz wartości portfela narażonej na ryzyko (*ang.* Credit Value at Risk) wyznaczane na bazie rozszerzonego modelu CreditRisk+ uwzględniającego, między innymi, zjawiska korelacji pomiędzy branżami gospodarczymi oraz ryzyko rezydualne. W celu bieżącego monitorowania ryzyka kredytowego weryfikacji podlegają wewnętrzne oceny ratingowe oraz zdarzenia „default” zgodnie z definicjami Basel II oraz MSSF.

W wyniku doświadczeń związanych z tak zwanym „problemem opcji walutowych” Bank opracował **modyfikację procesu zawierania z klientami korporacyjnymi transakcji na instrumentach pochodnych** w celu zwiększenia bezpieczeństwa obrotu tego typu transakcjami oraz rozszerzono narzędzia analityczne do oceny ryzyka kredytowego o kwantyfikację wpływu obciążeń pozabilansowych na ryzyko niewypłacalności klienta.

W ramach prac wdrożeniowych metody AIRB liczenia wymogów kapitałowych na ryzyko kredytowe dokonano znaczących modyfikacji i uaktualnień w metodologiach i procesach służących ocenie ryzyka kredytowego, w tym:

- uaktualniono i wprowadzono nowe narzędzia oceny klienta korporacyjnego i detalicznego,
- wprowadzono ściśle sformalizowany proces budowy i walidacji modeli ryzyka,
- wprowadzono proces pozyskiwania danych historycznych, niezbędnych na potrzeby modelowania, obejmujący wszystkie dostępne źródła w Banku,
- wdrożono sformalizowany proces kompleksowej kontroli jakości danych służących do modelowania i wyliczania wymogów kapitałowych.

VI.3. Ryzyko płynności

Celem zarządzania ryzykiem płynności jest zapewnienie i utrzymywanie zdolności Banku do wywiązywania się zarówno z bieżących, jak i przyszłych zobowiązań, z uwzględnieniem kosztów pozyskania płynności. BRE Bank monitoruje płynność finansową w trybie dziennym, wykorzystując metody oparte o analizę przepływów pieniężnych. Pomiar ryzyka płynności bazuje na modelu wewnętrznym, który został zbudowany na podstawie analiz specyfiki Banku, zmienności bazy depozytowej, koncentracji finansowania oraz planowanego rozwoju poszczególnych portfeli. Codziennemu monitorowaniu poddawane są: wartość niedopasowania w określonych przedziałach czasowych (luka), wielkość nadzorczych miar płynności, poziom rezerw płynnościowych Banku oraz stopień wykorzystania zewnętrznych limitów nadzorczych i wewnętrznych limitów płynnościowych, ustalanych przez Komitet Ryzyka. Bank ocenia na bieżąco swoją sytuację płynnościową oraz prawdopodobieństwo jej pogorszenia, stosując metody scenariuszowe. Regularnie przygotowywane są i prezentowane stosownym Komitetom oraz Zarządowi Banku, wyniki testów warunków skrajnych (*stress tests*). Pokazują one potencjalne skutki wpływu niekorzystnych czynników na sytuację Banku w zakresie płynności i zabezpieczenia finansowania. Są one istotnym elementem w procesie podejmowania decyzji w zakresie modelowania struktury bilansu Banku.

Bank na bieżąco monitoruje również poziom koncentracji finansowania, szczególnie w zakresie bazy depozytowej oraz stan rezerw płynnościowych. Bank posiada ustalone procedury działania na wypadek zagrożenia utraty płynności finansowej. Na koniec 2009 roku płynność i finansowanie Banku pozostawały na adekwatnym do potrzeb poziomie. W trakcie 2009 roku miało miejsce incydentalne przekroczenie nadzorczych miar płynności, które Bank w trybie natychmiastowym zdiagnozował oraz podjął działania mitygujące przywracające wartości tych miar do poziomów mieszczących się w ustawowych limitach.

VI.4. Ryzyko rynkowe

W prowadzonej działalności Bank jest narażony na ryzyko rynkowe, to jest, ryzyko niekorzystnej dla Banku zmiany wyceny wartości bieżącej portfela handlowego oraz portfela bankowego Banku następującej w wyniku zmian czynników ryzyka rynkowego - stóp procentowych, kursów walutowych, cen papierów wartościowych, oraz zmienności instrumentów opcyjnych. Kwantyfikacja ekspozycji na ryzyko rynkowe odbywa się przez pomiar wartości zagrożonej (*ang.* Value at Risk - VaR), wyznaczanie wartości testów warunków skrajnych (tzw. stres testy), a także analizy scenariuszowe oparte na zachowaniach rynków, które miały miejsce w podczas przeszłych kryzysów finansowych. Ryzyko rynkowe, w szczególności ryzyko stóp procentowych, jest kwantyfikowane również przez wyznaczanie wartości zagrożonego dochodu odsetkowego (*ang.* Earning at Risk - EaR) dla portfela bankowego. Dokładniejszy opis stosowanych przez Bank miar ryzyka rynkowego jest zamieszczony w sprawozdaniu finansowym za rok 2009.

W celu ograniczenia ekspozycji na ryzyko rynkowe decyzjami Komitetu Ryzyka BRE Banku SA ustanawiane są limity VaR, oraz, mające charakter liczb kontrolnych, limity testów warunków skrajnych i dla portfela bankowego limity EaR. Wykorzystanie wszystkich powyższych limitów jest monitorowane i kontrolowane w trybie dziennym.

Wartość zagrożona

W 2009 roku ryzyko rynkowe mierzone wartością zagrożoną VaR (w horyzoncie jednodniowym, na poziomie ufności 97,5%) utrzymywało się na umiarkowanym poziomie w relacji do limitów VaR. W pierwszym kwartale roku 2009 kluczowe czynniki ryzyka wykazywały duże wahania swoich wartości (konsekwencja kryzysu finansowego z jesieni 2008), natomiast w kolejnych kwartałach roku 2009 następowała stopniowa stabilizacja rynku finansowego, i w ślad za tym poziom ryzyka rynkowego obniżał się.

Średnia wartość VaR dla całego portfela Banku (portfel handlowy i portfel bankowy) w 2009 roku wynosiła 9,4 mln PLN, a maksymalny poziom VaR wyniósł 14,7 mln PLN. Wykorzystanie limitów wartości zagrożonej było w 2009 roku na bezpiecznym poziomie i średnio dla portfela Departamentu Rynków Finansowych (DFM) wynosiło 25%, a dla portfela Departamentu Skarbu (DS) 63%. Względnie wyższe wykorzystanie limitu VaR Departamentu Skarbu wynikało między innymi ze zmniejszenia limitu VaR DS w połowie 2009 roku.

Na wysokość wartości zagrożonej (VaR) miały wpływ w przeważającej mierze portfele instrumentów wrażliwych na stopę procentową (należące głównie do księgi bankowej), takie jak papiery dłużne, transakcje wymiany stóp procentowych oraz, w drugiej kolejności, portfele instrumentów wrażliwych na zmiany kursów wymiany walut (należące do księgi handlowej), takie jak opcje walutowe oraz transakcje wymiany walut. W pierwszym kwartale 2009 roku istotnym czynnikiem ryzyka w portfelu handlowym DFM, oprócz kursów walutowych, były zmienności implikowane opcji walutowych. W kolejnych kwartałach 2009 roku zmienność kursów walutowych oraz zmienności implikowanych opcji walutowych zmniejszyły się zdecydowanie. Pozostałe grupy czynników ryzyka miały relatywnie mniejszy wpływ na wartość VaR.

Testy warunków skrajnych

Dodatkowymi miarami ryzyka rynkowego, które uzupełniają pomiar wartości zagrożonej, są testy warunków skrajnych, które pokazują hipotetyczną zmianę bieżącej wyceny portfeli Banku, która nastąpiłaby w skutek przyjęcia przez czynniki ryzyka wyspecyfikowanych skrajnych wartości w horyzoncie jednodniowym.

W regularnie prowadzonych testach warunków skrajnych, w których scenariusze składają się z dużych, ekstremalnie skorelowanych zmian, jednakowych w każdej grupie, wartości czynników ryzyka, poziom ryzyka rynkowego utrzymywał się w 2009 roku w bezpiecznym przedziale poniżej ustanowionych liczb kontrolnych – średnie wykorzystanie tych limitów wynosiło w DS 50%, a w DFM 21%. Spośród tego rodzaju scenariuszy największa potencjalna strata obserwowana była przy silnym wzroście stóp procentowych (głównie stóp krajowych) - dla 15% wzrostu poziomu stóp procentowych, średnia strata portfela DS wyniosłaby 38 mln PLN, natomiast średnia strata DFM wyniosłaby 6 mln PLN. Realizacja takiego scenariusza spowodowałaby w głównej mierze (w części odpowiadającej portfelom instrumentów zaklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży) pomniejszenie kapitałów Banku, a w mniejszym stopniu wpływałaby na rachunek wyników.

Ponadto Bank przeprowadza testy warunków skrajnych oparte na zaobserwowanych przeszłych sytuacjach kryzysowych. Średnia wartość tych testów wynosiła w 2009 roku dla portfela DFM 12 mln PLN, a dla portfela DS 44 mln PLN.

Ryzyko stopy procentowej portfela bankowego

W 2009 r. poziom ryzyka stopy procentowej portfela bankowego, mierzony wartością EaR (potencjalnym spadkiem dochodu odsetkowego w okresie 12 miesięcy, który nastąpiłby przy założeniu zmiany rynkowych stóp procentowych o 100 punktów bazowych w niekorzystnym kierunku przy założeniu utrzymania niezmiennego portfela w tym okresie) był umiarkowany dla pozycji w PLN, CHF i CZK, a dla pozycji w USD i EUR niski w związku z niewielkim niedopasowaniem pozycji odsetkowych w tych walutach. Na koniec roku 2009 EaR (wyrażony w mln PLN) wynosił: dla pozycji w CHF - 14,18 mln, w PLN - 7,47 mln, oraz dla CZK - 5,09, natomiast dla pozycji w USD - 1,46 mln PLN, w EUR - 0,13. Ponadto, Bank monitoruje ryzyko bazowe, ryzyka krzywej dochodowości oraz opcji klienta.

VI.5. Ryzyko operacyjne

W ramach monitorowania i kontroli ryzyka operacyjnego w 2009 r. BRE Bank kontynuował stosowanie narzędzi i metod wdrożonych w poprzednich latach. W szczególności, w celu kontroli ryzyka operacyjnego BRE Bank zbiera dane o zdarzeniach i stratach operacyjnych w centralnej bazie danych (prowadzonej od 2003 r.), monitoruje parametry procesów biznesowych i operacyjnych za pomocą kluczowych czynników ryzyka, przeprowadza ankiety samooceny ryzyka operacyjnego w jednostkach organizacyjnych Banku, definiuje scenariusze, w celu identyfikacji, a następnie ograniczenia ryzyka wystąpienia bardzo poważnych strat operacyjnych.

Rok 2009 charakteryzował się dalszym udoskonalaniem wymienionych wyżej narzędzi kontroli ryzyka operacyjnego. W 2009 r. BRE Bank przystąpił do bazy danych służącej wymianie informacji o zdarzeniach operacyjnych w Polskim sektorze bankowym stworzonej przez Związek Banków Polskich. Jednocześnie postępowała dalsza integracja wszystkich podmiotów wchodzących w skład Grupy Kapitałowej BRE Banku w ramach kontroli i zarządzania ryzykiem operacyjnym. Obecnie te same zasady i standardy kontroli ryzyka operacyjnego, wdrożone w BRE Banku obejmują również całą Grupę Kapitałową i spółki zależne.

Obszerne informacje na temat ryzyk i ich miar w działalności Banku zawarte są w 3 sprawozdania finansowego według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za 2009 rok”.

VII. Nakłady inwestycyjne

Ze względu na realizację projektu BREnova, nakłady inwestycyjne w Banku zostały ograniczone. O ile w 2008 r. wyniosły one 240,8 mln zł, to w 2009 r. poziom nakładów inwestycyjnych wyniósł **182,1 mln zł (-24,3%)**.

Inwestycje poniesione w Banku w większości, bo w kwocie 148,5 mln zł dotyczyły obszaru informatyki. Bank kontynuował modernizację i rozwój podstawowych komponentów środowiska informatycznego. Prace obejmujące rozwój nowych funkcjonalności, poprawę dostępności oraz ciągłości biznesowej istniejących rozwiązań informatycznych dotyczyły systemów informatycznych, funkcjonujących w głównych obszarach biznesowych Banku.

Główne projekty realizowane w Banku:

- Dalszy rozwój systemu GLOBUS i towarzyszących mu aplikacji,
- Wdrożenie projektu AIRB (metoda wewnętrznych ratingów) - kalkulacja wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego,
- Ujednoczenie kodu źródłowego Altamiry - realizacja projektu Altamira Get Together,
- Nowe centrum telefonicznej obsługi klientów Bankowości Detalicznej,
- Dalszy rozwój Uniflow 2.0 i RSO w obszarze Bankowości Detalicznej,
- Projekt Valuta Direct, dzięki któremu klienci będą mogli samodzielnie przeprowadzać transakcje wymiany walut,
- Wdrożenie nowej aplikacji wspierającej działalność powierniczą.

Nakłady w obszarze logistyki i bezpieczeństwa w kwocie 33,7 mln zł były związane z rozwojem i modernizacją sieci oddziałów korporacyjnych oraz wyposażaniem placówek detalicznych i obejmowały:

- Adaptację nowej siedziby Oddziału Korporacyjnego w Częstochowie i Zielonej Górze oraz nowego Biura Korporacyjnego w Siedlcach,
- Modernizację siedziby Oddziału Korporacyjnego w Katowicach, zgodnie z nowym standardem w zakresie wizualizacji i funkcjonalności,
- Zakup i instalacji włączonych w ramach sieci MultiBanku i mBanku,
- Dostosowania pomieszczeń i wyposażenia placówek sieci MultiBanku w związku z zakupem i instalacją recyklerów.

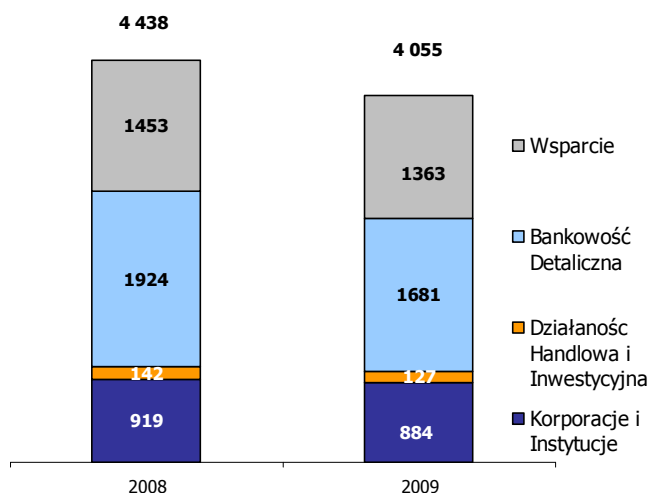
Dodatkowo, znaczące nakłady inwestycyjne poniesiono w związku z modernizacją systemu klimatyzacji w głównej siedzibie BRE Banku na ul. Senatorskiej.

VIII. Zmiany w obszarze HR

VIII.1. Zmiany w poziomie zatrudnienia

Jak już wspomniano wcześniej, w 2009 r. ten obszar najbardziej odczuł efekty programu BREnova, co znalazło wyraz w znacznym obniżeniu kosztów osobowych o 19,7%. W części była to redukcja zatrudnienia w początkach 2009 r.

Zatrudnienie w BRE Banku wg obszarów działalności
w etatach

Na koniec 2009 r. w BRE Banku zatrudnionych było **4 901 osób**, co w stosunku do końca 2008 r. oznaczało spadek o 869 osób. Zatrudnienie w przeliczeniu na pełne etaty było w BRE Banku o 383 etaty niższe i na koniec 2009 r. wyniosło **4 055 etatów** wobec 4 438 etatów na koniec 2008 r. Duża różnica między zatrudnieniem w osobach i w etatach wynika głównie z faktu zatrudniania sporej grupy osób w placówkach bankowości detalicznej na część etatu.

Spadek zatrudnienia miał miejsce głównie w obszarze Bankowości Detalicznej (243 etaty), gdzie grupa osób, w tym zatrudnionych na część etatu w mBanku i MultiBanku, przeszła do pracy w spółce Aspiro. Spółka ta sprzedaje produkty bankowości detalicznej.

Zatrudnienie spadło również w innych obszarach, tylko w mniejszej skali: o 90 etatów w obszarze wsparcia, o 35 etatów w Korporacjach i Instytucjach a o 15 etatów w Działalności Handlowej i Inwestycyjnej.

Pracownicy Banku są stosunkowo młodzi – 65,8% nie przekroczyło 35 roku życia. Są również dobrze wykształceni, o czym świadczy fakt, że 74,0% posiada wykształcenie wyższe.

VIII.2. Szkolenia w BRE Banku

Pomimo ograniczenia kosztów szkoleń w związku z realizacją programu BREnova z 16,7 mln zł w 2008 r. do 6,8 mln zł w 2009 r. proces podnoszenia kwalifikacji był kontynuowany.

Szkolenia i ogólnobankowe programy rozwojowe realizowane były w oparciu o założenia długoterminowej polityki kadrowej Banku i koncentrowały się w szczególności na: budowaniu kadry sukcesorów na stanowiska menedżerskie i specjalistyczne, doskonaleniu efektywności współpracy pomiędzy różnymi obszarami Banku, zarządzaniu projektami w praktyce, zarządzaniu zmianą, analizie finansowej i ryzyka, uaktualnianiu wiedzy produktowej, obsłudze klienta czy komunikacji.

Znaczącą inwestycją w rozwój pracowników było również zdobycie dofinansowania z Unii Europejskiej na projekt rozwoju kompetencji pracowników Bankowości Detalicznej obejmujący zagadnienia związane z finansowaniem nieruchomości, oceną zabezpieczenia kredytów, analizą, komunikacji i współpracy w zespole oraz technikami Cross-sellingu.

Szkolenia realizowane były w formule tradycyjnej i ale również w znacznym stopniu za pomocą platformy e-learningowej, która w 2009 roku została rozbudowana i zaimplementowana w całym Banku. Oferta szkoleń e-learningowych obejmuje zarówno szkolenia związane z wykonywanymi obowiązkami (szkolenia z produktów i procedur), jak również pozwala na poszerzanie kompetencji informatycznych czy rozwój tak zwanych miękkich umiejętności.

VIII.3. Praktyki studenckie

W Banku prowadzony jest program praktyk studenckich. Daje on możliwość wyłonienia osób o wysokim potencjalnie, które w przyszłości chciałyby podjąć pracę w BRE Banku. Dla studentów jest to szansa na zdobycie często pierwszych doświadczeń zawodowych.

W ciągu całego roku na praktyki i staże przyjmowani są studenci, którzy ukończyli minimum III rok studiów. W odpowiedzi na wysokie zainteresowanie praktykami w okresie letnim, Bank, co roku prowadzi program doBRE lato w praktyce, do którego nabór rozpoczyna się w kwietniu.

W 2009 roku łącznie w Banku odbyły praktyki 323 osoby. Spośród nich po zakończeniu praktyk 32 osoby podjęły pracę w BRE Banku.

VIII.4. System motywacyjny w BRE Banku

System motywacyjny BRE Banku, będący ważnym elementem strategii personalnej, obejmuje zarówno system motywatorów niematerialnych (np. możliwości rozwoju zawodowego), jak i materialnych czyli politykę wynagradzania.

System motywacyjny odgrywa kluczową rolę w kształtowaniu kultury korporacyjnej i jest buduje przewagę konkurencyjną poprzez pozyskiwanie i utrzymywanie kompetentnych pracowników.

Polityka wynagradzania BRE Banku obejmuje zarówno wynagrodzenie zasadnicze (stałe), jak i część zmienną uzależnioną od wyników całej organizacji i indywidualnych osób. Pozwala to na efektywne połączenie funkcji motywacyjnej z efektywnym zarządzaniem i kontrolą kosztów.

Wyniki Banku za 2009 r. które odbiegały w dół od wyników uzyskiwanych w poprzednich latach, wpłynęły na niższy udział premii w łącznym wynagrodzeniu pracowników.

O ile w 2008 r. udział odpisów na premie i program opcji stanowił 32% kosztów osobowych BRE Banku, to w 2009 r. obniżył się on do 10% tych kosztów.

W 2009 r. nie podjęto decyzji o uruchomieniu, przyjętego w dniu 27.10.2008 przez Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie BRE Banku, programu opcji na akcje dla kluczowej kadry Banku.

IX. Działalność BRE Banku na rzecz otoczenia

BRE Bank od wielu lat kieruje się w swej pozakomercyjnej aktywności przekonaniem o stale rosnącej wadze i słuszności podejmowania działań sponsorskich i charytatywnych. Szerzej traktuje o tym coroczna publikacja „Raport o Społecznej Odpowiedzialności BRE Banku”.

Zróbmy razem coś dobrego

W 2009 roku w BRE Banku uruchomiono kilka nowych inicjatyw skierowanych do pracowników. Jednym z nich był cykliczny program wolontariatu pracowniczego *Zróbmy razem coś dobrego*, który powstał we współpracy z Fundacją BRE Banku. Umożliwia on zrealizowanie projektu społecznego według indywidualnego pomysłu pracowników. Osoby biorące udział w programie mają szansę zainicjować i zrealizować ciekawy projekt, w który mogą włączyć się ich koledzy i koleżanki z pracy, znajomi i rodzina. Co kwartał organizowane są kolejne edycje programu: wiosenna, letnia, jesienna i zimowa. Co trzy miesiące kapituła wybiera 5 najciekawszych projektów, które są zgodne z celami statutowymi Fundacji BRE Banku (edukacja, ochrona zdrowia i opieka społeczna, kultura i sztuka). Następnie pięć zespołów otrzymuje wsparcie finansowe na realizację swoich pomysłów. W 2009 roku odbyły się 3 edycje: wiosenna, letnia i jesienna, w ramach których zrealizowano w sumie 15 różnych przedsięwzięć. W ramach akcji 51 pracowników poświęciło na prace charytatywne aż 491 godzin swojego wolnego czasu. Program ten jest stałym działaniem na polu społecznej odpowiedzialności, które będzie kontynuowane w przyszłości.

Gramy w zielone

Istotnym projektem w działaniach pro-ekologicznych była uruchomiona we wrześniu 2009 r. kampania o charakterze ekologicznym. Jej celem było poinformowanie pracowników o poziomie wykorzystywanych zasobów w Banku oraz wzbudzenie zainteresowania tematyką ochrony środowiska zarówno w miejscu pracy jak i poza nią. W tym celu za pośrednictwem materiałów i akcji informacyjnych podjęto różne działania podnoszące świadomość ekologiczną. Partnerem merytorycznym projektu jest Fundacja Aeris Futuro. Poza tym wprowadzono kilka nowych rozwiązań prewencyjnych na rzecz ochrony środowiska takich jak przestawienie drukarek na dwustronne drukowanie. Efekty w postaci zaoszczędzonych w wyniku kampanii zasobów zostaną przedstawione w pierwszej połowie 2010 roku.

Wdrożenie metodologii Global Reporting Initiative do raportowania społecznego BRE Banku

BRE Bank zalicza się do grona firm, które jako jedne z pierwszych na polskim rynku komunikowały swoje działania z zakresu odpowiedzialnego biznesu za pośrednictwem osobnego raportu społecznego (pierwszy ukazał się w 2006 roku). W 2009 roku BRE Bank jako pierwsza instytucja finansowa w Polsce przygotował raport społeczny według międzynarodowych wytycznych *Global Reporting Initiative* na poziomie B+ (dane w dokumencie zostały poddane niezależnej weryfikacji). Publikacja *Egzamin z kryzysu. Zrównoważony rozwój w trudnych czasach* zdobyła uznanie jury konkursu Raporty Społeczne 2009, które przyznało jej pierwsze miejsce za najlepiej sporządzony raport z zakresu społecznej odpowiedzialności biznesu 2009. Organizatorami konkursu są firmy PricewaterhouseCoopers, CSR Consulting oraz Forum Odpowiedzialnego Biznesu.

Raport w wersji elektronicznej:

http://www.brebank.pl/pl/O_BRE_Banku/BRE_Bank/odpowiedzialnosc_spoleczna/raporty.

Fundacja BRE Banku

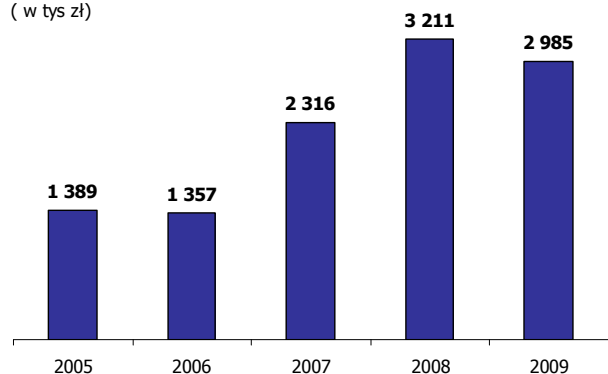
Realizacją zadań na rzecz społeczeństwa zajmuje się głównie Fundacja BRE Banku, która posiada status organizacji pożytku publicznego i działa głównie na rzecz rozwoju nauki i edukacji. Poza tym wspiera ochronę zdrowia i opiekę społeczną oraz kulturę i sztukę. Misją Fundacji jest wspieranie działań służących rozwojowi indywidualnemu oraz podnoszenie poziomu wiedzy i jakości życia społeczeństwa.

Fundacja BRE Banku obchodziła w 2009 roku 15-lecie swojej działalności. Z tej okazji zorganizowano uroczystość w Arkadach Kubickiego Zamku Królewskiego w Warszawie podczas której podsumowano zaangażowanie fundacji Banku w działalność filantropijną. W ciągu piętnastu lat istnienia do Fundacji wpłynęło 9 tys. wniosków. Udało się pomóc w ponad 4 tys. przypadków, a na cele statutowe Fundacji przeznaczono przeszło 15 mln złotych.

W 2009 roku Fundacja BRE Banku kontynuowała współpracę ze stałymi partnerami, realizując swoją misję wspierania działań służących rozwojowi indywidualnemu oraz podnoszeniu poziomu wiedzy i jakości życia społeczeństwa.

**Wydatki Fundacji BRE Banku
w latach 2005 - 2009**
(w tys zł)

W 2009 r. przyznano i wydatkowano na cele statutowe Fundacji łączną kwotę 2 985 tys. zł., o 7,0% mniej w stosunku do 2008 r.

Zgodnie z przyjętą strategią w efekcie alokacji środków ich struktura przedstawiała się następująco:

- Edukacja, nauka, wspieranie przedsiębiorczości 52%
- Ochrona zdrowia i pomoc społeczna 37%
- Kultura, ochrona dóbr dziedzictwa narodowego 11%.

Ważniejsze przedsięwzięcia finansowane w 2009 roku przez Fundację:

1. Zgodnie z zawartą w dniu 16 grudnia 2005 r. umową o współpracy Fundacja BRE Banku i Fundacja CASE kontynuowały współpracę polegającą na inicjowaniu i organizowaniu seminariów i konferencji dla naukowców, ekspertów i praktyków zarządzania na temat problemów transformacji polskiego

systemu gospodarczego, a w szczególności systemu bankowego oraz publikacji dotyczących problematyki ekonomii i finansów. W 2009 r. odbyło się jubileuszowe setne seminarium BRE – Case.

2. Fundacja Edukacyjna Przedsiębiorczości – kontynuowano współpracę przy realizacji „Programu Stypendiów Pomostowych” (program pomocy materialnej dla młodzieży w trudnej sytuacji materialnej rozpoczynającej studia wyższe). W 2009 r. Fundacja BRE Banku ufundowała 40 stypendiów. W ramach dotychczasowej współpracy z FEP kontynuowano też realizację innego wspólnego przedsięwzięcia: Konkursu dla stypendystów FEP. Fundacja w ramach tego projektu ufundowała dla laureatów tego konkursu również 40 stypendiów.
3. Fundacja Akademickie Inkubatory Przedsiębiorczości – umowa o dofinansowanie przez Fundację BRE kolejnego już konkursu na biznesplany dla młodych ludzi, organizowanego w ramach Akademickich Inkubatorów Przedsiębiorczości.
4. Krajowy Fundusz na Rzecz Dzieci - Fundacja w 2009 r. udzieliła wsparcia dla Programu Pomocy Wybitnie Zdolnym oraz ufundowała nagrody dla laureatów Polskich Eliminacji Konkursu Prac Młodych Naukowców Unii Europejskiej.
5. Fundacja Dzieciom „Zdążyć z Pomocą” została wsparta darowiznami finansowanymi na koszty leczenia ponad 200 dzieci.
6. Fundacja „Synapsis” dostała dofinansowanie na remont Ośrodka dla dzieci z Autyzmem.
7. Fundacja ABCXXI „Cała Polska Czyta Dzieciom” – dofinansowanie prowadzonej kampanii.

X. Nagrody i wyróżnienia w 2009 r.

W minionym roku Bank zebrał wiele pozytywnych ocen, zarówno jeśli chodzi o działania biznesowe, rozwiązania technologiczne jak i relacje z inwestorami, działania prospołecznościowe czy raportowanie. Do najważniejszych wyróżnień i nagród należy zaliczyć następujące:

- BRE Bank został zwycięzcą X edycji konkursu organizowanego przez Krajową Izbę Gospodarczą Bank Przyjazny dla Przedsiębiorców. Godłem promocyjnym uhonorowane zostały: Oddział Korporacyjny BRE Banku we Wrocławiu oraz Oddział Korporacyjny BRE Banku w Kaliszu. Tytuł Bankowca Polskiego Biznesu przyznano Krzysztofowi Gerlachowi, dyrektorowi Departamentu Bankowości Małych i Średnich Przedsiębiorstw.
- BRE Bank zajął trzecie miejsce w kategorii "banki" w XVI edycji rankingu najlepszych instytucji finansowych, organizowanego przez "Rzeczpospolitą".
- BRE Private Banking został wyróżniony przez Euromoney Magazine jako najlepszy private banking w Polsce.
- mBank w rankingu „Bank Najbliższy Klientowi”, tworzonym przez „Dziennik Gazetę Prawną” we współpracy z firmą doradztwa finansowego Expander oraz Centrum Badań Marketingowych Indicator, został wysoko oceniony zarówno przez Klientów, jak i ekspertów. Został najchętniej polecanym bankiem przez klientów a eksperci uznali jego system transakcyjny za najlepszy; w klasyfikacji ogólnej zajął wysokie trzecie miejsce.
- mBank został wskazany jako bank cieszący się największym zaufaniem Polaków, obok największych na rynku PKO BP i Pekao S.A. w badaniu przeprowadzonym przez Instytut Badania Opinii Homo Homini.
- mBank zwyciężył w prestiżowym rankingu „Najlepszy Bank dla małych i średnich firm”, przygotowywanym przez miesięcznik Forbes.
- MultiBank zajął drugie miejsce w kategorii najlepszy bank tradycyjny i trzecie wśród banków najbardziej przyjaznych osobom niepełnosprawnym w kolejnej edycji rankingu „Przyjazny Bank Newsweeka”.

MultiBank zdobył również Złoty Laur Klienta w kategorii "Bankowe Konto Młodzieżowe" oraz Laur Klienta Odkrycie Roku 2009 za ofertę kont firmowych. Laur Klienta to największy program konsumencki w kraju, pozwalający wyłonić co roku najpopularniejsze produkty i marki w prawie 300 kategoriach. Zakrojony na skalę ogólnopolską sondaż, przeprowadzany jest na podstawie opinii konsumentów mówiących, który produkt postrzegany jest jako najlepszy.

- BRE Bank zdobył drugie miejsce w Konkursie Forum Jakości Quality International 2009. W kategorii IQ order - zarządzanie najwyższej jakości wyróżniony został model zarządzania jakością obsługi w segmencie MSP, a sam BRE Bank był najwyższą ocenioną instytucją finansową wśród wszystkich laureatów konkursu.
- iBRE – bankowa platforma bankowości elektronicznej BRE Banku została nagrodzona Medalem Europejskim w XVIII edycji konkursu, organizowanego przez Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny, Urząd Komitetu Integracji Europejskiej i Business Centre Club oraz została wyróżniona w konkursie Europrodukt, organizowanym przez Polskie Towarzystwo Handlowe.
- BRE Bank został wyróżniony przez Global Finance w konkursie „World Best Internet Banks”, w kategorii najlepiej zintegrowanej platformy korporacyjnej.
- BRE Bank został wyróżniony w prestiżowym konkursie „World’s Best Internet Banks”, organizowanym przez miesięcznik Global Finance. BRE zdobył pierwsze miejsce w kategorii „Najlepsza Zintegrowana Bankowa Platforma Korporacyjna w regionie Europy Środkowo-Wschodniej”.
- Organizatorzy drugiej edycji rankingu Business Superbrands uznali, że marka BRE Banku to symbol najwyższej jakości, wyjątkowej reputacji, cieszący się zaufaniem klientów i uznaniem rynku. Ranking Business Superbrands wyłania najsilniejsze i najbardziej rozpoznawalne marki B2B na polskim rynku.

Już po raz drugi prestiżowy brytyjski „Euromoney Magazine” uznał BRE Private Banking & Wealth Management za najlepszą instytucję oferującą usługi bankowości prywatnej w Polsce.

W ocenie tego magazynu BRE Bank ponownie zdobył najwyższe noty w prestiżowym konkursie na najlepiej zarządzaną spółkę w Europie Środkowo-Wschodniej”. Tym razem wyróżniony został zarząd BRE Banku w kategorii: najbardziej dostępna kadra zarządzająca.

- Wysoko oceniono relacje inwestorskie BRE Banku: w rankingu Institutional Investors „2009 Europe’s Best Investor Relations” uznano je jako najlepsze wśród polskich spółek giełdowych, natomiast w ocenie IR Magazine „Best investor Relations by a Polish company” jako drugie.
- Wysoko zostali ocenieni analitycy BRE Banku – Gazeta Giełdy Parkiet przyznała im drugie miejsce w rankingu trafności prognoz makroekonomicznych w 2009 r.
- Raport Roczny BRE Banku za 2008 r. zdobył drugie miejsce w konkursie The Best Annual Report, organizowanym przez Instytut Rachunkowości i Podatków.
- Raport o odpowiedzialności biznesu w konkursie organizowanym przez Forum Odpowiedzialnego Biznesu zajął pierwsze miejsce.

XI. Zmiany w ratingu – podwyższenie przez Fitch, obniżenie przez Moody's

XI.1. Ratingi agencji Fitch Ratings

Na koniec grudnia 2009 r. BRE Bank posiadał następujące ratingi tej agencji:

- rating długoterminowy **A** (ocena 2 od góry w 12-stopniowej skali)
- rating krótkoterminowy **F1** (ocena 1 od góry w 6-stopniowej skali)
- rating indywidualny **C/D** (ocena 6 w 9-stopniowej skali),
- rating wsparcia **1** (najwyższa ocena w 5-stopniowej skali)
- perspektywa ratingu długoterminowego BRE Banku - stabilna.

W trakcie roku 2009 agencja dokonała podwyższenia ratingów:

8 maja 2009 r. podwyższyła rating długoterminowy BRE Banku z „A-” do „A”. Rating ten ma obecnie perspektywę stabilną. Od 2 września 2008 roku rating długoterminowy znajdował się na liście obserwacyjnej ze wskazaniem negatywnym. Oznacza to, że istniało wysokie prawdopodobieństwo obniżenia ratingu. Tymczasem agencja podjęła dokładnie odwrotną decyzję. Było to związane z decyzją Komisji Europejskiej z 7 maja 2009 r. dotyczącą udzielenia zgody na wsparcie kapitałowe Commerzbanku przez niemiecki Fundusz Stabilizacji Rynku Finansowego (SoFFin). Komisja Europejska, wyrażając zgodę na dofinansowanie Commerzbanku, zezwoliła mu jednocześnie na kontynuowanie działalności w zakresie bankowości korporacyjnej i detalicznej w Europie Środkowo-Wschodniej.

Jednocześnie podwyższony został rating krótkoterminowy z „F2” do „F1”. Potwierdzone natomiast zostały: rating indywidualny na dotychczasowym poziomie „C/D” oraz rating wsparcia na poziomie „1”.

Dnia 11 września 2009 r. agencja potwierdziła powyższy rating.

XI.2. Zmiany w ratingu Agencji Moody's Investors Service

Na koniec grudnia 2009 r. rating przedstawiał się następująco:

- rating depozytów długoterminowych Baa1 (jest to 8 ocena w skali 21-stopniowej) z perspektywą stabilną,
- rating depozytów krótkoterminowych P-2 (ocena druga w czterostopniowej skali),
- rating siły finansowej wyrażonej oceną D (w skali ocen od A do E) z perspektywą stabilną.

Na początku 2009 r. perspektywa ratingu A2 została zmieniona ze stabilnej na negatywną. W trakcie roku agencja dwukrotnie obniżała rating Banku.

2 marca 2009 r. w związku z obniżeniem ratingu dla Commerzbanku obniżono długoterminowy rating dla BRE z A2 do A3, z perspektywą negatywną. Rating krótkoterminowy został obniżony z P-1 do P-2. Rating siły finansowej pozostał na poziomie D z perspektywą stabilną.

W dniu 10 listopada 2009 r. obniżono rating długoterminowy z A3 do Baa1. Decyzję tę Moody's uzasadnił dokonaną weryfikacją wsparcia systemowego, czyli potencjalnego wsparcia ze strony państwa. W stosunku do innych banków w Polsce takiej weryfikacji oceny dokonano już w czerwcu 2009 r. Jednocześnie agencja potwierdziła na dotychczasowym poziomie rating siły finansowej D. Podkreślono, że zdywersyfikowany profil działania BRE Banku i utrzymanie wysokiej dochodowości na działalności podstawowej, pomimo relatywnie niskiego współczynnika Tier-1, stwarzają bufor dla napięć w otoczeniu zewnętrznym.

Oprócz ratingów dwóch wymienionych wyżej agencji BRE Bank posiada rating kredytowy BBBpi agencji Standard & Poor's (opracowywany na podstawie informacji publicznie dostępnych). Jest to 4 ocena w skali 8 stopniowej. W 2009 r. nie uległa ona zmianie.

XII. Oświadczenie o stosowaniu zasad ładu korporacyjnego w BRE Banku SA za 2009 rok

XII.1. Podstawy sporządzenia oświadczenia o stosowaniu zasad ładu korporacyjnego

Zgodnie z § 91. ust 5 pkt. 4 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa nie będącego państwem członkowskim (Dz.U. nr. 33/2009 poz. 259) Zarząd BRE Banku SA przekazuje Oświadczenie o stosowaniu zasad ładu korporacyjnego w BRE Banku w 2009 roku.

Informacje zawarte w Oświadczeniu spełniają wymagania raportu o stosowaniu „Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW” określonych w § 1 Uchwały nr 1013/2007 Zarządu Giełdy Papierów Wartościowych S.A. z dnia 11 grudnia 2007 roku. W związku z tym w myśl § 2 Uchwały nr 718/2009 Zarządu Giełdy Papierów Wartościowych S.A. z dnia 16 grudnia 2009 roku przekazanie GPW niniejszego oświadczenia jest równoważne przekazaniu GPW raportu, o którym mowa w § 29 ust. 5 Regulaminu Giełdy.

XII.2. Ład korporacyjny w BRE Banku SA

BRE Bank SA od momentu wprowadzenia akcji spółki do publicznego obrotu papierami wartościowymi dokładał starań, aby zapewnić wszystkim akcjonariuszom dostęp do informacji o spółce i poszanowanie praw akcjonariuszy, niezależnie od wielkości posiadanego przez nich pakietu akcji. Dążenie do zapewnienia pełnej transparentności w działaniu i postępowania zgodnie z etykietą biznesową, znalazło wyraz w stosowaniu dobrych praktyk spółek giełdowych, począwszy od „Dobrych Praktyk w spółkach publicznych 2002”.

Dokument „Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW”, przyjęty uchwałą Rady Giełdy w dniu 4 lipca 2007 r. obowiązuje od 1 stycznia 2008 roku. Tekst „Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW” dostępny jest na stronie internetowej Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie_ (<http://corp-gov.gpw.pl/>), a link do strony znajduje się również na stronie internetowej BRE Banku (<http://www.brebank.pl>).

Zarówno Zarząd, jak Rada Nadzorcza BRE Banku w styczniu 2008 roku podjęły uchwały, wyrażające wolę stosowania zawartych w „Dobrych Praktykach” rekomendacji i zasad i zobowiązanie do informowania o ich naruszeniu.

Niezależnie od „Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW”, BRE Bank już w 1995 roku zobowiązał się dobrowolnie do przestrzegania dobrych praktyk branżowych, czyli zasad Dobrej Praktyki Bankowej, opracowanych przez Związek Banków Polskich (pod pierwotną nazwą – Kodeks Dobrej Praktyki Bankowej).

Obecnie, na podstawie Zarządzenia Prezesa Zarządu, w BRE Banku stosowane są Zasady Dobrej Praktyki Bankowej, wyszczególnione w załączniku nr 1 do Uchwały nr 6 XVIII Walnego Zgromadzenia Związku Banków Polskich z dnia 26 kwietnia 2007 r. uwzględniającym zmiany wprowadzone uchwałą nr 13 XX Walnego Zgromadzenia Związku Banków Polskich z dnia 21 kwietnia 2009 roku. Dokument ten dostępny jest na stronie Związku Banków Polskich (<http://www.zbp.pl>).

Zasady Dobrej Praktyki Bankowej stanowią zbiór zasad postępowania związanych z działalnością banków i odnoszą się do banków, osób w nich zatrudnionych oraz osób, za których pośrednictwem banki wykonują czynności bankowe. Uwzględniają one treść norm zawartych w Kanonie Dobrych Praktyk Rynku Finansowego. Obejmują m.in. zasady postępowania banków w stosunkach z klientami, zasady wzajemnych stosunków pomiędzy bankami, zasady reklamy, zasady postępowania pracownika banku oraz zasady postępowania ze skargami i reklamacjami klientów.

XII.3. Stosowanie „Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW”

Miniony rok potwierdził przywiązanie BRE Banku do najwyższych standardów ładu korporacyjnego. W 2009 roku nie stwierdzono żadnych nowych naruszeń zasad wyszczególnionych w „Dobrych Praktykach Spółek Notowanych na GPW”.

Należy przypomnieć, że od momentu obowiązywania „Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW” BRE Bank przekazał jeden raport dotyczący niestosowania zasady „Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW” (raport bieżący nr 36/2008 z 17.03.2008 r.). Dotyczył on punktu IV. 8, który brzmi następująco: „Walne zgromadzenie lub rada nadzorcza powinny zapewnić, aby podmiot uprawniony do badania sprawozdania finansowego zmieniał się przynajmniej raz na siedem lat obrotowych”. Tymczasem w BRE Banku spółka PricewaterhouseCoopers bada sprawozdania finansowe BRE Banku już ponad siedem lat, ale Bank przestrzega zasady, żeby kluczowi partnerzy

firmy audytorskiej odpowiedzialni za przeprowadzenie badania ustawowego zmieniali się przynajmniej raz na siedem lat zgodnie z artykułem 42 unijnej dyrektywy (Dyrektywa 2006/43/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ustawowych badań rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych z 17.05.2006 r.).

Spółka PricewaterhouseCoopers jest podmiotem dokonującym badań sprawozdań finansowych strategicznego akcjonariusza Banku - Commerzbanku. Zmiana podmiotu dokonującego badania sprawozdań finansowych BRE Banku uzależniona jest od ewentualnej zmiany podmiotu, który dokonuje badania sprawozdań strategicznego akcjonariusza Banku. Współpraca z jednym audytorem w ramach międzynarodowej grupy finansowej usprawnia konsolidację sprawozdań finansowych i jest elementem wspólnej polityki informacyjnej.

BRE Bank, zachowując najwyższą staranność w stosowaniu dobrych praktyk zgodnie z ich duchem i literą, przyjął wówczas interpretację, że okres siedmiu lat obrotowych liczy się od pierwszego roku obrotowego, za który sprawozdanie było badane przez PricewaterhouseCoopers Sp. z o. o. Jednakże zgodnie ze stanowiskiem GPW dopuszczalne jest, by spółki giełdowe obliczały okres współpracy z firmą badającą sprawozdania finansowe od daty wejścia dobrych praktyk 2008. Przyjmując taką interpretację BRE Bank spełnia wymogi punktu IV.8 Dobrych Praktyk, a tym samym stosuje w sposób trwały wszystkie zasady „Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW”.

Rynek kapitałowy oraz zasady i normy nim rządzące podlegają ciągłej ewolucji. Wyzwaniami w zakresie ładu korporacyjnego na rok 2010 będzie dalsze podnoszenie zgodności standardów BRE Banku z najlepszymi praktykami spółek w zakresie ładu korporacyjnego. Nowelizacja Kodeksu spółek handlowych, która weszła w życie od 3 sierpnia 2009 roku, zgodnie z wymogami dyrektywy 2007/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 11 lipca 2007 r. w sprawie wykonywania niektórych praw akcjonariuszy spółek notowanych na rynku regulowanym, zmierza w kierunku wzmocnienia praw akcjonariuszy i ich aktywizacji na walnych zgromadzeniach. Ważne jest, aby zmiany w przepisach prawnych znalazły właściwe odzwierciedlenie w wewnętrznych regulacjach BRE Banku i aby w praktyce zaimplementować te rozwiązania, które umożliwią akcjonariuszom łatwiejsze wykonywanie swoich uprawnień korporacyjnych. W ten sposób BRE Bank stanie się spółką jeszcze bardziej przyjazną dla inwestorów.

XII.4. Akcjonariusze BRE Banku SA

Strategicznym akcjonariuszem BRE Banku jest od wielu lat Commerzbank AG. Na koniec 2009 roku, poprzez swoją w 100% zależną spółkę Commerzbank Auslandsbanken Holding AG, posiadał 69,78% akcji i głosów na Walnym Zgromadzeniu. Uprawnienia kontrolne Commerzbanku AG jako podmiotu dominującego wobec Commerzbank Auslandsbanken Holding AG, wynikają z liczby posiadanych akcji i ich procentowego udziału w kapitale zakładowym oraz liczby głosów na WZ BRE Banku, co ma przełożenie na wykonywanie tzw. skonsolidowanego nadzoru nad BRE Bankiem jako podmiotem zależnym od Commerzbanku. Ani Commerzbank, ani żaden inny podmiot nie posiada akcji, dających specjalne uprawnienia kontrolne.

30,22% akcji znajduje się w wolnym obrocie (free float). Obracają nimi głównie inwestorzy finansowi (ok. ¾ free float). Pozostałe akcje należą do innych inwestorów, w tym indywidualnych.

W 2009 roku, 5% próg akcji, zobowiązujący spółki do informowania o nabyciu akcji, oprócz Commerzbank Auslandsbanken Holding AG, okresowo przekraczały Aviva Otwarty Fundusz Emerytalny Aviva BZ WBK oraz ING Otwarty Fundusz Emerytalny.

ING Otwarty Fundusz Emerytalny w sierpniu 2009 roku zmniejszył stan posiadania akcji BRE Banku poniżej 5% akcji i głosów na walnym zgromadzeniu (11 sierpnia 2009 r. 4,96% kapitału zakładowego i głosów na walnym zgromadzeniu). Natomiast Aviva OFE Aviva BZ WBK w listopadzie 2009 roku zredukował swój udział w ogólnej liczbie głosów w Spółce poniżej 5% (23 listopada 2009 r. 4,93% kapitału zakładowego i głosów na walnym zgromadzeniu).

Statut BRE Banku nie przewiduje żadnych ograniczeń dotyczących przenoszenia akcji BRE Banku. Nie istnieją też ograniczenia dotyczące wykonywania prawa głosu.

XII.5. Walne Zgromadzenie i prawa akcjonariuszy

Walne Zgromadzenie jest zwoływane i przygotowywane zgodnie z przepisami Kodeksu spółek handlowych, Statutu Banku oraz Stałego Regulaminu Walnego Zgromadzenia. Zarówno Statut, jak i Stały Regulamin Walnego Zgromadzenia są dostępne na stronie internetowej BRE Banku.

Walne Zgromadzenie (WZ), zwoływane przez Zarząd w trybie zwyczajnym, odbywa się raz w roku, najpóźniej w czerwcu.

Każda akcja Banku daje prawo do jednego głosu. Z zastrzeżeniem przypadków określonych w Kodeksie spółek handlowych Walne Zgromadzenie jest ważne bez względu na ilość reprezentowanych w nim akcji.

Zgodnie ze Statutem BRE Banku uchwały Walnego Zgromadzenia poza innymi sprawami wymienionymi w Kodeksie spółek handlowych wymagają następujące sprawy:

- a) rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu z działalności Banku oraz sprawozdania finansowego za ubiegły rok obrotowy,
- b) podejmowanie uchwał o podziale zysków lub pokryciu strat,
- c) udzielanie absolutorium członkom organów Banku z wykonania przez nich obowiązków,
- d) wybór i odwoływanie Członków Rady Nadzorczej,
- e) zmiana Statutu,
- f) podwyższenie lub obniżenie kapitału zakładowego Banku,
- g) podejmowanie uchwał w sprawie umarzania akcji oraz uchwał o umorzeniu akcji, a w szczególności określenia nieuregulowanych w Statucie zasad umarzania akcji,
- h) tworzenie i znoszenie funduszy celowych,
- i) emisja obligacji zamiennych lub z prawem pierwszeństwa,
- j) ustalenie zasad wynagradzania Członków Rady Nadzorczej,
- k) likwidacja Banku lub fuzja z innym bankiem,
- l) wybór likwidatorów,
- ł) sprawy wniesione przez Radę Nadzorczą,
- m) sprawy wniesione przez akcjonariuszy w trybie przewidzianym w Statucie,
- n) wybór podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych jako biegłego rewidenta Banku.

Wszystkie sprawy wnoszone na Walne Zgromadzenie są uprzednio przedstawiane Radzie Nadzorczej do rozpatrzenia. Zasady uczestnictwa w WZ i wykonywania prawa głosu reguluje Stały Regulamin Walnego Zgromadzenia BRE Banku. Stały Regulamin Walnego Zgromadzenia zawiera m.in. postanowienia dotyczące przeprowadzenia wyborów, w tym wyborów do Rady Nadzorczej oraz postanowienia dotyczące sposobu głosowania. Zgodnie z Regulaminem głosowanie jest jawne. Tajne głosowanie zarządza się przy wyborach oraz nad wnioskami o odwołaniu członków organów Banku lub likwidatorów, o pociągnięciu ich do odpowiedzialności, a także w sprawach osobowych. Poza tym należy zarządzić tajne głosowanie na żądanie choćby jednego z akcjonariuszy obecnych lub reprezentowanych na WZ.

Walne Zgromadzenie dokonuje wyboru Rady Nadzorczej Banku głosowaniem tajnym. Akcjonariusze zgłaszają kandydatów na Członków Rady Nadzorczej przewodniczącemu Walnego Zgromadzenia na piśmie lub ustnie. Uprawnienie do zgłaszania kandydatów dotyczy też Członków dotychczasowej Rady Nadzorczej. Zgłaszający kandydaturę na Członka Rady Nadzorczej powinien ją szczegółowo uzasadnić. Przed rozpoczęciem wyborów do Rady Nadzorczej Walne Zgromadzenie ustala liczbę Członków Rady danej kadencji w granicach określonych w Statucie. Kandydaci na Członków Rady Nadzorczej zobowiązani są do złożenia do protokołu Walnego Zgromadzenia oświadczenia o niezależności kandydata.

Uchwały WZ zapadają zwykłą większością głosów, chyba, że przepisy Kodeksu spółek handlowych lub postanowienia Statutu wymagają surowszych warunków do podjęcia uchwał w szczególnych sprawach.

Zmiana Statutu BRE Banku wymaga podjęcia uchwały przez walne zgromadzenie BRE Banku oraz zarejestrowania uchwalonej zmiany w Krajowym Rejestrze Sądowym. Przed przedstawieniem walnemu zgromadzeniu BRE Banku projektu uchwały dotyczącej zmiany Statutu, Zarząd BRE Banku podejmuje uchwałę odnośnie proponowanych zmian, przyjmując projekt uchwały walnego zgromadzenia, a następnie projekt ten jest przedstawiany do akceptacji Radzie Nadzorczej BRE Banku. Zgodnie z Kodeksem spółek handlowych, uchwała w sprawie zmiany statutu zapada większością trzech czwartych głosów.

XXII Zwyczajne Walne Zgromadzenie Banku odbyło się 16 marca 2009 roku. Akcjonariuszami Banku, którzy wykonywali co najmniej 5% głosów na ZWZ byli:

- Commerzbank Auslandsbanken Holding AG, który wykonywał 20.719.692 głosy, co stanowiło 86,75% liczby głosów wykonywanych przez akcjonariuszy na XXII ZWZ Banku oraz 69,78% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu Banku oraz
- Commercial Union OFE BPH CU WBK (obecnie Aviva OFE Aviva BZ WBK), który wykonywał 1.500.000 głosów, co stanowiło 6,28% liczby głosów wykonywanych przez akcjonariuszy na XXII ZWZ Banku oraz 5,05% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu Banku.

W trakcie XXII ZWZ podjęto uchwały dotyczące zatwierdzenia sprawozdania Zarządu BRE Banku SA oraz sprawozdania finansowego BRE Banku za rok 2008, podziału zysku za rok 2008, udzielenia absolutorium Członkom Zarządu i Członkom Rady Nadzorczej BRE Banku SA, zatwierdzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy BRE Banku za rok 2008, zmiany statutu BRE Banku, określenia liczby Członków Rady Nadzorczej BRE Banku SA, powołania Członka Rady Nadzorczej BRE Banku SA, wyboru audytora do badania sprawozdań finansowych BRE Banku SA oraz Grupy BRE Banku za 2009 rok.

Wspomniane zmiany w statucie wynikały głównie z konieczności dostosowania statutu BRE Banku do zalecenia Komisji Nadzoru Finansowego mającego na celu zapewnienie komórce audytu wewnętrznego pełnej niezależności działania, poprzez akceptowanie przez Radę Nadzorczą powoływania i odwoływania Dyrektora Departamentu Audytu Wewnętrznego. Ponadto w statucie BRE Banku uwzględniona została działalność Banku polegająca na świadczeniu usług na rzecz BRE Leasing i współpracy z BRE Leasing, a polegająca na wykonywaniu czynności z zakresu pośrednictwa w zakresie factoringu i leasingu, a także usług polegających na pełnieniu funkcji agenta płatniczego.

Wszyscy członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej uzyskali absolutorium. Skład Rady Nadzorczej uzupełniony został o dziesiątego Członka Stefana Schmittmanna. Audytorem do badania sprawozdań finansowych BRE Banku SA oraz Grupy BRE Banku za 2009 rok została wybrana spółka PricewaterhouseCoopers.

Zgodnie z rekomendacjami zawartymi w Dobrych Praktykach Spółek Notowanych na GPW, przebieg Walnego Zgromadzenia był transmitowany „on line” przez Internet (transmisja otwarta, dostępna dla wszystkich zainteresowanych), a następnie został udostępniony w postaci pliku na stronie internetowej BRE Banku. Umieszczono tam także uchwały podjęte przez WZ oraz pytania akcjonariuszy zadawane w trakcie walnego zgromadzenia i odpowiedzi w sprawach objętych porządkiem.

XII.6. Organy zarządzające i nadzorcze Spółki oraz ich komitety

XII.6.1. Zarząd

Według Statutu BRE Banku, Zarząd składa się z co najmniej trzech Członków powoływanych na wspólną kadencję 5 lat. Co najmniej połowa Członków Zarządu, w tym Prezes Zarządu musi posiadać obywatelstwo polskie. Członkowie Zarządu kierują wydzielonymi dziedzinami działalności Banku w zakresie określonym przez Prezesa Zarządu. Szczegółowy podział kompetencji oraz tryb zastępstw w przypadku nieobecności, urlopów Członków Zarządu jest określony w uchwałach Zarządu.

Obecny skład Zarządu BRE Banku przedstawia się następująco:

Członek/funkcja	Doświadczenie zawodowe
Mariusz Grendowicz Prezes Zarządu, Dyrektor Generalny Banku	Urodzony w 1961 roku, absolwent Ekonomiki Transportu na Uniwersytecie Gdańskim i studiów z zakresu bankowości w Wielkiej Brytanii. Drogę zawodową rozpoczęł w zagranicznych bankach: Grindlays Bank, potem w Australia and New Zeland Banking Group w Londynie. W latach 1991-1992 zatrudniony w Citibanku w Londynie, następnie w ING Banku, gdzie w latach 1992-1995 zajmował kierownicze stanowiska w Polsce, zaś w okresie 1995-1997 na Węgrzech. Od 1997 roku do 2000 roku zasiadał w zarządzie ABN AMRO Bank Polska jako Prezes Zarządu oraz szef Grupy ABN AMRO na Polskę. W latach 2001-2006 - wiceprezes Banku BPH, odpowiedzialny za Pion Bankowości Korporacyjnej i Finansowania Nieruchomości. W Zarządzie BRE Banku od 15 marca 2008 r.
Karin Katerbau Wiceprezes Zarządu, Dyrektor Banku ds. Finansów	Urodzona w 1963 roku, absolwentka Reutlingen University of Applied Science and Groupe ESC w Reims we Francji, gdzie uzyskała (1989 r.) francuski i niemiecki dyplom z zakresu zarządzania. Karierę zawodową rozpoczęła w 1990 roku w Societe Generale – Elsaessische Bank & Co we Frankfurcie. Od 1994 roku związana z Grupą Commerzbank. W latach 2001-2008 pracowała w comdirect bank AG, gdzie od 2004 roku pełniła funkcję Członka Zarządu, Dyrektora Finansowego odpowiedzialnego m.in. za finanse i controlling. Od marca 2008 roku w Commerzbanku AG we Frankfurcie pełniła funkcję Dyrektora Operacyjnego (COO) Private & Business Customers. W Zarządzie BRE Banku od 5 września 2008 r.
Wiesław Thor Wiceprezes Zarządu, Dyrektor Banku ds. Zarządzania Ryzykiem	Urodzony w 1958 roku, absolwent SGPIŚ (obecnie SGH) oraz m.in. letniej szkoły bankowej w McIntire University Business School. Od 1990 roku pracował w BRE Banku, gdzie od maja 2000 roku zajmował stanowisko Dyrektora Banku ds. Ryzyka. Od 1 sierpnia 2002 roku był Dyrektorem

	Zarządzającym w Banku Handlowym w Warszawie. Z dniem 2 listopada 2002 roku został powołany na stanowisko Członka Zarządu BRE Banku, odpowiedzialnego za Pion Ryzyka. W Zarządzie BRE Banku od 2 listopada 2002 r.
Przemysław Gdański Członek Zarządu, Dyrektor Banku ds. Bankowości Korporacyjnej	Urodzony w 1967 roku, absolwent Handlu Zagranicznego na Uniwersytecie Gdańskim i rocznego programu bankowości i finansów międzynarodowych w Loughborough University w Wielkiej Brytanii. W latach 1993–95 pracował w IBP Bank S.A, następnie w ABN AMRO, gdzie m. in. w Rumunii i w Centrali w Amsterdamie. W latach 2002- 2006 był Dyrektorem Zarządzającym kierującym Obszarem Dużych Firm w Banku BPH. Od maja do listopada 2006 roku pełnił funkcje Chief Executive Officer i Dyrektora Generalnego Calyon Bank Polska i Calyon Oddział w Polsce. W połowie listopada 2006 roku został powołany na stanowisko Wiceprezesa Zarządu Banku BPH, odpowiedzialnego za bankowość korporacyjną i finansowanie nieruchomości. Po fuzji Banku BPH z Pekao S.A. - Wiceprezes Zarządu odpowiedzialny za Pion Bankowości Korporacyjnej, Rynków i Bankowości Inwestycyjnej Pekao S.A. W Zarządzie BRE Banku od 5 września 2008 r.
Hans Dieter Kemler Członek Zarządu, Dyrektor Banku ds. Bankowości Inwestycyjnej	Urodzony w 1968 roku, absolwent Westfalskiego Uniwersytetu Wilhelma w Münster w roku 1996. W latach 1991–1992 pracował w Departamencie Handlu Obligacjami w Dresdner Banku. W latach 1996–1998 był zatrudniony w Oppenheim jr. & Cie KGaA we Frankfurcie w Departamencie Rynków Finansowych, a od 1998 do 2005 roku - w Centrali Commerzbanku jako Dyrektor Zarządzający ds. Ryzyka Korporacyjnego. Od roku 2005 Hans Dieter Kemler był Dyrektorem Zarządzającym w Banku EEPK w Luxemburgu i należał do grona kadry zarządzającej wyższego szczebla w Commerzbanku, odpowiadając za międzynarodowe finanse publiczne. W Zarządzie BRE Banku od 10 lipca 2009 r.
Jarosław Mastalerz Członek Zarządu, Dyrektor Banku ds. Bankowości Detalicznej	Urodzony w 1972 roku, w 1996 roku ukończył Wydział Ekonomii i Handlu Zagranicznego na Uniwersytecie Łódzkim. W latach 1996-1998 pracował w dziale audytu PricewaterhouseCoopers. W latach 1998-2003 - dyrektor marketingu, a następnie dyrektor finansowy w Grupie Zurich. Po przejęciu polskich operacji Zurich przez Generali w roku 2003 pracował jako dyrektor finansowy (odpowiedzialny również za bancassurance) w Generali TU i Generali TUnž. Od 2006 roku związany jest z Grupą BRE Banku - tworzył projekt BRE Ubezpieczenia, pełnił funkcję Prezesa Zarządu spółki BRE Ubezpieczenia. W Zarządzie BRE Banku od 1 sierpnia 2007 r.
Christian Rhino Członek Zarządu, Dyrektor Banku ds. Operacji i Informatyki	Urodzony w 1969 roku, absolwent Politechniki Berlińskiej. Z bankowością związany od 1998 roku, kiedy to rozpoczął pracę w Deutsche Bank AG, początkowo jako koordynator ds. e-commerce, następnie Dyrektor ds. usług działu eBusiness, wreszcie jako Wiceprezes w obszarze Bankowości Korporacyjnej. Od 2001 roku zatrudniony był w Commerzbanku, gdzie pełnił funkcję Global Head Trade Finance & Transaction Services (Finansowanie transakcji handlowych) oraz Dyrektora Zarządzającego w obszarze Bankowości Korporacyjnej Commerzbanku. W Zarządzie BRE Banku od 15 marca 2008 r.

W 2009 roku zaszła jedna zmiana personalna w Zarządzie BRE Banku. W dniu 27 marca 2009 roku Bernd Loewen złożył na ręce Prezesa Rady Nadzorczej i Prezesa Zarządu rezygnację z dotychczasowej funkcji w związku z podpisaniem kontraktu menedżerskiego z niemieckim bankiem KfW. Przeszedł ją pełnić z dniem 1 lipca. Nowym członkiem Zarządu odpowiadającym za bankowość inwestycyjną z dniem 10 lipca 2009 r. został Hans Dieter Kemler.

Poza tym, z dniem 1 października 2009 Karin Katerbau, która od 5 września 2008 roku pełniła funkcję Członka Zarządu, Dyrektora Banku ds. Finansów została powołana na stanowisko Wiceprezesa Zarządu do czasu zakończenia obecnej kadencji.

Kadencja obecnego Zarządu upływa z dniem Walnego Zgromadzenia w 2013 roku.

Członkowie Zarządu ponoszą wspólnie odpowiedzialność za całokształt działalności Banku. Pracują w sposób kolejalny i informują się wzajemnie o najważniejszych sprawach Banku podlegających kompetencji poszczególnych Członków Zarządu. Zarząd może powoływać stałe komitety lub zespoły w celu realizacji określonych funkcji, koordynacji pracy jednostek organizacyjnych Banku lub realizacji określonych zadań.

W BRE Banku działają następujące komitety:

- Komitet Zarządzania Operacyjnego Grupy BRE Banku (przewodniczący: Mariusz Grendowicz)
- Komitet ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami Grupy BRE Banku (przewodniczący: Hans Dieter Kemler)
- Komitet Inwestycyjny Banku (przewodniczący: Hans Dieter Kemler)
- Komitet ds. Zarządzania Kapitałem (przewodnicząca: Karin Katerbau)
- Komitet Kredytowy Zarządu Banku (przewodniczący: Wiesław Thor)
- Komitet Ryzyka BRE Banku (przewodniczący: Wiesław Thor)
- Komitet ds. Zarządzania Jakością Danych na potrzeby wyliczania regulacyjnego wymogu kapitałowego (AIRB) (przewodniczący: Wiesław Thor)

Zarząd prowadzi sprawy Banku, reprezentuje Bank i ustala wytyczne odnośnie jego działalności, w szczególności obciążonej ryzykiem, w tym polityki kredytowej, inwestycyjnej, zarządzania aktywami i pasywami Banku, a także polityki gwarancyjnej. Zarząd przekazuje Radzie Nadzorczej regularne i wyczerpujące informacje o wszystkich istotnych sprawach dotyczących działalności Banku oraz o ryzyku związanym z prowadzoną działalnością i sposobach zarządzania tym ryzykiem.

Zarząd pracuje w oparciu o regulamin zatwierdzony przez Radę Nadzorczą (dostępny na stronie internetowej Banku). Regulamin ten określa między innymi sprawy, które wymagają kolegiального rozpatrzenia i podjęcia uchwały przez Zarząd. Uchwały Zarządu wymaga m.in. podejmowanie decyzji o zaciągnięciu zobowiązań lub rozporządzeniu aktywami, których łączna wartość w stosunku do jednego podmiotu przekracza 5% funduszy własnych Banku, z tym, że Zarząd, na mocy uchwały, może upoważnić stałe komitety lub osoby do podejmowania takich decyzji.

Wszelkie uchwały podejmowane są większością głosów Członków Zarządu obecnych na posiedzeniu, a w razie równej ilości głosów rozstrzyga głos Prezesa Zarządu. Członkowie Zarządu dążą do podejmowania uchwał w drodze konsensusu. Zgodnie z zasadą dobrych praktyk, Regulamin Zarządu stanowi, że Członek Zarządu, powinien wstrzymać się od udziału w rozstrzygnięciu takich spraw, w których zachodzi lub potencjalnie może zajść sprzeczność interesów Banku z interesami tego Członka Zarządu, jego współmałżonka, krewnych i powinowatych do drugiego stopnia oraz osób, z którymi jest powiązany osobiście.

Ustalanie warunków kontraktów i wynagrodzeń dla Członków Zarządu leży w kompetencjach Rady Nadzorczej. Rozpatrywaniem spraw dotyczących zasad wynagradzania i wysokości wynagrodzeń Członków Zarządu, w tym ustalania stawek wynagrodzeń zajmuje się Komisja Prezydialna.

Regulamin programu motywacyjnego dla Zarządu i zasady przyznawaniu bonusów dla Członków Zarządu określone są w uchwałach Rady Nadzorczej (nr 65/08 i nr 66/08 z 24.01.2008 r.).

Łączne wynagrodzenie Członków Zarządu składa się z części stałej i części zmiennej. Część stała to wynagrodzenie zasadnicze i wynagrodzenie za zarządzanie, ustalone kwotowo dla każdego Członka Zarządu.

Drugi element to roczna premia gotówkowa, wypłacana za poprzedni rok obrotowy, trzeci składnik to bonus w akcjach BRE Banku oraz w akcjach Commerzbanku. Bonus w akcjach pełni funkcję motywowania długoterminowego.

Zarówno roczna premia gotówkowa jak i wartość przyznanych każdemu z Członków Zarządu akcji zależą od trzech czynników:

- wysokości wskaźnika zwrotu z kapitału netto w Grupie BRE Banku (ROE netto),
- wykonania budżetu w nadzorowanym obszarze i
- indywidualnej oceny Członka Zarządu przez Radę Nadzorczą.

W 2009 roku Rada zdecydowała o zmniejszeniu rocznej premii gotówkowej dla Zarządu za 2008 rok poprzez „oczyszczenie” wskaźnika ROE z wyniku transakcji jednorazowej – sprzedaży akcji spółki Vectra z wynikiem na transakcji wynoszącym 137,7 mln zł.

Łączne wynagrodzenie Zarządu za 2008 i 2009 roku (w tys. zł) ilustruje poniższe zestawienie.

Rok	Wynagrodzenie zasadnicze	Pozostałe korzyści	Bonus w gotówce	Razem
2008 (osoby, które pełniły funkcje na 31.12.2008 r.)	6 478,3	581,9	5 982,4	13 042,6
2008 (osoby, które przestały pełnić funkcje w trakcie 2008 roku)	2 225,8	4 085,8	11 866,0	18 177,6
2008 razem	8 704,1	4 667,7	17 848,4	31 220,2
2009 (osoby, które pełniły funkcje na 31.12.2009 r.)	8 752,8	1 766,9	5 909,5	16 429,2
2009 (osoby, które przestały pełnić funkcje w trakcie 2009 roku)	600,0	71,0	1 270,0	1 941,0
2009 razem	9 352,8	1 837,9	7 179,5	18 370,2

Informacje o kwotach wynagrodzeń otrzymanych przez poszczególnych Członków Zarządu, w podziale na część stałą i premią przedstawił punkt 45 not objaśniających do Sprawozdania Finansowego Grupy BRE Banku SA według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za 2009 rok, natomiast opis programu motywacyjnego dla Zarządu opartego o akcje znajduje się w notcie 42 tego Sprawozdania.

XII.6.2. Rada Nadzorcza

Rada Nadzorcza, funkcjonuje na podstawie uchwalonego przez siebie Regulaminu i wykonuje funkcje przewidziane w Statucie Banku, Kodeksie Spółek Handlowych i Ustawie Prawo Bankowe. Statut BRE Banku stanowi, że Rada Nadzorcza składa się przynajmniej z pięciu Członków, wybieranych przez Walne Zgromadzenie na wspólną kadencję trzech lat. Liczbę Członków Rady Nadzorczej określa Walne Zgromadzenie. Na miejsce Członka Rady Nadzorczej, którego mandat wygaś w czasie trwania wspólnej kadencji Rady, Rada Nadzorcza może powołać inną osobę.

Co najmniej połowa Członków Rady Nadzorczej, w tym jej Przewodniczący musi posiadać obywatelstwo polskie. Zgodnie z wymogiem statutowym, wprowadzonym w 2008 roku na podstawie zasady III.6 dobrych praktyk, co najmniej dwóch Członków Rady Nadzorczej to członkowie niezależni, chyba, że Walne Zgromadzenie postanowi inaczej. Kryteria niezależności Członka Rady Nadzorczej sprecyzowane są w Regulaminie Rady Nadzorczej.

Skład Rady odzwierciedla staranność o możliwie najszerszą różnorodność jej Członków zarówno w kontekście ich doświadczeń zawodowych, jak i posiadanej wiedzy i umiejętności. W Radzie są zarówno bankowcy, jak też przedstawiciele świata nauki oraz biznesu korporacyjnego.

Rada Nadzorcza BRE Banku funkcjonuje w następującym składzie:

Członek/funkcja	Doświadczenie zawodowe
Maciej Leśny Przewodniczący Rady Nadzorczej (członek niezależny)	Urodzony w 1946 roku, absolwent Wydziału Ekonomicznego Uniwersytetu Gdańskiego oraz zagranicznych studiów podyplomowych. Ponad 22 lata przepracował w centralnej administracji państwowej, w tym 8 lat na stanowisku Podsekretarza Stanu: w Ministerstwie Współpracy Gospodarczej z Zagranicą, w Ministerstwie Gospodarki, Pracy i Polityki Socjalnej i w Ministerstwie Infrastruktury. Przewodniczący Rady Nadzorczej BRE Banku w latach 1994-1998, od grudnia 2001 roku ponownie w RN, od 2004 roku jej Przewodniczący.
Andre Carls Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej	Urodzony w 1963 roku, absolwent studiów ekonomicznych, doktorat na Uniwersytecie w Kolonii. W 1990 roku rozpoczął pracę w Commerzbanku, w latach 2000-2008, Członek Zarządu comdirect bank AG, gdzie od roku 2004 do roku 2008 pełnił funkcję Prezesa Zarządu. Obecnie Prezes Zarządu Commerzbank Auslandsbanken Holding AG.

Achim Kassow Członek Rady Nadzorczej	Urodzony w 1966 roku, absolwent Uniwersytetu w Kolonii, doktor ekonomii. W latach 1993-2002 pracował w Deutsche Bank Group, od 2001 - Członek Zarządu Deutsche Bank 24 AG, a w latach 2002-2004 - Prezes Zarządu comdirect bank AG, Quickborn. Od 10 listopada 2004 r. - Członek Zarządu Commerzbank AG, odpowiedzialny za segment Klientów prywatnych i działalność Grupy w Europie Środkowo-Wschodniej.
Teresa Mokrysz Członek Rady Nadzorczej (członek niezależny)	Absolwentka Akademii Ekonomicznej w Katowicach, współwłaścicielka firmy MOKATE. W latach 1992-1994 wprowadziła kawę cappuccino jako nowy produkt na polski rynek, uzyskując 70% udział w rynku. W latach 1994-1995 zbudowała od podstaw nowoczesny kombinat MOKATE w Ustroniu, zaś w roku 2001 - drugi kombinat w Żorach. Zdobyła m.in. tytuł "Lidera 10-lecia" - nadany przez Gazetę Wyborczą - oraz "Sukces 10-lecia" - nadany przez Businessman Magazine.
Michael Schmid Członek Rady Nadzorczej	Urodzony w 1952 roku, absolwent ekonomii na Uniwersytecie w Würzburgu, od 1979 roku zatrudniony w Commerzbanku, odpowiedzialny na wielu stanowiskach kierowniczych za bankowość korporacyjną. Obecnie szef Pionu Globalnych Operacji Kredytowych w Centrali Commerzbanku we Frankfurcie (Chief Credit Officer).
Stefan Schmittmann Członek Rady Nadzorczej	Urodzony w 1956 roku, absolwent studiów ekonomicznych i doktoranckich na Uniwersytecie St. Gallen w Szwajcarii, doktor ekonomii. W latach 1986-2003 pracował w Bayerische Vereinsbank AG, od 1998 r. w Bayerische Hypo- und Vereinsbank AG. W latach 2004-2005 - Prezes Zarządu Vereins- und Westbank AG w Hamburgu. W roku 2005 był członkiem Divisional Board of Directors Bayerische Hypo- und Vereinsbank AG w Monachium. W latach 2006-2008 pełnił funkcje Członka Zarządu Bayerische Hypo - und Vereinsbank AG w Monachium, gdzie był odpowiedzialny za Wydział Klientów Korporacyjnych i Nieruchomości Komercyjnych. Był członkiem Executive Committee w UniCredit. Od 1 listopada 2008 r. jest członkiem Zarządu Commerzbank AG. Obecnie odpowiada za obszar ryzyka.
Waldemar Stawski Członek Rady Nadzorczej (członek niezależny)	Urodzony w 1958 roku, absolwent Politechniki Gdańskiej i studiów podyplomowych m.in. z zakresu analizy finansowej. W latach 1993-1995 pracował w Pomorskim Banku Kredytowym, następnie w PKO BP, w którym pełnił funkcję Wiceprezesa Zarządu, odpowiadając za zarządzanie obszarem skarbu, klientów korporacyjnych i rynku kapitałowego. W okresie od czerwca 2002 do lutego 2003 roku pełnił funkcję Przewodniczącego Zarządu Komisarycznego Wschodniego Banku Cukrownictwa SA. W późniejszym okresie był m.in. Członkiem Zarządu CTL Logistics SA. i Dyrektorem Generalnym Polskiego Związku Pracodawców Transportu i Logistyki.
Jan Szomburg Członek Rady Nadzorczej (członek niezależny)	Urodzony w 1951 roku, absolwent Uniwersytetu Gdańskiego, posiada doktorat z zakresu ekonomii. Wcześniej pracował jako asystent, a następnie adiunkt na Uniwersytecie Gdańskim. Jest założycielem i Prezesem Zarządu Instytutu Badań nad Gospodarką Rynkową. W latach 90-ych był m.in. Przewodniczącym RN Polskiego Banku Rozwoju, Rady Banku Gdańskiego, doradcą ministra przekształceń własnościowych, członkiem Rady Przekształceń Własnościowych przy Prezesie Rady Ministrów. Doradzał w sprawach gospodarczych premierowi Jerzemu Buzkowi, był przewodniczącym Rady ds. Przekształceń Własnościowych przy Prezesie Rady Ministrów.
Marek Wierzbowski Członek Rady Nadzorczej (członek niezależny)	Urodzony w 1946 roku, profesor zwyczajny Uniwersytetu Warszawskiego, radca prawny, partner w kancelarii Prof. Marek Wierzbowski Radcowie Prawni Spółka Partnerska, członek Rady Zamówień Publicznych, członek Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułu Naukowego, prezes Sądu Izby Domów Maklerskich. Był prodziekanem Wydziału Prawa i Administracji, a także prorektorem Uniwersytetu Warszawskiego, przewodniczył Radzie Giełdy Papierów Wartościowych, a także był wiceprzewodniczącym Sądu Arbitrażowego przy Krajowej Izbie Gospodarczej.
Martin Zielke Członek Rady Nadzorczej	Urodzony w 1963 roku, ekonomista, absolwent Uniwersytetu w Göttingen. W latach 1990-2000 współpracował z Dresdner Bank AG, następnie był Dyrektorem regionalnym ds. inwestycji portfelowych w Deutsche Bank 24, a później Dyrektorem Regionalnym ds. Finansowania Bankowości Detalicznej Deutsche Hyp. W latach 2002-2004 pełnił funkcję Menadżera Grupy w obszarze Bankowości Detalicznej Commerzbank AG, a od stycznia 2005 do

	marca 2006 roku był Menadżerem Grupy w obszarze Bankowości Korporacyjnej Commerzbank AG. Od 1 kwietnia 2006 roku pełnił funkcję Członka Zarządu w Eurohypo Aktiengesellschaft, Eschborn, a od 1 lutego 2008 jest Menedżerem Grupy w Wydziale Finansów Grupy Commerzbank AG.
--	---

Jak już wspomniano wcześniej, zmianą, jaka dokonała się w 2009 roku było powołanie przez XXII Walne Zgromadzenie BRE Banku w dniu 16 marca 2009 r. dziesiątego Członka Rady – Stefana Schmittmanna, Członka Zarządu Commerzbank AG.

Członkami niezależnymi Rady Nadzorczej są: Maciej Leśny, Jan Szomburg, Teresa Mokrysz, Waldemar Stawski i Marek Wierzbowski. Strategicznego akcjonariusza - Commerzbank – reprezentują: Andre Carls, Achim Kassow, Michael Schmid, Stefan Schmittmann i Martin Zielke.

Kadencja RN wygasa z dniem Walnego Zgromadzenia w 2011 roku.

Kompetencje Rady Nadzorczej (wymienione w Regulaminie Rady Nadzorczej), obejmują w szczególności:

- a) doradzanie i nadzorowanie Zarządu przy ustalaniu wytycznych odnośnie działalności Banku, w szczególności obciążonej ryzykiem, w tym jego polityki kredytowej, inwestycyjnej, gwarancyjnej, a także polityki zgodności oraz zatwierdzanie propozycji Zarządu w przedmiocie zasadniczej struktury organizacyjnej Banku,
- b) sprawowanie nadzoru nad zgodnością regulacji Banku w zakresie podejmowania ryzyka ze strategią i planem finansowym Banku,
- c) zatwierdzanie przyjmowanych przez Zarząd zasad polityki informacyjnej dotyczącej zarządzania ryzykiem i adekwatności kapitałowej,
- d) zatwierdzanie tworzonych przez Zarząd strategii oraz procedur w zakresie systemu kontroli wewnętrznej, systemu zarządzania ryzykiem, procesu szacowania kapitału wewnętrznego, zarządzania kapitałowego oraz planowania kapitałowego,
- e) dokonywanie ocen adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem,
- f) rozpatrywanie otrzymywanych od Zarządu regularnych i wyczerpujących informacji o wszystkich istotnych sprawach dotyczących działalności Banku, ryzyku związanym z prowadzoną działalnością, oraz o sposobach i efektywności zarządzania tym ryzykiem,
- g) przygotowywanie zwięzłej oceny sytuacji Banku w celu przedstawienia jej Zwyczajnemu Walnemu Zgromadzeniu i dołączenia do raportu rocznego Banku za poprzedni rok obrotowy, sporządzonego zgodnie z odrębnymi przepisami,
- h) zatwierdzanie rocznych planów finansowych Banku, wieloletnich planów rozwoju, jak również strategii działania Banku oraz zasad ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem,
- i) rozpatrywanie wszelkich wniosków i spraw podlegających uchwałom Walnego Zgromadzenia, w tym projektów uchwał Walnego Zgromadzenia; Rada Nadzorcza przygotowuje uzasadnienia (opinie) projektów uchwał, które mają być przedłożone do akceptacji Walnego Zgromadzenia; uzasadnienia (opinie) wraz z projektami uchwał będą udostępniane akcjonariuszom w punkcie rejestracyjnym przed Walnym Zgromadzeniem,
- j) wydawanie lub zatwierdzanie przewidzianych w Statucie Banku regulaminów,
- k) powoływanie i odwoływanie Prezesa, Pierwszego Wiceprezesa i Wiceprezesów oraz pozostałych Członków Zarządu z uwzględnieniem trybu przewidzianego Ustawą Prawo bankowe oraz biorąc pod uwagę odpowiednie kwalifikacje do sprawowania przydzielonych im funkcji,
- l) ustalanie warunków kontraktów i wynagrodzeń dla Prezesa, Pierwszego Wiceprezesa i Wiceprezesów oraz pozostałych Członków Zarządu,
- m) upoważnianie Przewodniczącego Rady Nadzorczej do reprezentowania Banku w umowach z Członkami Zarządu, w tym przy podpisywaniu z Członkami Zarządu umów o zarządzanie,
- n) zatwierdzanie zawarcia lub zmiany jakiegokolwiek istotnej umowy lub porozumienia z Członkami Zarządu lub Rady Nadzorczej,
- o) zatwierdzanie zawarcia, zmiany lub rozwiązania jakichkolwiek istotnych umów stowarzyszeniowych lub porozumień o współpracy,
- p) analiza otrzymywanego przynajmniej raz w roku raportu dyrektora Departamentu Audytu Wewnętrznego, w którym na podstawie przeprowadzonych audytów oraz raportów z monitorowania efektywności wewnętrznych

mechanizmów kontrolnych przekazywane są informacje na temat stwierdzonych nieprawidłowości, wniosków oraz działań podjętych w celu usunięcia nieprawidłowości.

Posiedzenia Rady Nadzorczej zwołuje Przewodniczący Rady z własnej inicjatywy lub na wniosek Zarządu lub też na wniosek Członka Rady Nadzorczej nie rzadziej niż trzy razy w roku. W posiedzeniach Rady Nadzorczej uczestniczą wszyscy Członkowie Zarządu, z wyłączeniem tych punktów porządku obrad, które dotyczą bezpośrednio Zarządu lub jego członków.

Uchwały Rady Nadzorczej zapadają zwykłą większością głosów. W przypadku równej liczby głosów przeważa głos Przewodniczącego Rady Nadzorczej. Członek Rady Nadzorczej obowiązany jest poinformować pozostałych Członków o zaistniałym konflikcie interesów lub możliwości jego zaistnienia i powstrzymać się od zabierania głosu w dyskusji i od głosowania nad przyjęciem uchwały w sprawie, w której konflikt interesów zaistniał lub istnieje możliwość jego zaistnienia.

Bez zgody większości Niezależnych Członków Rady Nadzorczej nie powinny być podjęte uchwały w następujących sprawach:

- świadczenia z jakiegokolwiek tytułu przez Bank lub jakiegokolwiek podmioty powiązane z Bankiem na rzecz Członków Zarządu,
- wyrażenia zgody na zawarcie przez Bank istotnej umowy z podmiotem powiązany z Bankiem, Członkiem Rady Nadzorczej albo Zarządu oraz z podmiotami z nimi powiązanymi.

W ramach Rady Nadzorczej działają 3 komisje: Komisja Prezydialna, Komisja ds. Ryzyka i Komisja ds. Audytu. W składzie każdej komisji jest czterech Członków Rady Nadzorczej, w tym dwóch Członków niezależnych.

Do zadań Komisji Prezydialnej należy przede wszystkim wykonywanie bieżącego nadzoru nad działalnością Banku w okresach między posiedzeniami Rady Nadzorczej, udzielanie Zarządowi zezwolenia na nabywanie, obciążanie i zbywanie nieruchomości, użytkowania wieczystego lub udziału w nieruchomości oraz akcji i udziałów w spółkach jak również innych środków trwałych, jeżeli wartość transakcji przekracza 1% funduszy własnych Banku, rozpatrywanie spraw dotyczących zasad wynagradzania i wysokości wynagrodzeń Członków Zarządu i przedstawianie opinii dotyczących zgody dla Członka Zarządu Banku na zajmowanie się interesami konkurencyjnymi. W skład Komisji Prezydialnej wchodzi Maciej Leśny - jako Przewodniczący oraz członkowie: Andre Carls, Jan Szomburg i Michael Schmid, który od 1 października 2009 roku zastąpił Achima Kassowa.

Komisja ds. Audytu wydaje opinie odnośnie wyboru biegłego rewidenta Banku przez WZ, rekomenduje Radzie Nadzorczej przyjęcie lub odrzucenie sprawozdania finansowego, sprawuje stały nadzór nad systemem kontroli wewnętrznej w Banku oraz akceptuje proponowane przez Zarząd zmiany na stanowisku kierującego Departamentem Audytu Wewnętrznego. W skład Komisji ds. Audytu wchodzi co najmniej jeden niezależny Członek Rady Nadzorczej z kwalifikacjami i doświadczeniem w zakresie rachunkowości i finansów. Komisja ds. Audytu pracuje w składzie: Martin Zielke, który pełni funkcję Przewodniczącego oraz Andre Carls, Maciej Leśny i Jan Szomburg.

Zadania Komisji ds. Ryzyka obejmują między innymi sprawowanie stałego nadzoru nad ryzykiem kredytowym, ryzykiem rynkowym oraz ryzykiem operacyjnym. Ponadto Komisja ds. Ryzyka rekomenduje Radzie Nadzorczej zatwierdzenie albo odmowę zatwierdzenia transakcji między Bankiem a Członkami organów Banku, które przewidziane są w Prawie bankowym oraz przedstawia rekomendację odnośnie zatwierdzenia lub odmowy zatwierdzenia polityki informacyjnej Banku w sprawie zarządzania ryzykiem i adekwatności kapitałowej. W skład Komisji ds. Ryzyka wchodzi: Przewodniczący - Michael Schmid oraz członkowie: Maciej Leśny, Andre Carls i Waldemar Stawski.

Zgodnie z § 22 ust. 5 Statutu BRE Banku wszystkie stałe komisje działające w ramach Rady Nadzorczej udostępniają akcjonariuszom sprawozdania ze swojej działalności w minionym roku sprawozdawczym. Sprawozdania te dołączone są informacyjnie do kompletu materiałów na Zwyczajne Walne Zgromadzenie.

Wysokość wypłacanego miesięcznie w 2008 roku i w 2009 roku wynagrodzenia Członków Rady Nadzorczej została uchwalona kwotowo na mocy Uchwały nr 27 podjętej przez XVII Walne Zgromadzenie BRE Banku z 21 kwietnia 2004 roku.

Za udział w stałych komisjach przysługuje dodatkowe miesięczne wynagrodzenie: 50% wynagrodzenia miesięcznego „zasadniczego” za pierwszą komisję i 25% za udział w każdej kolejnej. Łącznie wynagrodzenie z tytułu udziału w komisjach nie może przekroczyć 75% wynagrodzenia zasadniczego.

Łączne wynagrodzenie Rady Nadzorczej za 2008 i 2009 roku (w tys. zł) ilustruje poniższe zestawienie.

Rok	2008	2009*
Wypłacone wynagrodzenie w tys. zł	1 848, 1	1 866,8

*/ od marca 2009 roku Rada liczy 10 Członków wobec 9 Członków w 2008 roku.

Szczegółowe informacje o kwotach wynagrodzeń wypłaconych w 2008 roku i 2009 roku poszczególnym członkom Rady są w nocie objaśniającej nr 45 do Sprawozdania Finansowego Grupy BRE Banku SA według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za 2009 r.

Pełna wyzwań sytuacja na międzynarodowych rynkach finansowych, spowolnienie w gospodarce i narastające trudności finansowe przedsiębiorstw uwypukliły konieczność wzmożonej współpracy z Zarządem w najważniejszych sprawach związanych z funkcjonowaniem Banku.

Rada Nadzorcza, w tym przede wszystkim Komisja Prezydialna ściśle i regularnie współpracowała z Zarządem w celu wypracowania Średniookresowego Biznes Planu dla Grupy BRE Banku na lata 2010-2012 i strategicznych kierunków rozwoju Grupy BRE Banku.

W 2009 roku Rada Nadzorcza odbyła 4 posiedzenia i przyjęła 21 uchwał. Uchwały te dotyczyły między innymi:

- akceptacji sprawozdań finansowych BRE Banku i Grupy BRE Banku oraz innych materiałów na ZWZ,
- programu motywacyjnego dla członków kierownictwa Banku – emisji i nabywania akcji / obligacji,
- przyjęcia Planu Średniookresowego,
- przyjęcia planu finansowego na 2010 r.,
- spraw personalnych,
- udzielenia kredytu podmiotowi powiązanemu z Członkiem Zarządu,
- udzielenia kredytu Członkowi Zarządu,
- przyjęcia zmian w Regulaminie Rady Nadzorczej,
- przyjęcia nowego tekstu Statutu BRE Banku,
- przekazania środków Fundacji BRE Banku,
- przyjęcia raportu z zarządzania ryzykiem braku zgodności,
- wyrażenia zgody na zaciągnięcie przez BRE Bank bilateralnego kredytu w Commerzbanku,
- przyjęcia treści wniosku do władz nadzorczych w sprawie wyrażenia zgody na używanie przez BRE Bank metod A-IRB (Bazylea II),
- przyjęcia polityki zarządzania modelami w obszarze ryzyka kredytowego.

Ponadto na posiedzeniach Rady Nadzorczej systematycznie były omawiane i oceniane bieżące wyniki Grupy BRE Banku i poszczególnych pionów biznesowych w odniesieniu do planu finansowego.

Rada Nadzorcza Banku działała w sposób efektywny. Posiedzenia Rady odbywały się przy pełnej frekwencji. Tylko w jednym uzasadnionym przypadku Członek Rady nie brał udziału w posiedzeniu. Rada jednomyślnie podejmowała wszystkie uchwały i decyzje.

Udział Członków Rady Nadzorczej 2009 roku w posiedzeniach i udział w Komisjach ilustruje tabela:

Członek	Frekwencja*	Komisja Prezydialna	Komisja ds. Ryzyka	Komisja ds. Audytu
Andre Carls	4/4	X	X	X
Achim Kassow	3/4			
Maciej Leśny	4/4	X	X	X
Teresa Mokrysz	4/4			
Michael Schmid	4/4	X	X	
Stefan Schmittmann (od 16 marca 2009)	3/3			
Waldemar Stawski	4/4		X	
Jan Szomburg	4/4	X		X
Marek Wierzbowski	4/4			
Martin Zielke	4/4			X

* Obecność na posiedzeniach/ liczba posiedzeń w trakcie sprawowania mandatu.

W 2009 roku Komisja ds. Ryzyka najwięcej uwagi poświęciła wdrażanemu projektowi wprowadzenia w BRE metod statystycznych do obliczania regulacyjnych wymogów kapitałowych w zakresie ryzyka kredytowego (metoda A-IRB, Bazylea II), omawiała kwartalne raporty ryzyka oraz bieżący portfel kredytowy.

Komisja ds. Audytu ściśle współpracowała z audytorem zewnętrznym PriceWaterhouseCoopers oraz audytem wewnętrznym w zakresie prawidłowości składanych sprawozdań finansowych oraz wyników przeprowadzanych audytów. Omawiała też m.in. kwestie dotyczące zmian w MSSF, oceny systemu kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem, wdrożenia zaleceń pokontrolnych KNF, zaangażowania klientów w instrumenty pochodne oraz najważniejsze sprawy niosące potencjalne ryzyko dla sytuacji finansowej Spółki. Ponadto Komisja ds. Audytu przeanalizowała i zaakceptowała plan kontroli wewnętrznej.

Komisja Prezydialna zajmowała się m.in. problematyką przyznawania bonusów dla Członków Zarządu, wydawała zgody na uczestnictwo Członków Zarządu w radach nadzorczych innych firm oraz akceptowała transakcje przekraczające 1% funduszy własnych Banku.

XII.7. Systemy kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych

Bank posiada system kontroli wewnętrznej (SKW), którego celem jest zapewnienie bezpieczeństwa i stabilności funkcjonowania Banku, wspomaganie zarządzania Bankiem oraz usprawnienie realizacji jego zadań.

System Kontroli Wewnętrznej obejmuje:

- 1/ kontrolę wewnętrzną funkcjonalną,
- 2/ kontrolę wewnętrzną instytucjonalną.

Kontrola wewnętrzna funkcjonalna jest systemem obowiązującym każdą jednostkę organizacyjną BRE Banku, Każda jednostka organizacyjna Banku wykonuje zadania kontroli wewnętrznej pod kierunkiem kierownika jednostki organizacyjnej. System kontroli wewnętrznej funkcjonalnej jest regularnie oceniany i monitorowany w ramach kontroli wewnętrznej instytucjonalnej.

Kontrola wewnętrzna instytucjonalna sprawowana jest przez Departament Audytu Wewnętrznego (DAW). Działania DAW oparte są o regulacje Prawa Bankowego, regulacje wewnętrzne BRE Banku, Międzynarodowe Standardy Profesjonalnej Praktyki Audytu Wewnętrznego oraz najlepsze praktyki biznesowe w powyższym zakresie.

Departament Audytu Wewnętrznego podlega administracyjnie Prezesowi Zarządu Banku i raportuje do Prezesa Zarządu oraz do Komisji ds. Audytu Rady Nadzorczej Banku. Zachowana jest zasada niezależności operacyjnej audytu poprzez nieangażowanie audytorów w działalność operacyjną.

Główne funkcje DAW obejmują:

- projektowanie zasad systemu kontroli wewnętrznej, oceny systemów zarządzania ryzykiem oraz doradztwo w tym zakresie,
- monitorowanie i ocenę efektywności systemów zarządzania ryzykiem,
- badanie i ocenę adekwatności i efektywności mechanizmów kontroli w systemach zarządzania Bankiem, systemach operacyjnych i informacyjnych,
- realizację czynności kontrolnych, planowych i doraźnych, w odniesieniu do poszczególnych produktów bankowych i informatycznych, jednostek organizacyjnych i obszarów działalności Banku,
- sprawowanie nadzoru funkcjonalnego nad komórkami kontroli wewnętrznej w jednostkach organizacyjnych Banku (w tym również oddziałów zagranicznych),
- inicjowanie i nadzór nad działaniami prewencyjnymi mającymi na celu zapobieganie nieprawidłowościom w funkcjonowaniu Banku,
- utrzymywanie w imieniu Banku kontaktów z Komisją Nadzoru Bankowego oraz Najwyższą Izbą Kontroli, w zakresie wynikającym z właściwości przedmiotowej Departamentu,
- koordynację prac związanych z kontrolami przeprowadzanymi przez zewnętrzne organy kontrolne oraz współpracę z audytorem zewnętrznym.

W ramach usług zapewniających i doradczych, DAW prowadzi:

- zadania audytowe: planowe na podstawie „Planu działalności DAW” oraz doraźne,
- zadania pozaaudytowe o charakterze opiniodawczym i doradczym.

Obejmują one swoim zakresem wszystkie jednostki organizacyjne Banku.

Proces audytu wewnętrznego jest procesem planowanym. Plan audytów sporządzany jest corocznie w oparciu o analizę ryzyka we wszystkich istotnych obszarach działalności Banku i zatwierdzany przez Zarząd Banku oraz po uzyskaniu rekomendacji Komisji ds. Audytu Rady Nadzorczej akceptowany przez Radę Nadzorczą. Wyniki audytów są raportowane do Prezesa Zarządu oraz do Komisji ds. Audytu Rady Nadzorczej Banku. DAW monitoruje realizację zaleceń poaudytowych i rekomendacji.

W ramach zadań doradczych, DAW opiniuje wewnętrzne przepisy, regulacje, polityki i procedury działalności operacyjnej Banku, pod kątem kontroli wewnętrznej i ryzyka. Świadczy też wewnętrzne usługi w organizacji w zakresie nadzoru audytorskiego nad trwającymi lub przygotowywanymi projektami realizowanymi w Banku.

W szczególności, w Banku funkcjonuje zarządzanie ryzykiem i kontrola wewnętrzna w procesie sporządzania sprawozdań finansowych.

Proces przygotowywania danych finansowych na potrzeby sprawozdawczości jest zautomatyzowany i oparty na Księdze Głównej Banku. Przygotowanie danych w systemach źródłowych podlega sformalizowanym procedurom operacyjnym i akceptacyjnym. Tworzenie Księgi Głównej Banku odbywa się w ramach procesu, który obejmuje odpowiednie kontrole wewnętrzne. Specjalnej kontroli podlegają korekty manualne.

Ryzyka operacyjne, które występują w procesie sporządzania sprawozdań finansowych zostały zawarte w Samoocenie Ryzyka Operacyjnego. W procesie monitorowania ryzyka operacyjnego w Banku wdrożono m.in. mechanizmy, które w skuteczny sposób zapewniają bezpieczeństwo systemów informatycznych w Banku. W Banku obowiązuje awaryjny plan ciągłości działania, który obejmuje również systemy informatyczne wykorzystywane w procesie sporządzania sprawozdań finansowych.

Proces organizacji badania sprawozdania finansowego Banku jest opisany w legislacji wewnętrznej Banku i zaakceptowany w formie Zarządzenia Prezesa Zarządu. W obowiązującym Zarządzeniu istnieje jasny i przejrzysty podział odpowiedzialności osób, które biorą udział w przygotowaniu i w sprawdzeniu jakości sporządzanego sprawozdania finansowego Banku.

Sprawozdanie finansowe Banku sporządzane jest przez Departament Rachunkowości stanowiący wyodrębnioną organizacyjnie jednostkę działającą w Pionie Finansowym podlegającą bezpośrednio Dyrektorowi Banku ds. Rachunkowości i Controllingu, jak również Członkowi Zarządu Banku ds. Finansów.

Nadzór merytoryczny i organizacyjny nad przebiegiem badania sprawozdania finansowego sprawuje Dyrektor Departamentu Rachunkowości. Koordynatorem prac związanych z badaniem rocznego i półrocznego sprawozdania finansowego Banku jest Zastępca Dyrektora Departamentu ds. Rachunkowości. Sporządzone sprawozdanie finansowe jest następnie przekazywane Zarządowi w celu weryfikacji. Dodatkowo Komisja ds. Audytu otrzymuje informację o kwartalnych raportach finansowych oraz o zyskach i stratach przed ich publikacją. Rekomenduje również Radzie Nadzorczej przyjęcie lub odrzucenie rocznego sprawozdania finansowego.

Roczne i półroczne sprawozdanie finansowe Banku podlega także niezależnemu badaniu i odpowiednio przeglądowi przez biegłego rewidenta.

Bank zarządza ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych również poprzez śledzenie na bieżąco zmian w przepisach i regulacjach zewnętrznych dotyczących wymogów sprawozdawczych banków i przygotowywanie się do ich wprowadzenia ze znacznym wyprzedzeniem czasowym. Bank na bieżąco aktualizuje też zasady rachunkowości, na podstawie których przygotowuje sprawozdania finansowe.

Bank sprawuje również funkcje kontrolne w stosunku do spółek zależnych, które są konsolidowane na potrzeby sporządzania sprawozdania finansowego Grupy, za pośrednictwem swoich przedstawicieli w radach nadzorczych tych spółek.

Warto nadmienić, że w 2009 roku BRE Bank zdobył drugie miejsce w kategorii instytucji finansowych i banków w konkursie „The Best Annual Report” organizowanym przez Instytut Rachunkowości i Podatków. Poprzednio – w 2008 roku i w 2007 roku BRE Bank zajmował pierwsze miejsca w tym konkursie. Celem konkursu jest promowanie raportów rocznych o największej wartości użytkowej dla akcjonariuszy i inwestorów.

XII.8. Compliance w BRE Banku

W BRE Banku realizowana jest polityka compliance. Jej istotą jest gwarantowanie, aby w Banku przestrzegane były przepisy prawa oraz standardy postępowania instytucji finansowych. Za realizację polityki Compliance odpowiedzialny jest Zarząd Banku, który deleguje to uprawnienie Biuru Monitoringu Zgodności (BMZ) podległemu Prezesowi Zarządu.

W dziedzinie compliance wprowadzono szereg regulacji bankowych, które gwarantują, że:

- przypadki wykorzystania Banku w procederze prania brudnych pieniędzy i w finansowaniu terroryzmu będą identyfikowane i raportowane do właściwych organów państwa,

- informacje poufne nie będą wykorzystywane w taki sposób, aby stawiać pracowników Banku w korzystniejszej sytuacji do innych uczestników zorganizowanego rynku finansowego – regulacje wewnętrzne nakładają ograniczenia na prywatne inwestycje pracowników, mających dostęp do informacji poufnych,
- dane osobowe klientów są skutecznie chronione, a ich wykorzystanie i przetwarzanie podlega rygorom przepisów prawa,
- prezenty wręczane i otrzymywane od klientów Banku nie wywołują sytuacji korupcyjnych dzięki obowiązującej w Banku polityce w tym zakresie,
- w Banku stosowane są zasady ograniczenia możliwości konfliktu interesów, m.in. poprzez daleko idące ograniczenia w uczestnictwie pracowników w radach nadzorczych i zarządach spółek, które są klientami Banku, a także poprzez stosowanie zasady „chińskich murów” w celu ograniczenia przepływu informacji poufnych pomiędzy jednostkami organizacyjnymi,
- reklamy produktów bankowych podlegają wnikliwej ocenie pod kątem obowiązujących przepisów i standardów.

XII.9. Relacje inwestorskie w BRE Banku

Tradycyjnie już BRE Bank szczególnie dużo uwagi i troski poświęca zapewnieniu dobrej komunikacji Spółki z interesariuszami. Głównymi celami Relacji Inwestorskich są: informowanie o działalności i wynikach spółki, budowanie wiarygodności i wpływanie na odpowiednią wycenę spółki. W 2009 roku zespół zajmujący się relacjami z inwestorami wydzielony został w Biuro Relacji Inwestorskich.

Rok 2009 stanowił wyznacznik odpowiedzialności i troski Banku o interesariuszy, a także sprawdzian umiejętności w zakresie komunikacji kryzysowej.

Bank dwukrotnie, w styczniu i w lipcu 2009 roku przekazał na rynek informacje o wstępnych wynikach finansowych znacznie odbiegających od wyników poprzednich kwartałów oraz oczekiwań rynkowych. W obu przypadkach, stosując najlepsze wzorce w zakresie ładu korporacyjnego, bank zareagował niezwłocznie i poinformował o zaistniałej sytuacji z dużym wyprzedzeniem, w stosunku do daty publikacji wyników kwartalnych. Takie postępowanie zostało pozytywnie ocenione przez inwestorów, tym bardziej, że rynkowa praktyka sprowadza się raczej do maksymalnego opóźniania tego typu informacji.

Ponadto w roku 2009 prowadzone były tradycyjne działania z zakresu Relacji Inwestorskich. Inwestorzy i analitycy giełdowi mieli okazję spotkać się z przedstawicielami Zarządu Banku w ramach licznych zagranicznych i krajowych konferencji, road-show oraz spotkań indywidualnych. W 2009 roku Zarząd BRE Banku w rankingu Euromoney Magazine uzyskał najwyższe noty w kategorii: najbardziej dostępna kadra zarządzająca.

Jak co roku zorganizowano cztery konferencje dla analityków poświęcone wynikom kwartalnym, które dla wygody odbiorców były także transmitowane przez Internet, a nagrania z nich zostały udostępnione na stronach www Banku (www.brebank.pl).

Łącznie na przestrzeni roku w 187 spotkaniach zorganizowanych przez Relacje Inwestorskie wzięło udział 390 interesariuszy, a liczba bieżących kontaktów (w postaci e-maili i telefonów) zespołu Relacji Inwestorskich z analitykami oraz instytucjonalnymi i indywidualnymi inwestorami przekroczyła 1,7 tys.

Działania zespołu Relacji Inwestorskich zyskały wysokie noty w ogłoszonych w 2009 roku rankingach opinotwórczych magazynów „Institutional Investor” i „IR Magazine”. W pierwszym przypadku Relacje Inwestorskie BRE Banku zajęły pierwsze miejsce wśród polskich spółek i otrzymały tytuł „Best Investor Relations - Poland”. W drugim rankingu zespół z BRE Banku uplasował się również wysoko, bo na II miejscu wśród spółek ubiegających się o tytuł „Best IR by a Polish company”. Opinię o jakości relacji inwestorskich w BRE w pełni podzielają polscy analitycy ankietowani przez Parkiet w marcu 2009 r. Oceniali oni raporty kwartalne spółek giełdowych, jak również spotkania wynikowe i prezentacje. BRE Bank zajął II miejsce.

XIII. Zamierzenia BRE Banku na przyszłość

XIII.1. Warunki realizacji planów na 2010 - scenariusz makroekonomiczny

W 2010 roku oczekujemy istotnego przyspieszenia wzrostu gospodarczego do ok. 3% wobec szacowanych 1,7% w roku ubiegłym. W najbliższych kwartałach dynamika konsumpcji będzie relatywnie stabilna z tendencją do lekkiego wzrostu pod koniec roku. Wzrost konsumpcji będzie bowiem ograniczany poprzez opóźniony efekt pogorszenia sytuacji na rynku pracy i spadku funduszu płac. Najprawdopodobniej dopiero druga połowa roku przyniesie poprawę na rynku pracy i odbudowę zatrudnienia przez firmy, co z kolei w naturalny sposób wesprze konsumpcję prywatną. Oczywiście sytuacja na rynku pracy będzie w znacznej mierze pochodną perspektyw wzrostu popytu, zarówno w kraju jak i zagranicą.

W kwestii popytu krajowego pierwszym pozytywnym sygnałem jest istotne wyhamowanie procesu ograniczania zapasów przez przedsiębiorców (widoczne już w III kwartale 2009), a najbliższe kwartały powinny przynieść stopniową odbudowę zapasów wraz z poprawiającą się koniunkturą. Drugim istotnym czynnikiem **jest** planowany wzrost wydatków na inwestycje infrastrukturalne – według planów MF wyniesie on ok. 12 mld zł. Kolejnym istotnym czynnikiem wpływającym na poziom popytu wewnętrznego będzie skala bezpośrednich inwestycji zagranicznych. Ta część popytu inwestycyjnego jest trudna do prognozowania ze względu na to, że jest pochodną nastrojów globalnych i poziomu awersji do ryzyka. Przyjmując jednak, że globalna awersja do ryzyka będzie malała, można założyć, że napływ FDI do Polski będzie bliski średnim poziomom obserwowanym w ostatnich latach. Ostatnią i najważniejszą kategorią są pozostałe inwestycje prywatne. Ich powolny wzrost w 2010 roku będzie związany z odbudową zapasów. Niemniej uwzględniając wykorzystanie mocy wytwórczych na poziomie 77% oraz ograniczoną skalę przyrostu kredytu trudno spodziewać się silnego przyspieszenia inwestycji prywatnych. Gdyby jednak miał nastąpić większy przyrost inwestycji to odbędzie się on kosztem wzrostu negatywnej kontrybucji eksportu netto, ze względu na przyrost importu.

Ścieżka inflacji w 2010 r. będzie miała najprawdopodobniej kształt litery „V”. W I połowie roku dynamika cen spadnie w okolice dolnego ograniczenia celu inflacyjnego NBP, głównie ze względu na silne oddziaływanie efektu wysokiej bazy statystycznej z roku poprzedniego (na początku 2009 r. mieliśmy do czynienia z szybkim wzrostem cen w ujęciu miesięcznym wskutek silnej deprecjacji złotego). Z kolei II połowa roku powinna przynieść dość szybkie odbicie inflacji wraz z odradzającą się presją inflacyjną ze strony rosnącej konsumpcji i zanikiem efektów bazy. Perspektywa szybkiego wzrostu inflacji w II połowie roku i poprawiającej się aktywności gospodarczej powinna skłonić RPP do podwyżek stóp procentowych jeszcze w tym roku - najwcześniej oczekiwalibyśmy ich w III kwartale. Spodziewamy się, że do końca 2010 roku główna stopa procentowa NBP może wzrosnąć do poziomu 4,00% wobec 3,50% na koniec 2009 roku.

XIII.2. Scenariusz dla sektora bankowego

W 2010 roku oczekiwany jest spadek dynamiki depozytów gospodarstw domowych z 15,2% r/r na koniec 2009 roku do ok. 8% r/r w I połowie roku i stabilizacji w okolicy tego poziomu do końca roku. Będzie to efektem pogorszenia sytuacji na rynku pracy w tym roku, które zaowocowało spadkiem realnego funduszu płac, a także dalszego wzrostu bezrobocia w I połowie roku jako opóźnionego efektu obecnego spowolnienia gospodarczego. Dynamikę depozytów ograniczy także kontynuacja napływu środków do funduszy inwestycyjnych (saldo wpłat i umorzeń utrzymuje się na dodatnim poziomie od połowy roku 2009) oraz kolejne duże IPO na warszawskiej giełdzie wskutek wzmoczonego procesu prywatyzacji spółek skarbu Państwa (m.in. Tauron).

Dynamika depozytów przedsiębiorstw w 2010 roku powinna utrzymywać się w okolicach średniorocznego poziomu 10% r/r wobec 4,5% r/r w roku ubiegłym. Wzrost dynamiki depozytów korporacyjnych obserwowany jest już od kilku miesięcy i proces ten będzie kontynuowany w 2010 roku, a wpływ na to mają istotnie poprawiające się wyniki finansowe przedsiębiorstw (w III kwartale 2009 wzrosły o 18,5% /r) wraz z ożywieniem gospodarczym.

Ograniczenie związane z długoterminowym finansowaniem w sektorze bankowym oraz wciąż znaczny poziom ryzyka kredytowego mogą wpływać spowalniająco na wzrost kredytów w 2010 roku. Dodatkowo na wolumen kredytów negatywnie oddziaływać będzie aprecjacja złotego, gdyż spadać będzie wartość kredytów w walucie obcej (dotyczy to zwłaszcza kredytów mieszkaniowych). Odbicia akcji kredytowej oczekiwać można dopiero w II połowie roku, kiedy polska gospodarka nabierze przyspieszenia, a ryzyko kredytowe zacznie istotnie spadać.

W przypadku kredytów detalicznych oczekiwany wzrost powinien wynieść w 2010 roku około 6% wobec wzrostu o 11,8% w roku ubiegłym. Silniej ograniczana będzie akcja kredytowa dla przedsiębiorstw, które już na koniec 2009 zanotowały ujemną dynamikę (-3,4%/r/r). Ujemna roczna dynamika kredytów korporacyjnych będzie utrzymywała się przez większą część roku 2010, natomiast pod jego koniec powinna ona znów notować dodatnie wartości (na koniec roku spodziewany wzrost o ok. 4%/r/r).

XIII.3. Strategiczne kierunki rozwoju Grupy BRE Banku w 2010 roku

Strategiczne cele Grupy BRE Banku w 2010 roku uwzględniają poprawę sytuacji kapitałowej oraz dynamiczny rozwój dochodowego biznesu tj. (i) ożywienie wzrostu w dotychczasowej działalności zarówno w obszarze bankowości detalicznej jak i korporacyjnej, (ii) zwiększenie udziałów w rynku kredytów nie-hipotecyjnych dla klientów indywidualnych oraz (iii) wzmocnienie pozycji w obszarach pokrewnych segmentu kredytowania w sektorze przedsiębiorstw. Bank chce wzmocnić wzrost akcji kredytowej poprzez wzmoczone działania cross-sellingowe, szczególnie w stosunku do produktów objętych ryzykiem niewypłacalności zarówno dla klientów indywidualnych, jak i korporacyjnych. Bank koncentruje się na rozwoju organicznym franszyzy oraz dalszym pozyskiwaniu nowych klientów.

Zarząd Banku zamierza rekomendować Walnemu Zgromadzeniu Akcjonariuszy emisję akcji z prawem poboru w 2010 roku do 70 proc. kapitału akcyjnego w celu uzyskania 2 miliardów złotych w wyniku emisji nowych akcji.

Bank planuje zwiększyć kapitał akcyjny oraz poprawić strategiczną elastyczność w celu wsparcia strategii zapowiedzianej na 2010-2012 oraz dostosować wskaźnik kapitałowy Tier 1 do potencjalnych nowych wymogów kapitałowych regulatora oraz oczekiwań otoczenia biznesowego.

Bank przewiduje, że wzmocnienie bazy kapitałowej poprawi jego konkurencyjność pozwalając na rozwijanie współpracy z klientami oraz będzie pozytywnie wpływać na plany rozszerzenia oferty, gdy poprawi się sytuacja gospodarcza.

W obszarze bankowości korporacyjnej Bank będzie dążył do umocnienia swojej pozycji w segmencie kredytowania podmiotów publicznych oraz ekspansji kredytowania projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej. Jednocześnie Zarząd planuje dalszą akwizycję klientów segmentu K2 i K3. W obszarze bankowości inwestycyjnej, Zarząd zamierza utrzymać obecny model bliskiej współpracy z klientami korporacyjnymi w zakresie dotychczas oferowanej gamy produktów. Pozwoli to w konsekwencji na utrzymanie silnej pozycji Banku szczególnie w sektorze produktów oferowanych przez Bank (IR i FX products, debt origination).

Strategicznym celem dla bankowości detalicznej jest wzmocnienie pozycji Banku w rynku kredytów nie-hipotecyjnych, szczególnie wśród dotychczasowych klientów Banku. Cel ten zrealizowany zostanie poprzez działania cross-sellingowe i pozwoli na osiągnięcie rynkowych poziomów penetracji. Równocześnie, wpływy z kredytów nie-hipotecyjnych powinny pomóc w dywersyfikacji źródeł przychodu Banku. Co więcej, Bank zamierza kontynuować rozwój produktów hipotecyjnych, w tym również produktów walutowych. Sprzedaż walutowych produktów hipotecyjnych będzie oparta na doświadczeniu i wiedzy zdobytych podczas tworzenia obecnego portfela kredytów hipotecyjnych, denominowanych głównie we frankach szwajcarskich.

Bank planuje utrzymać pozycję lidera innowacyjnych produktów. Zarząd chce, aby Bank zajął wiodącą pozycję w obszarze nowoczesnych produktów bankowości transakcyjnej skierowanych do klientów korporacyjnych. Zakładany jest dalszy rozwój elektronicznych kanałów dystrybucji zarówno dla klientów korporacyjnych, jak i indywidualnych.

Program BREnova zrealizowany w Grupie BRE Banku w 2009 roku pozwolił na wyraźną poprawę bazy kosztowej, co w efekcie znacznie poprawiło wskaźniki efektywności operacyjnej. Zarząd Banku zamierza utrzymać lub poprawić wskaźniki osiągnięte w 2009 roku.

XIV. Oświadczenia Zarządu Banku

Prawdziwość i rzetelność prezentowanych sprawozdań

Zarząd BRE Banku SA oświadcza, że wedle najlepszej wiedzy:

- roczne jednostkowe sprawozdanie finansowe i dane porównywalne sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości oraz odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową BRE Banku SA oraz jego wynik finansowy,
- sprawozdanie Zarządu z działalności za 2009 r. zawiera prawdziwy obraz rozwoju i osiągnięć oraz sytuacji BRE Banku SA, w tym opis podstawowych ryzyk i zagrożeń.

Wybór podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań

Podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, dokonujący badania rocznego sprawozdania finansowego BRE Banku SA został wybrany zgodnie z przepisami prawa. Podmiot ten oraz biegli rewidenci spełnili warunki konieczne do wyrażenia bezstronnej i niezależnej opinii o badaniu, zgodnie z właściwymi przepisami prawa polskiego i normami zawodowymi.

Podpisy członków Zarządu BRE Banku SA

<i>Data</i>	<i>Imię i nazwisko</i>	<i>Stanowisko</i>	<i>Podpis</i>
01.03.2010	Mariusz Grendowicz	Prezes Zarządu, Dyrektor Generalny Banku	
01.03.2010	Karin Katerbau	Wiceprezes Zarządu, Dyrektor Banku ds. Finansów	
01.03.2010	Wiesław Thor	Wiceprezes Zarządu, Dyrektor Banku ds. Zarządzania Ryzykiem	
01.03.2010	Przemysław Gdański	Członek Zarządu, Dyrektor Banku ds. Bankowości Korporacyjnej	
01.03.2010	Hans - Dieter Kemler	Członek Zarządu, Dyrektor Banku ds. Bankowości Inwestycyjnej	
01.03.2010	Jarosław Mastalerz	Członek Zarządu, Dyrektor Banku ds. Bankowości Detalicznej	
01.03.2010	Christian Rhino	Członek Zarządu, Dyrektor Banku ds. Operacji i Informatyki	